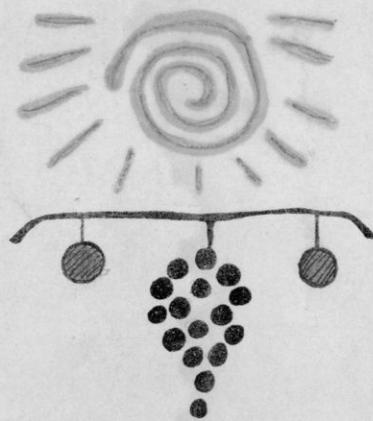

ΚΩΝ. Π. ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΡ. ΤΙΜΑΓΕΝΟΥΣ

Ι ΕΡΑ
ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΠΑΛΑΙΑΣ
ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

libby libya

Μαΐου Σ' 2.

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΚΩΝ. Π. ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΡ. ΤΙΜΑΓΕΝΟΥΣ
ΓΕΝ. ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΟΥ Μ. Ε. ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΡΙΖΑΡΕΙΟΥ

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΕΛΛΑΣ

21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
Α Θ Η Ν Α Ι 1968

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Α'. ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ — ΙΕΡΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Δύο είναι αἱ πηγαὶ τῆς Χριστιανῆς θρησκείας, τῆς θρησκείας μας: 'Η ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ καὶ ἡ ΙΕΡΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ.

Εἰς τὴν Ἀγίαν Γραφὴν καὶ τὴν Ἱερὰν Παράδοσιν περιλαμβάνεται ὀλόκληρος ἡ διδασκαλία τῆς θρησκείας μας.

'Αγία Γραφὴ καλοῦνται τὰ βιβλία τὰ περιέχοντα τὴν ἔγγραφον ὑπερφυσικὴν ἀποκάλυψιν τῆς θρησκείας μας.

'Ιερὰ Παράδοσις ὀνομάζεται ἡ προφορικὴ διδασκαλία τῆς θρησκείας μας, ἡ δποία μετεδόθη ἀπὸ στόματος εἰς στόμα καὶ ἀργότερα περιελήφθη εἰς τὰ συγγράμματα τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας.

'Η Ἀγία Γραφὴ διαιρεῖται εἰς δύο μέρη:

Εἰς τὴν **Παλαιὰν Διαθήκην** καὶ εἰς τὴν **Καινὴν Διαθήκην**.

'Η λέξις **διαθήκη** σημαίνει **συμφωνία**. Εἰς τὴν Ἀγίαν Γραφὴν ὅμως σημαίνει καὶ **ὑπόσχεσις**.

Παλαιὰ Διαθήκη είναι ἡ ὑπόσχεσις ἡ παλαιά, τὴν δποίαν ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν. Εἶπε, λοιπόν, ὁ Θεὸς πρὸς τὸν Ἰσραηλίτα: 'Ἐὰν φυλάσσετε τὰς ἐντολάς μου, θὰ εἰσθε ὁ ἀγαπητός μου λαὸς καὶ θὰ σᾶς προστατεύσω πάντοτε. 'Ἐὰν δὲν φυλάσσετε τὰς ἐντολάς μου, θὰ εἰσθε δυστυχεῖς καὶ ἄξιοι τιμωρίας.

Καινὴ Διαθήκη είναι ἡ ὑπόσχεσις, τὴν δποίαν ἔδωκεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δλοντὸν τὸν ἀνθρώπων. 'Ἐὰν μετανοήσητε, εἰπεν ὁ Κύριος, θὰ εἰσέλθητε εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, ὃπου εἰναι ἡ αἰώνιος χαρὰ καὶ εὐτυχία. 'Ἐὰν δὲν μετανοήσητε καὶ μείνητε εἰς τὴν ἀμαρτίαν, θὰ τιμωρηθῆτε αἰώνιως καὶ θὰ εἰσθε δυστυχεῖς.

Καὶ αἱ δύο αὐταὶ Διαθῆκαι εἰναι γραμμέναι εἰς διάφορα βιβλία, τὰ δόποια ἔγραφαν οἱροὶ ἄνδρες, δπως ὁ Μωϋσῆς, οἱ Προφῆται καὶ οἱ Ἀπόστολοι. Οἱ ιεροὶ αὐτοὶ ἄνδρες, διὰ νὰ γράφουν τὰ βιβλία τῆς Ἀγίας Γραφῆς, ἐφωτίσθησαν ἀπὸ τὸ "Ἀγὸν Πνεῦμα. Ἡσαν δηλαδὴ Θεόπνευστοι. Ἐπομένως ὀλόκληρος ἡ Ἀγία Γραφὴ εἰναι Θεόπνευστος.

'Η Παλαιὰ Διαθήκη περιλαμβάνει 49 βιβλία καὶ ἡ Καινὴ Διαθήκη 27.

Β'. ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΣ

Τὰ 49 βιβλία τῆς Π. Διαθήκης σκοπὸν ἔχονταν νὰ προπαρασκευάσουν τοὺς ἀνθρώπους, οὕτως ὥστε νὰ γίνονται ἵκανοὶ νὰ κατανοήσουν τὴν διδασκαλίαν τῆς Καινῆς Διαθήκης, τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διὰ τοῦτο ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφει, ὅτι ὁ Νόμος, δηλ. ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, εἰναι «παιδαγωγὸς εἰς Χριστόν». Αὐτὸν ἀκοιβῶς μᾶς δεικνύει πόσον σπουδαῖα εἰναι ἡ Π. Διαθήκη.

Εἰς τὰ βιβλία αὐτὰ τῆς Π. Διαθήκης, μὲν ἀπλοὺς λόγους ἀναφέρεται ἡ Δημιουργία τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἡ εὐτυχισμένη ζωὴ τῶν πρωτοπλάστων εἰς τὸν Παράδεισον, ἡ παρακοὴ καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς. Ἀναφέρεται ἀκόμη, εἰς τὰ βιβλία τῆς Π. Διαθήκης, ἡ Ἰστορία τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ καὶ ἡ πρόνοια, τὴν ὅποιαν ὁ Θεὸς ἔλαβε, διὰ νὰ σώσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐκ τοῦ προπατορικοῦ ἀμαρτήματος. Ἀναφέρεται τέλος τὸ ἔργον καὶ ἡ διδασκαλία τῶν μεγάλων ἀνδρῶν καὶ μάλιστα τῶν Προφητῶν, τοὺς ὅποιους ὁ Θεὸς ἀπέστειλε, διὰ νὰ διδάξουν τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ τοὺς ὀδηγήσουν εἰς μετάνοιαν.

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Τὰ 49 βιβλία τῆς Π. Διαθήκης διαιροῦνται εἰς τρεῖς κατηγορίας.

I. Ἰστορικά, διότι περιλαμβάνονται ἰστορίαν.

1. Γένεσις	{ style="display: inline-table; vertical-align: middle; margin-left: 10px;"> <tr><td>2. Ἔξοδος</td><td rowspan="4" style="vertical-align: middle; text-align: right; padding-right: 10px;">'Ἐγράφησαν ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως κατὰ τὸν ΙΙ'
π. X. αἰῶνα.</td></tr> <tr><td>3. Λευτικὸν</td></tr> <tr><td>4. Ἀριθμοὶ</td></tr> <tr><td>5. Δευτερονόμιον</td></tr>	2. Ἔξοδος	'Ἐγράφησαν ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως κατὰ τὸν ΙΙ'
π. X. αἰῶνα.	3. Λευτικὸν	4. Ἀριθμοὶ	5. Δευτερονόμιον
2. Ἔξοδος		'Ἐγράφησαν ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως κατὰ τὸν ΙΙ'
π. X. αἰῶνα.				
3. Λευτικὸν						
4. Ἀριθμοὶ						
5. Δευτερονόμιον						

6.	<i>Iησοῦς τοῦ Νανῆ</i>	} 'Εγράφη ὑπὸ τοῦ διαδόχου τοῦ Μωϋσέως
'Ιησοῦ τοῦ Νανῆ.
7.	<i>Κριταὶ</i>	
8.	<i>Ρούθ</i>	'Εγράφησαν ὑπὸ τοῦ Σαμουὴλ κατὰ τὸν IA'
aiῶνα π. X.
9.	<i>Βασιλεῖῶν A'</i> .	
10.	<i>Βασιλεῖῶν B'</i> .	
11.	<i>Βασιλεῖῶν Γ'</i> .	
12.	<i>Βασιλεῖῶν Δ'</i> .	"Αγνωστος δ συγγραφεὺς τῶν βιβλίων αὐτῶν.
13.	<i>Παραλειπομένων A'</i> .	
14.	<i>Παραλειπομένων B'</i> .	
15.	<i>"Εσδρας A'</i> .	
16.	<i>"Εσδρας B'</i> .	
17.	<i>Νεεμίας</i>	'Εγράφησαν ὑπὸ τοῦ "Εσδρα περὶ τὸ
450 π. X.
18.	<i>Τωβίτ</i>	
19.	<i>Ιονδίθ</i>	
20.	<i>Ἐσθὴρ</i>	
21.	<i>Μακκαβαίων A'</i> .	
22.	<i>Μακκαβαίων B'</i> .	
23.	<i>Μακκαβαίων Γ'</i> .	Oἱ συγγραφεῖς τῶν βιβλίων αὐτῶν εἰναι
ἄγνωστοι.

II. Προφητικά, διότι είς αντὰ περιλαμβάνεται τὸ ἔργον καὶ ἡ διδασκαλία τῶν Προφητῶν καὶ μάλιστα αἱ Προφητεῖαι περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οἱ Προφῆται εἶναι **μικροί** καὶ **μεγάλοι**. Τὰ βιβλία των φέρουν τὸ ὄνομά των.

Βιβλία Μικρῶν Προφητῶν:

1. Ὡσηὲ	7. Ναὸνμ
2. Ἀμὼς	8. Ἀββακοὺμ
3. Μιχαίας	9. Σοφονίας
4. Ἰωὴλ	10. Ἀγγαῖος
5. Ὁρθιοὺ	11. Ζαχαρίας
6. Ἰωνᾶς	12. Μαλαχίας

Βιβλία Μεγάλων Προφητῶν :

1. Ἡσαΐας	5. Βαρονύχ
2. Ἰερεμίας	6. Ἰεζεκιήλ
3. Θρῆνοι Ἰερεμίου	7. Δαυιήλ.
4. Ἐπιστολὴ Ἰερεμίου	

III. Ποιητικὰ ἢ διδακτικά, διότι εἶναι κυρίως γραμμένα εἰς ποιητικὸν λόγον.

1. Ἰώβ. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ εἶναι ἀγνωστος.
2. Ψαλμοὶ. Συγγραφεὺς τῶν περισσοτέρων εἶναι ὁ Δανιὴλ.
3. Παροιμίαι. Συγγραφεὺς ὁ Σολομών.
4. Ἐκκλησιαστής. Ἐργον ἐπίσης τοῦ Σολομῶντος.
5. Ἀσματαῖα Ἀσμάτων. Καὶ αὐτὸς ἔργον τοῦ Σολομῶντος.
6. Σοφία Σολομῶντος. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἄγνωστος.
7. Σοφία Σειράχ. Ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Σειράχ περὶ τὸ 180 π.Χ.

ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

Τὰ περισσότερα τῶν βιβλίων τῆς Π. Διαθήκης ἐγράφησαν εἰς τὴν Ἐβραϊκὴν γλῶσσαν. Μερικὰ μόνον ἐγράφησαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν.

Πρὸ τῆς γεννήσεως ὅμως τοῦ Χριστοῦ ἔγιναν μεταφράσεις τῆς Π. Διαθήκης χάριν τῶν Ἐβραίων, οἱ ὅποιοι ἔζων ἐκτὸς τῆς Παλαιᾶς τίτλης καὶ δὲν ἔγνωριζον τὴν Ἐβραϊκὴν γλῶσσαν.

Ἡ σπουδαιότερα μετάφρασις τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἶναι ἡ μετάφρασις εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Τὴν μετάφρασιν αὐτήν, κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως τῆς Αἴγυπτου Πτολεμαίου Β' τοῦ Φιλαδέλφου (285—246), ἔκαμαν 72 πολὺ μορφωμένοι ἐρμηνευταί. Ὁνομάζεται δὲ χάριν συντομίας, διὰ τὸ στρογγυλὸν τοῦ ἀριθμοῦ, μετάφρασις τῶν Ἐβδομήκοντα καὶ γράφεται τοιουτούρπως : **Μετάφρασις τῶν Ο'**.

Ἡ γλῶσσα τῆς μεταφράσεως αὐτῆς εἶναι ἡ Ἑλληνιστικὴ κοινή, δηλαδὴ ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα, τὴν δόποιαν ὥμιλον κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν διαδόχων τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου οἱ περισσότεροι ἀνθρωποι.

Ἡ μετάφρασις αὐτὴ ἔχοντιμο ποιήθη ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ εἶναι ἡ ἐπίσημος μετάφρασις,

τὴν δποίαν χρησιμοποιεῖ ή Ὁρθόδοξος Χριστιανική Ἐκκλησία κατὰ τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀκολουθίας. Θεωρεῖται δὲ ως Θεόπνευστος. Πιστεύομεν δηλαδή, ὅτι οἱ 72 μεταφρασταὶ ἐφωτίσθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, διὰ νὰ μὴ κάμονται λάθη εἰς τὴν μετάφρασιν.

Ὑπάρχονταν ἀκόμη καὶ ἄλλαι ἀρχαῖαι Λατινικαὶ, Ἰταλικαὶ καὶ Συριακαὶ μεταφράσεις τῆς Π. Διαθήκης, δπως εἶναι ή Πεσιτώ, ή Ἰταλα καὶ ή Βούλγατα. Σήμερον ή Π. Διαθήκη καὶ γενικῶς ή Ἀγία Γραφὴ κυκλοφορεῖ εἰς 1200 περίπον γλώσσας καὶ διαλέκτους εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Εἶναι τὸ πλέον διαδεδομένον βιβλίον εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Πολλὰ ἐκατομμύρια πωλοῦνται κατ' ἔτος, διότι τὸ βιβλίον αὐτὸ δὲν διδάσκει μόνον, ἀλλὰ ἐνισχύει καὶ ἐκείνους, οἵ δποῖοι τὸ μελετοῦν, διὰ νὰ ἐκτελοῦν ὅσα γράφει. Εἶναι ή μοναδικὴ πηγὴ παρηγορίας εἰς ἐκατοντάδας ἐκατομμυρίων ἀνθρωπίνων ὑπάρχεων. Δίδει πτερόν εἰς πάντα μελετητήν της, διὰ νὰ ἀνέβῃ ἀπὸ τὰ γήινα εἰς τὰ οὐράνια μὲ ὅπλα τὴν πλευρήν, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐλπίδα καὶ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὸν θρίαμβον τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς δικαιοσύνης.

Ο ΠΑΛΑΙΟΣ ΤΩΝ ΗΜΕΡΩΝ
Τοιχογραφία Ι. Μονῆς Φανερωμένης
Σαλαμίνος

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο

Εθνικής Ολοκλήρωσης

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΕΝ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

1. Ὁ Θεὸς δημιουργὸς τοῦ ὀρατοῦ κόσμου

(Γενέσ. α' 1 - 25)

Ο που καὶ ἂν στρέψωμεν τὸ βλέμμα, θὰ παρατηρήσωμεν πράγματα τόσον ὡραῖα, τὰ δποῖα θὰ μᾶς κινήσουν τὸν θαυμασμόν. Ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη, δ ἐναστρος οὐρανός, τὰ βουνά, οἱ ὡκεανοί, αἱ πηγαί, οἱ ποταμοί καὶ τόσα ἄλλα, παρουσιάζουν ἐν ἀσύγκριτον μεγαλεῖον, τὸ δποῖον γεμίζει ἀπὸ ἔκπληξιν καὶ συγκίνησιν τὸν ἀνθρώπινον νοῦν. Τὶ ποικιλία ἀλήθεια, καὶ πόση ὡραιότης!

Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου στρέφεται πρὸς τὸν δημιουργὸν τῆς καὶ φιθυρίζει μὲ εὐγνωμοσύνην τὸν στίχον τοῦ ϕαλμωδοῦ : « ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου Κύροε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας » (Ψαλμ. ργ' 24).

Καὶ δόμως προτοῦ νὰ δημιουργηθῇ ἡ γῆ καὶ δλος ὁ ἔξαίσιος αὐτὸς κόσμος, εἰς δλον αὐτὸ τὸ ἀπέραντον χάος, δποι ὁ ἥλιος λάμπει τὴν ἡμέραν καὶ ἡ σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες τὴν νύκτα, δὲν ὑπῆρχε τίποτε, ἀπολύτως τίποτε. Παντοῦ σκότος, νέκρα καὶ σιωπή. Μόνον ὁ προαιώνιος Θεὸς ὑπῆρχεν, ὁ Αἰώνιος αὐτὸς πατήρ μας, ὁ δποῖος δὲν ἔχει οὔτε ἀρχὴν οὔτε τέλος. Καὶ ὁ Πανάγαθος Θεὸς μὲ τὴν ἀπειρον σοφίαν καὶ ἀπέραντον δύναμιν, ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ μορφὴν εἰς τὸ χάος καὶ νὰ δημιουργήσῃ ἔνα ὡραῖον κόσμον.

Ἡ Ἀγία Γραφή, ἡ Θεόπνευστος αὐτὴ βίβλος, ἀναφέρει, ὅτι ὁ κόσμος ἐδημιουργήθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐκ τοῦ μηδενὸς μὲ μόνον τὸν λόγον Του. « Αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν, Αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθησαν » (Ψαλμ. ρμη' 5).

Αναφέρει ἀκόμη, ὅτι ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν κόσμον εἰς ἔξη ἡμέρας *

Μὲ μόνον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐδημιούργήθησαν τὰ πάντα.

Κατ’ αὐτὸν τὸν τρόπον ἐδημιούργήθησαν ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες.

Ἐν ἀπὸ τὰ ἄστρα αὐτὰ ποὺ λάμπουν εἰς τὸ θαυμαστὸν διάστημα, εἶναι καὶ ἡ Γῆ μας. Ἡ Γῆ ὅμως δὲν ἦτο τότε, ὅπως σήμερον. Βαθὺ καὶ πυκνὸν σκότος ἦτο ἡ πλωμένον ἐπάνω της. Δὲν ὑπῆρχον οὔτε τὰ δάση, οὔτε οἱ λειμῶνες, οὔτε αἱ λίμναι, οὔτε τὰ δένδρα μὲν τὰ πράσινα φυλλώματα, οὔτε τὰ πολύχρωμα ἄνθη, οὔτε τὰ ζῶα, οὔτε τὰ πτηνά. Ἀνθρώποι δὲν ὑπῆρχον ἀκόμη ἐπὶ τῆς Γῆς.

Μέσα εἰς τὴν πένθιμον αὐτὴν σιωπήν, τὸ τρομακτικὸν κενὸν καὶ τὸ ζοφερὸν σκότος, ἡκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ.

«Γενηθήτω φῶς».

Καὶ ἀμέσως ἔγινε φῶς καὶ μία γλυκεῖα λάμψις ἐφώτισε τὴν γῆν.

Προστακτικὴ διὰ δευτέραν φορὰν ἡκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ.

«Γενηθήτω στερεόωμα».

Ἐδημιούργήθη τότε ὁ ὡραῖος καὶ γαλανὸς οὐρανός, τὰ μεγάλα σύννεφα καὶ ἡ καθαρὰ ἀτμόσφαιρα. Ἐχωρίσθη τὸ ὕδωρ ποὺ ὑπῆρχεν εἰς τὴν Γῆν, ἀπὸ τὸ ὕδωρ ποὺ περιεῖχον τὰ σύννεφα.

Ἐπειδὴ ὅμως τὰ ὕδατα ἐκάλυπτον τὴν γῆν, ὁ Θεὸς διέταξεν:

«Συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς συναγωγὴν μίαν καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά».

Νὰ συναχθοῦν δηλαδὴ τὰ ὕδατα εἰς μεγάλους λάκκους τῆς γῆς καὶ νὰ φανῇ ἡ ξηρά. Κατ’ αὐτὸν τὸν τρόπον ἔγιναν αἱ θάλασσαι, αἱ λίμναι, οἱ ὡκεανοί καὶ ἐφάνησαν αἱ νῆσοι καὶ αἱ μεγάλαι ἥπειροι.

Τότε ἐφύτρωσαν, κατὰ διαταγὴν πάλιν τοῦ Θεοῦ, εἰς τὰ ὅρη καὶ τοὺς κάμπους τὰ εὐεργετικὰ δένδρα, τὰ φυτὰ καὶ τὰ ἄνθη, τὰ ὄποια στολίζουν τὴν γῆν.

Κατόπιν ἐφάνη ἡ θαυμασία λάμψις τοῦ ἥλιου, τῆς σελήνης καὶ τῶν ἀστέρων.

* Σημείωσις: 'Εδῶ δὲν ἐννοοῦνται 6 ἡμέραι μὲ 24 ὥρας ἡ κάθε μία, σύμφωνα μὲ τὴν ἴδιαν μας μετρικὴν χρονικὴν ἀντίληψιν. Ἐννοοῦνται μεγάλα χρονικὰ διαστήματα.

“Εως τὴν ἐποχὴν αὐτὴν εἰς τὴν θάλασσαν ὑπῆρχε μόνον ὕδωρ καὶ εἰς τὴν ἔηρὰν ἐφύοντο μόνον δένδρα καὶ φυτά. Ὁ Θεὸς δμως ἔδωσε νέαν διαταγήν.

«Ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἐρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ στερεόμα τοῦ οὐρανοῦ».

Διέταξε, δηλαδή, ὁ Θεὸς τὰ ὕδατα νὰ παράγουν ἵχθυς, διέταξε νὰ δημιουργηθοῦν τὰ πτηνὰ καὶ τελευταῖνον διέταξε τὴν γῆν νὰ παράγῃ διάφορα εἰδὴ ζώων. Ἀπὸ τότε ἐγέμισεν ἡ θάλασσα ἀπὸ ἀναριθμήτους ἵχθυς ὅλων τῶν εἰδῶν καὶ ἡ ξηρὰ ἀπὸ πτηνὰ καὶ ζῶα μικρὰ καὶ μεγάλα. Ἔκτοτε ὅλα ὅσα πετοῦν εἰς τὸν ἀέρα, ὅσα ἔρπουν καὶ περιπατοῦν εἰς τὴν ἔηρὰν καὶ ὅσα κολυμβοῦν εἰς τὰς θαλάσσας, τὰς λίμνας καὶ τοὺς ποταμοὺς ἐπλήθυναν εἰς τὴν γῆν καὶ τὴν γεμίζουν ἀπὸ ὠραιότητα καὶ ζωὴν.

Οἱ κελαΐδισμαὶ τῶν πτηνῶν, ὁ βόμβος τῶν μελισσῶν, αἱ φωναὶ τῶν ζώων συνθέτουν ἐν εἰδοῖς δοξολογικῆς μουσικῆς. “Ολα αὐτὰ ἔχουν δημιουργηθῆ μὲ τόσην σοφίαν καὶ δίδουν τόσην ζωὴν εἰς τὴν Γῆν!

2. Ὁ Θεὸς δημιουργὸς τοῦ ἀοράτου κόσμου

(Γενέσ. β' 1, Ψαλμ. η' 6, Ἰωάβ λη' 7, Ψαλμ. ϕη' 4, Ἐβρ. α' 14,
Α' Πέτρ. ε' 8, Ματθ. ιζ' 21, Ἰούδ. 6 κ.ἄ.)

Κατὰ τὴν Ἀγίαν Γραφὴν δὲ Θεός, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ὑλικὸν καὶ ὄρατὸν κόσμον, ἐδημιούργησε καὶ ἄλλον, ἄϋλον καὶ ἀόρατον, πνευματικὸν κόσμον, τοὺς Ἀγγέλους.

Τοὺς Ἀγγέλους, διπας συνάγεται ἀπὸ διάφορα Ἀγιογραφικὰ ἀποσπάσματα, ἐδημιούργησεν δὲ Θεὸς πρὸ τοῦ ὑλικοῦ κόσμου καὶ πρὶν νὰ πλάσῃ τὸν ἀνθρώπον: «ὅτε ἐγενήθησαν ἀστρα πηνεσάν με φωνῆ μεγάλῃ πάντες ἄγγελοί μου» (Ἰωάβ λη' 7). “Οταν δηλαδὴ ἐδημιουργήθησαν τὰ ἀστρα, ἐσαγήνευσε τόσον ἡ ἀκτινοβολία των καὶ ἡ ἀνέκφραστος ὥραιότης των τοὺς Ἀγγέλους, ὥστε μὲ μεγάλην φωνὴν ὑμνήσαν τὸν Θεόν. Φαίνεται, λοιπόν, ὅτι πρὸ τῆς δημιουργίας τῶν ἀστρικῶν κόσμων, οἱ ὄποιοι ἐδημιουργήθησαν τὴν τετάρτην ἡμέραν τῆς δημιουργίας, ἐδημιουργήθησαν οἱ Ἀγγελοι.

“Ἀγγελοι ὀνομάζονται διότι ὡς κύριον ἔργον των ἔχουν νὰ ἀναγ-

γέλλουν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ δοξάζουν καὶ ἀνυμνοῦν Αὐτὸν εἰς τὸν οὐρανόν.

Εἰς τὴν Ἀγίαν Γραφήν συχνὰ γίνεται λόγος περὶ τῶν Ἀγγέλων. 'Ο Προφήτης Ἡσαΐας, εἰς ἐν ὅραμά του, εἶδεν ἀγγέλους γύρω ἀπὸ τὸν Θεὸν εἰς τὸν οὐρανὸν νὰ ὑμνοῦν καὶ νὰ δοξάζουν τὸν Δημιουργὸν μὲ τὸν ὄμνον, τὸν ὁποῖον ψάλλουν κατὰ τὴν Θείαν Λειτουργίαν εἰς τοὺς Ναούς. «'Ἄγιος, ἄγιος, ἄγιος Κύριος Σαβαὼθ, πλήρης πᾶσα ἡ Γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ». 'Ο Ἄρχαγγελος Γαβριήλ, ἔξ άλλου, φέρει τὸ μήνυμα εἰς τὸν Ζαχαρίαν διὰ τὴν γέννησιν τοῦ Προδρόμου. 'Ο Ἰδιος "Ἄγγελος ἀναγγέλλει εἰς τὴν Παρθένον Μαρίαν τὴν γέννησιν τοῦ Κυρίου. "Ἄγγελος εἰδοποιεῖ τὸν Ἰωσήφ νὰ φύγῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον μὲ τὴν Θεοτόκον καὶ τὸ θεῖον βρέφος, διότι ὁ Ἡρώδης ἐπεδίωκε νὰ φονεύσῃ αὐτό. Οἱ "Ἄγγελοι ἐνισχύουν τὸν Κύριον κατὰ τὴν προσευχήν του εἰς τὴν Γεθσημανή, δλίγον πρὶν τὸν συλλάβουν οἱ 'Ιουδαῖοι. "Ἄγγελοι εἰδοποίησαν τοὺς Ἀποστόλους καὶ τὰς Μυροφόρους γυναῖκας, ὅτι ἀνέστη ὁ Χριστός.

Οἱ "Ἄγγελοι προστατεύουν ἀκόμη τοὺς εὐσεβεῖς ἀνθρώπους καὶ εἰναι φύλακες καὶ ὁδηγοὶ εἰς τὴν ζωὴν μας.

'Η Καινὴ Διαθήκη ἀναγράφει ρητῶς (Ματθ. ιη' 10), ὅτι κάθε πιστὸς ἔχει τὸν φύλακα "Ἄγγελόν του καὶ δι' αὐτὸν ἡ Ἐκκλησία μας παρακαλεῖ τὸν Θεὸν νὰ μᾶς χαρίζῃ" «'Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγόν, φύλακα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν».

Οἱ "Ἄγγελοι εἰναι πάρα πολλοὶ καὶ ἀποτελοῦν τάξεις ἢ τάγματα καὶ κάθε τάξις ἢ τάγμα ἔχει τὸ ὄνομά του.

"Ἄγγελοι, Ἅρχαγγελοι, Ἅρχαι
Ἐξουσίαι, Δυνάμεις, Κυριότητες
Θρόνοι, Χερονθείμ, Σεραφείμ.

Συνολικῶς γνωρίζομεν ἐκ τῆς Ἀγίας Γραφῆς ἐννέα τάγματα, τὰ ὅποια περιλαμβάνουν πλῆθος Ἀγγέλων, οἱ ὁποῖοι ἡμέραν καὶ νύκτα δοξολογοῦν τὸν Θεὸν καὶ ἐργάζονται, κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων.

'Εκτὸς ἀπὸ τοὺς Ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ, ὑπάρχουν καὶ οἱ πονηροὶ καὶ κακοὶ ἄγγελοι, οἱ ὁποῖοι δονομάζονται πονηρὰ πνεύματα ἢ δαίμονες ἢ διάβολοι.

Αὐτοὶ ἔσαν προηγουμένως ἀγαθοὶ "Ἄγγελοι, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ὑπερη-

φάνειάν των περιέπεσαν εἰς τὴν ἀμαρτίαν καὶ ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τὸν Θεόν.

Τοιουτοτρόπως μετεπήδησαν ἀπὸ τὴν θείαν εὐδαιμονίαν εἰς τὴν ἀθλιότητα καὶ δυστυχίαν.³ Απὸ τότε ποὺ ἔχασαν τὴν εύτυχίαν, ἀγωνίζονται νὰ παρασύρουν καὶ τοὺς ἀνθρώπους μακράν τοῦ Θεοῦ.⁴ Ο κορυφαῖος Ἀπόστολος Πέτρος γράφει, ὅτι ὁ ἔχθρός μας διάβολος ὡς λέων ἐξηγριωμένος περιπατεῖ μὲ σκοπὸν νὰ κατασπαράξῃ ὅποιον εἴρη ἐμπρός του «Νήψατε, γρηγορήσατε· ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος ὡς λέων ὀδυόμενος περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπίῃ» (Α' Πετρ. ε' 8). Καὶ ὁ Κύριος διδάσκει, ὅτι μόνον μὲ τὴν προσευχὴν καὶ μὲ τὴν νηστείαν δυνάμεθα νὰ σωθῶμεν ἀπὸ τὸν διάβολον. Κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ Κυρίου, ὁ διάβολος θὰ τιμωρηθῇ μὲ αἰώνιον κόλασιν καὶ θὰ καταλυθῇ ἡ ἔξουσία του.

3. Ὁ Θεὸς δημιουργὸς τοῦ ἀνθρώπου

(Γενέσ. α' 26 - Β')

Εἴπομεν, ὅτι μόνον μὲ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἡ ἀχανῆς ἔκτασις τοῦ σύμπαντος μετεμορφώθη εἰς ἔξασιον μεγαλούργημα. Αφοῦ λοιπὸν ὁ Θεὸς ἐδημιούργησεν ὅλα, ὅσα βλέπομεν καὶ ἔκεινα ποὺ δὲν βλέπομεν καὶ ἀφοῦ εἰδεν, ὅτι ὅλα ἦσαν ἔκτακτως ὥραῖα, ἀπεφάσισε νὰ δημιουργήσῃ τὸ τελειότερον δημιούργημά του, τὸν ἀνθρώπον.

Εἶπε λοιπὸν ὁ Θεός :

«Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὅμοίωσιν».

«Ἄς πλάσω, δηλαδή, ἄνθρωπον ἵκανὸν νὰ ὅμοιάσῃ μὲ ἐμέ. Αὐτὸς ἀς εἶναι ἀρχηγὸς ὅλων τῶν δημιουργημάτων. Καὶ ἐδῶ ἔκαμε διακριτικὴν ἔξαίρεσιν ὁ Θεός. Ἔπλασε τὸν ἀνθρώπον μὲ ἴδιαιτέραν φροντίδα καὶ ὅχι μὲ μόνον τὸν λόγον Του, ὅπως ὅλα τὰ ἄλλα δημιουργήματα. Ἔλαβε χῶμα καὶ ἀφοῦ ἔπλασε τὸ τελειότερον ἀπὸ τὰ γήινα δημιουργήματά του, τοῦ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον πνοὴν ζωῆς. Τοιουτοτρόπως ἔγινεν ὁ ἀνθρώπος «ψυχὴ ζῶσα». Ἡ ἔξαίρεσις αὐτὴ τοῦ Θεοῦ ἀποδεικνύει τὸ ἴδιαιτερον ἐνδιαφέρον του διὰ τὸ ὄν, τὸ ὄποιον ἀπετέλεσε τὴν κορωνίδα τῆς Δημιουργίας. Ἡ ἴδιαιτέρα ἀγάπη του φαίνεται ἀκόμη καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ ἀγαθά, ὑλικὰ καὶ πνευματικά, τὰ ὄποια ἐχάρισεν εἰς τὸν ἀνθρώπον.

Μὲ στοργικὴν φροντίδα ἐφύτευσεν ὁ Θεὸς παράδεισον, δηλαδὴ κῆπον, εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἐδέμ καὶ ἐκεῖ ἔβαλε τὸν Ἀδάμ¹. Τὸν κῆπον αὐτὸν ἐστόλισε μὲ τὰ πλέον πολύχρωμα καὶ εὐώδη ἄνθη καὶ ὥραια καὶ καρποφόρα δένδρα, διὰ νὰ ζῆ εύτυχῆς ὁ πρῶτος ἀνθρωπος.

‘Ο Ἀδὰμ ἔλαβε ἐντολὴν ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ ἐργάζεται, νὰ φυλάσσῃ τὸν Παράδεισον καὶ νὰ ἀπολαμβάνῃ τὰ ἀγαθά του. Κατ’ αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ Θεὸς ηὐλόγησε τὴν ἐργασίαν, ἡ δόπια εἶναι ἀπαραίτητος εἰς τὴν ζωήν μας καὶ ἀποτελεῖ ἀληθινὴν χαρὰν καὶ εὐλογίαν.

Τὸ ἄμετρον ἐνδιαφέρον τοῦ Θεοῦ ὅμως ἐπροχώρησεν ἀκόμη περισσότερον. Διὰ νὰ δλοκληρώσῃ τὴν εύτυχίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἐσκέφθη νὰ δημιουργήσῃ χάριν αὐτοῦ καὶ σύντροφον διὰ νὰ μὴ εἶναι μόνος.

«Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεός· οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἀνθρωπον μόνον ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθόν».

Τότε ὁ Θεὸς ἐπλασεν ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ Ἀδὰμ τὴν Εὔαν². “Οταν ὁ Ἀδὰμ εἰδε τὴν Εὔαν, ἐννόησε, διτι αὗτη προηλθεν ἐκ τῆς πλευρᾶς του.

«Τοῦτο νῦν ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων μου καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου· αὕτη αληθίστεται γυνή».

Δηλαδή, αὐτὸ τὸ νέον δημιούργημα ἔγινεν ἀπὸ τὰ ὀστᾶ καὶ τὸ σῶμα μου. Εἶναι ὅμοιον μὲ ἐμέ. Θά ὀνομασθῇ γυνή.

Μὲ μεγάλην ἀγάπην ηὐλόγησεν ἀκολούθως ὁ Θεὸς τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Εὔαν, τὸ ἀρμονικὸν ζεῦγος τῶν πρωτοπλάστων καὶ τοὺς εἶπε νὰ πληθύνωνται εἰς τὴν Γῆν καὶ νὰ γίνουν κύριοι αὐτῆς καὶ τῶν ἐπ’ αὐτῆς δημιουργημάτων.

«Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ Θεός λέγων· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς» (Γενέσ. α' 28).

Κατ’ αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ Θεὸς συνέστησε καὶ ηὐλόγησε καὶ τὸ Μυστήριον τοῦ Γάμου καὶ τὴν οἰκογένειαν.

‘Ο Θεὸς ὅμως δὲν ἔδωκεν μόνον ὑλικὰ ἀγαθὰ εἰς τὸν ἀνθρωπον. Τὴν ἰδιαιτέραν του ἀγάπην πρὸς αὐτὸν ἐδειξε κυρίως μὲ τὰ πνευματικὰ ἀγαθά, μὲ τὰ δόπια τὸν ἐφωδίασε καὶ κατ’ ἐξοχὴν μὲ τὸ σπουδαιότερον ἐξ ὅλων τῶν ἀγαθῶν, τὴν ἀθάνατον ψυχήν. ‘Η ψυχὴ δὲν φθείρεται καὶ δὲν ἀποθνήσκει. Δὲν εἶναι ὑλική, ἀλλὰ πνευματικὴ

1. Ἡ δὲ μὲν εἶναι λέξις ἐβραϊκὴ καὶ σημαίνει γῆινος (χωματένιος).

2. Εὕα εἶναι ἐβραϊκὴ λέξις καὶ σημαίνει ζωή.

‘Ο δίκαιος Νῶε κρατῶν τὴν κιβωτὸν

Τοιχογραφία τοῦ Πρωτάτου τοῦ Ἀγίου Ὁρούς, ἀποδιδομένη εἰς τὸν Πανσέληνον
(ΙΔ' αἰών)

καὶ ἄστος. Εἶναι δὲ εἰκὼν τοῦ Θεοῦ καὶ μὲ αὐτὴν τείνει ὁ ἀνθρωπος νὰ δύοιάση πρὸς Αὐτόν. Δύναται νὰ γίνῃ τέλειος ψυχικῶς, κατὰ χάριν, δπως ὁ Θεός. Ἐντεῦθεν καὶ δὲ ἀνυπολόγιστος ἀξία τῆς ψυχῆς, ἡτις εἰς ἀξίαν εἶναι ἀσυγκρίτως ἀνωτέρα ἀπὸ δλον τὸν κόσμον. Ἰδοὺ τὸ εἶπε περὶ αὐτῆς ὁ Κύριος:

«Τὶ γὰρ ὥφελεῖται ἀνθρωπος ἐὰν τὸν κόσμον δλον κερδίσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιώθῃ; ή τὶ δώσει ἀνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;» (Ματθ. ιστ' 26).

‘Ο Θεὸς ἔπλασε τὸν ἀνθρωπὸν μὲ δλως ἰδιαιτέρων φροντίδα καὶ τὸν κατέστησε κορωνίδα τῆς δημιουργίας ἐξ αἰτίας τοῦ προορισμοῦ, τὸν δποῖον τοῦ ἔταξε, νὰ δύοιάση δηλ. πρὸς τὸν Θεὸν κατὰ χάριν καθιστάμενος τέλειος. ‘Ολοι οἱ ἀνθρωποι ὅφελομεν νὰ καταστῶμεν ἀγιοι, ποιοῦντες εἰς δλην τὴν ζωήν μας τὸ θέλημα τοῦ Ἐπουρανίου Πατρός. ‘Οταν καταστῶμεν ἀγιοι, θὰ τύχωμεν εἰς τὸν οὐρανὸν τῆς θείας μακαριότητος καὶ δόξης. Θὰ ἀπολαύσωμεν τῆς τιμῆς νὰ βλέπωμεν τὸν Θεὸν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. ‘Ο μέγας λοιπὸν καὶ ὑψιστος προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι δὲ ἀπόλαυσις τῆς δόξης καὶ τῆς χαρᾶς εἰς τὸν οὐρανόν. «Τότε οἱ δίκαιοι ἔκλαμψουσιν ὡς δὲ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Πατρὸς αὐτῶν» (Ματθ. ιγ' 43).

Μὲ τὴν δημιουργίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐπεράτωσεν ὁ Θεὸς τὸ δλον ἔργον τῆς δημιουργίας εἰς τὰς ἐξ δημιουργικὰς ἡμέρας. Τὴν ἔβδομην δὲ ἡμέραν ἀνεπαύθη ἀπὸ τῶν ἔργων Αὐτοῦ καὶ ηὐλόγησε τὴν ἡμέραν αὐτὴν τῆς ἀναπαύσεως. Δι' αὐτὸν δὲ ἡ ἡμέρα αὐτὴ ὡνομάσθη Σάββατον¹. ‘Ημεῖς οἱ Χριστιανοὶ ἀντὶ τοῦ Σαββάτου τιμῶμεν ἰδιαιτέρως τὴν Κυριακήν. Κατ' αὐτὴν δοξάζομεν ἀπὸ κοινοῦ τὸν Θεὸν καὶ ἀναπαύσομεθα. Εἶναι δὲ δὲ η Κυριακή, η ἡμέρα τοῦ Κυρίου, διότι κατ' αὐτὴν ἀνέστη ἐκ νεκρῶν δὲ Ἰησοῦς Χριστός.

4. Περὶ τῆς ἡθικῆς πτώσεως τῶν πρωτοπλάστων (Γενέσ. γ')

Εἰς τὸν Παράδεισον ὑπῆρχον φυτὰ καὶ δένδρα παντὸς εἴδους. ‘Ο Αδάμ καὶ δὲ Εὔα, διὰ τοὺς δποίους ὁ Θεὸς εἶχε φυτεύσει τὸν Παράδεισον, ἵσαν εύτυχεῖς. Ο Θεὸς εἶχε καταστήσει τοὺς πρωτοπλάστους εὐδαίμονας.

1. Σάββατον = ἔβραϊκὴ λέξις δὲ ὅποια σημαίνει ἀνάπαυσις.

— Νὰ διαμένητε ἐδῶ εύτυχεῖς. "Ολα εἰναι Ἰδικά σας. 'Εξ ὅλων τῶν δένδρων νὰ λαμβάνητε τοὺς καρπούς. Μόνον ἀπὸ τὸ δένδρον, τὸ ὄποῖον ἐφύτευσα εἰς τὸ μέσον τοῦ κήπου, προσέξατε, νὰ μὴ φάγητε ἐκ τῶν καρπῶν του, διότι τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὄποιαν θὰ παραβῆτε τὴν ἐντολήν μου καὶ θὰ φάγητε, θὰ ἀποθάνητε.

"Ο 'Αδάμ καὶ ἡ Εὕα, εἰς τὴν ἀρχήν, ἐπρόσεχον πολύ, νὰ μὴ παραβοῦν τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ. "Οσον ἐπρόσεχον, ἔζων εύτυχεῖς. Εἰργάζοντο καὶ ἐκαλλιέργουν τὸν κήπον των καὶ ἡ ἐργασία των ὑπῆρξεν εὐλογημένη καὶ τοὺς ἔδιδε χαράν.

"Ολα τὰ ζῶα ἐσέβοντο τοὺς πρωτοπλάστους καὶ ὑπηρέτουν αὐτούς. 'Ασθένειαν καὶ θάνατον δὲν ἔγνωριζον οἱ πρωτόπλαστοι, ὅσον ἐφύλαττον τὴν ἐντολὴν. "Ησαν ἡγαπημένοι μεταξύ των καὶ ἐχαίροντο τὴν πρὸς αὐτούς ἀγάπην τοῦ Θεοῦ.

Τὸ μέγιστον ὅμως ἐξ ὅλων τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὄποια ἀπελάμβανον, ἦτο, ὅτι ἡδύναντο τακτικῶς νὰ βλέπουν τὸν Θεὸν καὶ νὰ συνομιλοῦν μετ' Αὐτοῦ.

Τὸ δειλινὸν ἥρχετο ὁ Θεὸς εἰς τὸν Παράδεισον καὶ συνωμίλει μετὰ τῶν πρωτοπλάστων. Πόσον εύτυχεῖς ἦσαν ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι! Μὲ πόσην διάθεσιν καὶ χαρὰν ἐγείροντο τὴν πρωίαν διὰ νὰ δοξολογήσουν τὸν Πλάστην καὶ Πατέρα των!

Τὴν ἡσυχὸν ὅμως καὶ εὐχάριστον ζωήν των ἤλθε νὰ ταράξῃ ἔνα θυλιβερὸν γεγονός. Μίαν ἡμέραν, ἐνῷ ἐκάθητο ἡ Εὕα μόνη της, βλέπει τὸν ὄφιν πλησίον ἐνὸς δένδρου, ὃ ὄποιος ἥρχισε νὰ ὅμιλῃ ὡς ἄνθρωπος.

— 'Αληθῶς, Εὕα, ὁ Θεὸς δὲν σᾶς ἐπιτρέπει νὰ ἀπολαμβάνητε ἐκ τῶν καρπῶν τοῦ Παραδείσου;

— 'Ο Θεὸς μᾶς ἐδώρησεν ὅλα τὰ καλὰ τοῦ παραδείσου, ἀπήντησεν ἡ Εὕα. Μόνον ἀπὸ τοὺς καρπούς τοῦ δένδρου ἐκείνου, τὸ ὄποῖον εὑρίσκεται εἰς τὸ κέντρον τοῦ κήπου, μᾶς εἶπεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ φάγωμεν, διὰ νὰ μὴ ἀποθάνωμεν.

— "Οχι, δὲν θὰ ἀποθάνητε, ἐὰν φάγητε. 'Ο Θεὸς γνωρίζει ὅτι, ὅταν φάγητε ἐξ αὐτοῦ, θὰ γίνητε καὶ σεῖς θεοὶ καὶ θὰ τὰ γνωρίζετε ὅλα.

'Η Εὕα μὲ περιέργειαν καὶ λαιμαργίαν ἐπρόσεξεν, ὅτι τὸ δένδρον ἦτο ὥραίον καὶ οἱ καρποί του ἐφαίνοντο ἐλκυστικοί. 'Επίστευσε δυστυχῶς εἰς τοὺς ψευδεῖς λόγους τοῦ διαβόλου, διότι ὁ ὄφις ἦτο ὁ διάβολος μεταμορφωθεὶς καὶ ἐλησμόνησε τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐντολὴν τοῦ

Θεοῦ. Ἐπὸ τότε ἤλθεν εἰς τὸν κόσμον τὸ ψεῦδος. Ὁ διάβολος εἶναι δὲ πατὴρ τοῦ ψεύδους.

Ἐν Εὐᾱ ἔφαγε τὸν ἀπηγορευμένον καρπὸν καὶ ἔδωκε καὶ εἰς τὸν Ἀδάμ. Τὸ μεγαλύτερον κακὸν εἰς τὸν κόσμον ὑπῆρξεν ἡ πρᾶξις ἐκείνη τῆς Εὔας. Ἡτο δχι μόνον παρακοή, ἀλλὰ καὶ ἀπιστία, διότι ἐπίστευσαν, δτι ὁ Θεὸς εἶπεν εἰς αὐτοὺς ψευδῶς, δτι θὰ ἀποθάνουν. Ἐπὸ τότε εἰσῆλθεν ἡ ἀμαρτία εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Οἱ πρωτόπλαστοι ἔχασαν τὴν εύτυχίαν των. Φόβος καὶ τρόμος τοὺς κατέλαβεν. Ἡ ἀγάπη τὴν δόποιαν εἶχον μεταξύ των, ἥρχισε νὰ δλιγοστεύῃ, δὲ ἔνας ἀπέδιδε τὸ κακὸν εἰς τὸν ἄλλον. "Οταν ἐπλησίαζεν ἡ ὥρα τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Θεοῦ, ἔτρεμον ἐκ τοῦ φόβου των. Διατὶ νὰ παρακούσουν τὸν Θεόν; Διατὶ νὰ πιστεύσουν εἰς τὸ ψεῦδος τοῦ διαβόλου;

Ἐπὶ τέλους ἤκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ. Ἡ γλυκεῖα φωνή, τώρα τοὺς ἔφαντετο τρομερά. Ἄντι νὰ τρέξουν, δπως πάντοτε, μετὰ χαρᾶς διὰ νὰ ὑποδεχθοῦν τὸν Θεόν, ἔτρεξαν νὰ κρυφθοῦν.

— Ἀδάμ, ποῦ εἰσαι; ἔφωναξεν δὲ Θεός.

— Ἦκουσα τὴν φωνὴν σου καὶ ἔφοβήθην καὶ ἐκρύβην, διότι εἴμαι γυμνός.

— Ποῖος σὲ ἐπληροφόρησεν, δτι εἰσαι γυμνός; Μήπως ἔφαγες ἐκ τοῦ καρποῦ, ἐκ τοῦ δόποιου σοῦ ἀπηγόρευσα νὰ φάγης;

— Ἡ γυνὴ τὴν δόποιαν μοῦ ἔδωκες μὲ παρέσυρε καὶ ἔφαγον.

— Διατὶ ἔκαμες αὐτὸ τὸ κακόν, Εὔα; εἰπε τότε πρὸς αὐτὴν ὁ Θεός.

— Ὁ δφις μὲ ἔξηπάτησεν. Ἀπήντησεν ἐκείνη.

Τότε δὲ Θεὸς ἐλυπήθη καὶ ἀπεφάσισε νὰ τιμωρήσῃ τὸν Ἀδάμ καὶ τὴν Εὔαν. Διέταξε νὰ φύγουν ἀμέσως ἐκ τοῦ Παραδείσου. Θὰ ἐργάζωνται πλέον σκληρῶς. Μετὰ κόπου καὶ μόχθου θὰ καλλιεργοῦν τὴν γῆν, διὰ νὰ ἀποδίδῃ καρπούς.

Ἡρχισαν τότε νὰ κλαίουν πικρῶς οἱ πρόγονοί μας ἐκεῖνοι. Ἡσαν πλέον ἔκτὸς τοῦ Παραδείσου καὶ τὸν ἔβλεπον μακρόθεν. Εἶχον ἀπολέσει τὴν ὥραίαν κατοικίαν καὶ τὴν αἰώνιον εύτυχίαν των. Ταπεινωμένοι ἔφευγον μὲ θρήνους καὶ ἀνεζήτουν ἄλλον τόπον διαμονῆς. Ὁ νέος αὐτὸς τόπος ἦτο πλήρης ἀκανθῶν. Τὸ αἷμα ἔρρεεν ἐκ τῶν χειρῶν των, ἐνῷ προσεπάθουν νὰ καθαρίσουν τὴν γῆν ἐκ τῶν ἀκανθῶν, οἱ δόποιαι ἔφύτρωνον πάλιν. Ἡ ζωὴ των ἔγινε μαρτυρική.

Ίδου τὰ ἀποτελέσματα τῆς πρώτης ἐκείνης ἀμαρτίας.

‘Η πτῶσις τῶν πρωτοπλάστων ὑπῆρξεν ἡ μεγαλυτέρα καταστροφὴ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Τὸ ἀμάρτημα ἔκεινο, τὸ ὄποιὸν ὄνομάζεται **προπατορικὸν ἀμάρτημα**, μᾶς βαρύνει καὶ σήμερον ὅλους.

Κάθε νέος ἀνθρωπός, ὁ ὄποῖος γεννᾶται, φέρει μαζί του τὸ ἀμάρτημα ἔκεινο. Δι': αὐτὸς εὐκολώτερον βαδίζομεν πρὸς τὸ κακόν, διότι ἀκριβῶς ἐκληρονομήσαμεν τὴν ἀδυναμίαν τῶν προπατόρων μας, δηλαδὴ τοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς Εὔας. Αἱ ἀσθένειαι, ὁ θάνατος καὶ αἱ κακίαι εἰσῆλθον ἀπὸ τότε εἰς τὸν κόσμον. “Οσον ὁ καιρὸς παρήρχετο, τόσον καὶ οἱ ἀνθρωποι ἀπεμακρύνοντο ἐκ τοῦ Θεοῦ, τόσον καὶ τὸ κακόν ἐμεγάλωνεν εἰς τὸν κόσμον. Οἱ ἀνθρωποι μέσα εἰς τὸν ἀμαρτωλὸν βίον των ἔχασαν καὶ τὴν ἴδεαν τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ περιέπεσαν εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν.

“Ω! Ἐάν δὲν περιέπιπτον οἱ πρωτόπλαστοι εἰς τὴν ἀμαρτίαν, πόσον καλυτέρα θὰ ἦτο σήμερον ἡ ζωὴ! Πόσα κακὰ θὰ ἔλειπαν καὶ πόση χαρὰ καὶ ἀγάπη θὰ ἐβασίλευεν!

5. Τὸ Πρωτευαγγέλιον

(Γενέσ. γ' 15)

Ο λίγον πρὸ τῆς ἔκδιώξεως τῶν πρωτοπλάστων ἐκ τοῦ Παραδείσου, ὁ Θεὸς ὥρισεν εἰς αὐτούς, καθὼς καὶ εἰς τὸν ὄφιν, ὥρισμένην ποιηὴν διὰ τὸ ἀμάρτημά των. Εἰς τὴν Εὔαν εἶπεν, ὅτι μὲ πόνους καὶ στεναγμούς θὰ φέρῃ εἰς τὸν κόσμον τὰ τέκνα της. Εἰς τὸν Ἀδάμ ὥρισε νὰ κερδίζῃ τὸν ἀρτον καὶ ὅλα τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν ζωὴν, μὲ πολὺν κόπον καὶ ἴδρωτα. Τὸν δὲ ὄφιν κατηράσθη, νὰ σύρεται μὲ τὸ στῆθος καὶ τὴν κοιλίαν του.

Παρ' ὅλα ὅμως ταῦτα, δὲν ἔπαυσεν ὁ Οὐράνιος Πατήρ μας νὰ ἀγαπᾷ τὰ τέκνα του, τὸν Ἀδάμ καὶ τὴν Εὔαν καὶ τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν. Τοὺς ἐτιμώρησε βεβαίως, διότι ἔπρεπε, καὶ τοὺς ἔξωρισεν ἐκ τοῦ Παραδείσου, διότι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μένουν πλέον ἔκει. Δὲν τοὺς ἔφησεν ὅμως εἰς τὴν τύχην των καὶ δὲν τοὺς ἐστέρησεν ἀπὸ κάθε ἐλπίδα. Ἀπὸ τὴν πρώτην ἐκείνην στιγμὴν ἐσχεδίασε τὴν σωτηρίαν των.

Τὸ ἀμάρτημα, τὸ ὄποιον διέπραξαν ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Εὔα, ἔπρεπε νὰ ἐπανορθωθῇ. Πῶς ἦτο δυνατὸν ὁ Πανάγαθος Δημιουργὸς νὰ ἀφήσῃ αἰωνίως ἀμαρτωλὸν τὸ πλάσμα του, τὸν ἀνθρωπὸν; Διὰ τοῦτο ἀ-

κριβῶς, ἐνῷ καθώριζε τὴν τιμωρίαν ἐκάστου, συγχρόνως ἀπεκάλυπτεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἀπόφασίν του, διὰ στείλη Σωτῆρα εἰς τὸν κόσμον.

‘Η Ἀγία Γραφὴ ἀναφέρει διτι, διταν ὁ Θεὸς κατηράσθη τὸν ὄφιν, συγχρόνως εἶπε καὶ εἰς τὸν διάβολον, ὁ ὅποῖς ἥτο ἐντὸς τοῦ ὄφεως, δεικνύων πρὸς αὐτὸν τὴν Εὔαν :

«Καὶ ἔχθραν θήσω ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γυναικὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματος αὐτῆς· Αὐτός σου τηρήσει κεφαλήν, καὶ σὺ τηρήσεις αὐτοῦ πτέρναν» (Γενέσ. γ' 15).

Δηλαδὴ, θὰ θέσω ἔχθραν μεταξὺ σοῦ καὶ μεταξὺ τῆς γυναικὸς καὶ μεταξὺ τῆς γενεᾶς τῆς ἰδικῆς σου καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς. Αὐτὸς οὐδὲ θὰ σου συντρίψῃ τὴν κεφαλὴν καὶ σὺ θὰ τραυματίσῃς Αὐτὸν εἰς τὴν πτέρναν. Θὰ διδηγήσῃς δηλ. Αὐτὸν εἰς τὸν Σταυρικὸν θάνατον, ἀλλὰ ὁ σταυρικὸς θάνατος διὰ τὸν Χριστόν, ὁ ὅποῖς εἶναι Θεὸς καὶ θὰ ἀναστηθῇ, εἶναι ὡσὰν νὰ τραυματίζῃς Αὐτὸν ἀπλῶς εἰς τὴν πτέρναν.

Αἱ λέξεις αὐταί, τὰς δοπίας εἶπεν ὁ Θεός, φανερώνουν τὴν μεγάλην ἀγάπην Αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους.

Οἱ λόγοι ἀκριβῶς οὕτοι εἶναι ἡ ἀκτίς τοῦ φωτός, τὸ ὅποιον ἐφώτισε τὴν φοβερὰν στιγμὴν τῆς ἀπομακρύνσεως τῶν πρωτοπλάστων ἐκ τοῦ Παραδείσου.

Εἶναι ἡ πρώτη καὶ παλαιοτάτη ἐπαγγελία τοῦ Θεοῦ, περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ἀνθρωπότητος.

‘Η γυνὴ αὕτη, περὶ τῆς ὁποίας ὡμίλησεν ὁ Θεός, εἶναι ἡ Παρθένος Μαρία καὶ ὁ υἱὸς αὐτῆς δὲν εἶναι ἄλλος, παρὰ αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

‘Η Εὔα ἡμάρτησης καὶ ἔφερε τὸ κακὸν εἰς τὸν κόσμον. ‘Η Παρθένος Μαρία ὑπῆρξεν ἡ γυνὴ, διὰ τῆς ὁποίας ἤλθεν ἡ σωτηρία εἰς τὸν κόσμον. ‘Ο Ἄδαμ παρήκουσε τὸν Θεόν καὶ ἔφερε τὸν θάνατον εἰς τὴν γῆν. ‘Ο Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὑπῆκουσεν εἰς τὸν Θεόν μέχρι σταυρικοῦ θανάτου καὶ συνέτριψεν, ὅπως προεῖπεν ὁ Θεός, τὸν διάβολον, ἐνίκησε τὸν θάνατον καὶ ἔχάρισε τὴν ἀληθινὴν ζωὴν καὶ εὐτυχίαν εἰς ἐκείνους, οἵ ὅποιοι πιστεύουν εἰς Αὐτὸν καὶ ἐκτελοῦν τὸ θέλημά Του.

Μὲ τὴν παρήγορον αὐτὴν ἐλπίδα ὁ Ἄδαμ καὶ ἡ Εὔα ἔλαβον θάρρος καὶ ἤρχισαν τὴν νέαν δύσκολον ζωὴν των.

Οἱ λόγοι, τοὺς ὅποίους ὁ Θεὸς εἶπεν εἰς τοὺς πρωτοπλάστους καὶ ἐφανέρωσεν εἰς αὐτοὺς τὴν πρώτην καλὴν εἰδῆσιν, τὴν πρώτην καλὴν ἀγγελίαν περὶ τοῦ ἔρχομοῦ τοῦ Σωτῆρος εἰς τὸν κόσμον, ὃνομάζονται Πρωτευαγγέλιον. Ἡ ἐπαγγελία αὐτὴ εἰναι ἡ πρώτη, διότι, καθὼς θὰ γνωρίσωμεν εἰς ἄλλα κεφάλαια τοῦ βιβλίου μας, ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι πολλαὶ προφητεῖαι, αἱ ὅποιαι ὅμιλοι περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Οἱ Ἐβραῖοι τὸν ἀναμενόμενον Σωτῆρα ὃνομάζουν **Μεσσίαν**, διὰ τοῦτο αἱ προφητεῖαι, αἱ ὅποιαι ὅμιλοι περὶ Αὐτοῦ, λέγονται **Μεσσιανικαὶ προφητεῖαι**.

6. "Αβελ καὶ Κάϊν

(Γενέσ. δ')

Ο'Αδὰμ καὶ ἡ Εὔα, μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσίν των ἐκ τοῦ Παραδείσου, ἀπέκτησαν εἰς τὴν ἀρχὴν δύο τέκνα, τὸν Κάϊν καὶ τὸν "Αβελ. 'Ο 'Αδὰμ ἔκτισεν ἐν θυσιαστήριον καὶ ἐκεῖ ἐπάνω ἐθυσίαζε τὰ καλύτερα ἐκ τῶν ζώων καὶ ἐκ τῶν καρπῶν του, θέλων δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου νὰ δείξῃ εἰς τὸν Θεὸν τὴν μετάνοιάν του, διὰ τὸ ἀμάρτημα τὸ ὅποιον διέπραξαν αὐτὸς καὶ ἡ Εὔα.

Εἰς τὰς θυσίας καὶ τὰς προσευχὰς αὐτὰς ἀσφαλῶς ἤσαν παρόντα καὶ τὰ τέκνα τοῦ 'Αδὰμ καὶ ἔμαθον, ὅταν ἐμεγάλωσαν καὶ ἀπέκτησαν ἰδικήν των περιουσίαν, νὰ θυσιάζουν τὰ καλύτερα προϊόντα καὶ ἀποκτήματά των εἰς τὸν Θεόν καὶ νὰ προσεύχωνται.

'Ο Κάϊν ἦτο γεωργὸς καὶ ἔσπερνε καὶ ἐθέριζεν εἰς τοὺς ἀγρούς. 'Ο "Αβελ ἦτο ποιμὴν καὶ ἔβοσκε τὰ πρόβατα. Μίαν ἡμέραν ἀπεφάσισαν καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ νὰ προσφέρουν θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. 'Ο Κάϊν προσέφερεν ἐκ τῶν καρπῶν τῆς γῆς, τὴν δόπιαν ἐκαλλιέργει. 'Ο "Αβελ προσέφερεν ἐκ τῶν νεογεννήτων προβάτων του τὸ καλύτερον.

Τὰς θυσίας ὅμως καὶ τὰς προσευχὰς δέχεται ὁ Θεός, ὅταν γίνωνται μὲ εἰλικρίνειαν καὶ ὅταν προέρχωνται ἀπὸ ἀγαθούς ἀνθρώπους. Πολλοὶ ἀνθρώποι μεταβαίνουν νὰ προσευχθοῦν εἰς τὸν Ναόν, ἀλλὰ μὲ εὐσέβειαν ὀλίγοι προσεύχονται. 'Ολίγοι εἰναι ἔχεινοι, οἱ ὅποιοι λατρεύουν εἰλικρινῶς τὸν Οὐράνιον Πατέρα μας. Τοιουτοτρόπως συνέβη καὶ μὲ τοὺς δύο ἀδελφούς. 'Ο "Αβελ ἦτο καλὸς καὶ ἐλάττευε μὲ εἰλικρίνειαν τὸν Θεόν. 'Ο Θεὸς ἐδέχθη τὴν θυσίαν καὶ τὴν προσευ-

χήν του. 'Ο Κάιν δὲν ἦτο καλός. 'Εθυσίασε καὶ προσηγήθη ἐκ συνηθείας καὶ ὅχι ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς του.

'Ο Θεὸς βεβαίως, δ ὁποῖος γνωρίζει τὰς σκέψεις μας καὶ τὰ βάθη τῶν καρδιῶν μας, ἔγνωριζεν ὅτι ὁ Κάιν ἦτο κακός καὶ δὲν ἐδέχθη τὴν θυσίαν του.

— Δὲν γνωρίζεις, τοῦ εἶπεν ὁ Θεός, ὅτι καὶ θυσίαν ἀν μοῦ προσφέρης, ὅταν δὲν ἐκτελῆς τὰς ἐντολάς μου, ἀμαρτάνεις;

'Ο Κάιν ἐλυπήθη πολύ. 'Αντὶ δμως νὰ παραδεχθῇ, ὅτι δὲν ἦτο καλός καὶ νὰ μετανοήσῃ καὶ νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Θεόν, τὶ ἔκαμε; 'Ηρχισε νὰ φθονῇ τὸν καλόν του ἀδελφόν.

Μίαν ἡμέραν λοιπόν, λέγει ὁ Κάιν εἰς τὸν "Αβελ.

— "Ἄς κάμωμεν ὀλίγον περίπατον.

'Ο "Αβελ ἐδέχθη ἀμέσως. 'Ενῶ ἐβάδιζον δμως ὁ εἰς πλησίον τοῦ ἄλλου καὶ ὁ καλὸς ἀδελφὸς ὀμίλει μὲ ἀγάπην, ἔξαφνα ὁ Κάιν ἐπεσεν ἐπάνω του ὡς θηρίον ἀγριον καὶ τὸν ἐφόνευσεν. 'Ο "Αβελ ἐκυλίσθη αἴματωμένος καὶ νεκρὸς εἰς τὴν γῆν.

'Ολομόναχος τώρα ὁ Κάιν φεύγει μακρὰν ἀπὸ τὸν νεκρὸν ἀδελφόν του τρέμων. "Ετρεμε, διότι ὁ νόμος, ποὺ ὁ Θεὸς ἐβαλε ἐντός μας, διὰ νὰ μᾶς προτρέπῃ νὰ πράττωμεν τὸ καλὸν καὶ νὰ ἀποφεύγωμεν τὸ κακόν, δηλαδὴ ἡ συνείδησίς μας, ἔλεγεν αὐστηρότατα εἰς τὸν Κάιν, ὅτι διέπραξε φοβερὸν ἔγκλημα καὶ δὲν τὸν ἀφῆνε νὰ ἡσυχάσῃ οὔτε στιγμήν.

— Κάιν, ποῦ εἶναι ὁ "Αβελ, ὁ ἀδελφός σου; ἡκούσθη τρομερὰ ἡ φωνὴ του Θεοῦ. Καὶ τότε ὁ Κάιν, ἀντὶ νὰ συναισθανθῇ τὸ φοβερὸν κακόν, τὸ ὁποῖον διέπραξε καὶ νὰ παρακαλέσῃ τὸν Θεόν νὰ τὸν συγχωρήσῃ καὶ νὰ κλαύσῃ, ἀπήντησε μὲ αὐθάδειαν.

— Καὶ μήπως ἐγὼ ἔγινα φύλαξ τοῦ ἀδελφοῦ μου;

— Τὶ εἶναι τοῦτο τὸ ὁποῖον ἔκαμες Κάιν; 'Ηκούσθη πάλιν ἡ φωνὴ του Θεοῦ. Τὸ αἷμα του ἀδελφοῦ σου μοῦ φωνάζει ἀπὸ τὴν γῆν. Θά τιμωρηθῆς διὰ τὸ μεγάλο κακόν. Εἰς δλην σου τὴν ζωὴν θὰ τρέμης καὶ θὰ στενάζης καὶ ἀνάπτωσιν δὲν θὰ εύρης οὐδέποτε.

'Ιδού ποῖος ἔκαμε τὸν πρῶτον φόνον εἰς τὸν κόσμον. 'Ο Κάιν ὁ ἀδελφοκτόνος.

'Ο φόνος εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα ἀμαρτήματα. Εἶναι τόσον φοβερὸν ἀμάρτημα, ὥστε ἡ 'Εκκλησία μας δὲν δέχεται τὸν φονέα νὰ γίνη κληρικός, ἔστω καὶ ἀν μετανοήσῃ καὶ συγχωρηθῇ. Οὐδεὶς ἔχει

τὸ δικαίωμα νὰ ἀφαιρέσῃ ζωὴν, οὕτε τοῦ ἄλλου, οὕτε τὴν ἰδικήν του.
‘Η ζωὴ μας ἀνήκει εἰς τὸν Θεόν. ‘Ο Θεὸς εἶναι ὁ Κύριος τῆς ζωῆς καὶ
τοῦ θανάτου.

‘Αργότερα ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Εὔαν ἕνα ἄλλο
καλὸν τέκνον, τὸν Σὴθ καὶ ἄλλα πολλὰ τέκνα «νίοντος καὶ θυγατέρας»,
καθὼς ἀναφέρει ἡ ‘Αγία Γραφή. ‘Απέθανε δὲ ὁ Ἀδὰμ εἰς ἡλικίαν
ἐννεακοσίων τριάκοντα ἑτῶν.

7. Ὁ Κατακλυσμός

(Γενέσ. στ', 5', η', θ')

Α πὸ τὸν Σὴθ, τὸ ἀγαθὸν τέκνον τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς Εὔας, ἐγενήθησαν καλὰ τέκνα, τὰ ὅποια ἦσαν εὐσεβῆ καθὼς ὁ πατήρ των.
‘Ακόμη καὶ οἱ ἔγγονοι καὶ οἱ δισέγγονοι τοῦ Σὴθ ὑπῆρξαν καλοί.
Οἱ ἀπόγονοι αὐτοὶ τοῦ Σὴθ ὠνομάζοντο Σητῖται.

‘Αντιθέτως, οἱ ἀπόγονοι τοῦ Κάιν, οἱ Καϊνῖται, ἦσαν κακοί, ὅπως καὶ ὁ πατήρ των.

Δυστυχῶς ὅμως ὥστερα ἀπὸ πολλὰ ἔτη καὶ οἱ ἀπόγονοι τοῦ Σὴθ
ἡρχισαν νὰ γίνωνται κακοὶ μὲ τὴν συναναστροφὴν τῶν Καϊνιτῶν καὶ
γενικῶς ἡ κακία ἐβασίλευεν εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς ἀνθρώπους. “Οσον
ἐπληθύνοντο οἱ ἀνθρωποί, τόσον ἐπληθύνετο καὶ ἡ ἀμαρτία, τόσον καὶ
ἀπεμακρύνοντο ἀπὸ τὸν Θεόν. ‘Ελησμόνησαν οἱ ἀνθρωποὶ ὅτι, ἐκτὸς
τοῦ σώματος, εἶχον καὶ ψυχὴν πνευματικὴν πλασθεῖσαν κατ’ εἰκόνα
Θεοῦ. ‘Εφρόντιζον μόνον διὰ τὸ σῶμα των. Εἶπε, λοιπόν, ὁ Θεός:

— Δὲν θὰ μείνῃ πλέον τὸ πνεῦμα μου πλησίον αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων,
διότι εἶναι μόνον ἀμαρτωλοὶ σάρκες. Θὰ ἔξαφανίσω τοὺς ἀνθρώπους
ἐκ τῆς γῆς.

Μόνον μία οἰκογένεια διεκρίνετο μέσα εἰς ὅλον ἐκεῖνον τὸν ἀσεβῆ καὶ κακὸν κόσμον· ἡ οἰκογένεια τοῦ Νῷ.

‘Ο Νῷ ἤτο ἀνθρωπος δίκαιος καὶ εὐσεβής. Αὐτὸς καὶ ἡ σύζυγός
του, τὰ τρία τέκνα των—Σήμη, Χάμ καὶ Ἰάφεθ—καὶ αἱ γυναῖκες των,
ἦσαν δικτὸν ἀνθρωποί, οἱ δόποιοι δὲν ἐπίκραναν τὸν Θεόν. Αὐτοὶ μόνον
δὲν θὰ κατεστρέφοντο. ‘Εκατὸν εἴκοσιν ἔτη εἰργάζετο ὁ Νῷ διὰ νὰ
κατασκευάσῃ τὴν Κιβωτόν, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ παρακινήσῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς μετάνοιαν. Καμμία ὅμως μετάνοια δὲν παρετηρεῖτο. Αὐτοὶ ἔγκολούθουν τὴν ἀσέβειαν καὶ τὴν διαφθοράν. Τέλος ὁ Νῷ εἰσῆλθε μετὰ τῆς οἰκογενείας του εἰς τὴν Κιβωτόν, ἀφοῦ

παρέλαβε μαζί του, κατά διαταγήν ἐπίσης τοῦ Θεοῦ, διάφορα ζῶα καὶ τροφάς διὰ τὴν συντήρησίν των.

„Οταν ἑτελείωσεν ὅλη ἡ προπαρασκευή, ὁ Θεὸς ἀνέβαλεν ἀκόμη τὴν ἔναρξιν τοῦ κατακλυσμοῦ ἐπὶ ἐπτά ἡμέρας. Ἀλλὰ περιεγέλων οἱ ἀσεβεῖς ἄνθρωποι τὸν εὔσεβη Νῶε. Τότε ἤνοιξαν «αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου» καὶ οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας. Ὁ Ἀγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος λέγει, ὅτι καὶ τότε ἀκόμη ὁ Θεὸς διέταξε νὰ ἀνέρχωνται τὰ ὄντα δλίγον κατ' ὀλίγον, μήπως τότε τούλάχιστον οἱ ἄνθρωποι συναισθανθοῦν καὶ μετανοήσουν. Ἀλλὰ εἰς μάτην. Τοιουτοτρόπως μόνον ὁ Νῶε, ἡ οἰκογένειά του καὶ τὰ ζῶα, τὰ ὄποια ἦσαν ἐντὸς τῆς Κιβωτοῦ, ἐσώθησαν. «Πάντα δσα ἔχει πνοήν ζωῆς καὶ πᾶν, δὴ ἐπὶ τῆς ἔηρᾶς ἀπέθανε».

Τοιουτοτρόπως οἱ μὲν κακοὶ ἄνθρωποι, οἱ δόποι οἱ δὲν ἐφύλαττον τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, ἐτιμωρήθησαν. Ὁ δίκαιος ὅμως καὶ εὐσεβής Νῶε εἶχε προστάτην τὸν Θεὸν καὶ ἐσώθη οἰκογενειακῶς, ἀν καὶ ὅλος ὁ κόσμος κατεστράφη.

Ἐν ἔτος περίπου ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ κατακλυσμοῦ ἡ ἀθώα περιστερὰ μὲ τὸν κλάδον τῆς ἐλαίας εἰς τὸ ράμφος της ἔφερε τὸ μήνυμα εἰς τὸν Νῶε, ὅτι μετ' ὀλίγον χρόνον, ἡδύνατο νὰ ἔξελθῃ. Ἡ Κιβωτὸς εἶχεν ἐπικαθήσει ἐπὶ τοῦ ὅρους τῆς Ἀρμενίας Ἀραράτ.

Πράγματι ἔξῆλθον ἐκ τῆς Κιβωτοῦ ὅλοι καὶ ἡ πρώτη πρᾶξις, τὴν ὄποιαν ἔκαμαν, ἵτο νὰ κτίσουν θυσιαστήριον, ἐπὶ τοῦ ὄποίου ἐθυσίασαν καὶ ηγύχαρίστησαν τὸν Θεὸν διὰ τὴν σωτηρίαν των. Προσηγγήθησαν καὶ οἱ ὄκτω ἐκεῖνοι εὐσεβεῖς ἄνθρωποι καὶ ἔξέφρασαν τὴν εὐγνωμοσύνην των καὶ τὴν εὐλάβειάν των.

Ο Θεὸς ἐδέχθη τὴν προσευχήν των, ήγιλόγησε τὸν Νῶε καὶ ὑπεσχέθη ὅτι δὲν θὰ καταστρέψῃ πλέον τὸ ἀνθρώπινον γένος διὰ κατακλυσμοῦ. Ός ἀναμνηστικὸν σημεῖον τῆς ὑποσχέσεως ταύτης ὥρισε τὸ Οὐράνιον τόξον, τὸ δόποιον βλέπομεν καὶ σήμερον ὅλοι μας, ὅταν μετὰ τὴν βροχὴν προβάλλῃ εἰς τὸν οὐρανόν. Πόσον ὥραῖον εἶναι τὸ φωτεινὸν αὐτὸ τόξον μὲ τὰ λαμπρά του ἐπτά χρώματα καὶ μὲ πόσην χαράν καὶ ἀνακούφισιν τὸ ὑποδεχόμεθα ὕστερα ἀπὸ τὴν νεροποντήν! Εἶναι τόσον ὡραῖον, ὅσον ὡραία εἶναι καὶ ἡ ὑπόσχεσις τοῦ Θεοῦ, τὴν ὄποιαν μᾶς ὑπενθυμίζει, ὅσον ὡραία καὶ γλυκεῖα εἶναι ἡ ἀγάπη Του.

Μετὰ ταῦτα ὁ Νῶε καὶ τὰ τέκνα του ἤρχισαν νὰ καλλιεργοῦν τὴν γῆν καὶ μάλιστα τὴν ἀμπελον.

‘Ο Νῶε ἔζησεν ἐννεακόσια πεντήκοντα ἔτη. Μετεβίβασε δὲ εἰς τοὺς υἱούς του τὰς ἵεράς ἀληθείας τῆς θρησκείας καὶ ιδιαιτέρως προεφήτευσεν, διτι ὁ Χριστὸς θὰ ἐγεννᾶτο ἀπὸ τὴν γενεὰν τοῦ Σήμου.

8. Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε

(Γενέσ. ια' 1 - 9)

Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ ἔζων μὲ ἀγάπην καὶ εἰρήνην. Ἐφύλαττον τὰς θρησκευτικὰς ἀληθείας, ὡμίλουν τὴν ιδίαν γλῶσσαν καὶ ἤσαν μία οἰκογένεια.

“Οταν ὅμως οἱ ἄνθρωποι ἐπληθύνθησαν, ἥρχισαν νὰ διασπείρωνται καθ’ ὅμιδας εἰς διάφορα μέρη, διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ ζήσουν.

Προτοῦ νὰ χωρισθοῦν, ἀπεφάσισαν νὰ κατασκευάσουν ἔνα πανύψηλον πύργον, διὰ νὰ μείνη τὸ ὄνομά των ἀθάνατον. Αἱ γενεαὶ τῶν ἀνθρώπων, ὅταν θὰ ἔβλεπον τὸν πύργον αὐτόν, θὰ ἐθαύμαζον ἔκεινους, οἱ δόποιοι τὸν ἔκτισαν.

‘Η ἀπόφασις αὐτὴ σημαίνει, διτι οἱ ἄνθρωποι ἥρχισαν πάλιν νὰ γίνωνται ὑπερήφανοι καὶ ἐγωισταί. ‘Η ὑπερηφάνεια εἶναι μεγάλη ἀμαρτία. «Ο Θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται» λέγει ἡ Ἀγία Γραφή. Εἴδε λοιπὸν ὁ Θεὸς τὴν ὑπερηφάνειάν των καὶ ἐσύγχυσε τὴν γλῶσσαν των. Ὁμίλουν μεταξύ των, χωρὶς ὁ ἔνας νὰ ἔννοιῃ τὸν ἄλλον. Πῶς νὰ προχωρήσουν τώρα εἰς τὴν ἐργασίαν; “Ἡρχισαν νὰ φιλονεικοῦν μεταξύ των, διότι ήτο ἀδύνατον νὰ συνεννογθοῦν.

‘Απογοητευμένοι τέλος καὶ λυπημένοι ἐγκατέλειψαν ἀτελείωτον τὸν πύργον των, ὁ δόποιος ὠνομάσθη Πύργος τῆς Βαβέλ, δηλαδή, πύργος τῆς συγχύσεως.

Εἰς τὸ ἵδιον ἐκεῖνο μέρος ἐκτίσθη ἀργότερον μία μεγάλη καὶ ὁραία πόλις, ἡ δόποια ὠνομάσθη Βαβυλὼν. Ἄλλα καὶ αὐτὴ σήμερον δὲν ὑπάρχει, διότι κατεστράφη διὰ τὰς ἀμαρτίας τῶν κατοίκων της.

Κατὰ τὴν παράδοσιν οἱ ἀπόγονοι τοῦ Σήμου κατώκησαν εἰς τὴν Ἀσίαν, οἱ ἀπόγονοι τοῦ Χαμ εἰς τὴν Ἀφρικὴν καὶ οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰάφεθ εἰς τὴν Εὐρώπην. Τὰ ἄλλα μέρη τῆς γῆς, ὅπως ἡ Ἀμερικὴ καὶ ἡ Αὐστραλία κατωκήθησαν ἀργότερα.

“Ολοι οἱ ἄνθρωποι ἔφερον μαζί των τὴν ἀνάμνησιν τῶν κυριωτέρων ἀληθειῶν τῆς θρησκείας καὶ πρὸ πάντων τὴν πίστιν, διτι εἰς καὶ μόνον εἶναι ὁ ἀληθινὸς Θεός. Ἐνεθυμοῦντο ἀκόμη τὴν δημιουργίαν

τοῦ ἀνθρώπου, τὸν Παράδεισον, τὴν πτῶσιν τῶν πρωτοπλάστων, τὴν ὑπόσχεσιν περὶ ἐλεύσεως τοῦ Σωτῆρος, τὸν κατακλυσμόν.

Δυστυχῶς δύμας καὶ πάλιν οἱ ἀνθρωποί ἐλησμόνησαν τὸν ἀληθινὸν Θεόν. "Ηρχισαν νὰ λατρεύουν ὅ, τι τοὺς ἔκαμεν ἐντύπωσιν. Τὸν ἥλιον, τὴν σελήνην, τοὺς ἀστέρας, τὰ ὅρη, τὰ δάση, τοὺς ποταμούς. Καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ ζῶα τὰ ἐλάτρευσαν ὡς θεούς. Τοιουτοτρόπως ἐδημιουργήθη ἡ πίστις εἰς πολλοὺς θεούς, ἡ πολυθεία. Τῶν ψευδῶν αὐτῶν θεῶν κατεσκεύασαν οἱ ἀνθρωποί δομοιώματα, δηλαδὴ ἀγάλματα ἐκ μαρμάρων ἢ λίθων ἢ ξύλων. Τὰ ἀγάλματα αὐτὰ λέγονται εἰδωλα καὶ οἱ ἀνθρωποί, οἱ ὅποιοι πιστεύουν εἰς αὐτά, λέγονται εἰδωλολάτραι, ἡ δὲ θρησκεία των εἰδωλολατρεία.

"Η σύγχυσις τῶν γλωσσῶν καθὼς καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὑπερηφανείας ἐκείνης, τὸ ὅποιον ἦτο ἡ διχόνοια καὶ ὁ χωρισμὸς τῶν ἀνθρώπων, περιγράφεται εἰς ἐν ὀραῖον τροπάριον τῆς Ἐκκλησίας μαζί, τὸ ὅποιον ψάλλεται κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς.

Κοντάκιον. Ἡχος πλ. δ'.

"Οτε καταβὰς
τὰς γλώσσας συνέχεε,
διεμέριζεν
ἔθνη ὁ "Ψυστος·
ὅτε τοῦ πυρὸς
τὰς γλώσσας διένειμεν,
εἰς ἐνότητα
πάντας ἐκάλεσε·
καὶ συμφώνως δοξάζομεν
τὸ Πανάγιον Πνεῦμα.

✳ 9. Γεωγραφικὴ ἔξέτασις τῆς Παλαιστίνης

Όνομασία. Η ὀνομασία Παλαιστίνη, προῆλθεν ἐκ τοῦ ὀνόματος **Φιλισταῖοι**. Εἰς τὴν χώραν αὐτὴν ἔζησε καὶ ἐδρασεν ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαός. Τὸν λαὸν αὐτὸν, ὅπως θὰ διαχθῶμεν, ἔξελεξεν ὁ Θεός, διὰ νὰ προπαρασκευάσῃ τὴν ἔλευσιν τοῦ Σωτῆρος. Εἰς τὴν Παλαιστίνην ἀκόμη ἐγεννήθη, ἐκήρυξε καὶ ἐδρασεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Διὰ τοῦτο πρέπει δι' ὀλίγων νὰ γνωρίσωμεν τὴν χώραν αὐτήν.

Εἰς τὴν χώραν αὐτήν, πρὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Ἰσραηλιτῶν, κατέψυχουν οἱ ἀπόγονοι τοῦ ἐγγονοῦ τοῦ Νῶε, Χαναάν. Ἐκ τοῦ δνόματος αὐτοῦ ὠνομάζετο καὶ ἡ χώρα Χαναάν. Ἀργότερον ἔλαβε καὶ ἄλλα ὀνόματα. «Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας», «Γῆ Ἰσραὴλ», «Γῆ Ἰούδα», «Ἄγια Γῆ», «Ιουδαία». Ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ ὀνομάζομεν σήμερον τὴν Παλαιστίνην, Ἀγίους Τόπους, διότι ἐκεῖ ἐγεννήθη, ἐδίδαξεν, ἐσταυρώθη καὶ ἀνέστη ὁ Κύριος. Παλαιστίνη ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ β' αἰῶνος π.Χ.

“Ορια τῆς Παλαιστίνης ήσαν: Ἐπὸ βιρρᾶ, ἡ Συρία· ἀπὸ νότου, ἡ Πετραία Ἀραβία· ἀπὸ δυσμῶν, ἡ Μεσόγειος θάλασσα καὶ ἀπὸ Ἀνατολῶν, ἡ Συριακὴ καὶ Ἀραβικὴ ἔρημος.

Διαιρεσις τῆς χώρας. Ἡ χώρα διαιρεῖται εἰς δύο τμήματα ὑπὸ τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ: Εἰς τὴν δυτικὴν ἡ τὴν κυρίως Χαναάν, πρὸς τὸ μέρος δηλαδὴ τῆς Μεσογείου καὶ εἰς τὴν ἀνατολικὴν Χαναάν, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ἡ ὅποια ὠνομάσθη Περαία ἡ Ὑπεριορδανία.

Καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ Παλαιστίνη ἐχωρίζετο εἰς ἐπαρχίας. Δυτικῶς τοῦ Ἰορδάνου, ἥτο ἡ Ιουδαία, ἡ Σαμάρεια καὶ ἡ Γαλιλαία. Ἀνατολικῶς τοῦ Ἰορδάνου, ἥτο ἡ Περαία καὶ ἡ Δεκάπολις.

Μορφὴ τοῦ ἐδάφους. Εἶναι χώρα δρεινή. Ἐχει ὅμως καὶ πεδιάδας. Αἱ πλέον διοικητικά εἰναι: Ἡ πεδιάς Ἱεσδραὲλ ἡ Ἐσδραλών, πρὸς τὰ σύνορα τῆς Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας, ἡ πεδιάς Σάρων καὶ ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορδάνου.

Ἐκ τῶν δρέων της, διοικητικά εἰναι: Ὁ Λίβανος καὶ Ἄντιλίβανος, τὸ Ἐρμών ἡ Ἀερμών καὶ τὸ Θαβώρ.

Πρὸς τὸ μέσον τῆς Παλαιστίνης εἶναι τὸ δρος τῶν Μακαρισμῶν. Πρὸς τὴν Φοινίκην εἶναι τὸ Καρμήλιον δρος. Ομοίως τὰ δρη Σιών, Μορία καὶ Ἀκρα, ἐπὶ τῶν ὅποιων εἶναι κτισμένη ἡ Ἱερουσαλήμ. Τέλος τὸ γνωστὸν δρος τῶν Ἐλαιῶν, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὅποιου ὑπῆρχεν ὁ κῆπος τῆς Γεθσημανῆ.

Κλῖμα καὶ Ύδατα. Τὸ κλῖμα τῆς Παλαιστίνης εἶναι εὔκρατον καὶ ὑγιεινόν. Τὸ δὲ ἔδαφος τῆς χώρας αὐτῆς, καθὼς συμπεραίνομεν ἐκ τῆς Ἀγίας Γραφῆς, θὰ ἥτο τόσον παραγωγικόν, ὥστε νὰ χαρακτηρίζεται ὡς γῆ «ρέουσα μέλι καὶ γάλα».

Ο κυριώτερος ποταμὸς εἶναι ὁ Ἰορδάνης, ὁ ὅποιος πηγάζει ἐκ τοῦ

Αντιλιβάνου καὶ διερχόμενος διὰ τῆς λίμνης Γεννησαρὲτ ἐκβάλλει εἰς τὴν Νεκρὰν Θάλασσαν.

Τπάρχουν ἀκόμη καὶ μικροὶ χείμαρροι, ὅπως εἶναι ὁ Χείμαρρος τῶν Κέδρων. Λίμναι ὑπάρχουν δύο: Ἡ τῆς Τιβεριάδος καὶ ἡ Νεκρὰ Θάλασσα, ἡ δποία ὄνομάζεται τοιουτοτρόπως, διότι λόγω τῆς πυκνότητος τῶν ὑδάτων αὐτῆς δὲν δύναται νὰ ζήσῃ ἐντὸς αὐτῆς ἵχθυς.

Πόλεις τῆς παλαιᾶς ἐποχῆς. Μεταξὺ τῶν χωρίων καὶ τῶν πόλεων τῆς Παλαιστίνης κυριώτεραι ἦσαν: Ἡ Ἱερουσαλήμ, ἡ Σαμάρεια, ἡ Ἱεριχώ, ἡ Χεβρών, ἡ Σηλώ, ἡ Βηθλεέμ, ἡ Γαβαών, ἡ Βαιθήλ.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Κυρίου γνωσταὶ ὑπῆρχαν καὶ αἱ πόλεις Κανᾶ, Νατύ, Ναζαρέτ, Τιβεριάς, Βηθανία, Βηθσφαγή, Καπερναούμ, Βηθλεέμ κ. ἢ.

Ἀρχαῖοι κάτοικοι καὶ γειτονικοὶ λαοί.—Πρὸ τῆς κατακτήσεως τῆς Παλαιστίνης ὑπὸ τῶν Ἐβραίων οἱ κάτοικοι αὐτῆς ὄνομάζοντο **Χαναναῖοι**. Ἡσαν εἰδωλολάτραι καὶ ἐλάττευον τὸν ψευδῆ θεὸν **Βάαλ**, εἰς τὸν δποῖον προσέφερον ἀνθρωποθυσίας.

Γείτονες αὐτῶν ἐπίσης εἰδωλολάτραι ἦσαν νοτιοδυτικῶς οἱ **Φιλισταῖοι**, ἐκ νότου οἱ **Ἀμαληκῖται**, νοτιοανατολικῶς οἱ **Μωαβῖται** καὶ ἐξ ἀνατολῶν οἱ **Ἀμμωνῖται**.

Σήμερον εἰς τὴν Παλαιστίνην ἔχει ίδρυθῇ τὸ κράτος τοῦ **Ισραὴλ**. **Τστερα** δηλαδὴ ἀπὸ 2.000 περίπου ἔτη κατώρθωσαν οἱ Ἐβραῖοι, μὲ τὴν βοήθειαν τῶν μεγάλων κρατῶν νὰ ίδρύσουν καὶ πάλιν τὸ κράτος τῶν. Εὑρίσκονται δημος εἰς δξεῖναν διαμάχην μὲ τοὺς Ἀραβαῖς, εἰς τὴν κυριαρχίαν τῶν δποίων ὑπάγονται τὰ σπουδαιότερα Χριστιανικὰ μνημεῖα, ὡς ὁ Πανάγιος Τάφος, τὸ Σπήλαιον τῆς γεννήσεως κ.λ.π. Λόγῳ τῆς ἐμπολέμου αὐτῆς καταστάσεως μεταξὺ Ἐβραίων καὶ Ἀράβων δυσκόλως μεταβαίνουν οἱ προσκυνηταὶ εἰς τοὺς Ἅγιους Τόπους ἀπὸ τὰ διάφορα μέρη τῆς Γῆς.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΠΡΟΣ ΣΩΤΗΡΙΑΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ
ΔΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ ΑΒΡΑΑΜ ΙΣΑΑΚ ΚΑΙ ΙΑΚΩΒ

1. Ἀβραὰμ

(Γενέσ. ιβ' 1-9, ιγ' 1-13)

Εως τώρα ἐγνωρίσαμεν τὴν δημιουργίαν τοῦ κόσμου, τὴν πτῶσιν τῶν πρωτοπάτων, τὸ βαρύ ἀμάρτημα τοῦ Κάιν, τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν ἀνθρώπων ἐκ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν ἀμαρτωλῶν αὐτῶν ἀνθρώπων διὰ τοῦ κατακλυσμοῦ.

Ἄλλ' ὁ Πανάγαθος Θεὸς δὲν θέλει τὸν θάνατον τοῦ ἀμαρτωλοῦ, μήπως μετανοήσῃ καὶ ἐπιστρέψῃ. Πῶς ἡτο δυνατόν, ὁ στοργικός μας Πατὴρ νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἔξαφάνισιν τοῦ πλέον ἀγαπητοῦ Του πλάσματος, τοῦ ἀνθρώπου; "Αλλως τε ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκείνης στιγμῆς, κατὰ τὴν ὅποιαν ἔξεδίωκε τὸν ἀνθρωπὸν ἐκ τοῦ Παραδείσου, συγχρόνως ἔδιδε καὶ τὴν ὑπόσχεσιν τῆς σωτηρίας.

"Απὸ τοῦ παρόντος κεφαλαίου θὰ ἀρχίσωμεν νὰ μανθάνωμεν, πῶς ὁ Θεὸς προπαρεσκεύασε τὴν ψυχικήν μας σωτηρίαν.

"Ἐπρεπε πρῶτον νὰ γνωρίσουν· οἱ ἀνθρωποὶ εἰς ποίαν ἀθλίαν κατάστασιν ὁδηγεῖ ἡ ἀμαρτία, ἐπρεπε νὰ ἀντιληφθοῦν μόνοι εἰς ποίαν καταστροφὴν ὁδηγεῖ ἡ περιφρόνησις τοῦ Θεοῦ θελήματος, ἐπρεπε μόνοι νὰ ἐπιθυμήσουν τὴν ἐπιστροφὴν των πρὸς τὸν Θεὸν καὶ νὰ εὑρεθῇ

ἔνας εὐσεβής καὶ καλὸς ἀνθρωπος διὰ νὰ γίνη ὁ γενάρχης, ὁ ἀρχηγός, ὁ Πατριάρχης, καθὼς τὸν ὄνομάζει ἡ Ἀγία Γραφή.

Κατάλληλον πρόσωπον διὰ νὰ ἀναλάβῃ, κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, νὰ βοηθήσῃ εἰς τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας τῆς ἀνθρωπότητος ἵτο ὁ Ἀβραάμ.

Διεκρίνετο διὰ τὴν εὐσέβειαν, διὰ τὴν πίστιν, διὰ τὴν ὑπακοήν του εἰς τὸν Θεὸν καὶ διὰ τὰς ἀλλας ἀρετὰς καὶ τὰ χαρίσματά του. Ἡτο τὸ κατάλληλον ὅργανον τοῦ Θείου θελήματος διὰ τὴν προπαρασκευὴν τῆς σωτηρίας μας.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν Μεσοποταμίαν καὶ ἔζησε 2.000 περίπου χρόνια πρὸ Χριστοῦ. Πρὸς αὐτὸν εἶπεν ὁ Θεός :

« Ἐξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου καὶ δεῦρο εἰς τὴν γῆν, ἣν σοι δεῖξω· καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα καὶ εὐδογήσω σε καὶ μεγαλυνῶ τὸ ὄνομά σου καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς ».

Δηλαδή, τοῦ ἔλεγε νὰ ἐγκαταλείψῃ καὶ πατρίδα καὶ συγγενεῖς. Νὰ μεταβῇ εἰς νέαν πατρίδα, τὴν ὅποιαν θὰ τοῦ ὑπεδείκνυεν ὁ Θεός. Ἐὰν δὲ Ἀβραάμ ἔκαμε τὸ θέλημα αὐτὸ τοῦ Θεοῦ, θὰ ἐγίνετο ἡ γενεά του μέγα ἔθνος. Ἀπὸ τὴν γενεάν δὲ αὐτὴν θὰ ἐγεννᾶτο ὁ Σωτὴρ τῶν ἀνθρώπων. Αὐτὸ ἀκριβῶς σημαίνουν αἱ λέξεις : « καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς ».

Αὐτοὺς τοὺς λόγους εἶπεν ὁ Θεός. Ὁ Ἀβραάμ, πιστὸς ἀρχηγός, χωρὶς δισταγμὸν ὑπήκουσεν ἀμέσως. Ἐλαβε μαζί του τὴν σύζυγόν του Σάρραν, τὸν ἀνεψιόν του Λώτ, τοὺς πολυπληθεῖς βοσκούς καὶ ὑπηρέτας του καὶ ἀνεχώρησεν.

Ἡτο μεγάλη ἡ ἀπόφασις, τὴν ὅποιαν ἔλαβεν ὁ Πατριάρχης Ἀβραάμ. Ἐγκατέλειψε πατρίδα καὶ συγγενεῖς. Ἐβάδισε πρὸς τὸ ἀγνωστὸν χωρὶς μέσα συγκοινωνίας. Διέτρεζεν ἀσφαλῶς μεγάλους κινδύνους ἐν μέσῳ πρωτογόνων καὶ ἀγρίων λαῶν. Τίποτε δύμας δὲν τὸν ἐσταμάτησε, προκειμένου νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ἐνεθυμεῖτο τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν ἐσκέπτετο παρὰ μόνον τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς. Ἐνεθυμεῖτο τὴν θείαν ὑπόσχεσιν περὶ σωτηρίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους « καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς », καὶ αὐτὸ ἔκαμε τὸν θεοσεβῆ ἐκεῖνον Πατριάρχην νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, χωρὶς νὰ ὑπολογιζῇ κανένα κίνδυνον.

Φθάνει ἐπὶ τέλους εἰς τὴν εὔφορον καὶ ὡραίαν χώραν τῆς Χαναάν. Εἰς τὴν γῆν τῆς ὑποσχέσεως, τῆς ἐπαγγελίας, διόπου ἔρρεε μέλι καὶ γάλα. Αὐτὴν τὴν χώραν δίδει ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἀβραάμ. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀβραάμ δὲν εἶναι ἀχάριστος. Τὸ πρῶτον του ἔργον, μόλις φθάνει εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, εἶναι νὰ προσευχηθῇ καὶ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Πανάγαθον Θεὸν διὰ τὰς εὐεργεσίας Του.

Τὴν προσευχὴν ποτὲ δὲν τὴν λησμονεῖ. Εἰς κάθε περίστασιν δοξάζει, παρακαλεῖ καὶ εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἀγαθότητα του.

Ο Ἀβραάμ εἰς τὴν νέαν του πατρίδα, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ὑλικὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ πλούτη, μετέφερε καὶ πνευματικὰ ἀγαθά. Ἔφερε μαζί του :

1) Τὴν πίστιν εἰς τὴν ὑπαρξίαν τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ, ὃ ὅποιος ἐδημιούργησε τὸν κόσμον.

2) Τὴν πίστιν εἰς τὴν ὑπαρξίαν ἀγαθῶν Ἀγγέλων καὶ δαιμόνων.

3) Τὴν πίστιν εἰς τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Θεοῦ περὶ σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῆς ἀμαρτίας τῶν πρωτοπλάστων.

4) Τὴν πίστιν εἰς τὴν ὑπαρξίαν καὶ ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς.

5) Τὴν συναίσθησιν τοῦ χρέους διὰ τὸν σεβασμὸν τοῦ ὄντος Θεοῦ.

6) Τὴν λατρείαν τοῦ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ.

7) Τὸν τρόπον τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς θυσίας ζώων.

Οἱ παλαιοὶ κάτοικοι τῆς Χαναάν ὡνόμασαν τὸν Ἀβραάμ Ἰβρί, δηλαδὴ περάτην, ἐπειδὴ ἦλθεν ἀπὸ πέραν. Ἐπέρασε τὸν ποταμὸν Εὐφράτην. Τοιουτοτρόπως ἐκ τοῦ ἐπωνύμου Ἰβρί, οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἀβραάμ ὡνομάσθησαν Ἐβραῖοι.

2. Ἰσαὰκ

(Γενέσ. ιζ' - ιη' 15, κα' 1-8, κβ' 1-19, κδ' 1-67)

Θεός, ὅπως ἐμάθαμεν, ἔδωκε τὴν μεγάλην ἐπαγγελίαν (ὑπόσχεσιν) εἰς τὸν Ἀβραάμ, διτὶ ἐκ τῶν ἀπογόνων του θὰ γεννηθῇ ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου.

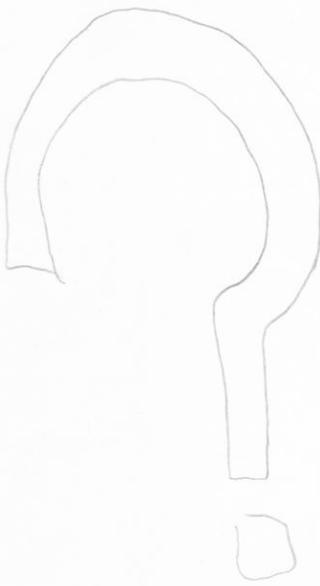
Πράγματι ἡ γυναικα τοῦ Ἀβραάμ, ἡ Σάρρα, ἐπειτα ἀπὸ πολλὰς προσευχὰς ἤξιώθη νὰ γεννήσῃ σιδόν, ὃ ὅποιος ὡνομάσθη Ἰσαὰκ. Ο μικρὸς Ἰσαὰκ, δπως θὰ ἰδωμεν, ἥτο ὑπάκουον καὶ καλὸν τέκνον.

Μίαν ἡμέραν, διὰ νὰ δοκιμάσῃ ὁ Θεὸς τὴν πίστιν καὶ τὴν ὑποκοήν τοῦ Ἀβραάμ, διέταξεν αὐτὸν, νὰ παραλαβῇ τὸν σιδόν του Ἰσαὰκ καὶ νὰ τὸν προσφέρῃ ὡς θυσίαν.

ОДК

МЕЛ
ХІСЕ
ДЕК.

‘Ο δίκαιος Μελχισεδέκ
χογραφία του Πρωτάτου του Ἀγίου "Ορούς, ἀποδιδομένη εἰς τὸν Πανσέληνον
(ΙΔ' αἰών)
Μελχισεδέκ προεικονίζει τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν (Γερέσ. ιδ', 18-20)

« Λαβὲ τὸν νιόν σου τὸν ἀγαπητόν, δν ἡγάπησας, τὸν Ἰσαάκ, καὶ πορεύθητι εἰς τὴν γῆν τὴν ὑψηλὴν καὶ ἀνέρευκον αὐτὸν ἐκεῖ εἰς ὅλοκάρπωσιν » (Γενέσ. κβ' 2).

Αὐτὸ τὸ ὅποῖον διέταζεν ὁ Θεὸς ἥτο πολὺ βαρύ. Ἐπόνεσεν ἡ ψυχὴ τοῦ ἀγαθοῦ πατρός, διότι ἔπρεπεν ὁ ἔδιος νὰ θυσιάσῃ τὸν ἡγαπημένον του Ἰσαάκ, τὸ προσφιλὲς αὐτὸ καὶ μονάκριβον τέκνον του.

Ἄλλὰ ὁ Ἀβραὰμ εἶχε βαθεῖαν πίστιν εἰς τὸν Θεόν. Ἐγνώριζεν δτι ὅσα ἔχομεν ἐδῶ εἰς τὸν κόσμον ἀνήκουν εἰς τὸν Θεόν. Δὲν ἐσκέφθη τίποτε ἀλλο, παρὰ μόνον πῶς θὰ ἐκτελέσῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Δὲν ὑπελόγισε τὸν ἀγαπητόν του υἱόν. Δὲν ὑπελόγισε τὴν ὑπόσχεσιν, τὴν ὅποιαν εἶχε δώσει εἰς αὐτὸν ὁ Θεός, δτι θὰ ἐπολλαπλασιάζοντο ώστὲν τὴν ἄκμαν τῆς θαλάσσης οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ. Πῶς θὰ ἐγίνετο τοῦτο, ἀφοῦ ἐκαλεῖτο νὰ θυσιάσῃ τὸν μονογενῆ του υἱόν; Ἔφ' ὅσον δμως ὁ Θεὸς διέταζεν, ἔπρεπε νὰ γίνη τὸ θέλημά Του.

Παραλαμβάνει; λοιπόν, ὁ πιστὸς καὶ ὑπάκουος Ἀβραὰμ τὸν υἱόν του Ἰσαάκ καὶ τὸν ὄδηγε, κατόπιν πορείας τριῶν ἡμερῶν, εἰς τὴν τόπον τῆς θυσίας.

« — Πάτερ, εἶπεν ὁ μικρὸς Ἰσαάκ, μόλις ἔφθασαν.

— Τί ἔστι, τέκνον; ἀπήντησεν ὁ Ἀβραάμ.

— Ἰδοὺ τὸ πῦρ καὶ τὰ ξύλα· ποῦ ἔστι τὸ πρόβατον τὸ εἰς ὅλοκάρπωσιν;

— Ὁ Θεὸς δψεται ἑαυτῷ πρόβατον εἰς ὅλοκάρπωσιν, τέκνον ».

Ταῦτα εἶπον πατὴρ καὶ υἱὸς καὶ μετ' ὀλίγον τὰ πάντα ἥσαν ἔτοιμα.

Ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ὁ Ἀβραὰμ τοποθετεῖ τὸν ἡγαπημένον Ἰσαάκ, τὸν υἱόν του. Ὁ Ἰσαάκ ὑπάκουος καὶ πιστὸς υἱὸς θεοσεβεστάτου πατρός, δὲν φέρει ἀντίρρησιν. Πρέπει νὰ θυσιασθῇ, ἀφοῦ αὐτὸ θέλει ὁ Θεός. Εἶναι ἀκριβῶς ὁ τύπος ἐνὸς "Ἀλλου Ἀθώου. Προεικονίζει τὸν ἀθῶν καὶ ἀκακον κατάδικον τοῦ Γολγοθᾶ, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ ὅποῖος μετὰ 2.000 περίπου ἔτη ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς θυσίας τοῦ Ἰσαάκ, θυσιάζεται διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων, πιστὸς εἰς τὸ θέλημα ἐπίσης τοῦ Θεοῦ.

« Ο Θεὸς δμως δὲν εἶναι κακός. Εἶναι Πανάγαθος. Γνωρίζει τὴν πίστιν τοῦ Ἀβραάμ. Παρακολουθεῖ τὴν ὑποταγὴν τοῦ Ἰσαάκ. Χαίρεται διότι πατὴρ καὶ υἱὸς εἶναι ἀληθινὰ τέκνα Του. Ὁ Ἀβραὰμ καὶ ὁ

Ίσαάκι είναι άξιοι διά τὸν σκοπόν, διά τὸν ὁποῖον ἐξέλεξεν αὐτοὺς ὁ Θεός.

Τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἀβραὰμ είναι ἔτοιμος νὰ θυσιάσῃ τὸν υἱόν του, τὸν συγκρατεῖ "Ἄγγελος Κυρίου.

«Μὴ ἐπιβάλῃς τὴν χειρά σου ἐπὶ τὸ παιδάριον, — τοῦ λέγει — μηδὲ ποιήσῃς αὐτῷ μηδέν· νῦν γὰρ ἔγνων, δτι φοβῇ σὺ τὸν Θεόν καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ νιοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ, δι' ἐμέ».

Αντὶ τοῦ Ἰσαάκ ὁ Θεὸς ἀποστέλλει πρόβατον καὶ ὁ Ἀβραὰμ θυσιάζει αὐτὸν καὶ εὐχαριστεῖ τὸν Θεόν. "Εχει κερδίσει μεγάλην νίκην. Ἡγάπησε τὸν Θεόν περισσότερον καὶ ἀπὸ τὸ τέκνον του. Καὶ ὁ Θεὸς εἰς ἀνταμοιβὴν τῆς μεγάλης του ἀγάπης ἐπαναλαμβάνει εἰς αὐτὸν τὴν ὑπόσχεσίν του.

«Καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ἀνθ' ὧν ὑπήκοουσας τῆς ἐμῆς φωνῆς».

Ίδού τὰ ἀποτελέσματα τῆς θερμῆς πίστεως καὶ τῆς ὑποταγῆς πρὸς τὸν Θεόν. Εὐλογία Θεοῦ. Εὐτυχία ἀληθινή.

Εἰς ἡλικίαν τεσσαράκοντα ἐτῶν, μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρός του, ὁ Ἰσαάκ ἐνυμφεύθη τὴν Ρεβέκκαν, κόρην εὐσεβῆ καὶ ἐνάρετον.

Ἀργότερον ἀπέθανε καὶ ὁ Ἀβραὰμ εἰς ἡλικίαν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα πέντε ἐτῶν καὶ ἐτάφη ὑπὸ τοῦ Ἰσαάκ εἰς τὸ σπήλαιον πλησίον τῆς πόλεως Χεβρών, ὃπου εἶχε ταφῆ καὶ ἡ Σάρρα.

Ἐπειδὴ δὲ μετά τινα ἔτη συνέβη πεῖνα εἰς τὴν περιφέρειαν, εἰς τὴν ὁποίαν κατώκει ὁ Ἰσαάκ, μετώκησεν οὗτος εἰς τὴν πόλιν Γέραρα. Ἔκει ἐνεφανίσθη εἰς αὐτὸν ὁ Θεὸς καὶ ἐπανέλαβεν εἰς αὐτὸν ὅ, τι περίπου καὶ εἰς τὸν πατέρα του Ἀβραάμ.

«Παροίκει ἐν τῇ γῇ ταύτῃ καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ καὶ εὐλογήσω σε· σοὶ γὰρ καὶ τῷ σπέρματί σου δώσω πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην καὶ στήσω τὸν ὄρκον μου, δν ὥμοσα τῷ Ἀβραὰμ τῷ πατρὶ σου καὶ πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ καὶ δώσω τῷ σπέρματί σου πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην καὶ εὐλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς».

Οἱ τελευταῖοι οὗτοι λόγοι ὑπενόουν καὶ πάλιν τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου.

Μὲ τὰς ἐπανειλημμένας ὑπομνήσεις ἤθελεν ὁ Θεὸς νὰ βεβαιώσῃ, δτι

Θὰ ἔκτελέσῃ πιστῶς τὴν ὑπόσχεσιν, τὴν ὁποίαν εἶχε δώσει εἰς τοὺς πρωτοπλάστους.

‘Ο ’Ισαάκ καὶ ἡ Ρεβέκκα εἶναι τὸ δεύτερον εὐλογημένον ἀνδρόγυνον τῶν προπατόρων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

‘Ο ’Ισαάκ, καθὼς διηγεῖται ἡ Ἀγία Γραφή, ἡγάπησε πολὺ τὴν σύζυγόν του Ρεβέκκαν, ἡ ὁποία ἦτο σεμνή, εὐλαβής καὶ ἐνάρετος. Ἡ Ρεβέκκα ἦτο κόρη τοῦ Βαθουὴλ καὶ παρουσιάσθη εἰς τὸν Ἐλιέζερ, ἐπιστάτην τοῦ Ἀβραάμ, ἐπειτα ἀπὸ προσευχήν του. Ὁ πατὴρ καὶ ὁ ἀδελφός της ἐθεώρησαν θέλημα τοῦ Θεοῦ νὰ στείλουν εἰς Χαναὰν τὴν ὥραίν αὐτὴν κόρην, ὡς σύζυγον τοῦ ’Ισαάκ.

3. Ἰακὼβ

(Γενέσ. κε' 24 - 34, καὶ 1 - κη' 7)

Ο ’Ισαάκ καὶ ἡ Ρεβέκκα ἤσαν εὐσεβεῖς καὶ πιστοὶ εἰς τὸν Θεόν. Ὁ ’Ισαάκ μάλιστα — ἔκτὸς τῆς ὑπακοῆς, τὴν ὁποίαν εἶχε δεῖξει πρὸς τὸν πατέρα του, διαν ἐπρόκειτο νὰ τὸν θυσιάσῃ εἰς τὸν Θεὸν — ἔδειξε πολὺ καλὴν συμπειριφορὰν καὶ ὑποχωρητικότητα πρὸς ἓνα εἰδωλωλατρικὸν λαὸν τοὺς Φιλισταίους, οἱ ὁποῖοι τὸν ἡδίκησαν καὶ χωρὶς αὐτὸς νὰ ἀνταποδώσῃ τὴν ἀδικίαν.

Κατόπιν τούτου, ὁ βασιλεὺς τῶν Φιλισταίων Ἀβιμέλεχ ἐζήτησε συγγράμμην καὶ φιλίαν ἀπὸ τὸν ’Ισαάκ.

‘Η εὐλογημένη δύμας αὐτὴ οἰκογένεια ἐστερεῖτο τέκνων. Δι’ αὐτὸν ’Ισαάκ καὶ ἡ Ρεβέκκα ἤσαν λυπημένοι.

‘Ο ’Ισαάκ παρεκάλει θερμῶς τὸν Οὐράνιον Κύριον νὰ χαρίσῃ εἰς αὐτὸν τέκνα, διότι τὰ τέκνα εἶναι εὐλογία Θεοῦ.

‘Ο Θεὸς ὁ ὁποῖος εἰσακούει τὰς προσευχὰς τῶν εὐσεβῶν, εἰσήκουσε καὶ τὴν θερμὴν προσευχὴν τοῦ εὐσέβοῦς ’Ισαάκ καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν δύο υἱούς. Τὸν Ἡσαῦ καὶ τὸν Ἰακὼβ. Ἡσαν δίδυμοι, ἀλλὰ πρωτότοκος ἐθεωρεῖτο ὁ Ἡσαῦ, διότι πρῶτος ἐξῆλθεν ἐκ τῆς κοιλίας τῆς μητρός του. Ὁ πρωτότοκος εἶχεν ἐξαιρετικὴν θέσιν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Ἡτο διάδοχος τοῦ πατρός. Ἐλάμβανε τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς περιουσίας καὶ εἶχε καὶ πολλὰ ἄλλα δικαιώματα.

‘Ο Ἡσαῦ ἦτο κυνηγὸς καὶ εὑρίσκετο τὸν περισσότερον καιρὸν εἰς τοὺς ἀγρούς. Ὁ ’Ιακὼβ ἡγάπα νὰ μένῃ εἰς τὴν σκηνὴν μαζὶ μὲ τὴν

μητέρα του Ρεβέκκαν. "Εμενε συνήθως κοντά εις τὴν μητέρα του καὶ τὴν ἐβοήθει εἰς τὰς οἰκιακὰς ἔργασίας.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰακώβ ἐμαχείρευε φακήν. 'Ο Ἡσαῦ μόλις εἶχεν ἐπιστρέψει ἐκ τῶν ἀγρῶν κουρασμένος.

— Δῶσε μου ὀλίγην φακήν, διότι πεινῶ, εἶπεν εἰς τὸν Ἰακώβ.

— Δῶσε μου εἰς ἀντάλλαγμα τὰ πρωτοτόκια σου, ἀπήντησεν ὁ Ἰακώβ.

— Ἐγὼ ἀποθνήσκω ἐκ τῆς πείνης. Τί νὰ κάμω τὰ πρωτοτόκια;

Τοιουτοτρόπως, λοιπόν, ἐπώλησεν ὁ Ἡσαῦ τὰ πρωτοτόκια εἰς τὸν ἀδελφόν του Ἰακώβ, « ἀντὶ πινακίου φακῆς ».

Πόσον κακὴν συμπεριφορὰν ἔδειξαν καὶ οἱ δύο! 'Ο εἰς εἶναι ἀνάξιος νὰ ἔχῃ τὰ πρωτοτόκια καὶ πωλεῖ ταῦτα « ἀντὶ πινακίου φακῆς ». Ήγάπησε περισσότερον τὰ ὑλικὰ ἀγαθὰ ἀπὸ τὰ πνευματικά.

Ο ἄλλος εὑρίσκει τὴν εὐκαιρίαν νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του εἰς μίαν στιγμὴν ἀνάγκης τὰ πρωτοτόκια.

Αλλὰ τὸ κακὸν δὲν τελειώνει μέχρις ἔδω. "Οταν ὁ γέρων πατήρ των, ὁ Ἰσαὰκ δὲν ἔβλεπε πλέον ἐκ τοῦ γήρατος, ἐκάλεσε τὸν Ἡσαῦ διὰ νὰ τὸν εὐλογήσῃ ὡς πρωτότοκον.

— Πήγαινε τέκνον μου — εἶπε — νὰ μοῦ φέρης ἔνα καλὸν κυνήγιον νὰ φάγω, νὰ εὐφρανθῶ καὶ νὰ σὲ εὐλογήσω.

Αὐτὸ τὸ ξηκουσεν ἡ Ρεβέκκα. 'Ἐκάλεσεν ἀμέσως τὸν ἀγαπητόν της Ἰακώβ, ἡτοίμασε φαγητὸν ἐκ τῶν ἐριφίων καὶ τοῦ εἶπε.

— Πήγαινε τὸ φαγητὸν εἰς τὸν πατέρα σου, διὰ νὰ λάβης ἐσὺ τὴν εὐλογίαν.

Τοιουτοτρόπως καὶ ἐγένετο. 'Ο Ἰακώβ ἐξηπάτησε τὸν τυφλὸν γέροντα πατέρα του καὶ ἔλαβεν οὗτος τὴν εὐλογίαν.

"Οταν ἐπέστρεψεν ὁ Ἡσαῦ φέρων τὸ κυνήγιον καὶ ἐπληροφορήθη τὴν νέαν αὐτὴν διαγωγὴν τοῦ ἀδελφοῦ του, ἐθύμωσε τόσον πολὺ, ὥστε ἀπεφάσισε νὰ φονεύσῃ αὐτόν.

Ίδοιν τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀμαρτίας.

'Ο Ἡσαῦ ὁ λαίμαργος καὶ περιφρονητὴς τῶν πνευματικῶν ἀγαθῶν ἀπώλεσε τὰ πρωτοτόκια καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ πατρός του.

'Ο Ἰακώβ διὰ τὴν κακὴν συμπεριφοράν του, ἀναγκάζεται νὰ φύγῃ, τρέμων τὴν ὅργην τοῦ ἀδελφοῦ του. 'Η Ρεβέκκα τὸν συνεβούλευσε νὰ μεταβῇ εἰς τὸν ἀδελφόν της Λάβαν. 'Εγκαταλείπει τοὺς γονεῖς καὶ τὴν πατρικὴν οἰκίαν καὶ φεύγει μακράν, διὰ νὰ τιμωρηθῇ ἀκόμη

διὸ τὸ ἀμάρτημά του. Ἡ μήτηρ Ρεθέκκα, ἡ ὅποία ἐβοήθησε τὸν Ἰακώβῳ διὰ νὰ ἔξαπατήσῃ τὸν πατέρα του, τιμωρεῖται καὶ αὐτὴ σκληρῶς. Βλέπει τὴν οἰκογένειάν της νὰ διαλύεται. Ἀποχωρίζεται τὸν ἡγαπημένον της Ἰακώβῳ καὶ τὸν στέλλει μακράν της, εἰς τὴν Μεσοποταμίαν. Δοκιμάζει πόνον εἰς τὴν μητρικήν της καρδίαν, διότι βλέπει τὸ μεγάλον μῆσος μεταξὺ τῶν υἱῶν της καὶ τρέμει μήπως ὁ Ἡσαῦ φονεύσῃ τὸν Ἰακώβο.

Ο Ἰακώβῳ φεύγει. Φεύγει ἀλλά, δύως φαίνεται, τὸν βαρύνουν τὰ ἀδικήματα, τὰ ὅποια ἔκαμεν ἀπέναντι τοῦ ἀδελφοῦ του, διὰ τοῦτο σωτήριοι σκέψεις ἐπικρατοῦν ἐντός του. Εἶναι βέβαιον ὅτι μετανοεῖ. Αὐτὸς μᾶς τὸ δεικνύει ἡ συνέχεια τῆς ζωῆς του. Εἰς αὐτὸν ὑπόσχεται ὁ Θεὸς προστασίαν καὶ εὐλογίαν. Καὶ προστασίαν καὶ εὐλογίαν ὑπόσχεται ὁ Θεὸς μόνον εἰς τοὺς ἀγαθοὺς καὶ εἰς τοὺς μετανοοῦντας.

Μὲ σκέψεις λοιπὸν μετανοίας βαδίζει πρὸς τὴν ἔξορίαν καὶ μὲ τὸν φόβον πάντοτε τοῦ ἀδελφοῦ του. Κουρασμένος ἀπὸ τὸν δρόμον κάθεται νὰ ἀναπαυθῇ. Ὁ ὑπνος δὲν ἀργεῖ νὰ τὸν καταλάβῃ καὶ ἐνῷ κοιμᾶται, δινειρεύεται.

«Καὶ ἴδού, κλίμαξ* ἐστηριγμένη ἐν τῇ γῇ, ἡς ἡ κεφαλὴ ἀφικνεῖτο εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον ἐπ' αὐτῆς. Ὁ δὲ Κύριος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῆς καὶ εἰπεν Ἐγώ είμι ὁ Θεός Ἀβραὰμ τοῦ πατρός σου καὶ ὁ Θεός Ἰσαάκ· μὴ φοβοῦ· ἡ γῆ, ἐφ' ἡς σὺ καθεύδεις ἐπ' αὐτῆς, σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου· καὶ ἔσται τὸ σπέρμα σου, ὃς ἡ ἄμμος τῆς γῆς καὶ πλατυνθήσεται ἐπὶ θάλασσαν καὶ ἐπὶ λίθα, καὶ ἐπὶ βροδῶν καὶ ἐπὶ ἀνατολάς, καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου, καὶ ἴδού ἐγὼ εἰμὶ μετὰ σοῦ διαφυλάσσων σε ἐν τῇ ὁδῷ πάσῃ, οὐδὲν πορευθῆς καὶ ἀποστρέψω σε εἰς τὴν γῆν ταύτην, ὅτι οὐδὲν μή σε ἐγκαταλίπω, ἔως τοῦ ποιῆσαι με πάντα δσα ἐλάλησά σοι».

Ο Ἰακώβῳ ἔντρομος ἔξύπνησε καὶ ἀνεφώνησε. «Πόσον φοβερὸς εἶναι αὐτὸς ὁ τόπος. Ἐδῶ εἶναι ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ πύλη τοῦ Οὐρανοῦ». Τὸ πρωὶ πρὶν ξεκινήσῃ διὰ τὸ μακρυνόν του ταξίδιον ἔθεσεν ἔνα λίθον, κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς ἐποχῆς καὶ ἔχυσεν ἐπ' αὐτοῦ ἔλαιον εἰς ἀνάμνησιν τοῦ θαυμαστοῦ αὐτοῦ δινέρου. Ὄνόμασε τὸν

* Η κλίμαξ αὕτη προεικονίζει τὴν Θεοτόκον, ἡ ὅποία ἐγέννησε τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ Θεόν μας καὶ ἤνωσε τὴν γῆν μὲ τὸν Οὐρανόν.

τόπον ἐκεῖνον **Οἰκον Θεοῦ** (έβραϊστι, Βαιθήλ) καὶ προσηγήθη πρὸς τὸν οὐράνιον Κύριον, ὁ ὄποῖς τόσην ἀγάπην καὶ καλωσύνην ἔδειξεν εἰς τὸν μετανοήσαντα πλέον Ἰακώβ.

«Κύριέ μου καὶ Θεέ μου, σὲ παρακαλῶ νὰ εἰσαι μᾶζί μου καὶ νὰ μὲ διαφυλάττῃς εἰς τὸν δρόμον μου. Νὰ μὴ μοῦ λείψουν ὁ ἄρτος καὶ τὰ ἐνδύματα. Νὰ ἐπιστρέψω μίαν ἡμέραν εἰς τὴν πατρικήν μου οἰκίαν. Νὰ εἰσαι ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου καὶ ἐγὼ θὰ εἰμαι πιστὸς εἰς Σὲ πάντοτε».

‘Η προσευχὴ αὐτὴ μᾶς δεικνύει ἀκριβῶς τὴν μετάνοιαν καὶ τὴν εὐσέβειαν πρὸς τὸν ἀληθινὸν Θεὸν τοῦ τρίτου αὐτοῦ προπάτορος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δηλαδὴ τοῦ Ἰακώβ.

‘Ο Ἰακώβ μὲ τὴν βοήθειαν πλέον τοῦ Θεοῦ συνεχίζει τὸν δρόμον του καὶ φθάνει εἰς τὴν Χαρράν. ‘Ο θεῖος του Λάβαν τὸν ὑποδέχεται καὶ τὸν περιποιεῖται.

— Δὲν θέλω, τοῦ εἶπε, νὰ μοῦ ἐργάζεσαι δωρεάν. Πόσον μισθὸν θέλεις νὰ σου προσφέρω διὰ τὴν ἐργασίαν τὴν ὅποιαν θὰ ἐκτελῆς ἐδῶ πλησίον μου;

— Θὰ ἐργασθῶ πλησίον σου ἐπτὰ ἔτη καὶ θὰ λάβω ὡς σύζυγόν μου τὴν νεωτέραν κόρην σου Ραχήλ, ἀπήντησεν ὁ Ἰακώβ.

“Οταν παρηγόρθιον τὰ ἐπτὰ ἔτη, ὁ Λάβαν ἔξηπάτησε τὸν Ἰακώβ, ὅπως αὐτὸς ἀλλοτε ἔξηπάτησε τὸν πατέρα του καὶ ἀντὶ τῆς Ραχήλ τοῦ ἔδωκε τὴν Λείαν, τὴν μεγαλυτέραν κόρην του. ‘Ο Ἰακώβ, τότε, ἐνθυμηθεὶς ἀσφαλῶς, διὰ τοῦτο ἀλλοτε ἥδικησε τὸν ἀδελφόν του, εἰργάσθη ἐπὶ ἐπτὰ ἔτη ἀκόμη διὰ νὰ λάβῃ καὶ τὴν Ραχήλ. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δὲν ἔθεωρεῖτο ἀμάρτημα ὁ γάμος μὲ περισσότερας γυναῖκας. ‘Ο Χριστιανισμὸς ἀργότερον ἔξυψωσε τὴν γυναικαν καὶ τὴν ἔξισωσε πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ ἐπομένως κατήργησε τὴν πολυγαμίαν, εἰς τὴν ὅποιαν αἱ γυναικεῖς ἔξελαμβάνοντο ὡς δοῦλαι ἢ τροφοὶ τῶν τέκνων, τὰ ὅποια ἥρχοντο εἰς τὸν κόσμον.

Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν τιμίαν ἐργασίαν του ὁ Ἰακώβ ἀπέκτησεν οἰκογένειαν καὶ ποίμνια καὶ πλούτη.

Εἶχεν ἀρκετὰ ἐργασθῆ καὶ εἶχε πλέον τιμωρηθῆ διὰ τὴν κακήν του συμπεριφοράν. Εἶχεν ὅμως μετανοήσει εἰλικρινῶς καὶ ἐπομένως εἶχε συγχωρηθῆ ἀπὸ τὸν πολυεύσπλαχγον Θεόν. “Ἐπρεπεν ὅμως νὰ συμφιλιωθῇ καὶ μὲ τὸν ἀδελφόν του. “Ἐπρεπε νὰ ταπεινωθῇ ἐμπρὸς εἰς τὸν Ἡσαῦ καὶ νὰ τοῦ ζητήσῃ συγγνώμην. Αὐτὸ ἔχειάζετο διὰ νὰ

ἀποδειχθῇ καὶ νὰ φανῇ καλύτερα εἰς τοὺς ἀπογόνους του ἡ μετάνοια καὶ ἡ ἀγιότης τοῦ Πατριάρχου Ἰακώβ.

‘Η πρᾶξις αὐτὴ θὰ τὸν ἐπανέφερεν εἰς τὴν πατρικήν του οἰκίαν καὶ θὰ τὸν ἀνεδείξειν πρόγονον τοῦ Χριστοῦ μας. Καὶ αὐτὸ δέκαμε. ‘Ο καιρὸς ἔφθασεν.’ Επρεπε νὰ κάμη ἰδικήν του οἰκίαν, ἰδικήν του οἰκογένειαν. ’Επρεπε νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἑλευθερίαν του. ’Ητο ἔτοιμος πλέον.

‘Ελαβε μαζί του τὰς γυναῖκας του καὶ τὰ τέκνα, τὰ ὄποια ἐν τῷ μεταξύ τοῦ ἔχαρισεν ὁ Θεός, τὰ ποιμνιά του, ὅλην τὴν περιουσίαν καὶ τοὺς ὑπηρέτας του καὶ ἔξεκίνησεν.

‘Οταν ἐπλησίαζεν εἰς τὴν χώραν, εἰς τὴν ὄποιαν διέμενεν ὁ ἀδελφός του, ἀπέστειλεν ἀγγελιαφόρους, διὰ νὰ ἀναγγείλῃ εἰς αὐτόν, ὅτι ἐπανέρχεται εἰς τὴν πατρίδα του.

— Νὰ ἀναγγείλητε εἰς τὸν Ἡσαῦ, ὅτι ἐπιστρέφει ὁ ἀδελφός του δοῦλος του καὶ τοῦ ζητεῖ συγγνώμην καὶ θέλει συγχώρησιν.

Οἱ ἀγγελιαφόροι ἐπέστρεψαν καὶ ἀνήγγειλαν πρὸς τὸν Ἰακώβ, ὅτι ὁ Ἡσαῦ ἔρχεται πρὸς συνάντησίν του μὲ τετρακοσίους ἄνδρας.

‘Ο Ἰακὼβ ἔφοβος ἦν τολμῶν, διότι δὲν ἔγνωριζε μὲ ποίας διαθέσεις ἔρχεται ὁ ἀδελφός του.

Εἶχεν ἥδη δείξει ἀπέναντι τοῦ Ἡσαῦ ταπείνωσιν καὶ τοῦ εἶχε ζητήσει συγγνώμην. Δὲν τοῦ ἀπέμενε πλέον παρὰ μόνον ἡ προσευχή. Αὐτὸ δέκαμε.

“‘Ο Θεὸς τοῦ πατρός μου Ἀβραὰμ καὶ ὁ Θεὸς τοῦ πατρός μου Ἰσαάκ, Κύριε, Σὺ ὁ ὄποιος μὲ διέταξες νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν πατρίδα μου, μὲ τὴν ὑπόσχεσιν, ὅτι θὰ μὲ κάμης εύτυχη, ἀξίωσόν με τῆς δικαιοσύνης Σου καὶ τῆς ἀληθείας Σου. Φύλαξόν με ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ἀδελφοῦ μου, διότι φοβοῦμαι μήπως κάμη κακὸν εἰς ἐμὲ καὶ τὴν οἰκογένειάν μου. Σὺ μοῦ ὑπεσχέθης, ὅτι θὰ μὲ κάμης εύτυχισμένον καὶ θὰ πληθύνης τοὺς ἀπογόνους μου ὡσὰν τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης’.

Κατόπιν ἔξαπέστειλεν ὑπηρέτας μὲ πλούσια δῶρα πρὸς τὸν ἀδελφόν του καὶ ἐπειδὴ ἔφοβεῖτο, ἐφρόντισε νὰ μεταφέρῃ εἰς ἀσφαλὲς καταφύγιον τὴν οἰκογένειάν του καὶ διέτη ἡδύνατο.

‘Εκείνην τὴν νύκτα ἔμεινε μόνος. ‘Η Ἀγία Γραφὴ μᾶς διηγεῖται, ὅτι αὐτὴν τὴν νύκτα ἔγινε μία πάλι μεταξύ τοῦ Ἰακώβ καὶ ἐνδιὰ ἀνθρώπου, ὁ ὄποιος ἀσφαλῶς ἐσυμβόλιζε τὸν Θεόν. ’Επάλαισαν ὅλην τὴν νύκτα καὶ τὸ πρωῒ ὁ ἀνθρώπος ἤθέλησε νὰ φύγῃ, ἀλλ’ ὁ Ἰακὼβ τὸν ἔκρατησε.

— Δὲν θὰ σὲ ἀφήσω νὰ φύγης, ἀν δὲν μὲ εὐλογήσῃς.
— Καὶ ποῖον εἰναι τὸ ὄνομά σου, ἀπήντησεν ὁ ἀνθρωπός.
— Ἰακώβ ὄνομάζομαι.

— Δὲν θὰ ὄνομάζεσαι πλέον Ἰακώβ, ἀλλὰ Ἰσραὴλ, διότι ἐφάνης ἵσχυρὸς ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπομένως θὰ εἰσαι ἵσχυρὸς καὶ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.

Καὶ ἡγάγησε τὸν Ἰσραὴλ, ὁ ἀνθρωπός, ὁ ὅποῖος ἐσυμβόλιζε τὸν Θεόν. Ἰσραὴλ σημαίνει ἵσχυρός. Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰακώβ καλοῦνται Ἰσραηλῖται. Τὸ μέρος ἐκεῖνο ὠνόμασεν ὁ Ἰσραὴλ εἰδος Θεοῦ, διότι εἶδε τὸν Θεὸν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. Αὐτὴ ἡ νυκτερινὴ πάλη παρουσιάζει τὸν δύσκολον ἄγῶνα, τὸν ὅποῖον ἐπὶ εἴκοσι καὶ πλέον ἔτη ἥγωνίσθη ὁ Πατριάρχης Ἰακώβ, διὰτούς συγχωρηθῆν πῦρ τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παλαιάν του συμπεριφοράν καὶ διὰτούς γίνη ἄξιος πρόγονος τοῦ Χριστοῦ μας. Ἡ τελικὴ ἀποκατάστασις ἀκολουθεῖ μετ' ὀλίγας ὥρας.

Απὸ μακρόθεν ἐμρανίζεται ὁ Ἡσαῦ. Οἱ Ἰσραὴλ (δηλ. δ. Ἰακώβ) πίπτει καὶ τὸν προσκυνᾶ ἐπτὰ φοράς. Οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐναγκαλίζονται καὶ κλαίουν. Πόσον συγκινητικὴ καὶ εὐλογημένη εἶναι ἡ στιγμή, ὅταν οἱ ἀνθρωποι μετανοοῦν! Ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἐπικέρχεται καὶ μένει πάντοτε μαζὶ των.

Οἱ Ἰσραὴλ παρουσιάζει εἰς τὸν Ἡσαῦ τὴν οἰκογένειάν του καὶ ἐκεῖνος χάρει διότι βλέπει τὰς γυναικας καὶ τὰ τέκνα τοῦ ἀδελφοῦ του.

‘Αλλ’ ὁ Ἰσραὴλ εἰλέχει ὑποσχεθῆ εἰς τὸν Θεόν, ὅτι ὅταν θὰ ἐπέστρεφεν εἰς τὴν πατρίδα του θὰ ἔχτιζε θυσιαστήριον. Δὲν ἐλησμόνησε τὴν ὑπόσχεσίν του. Μετέβη εἰς τὸν τόπον εἰς τὸν ὅποῖον εἶδε τὸ δνειρόν καὶ ἤκουσε τὸν Θεόν, δηλαδή, εἰς τὴν Βαιθήλ καὶ ἔχτισε τὸ θυσιαστήριον καὶ ἡγαρίστησε τὸν Θεόν διὰ τὴν σωτηρίαν του. Μετὰ ταῦτα ἡ Ραχὴλ ἔτεκε τὸν τελευταῖον υἱὸν τοῦ Ἰακώβ, τὸν Βενιαμίν καὶ ἀπέθανεν.

4. Ἰωσήφ

(Γενέσ. λγ' 1 - 20, λε' 1 - 4, 16 - 29, λζ' 1 - 35)

Οἱ Ἰακώβ ὅταν ἔφθασεν εἰς τὴν Χαναὰν καὶ ἤρχισε νὰ τακτοποιῇ τὰ πράγματα, ποὺ εἶχε φέρει μαζί του ἀπὸ τὴν Μεσοποταμίαν, ἀνεκάλυψε μεταξὺ τῶν ἐνδυμάτων τῆς συζύγου του Ραχὴλ μερικά εἰδώλα, τὰ ὅποια ἔλαβεν ἡ Ραχὴλ ἐκ τῆς πατρικῆς τῆς οἰκίας. Ἀμέσως κατέστρεψε τὰ εἰδώλα αὐτά, διότι δὲν ἦθελε νὰ ὑπάρχουν εἰς τὴν οι-

κίαν του οί φευδεῖς θεοί, τοὺς ὄποίους ἐλάτρευον οἱ συγγενεῖς του εἰς τὴν Μεσοποταμίαν. Ἐγνώριζεν δτὶ ὁ ἀληθινὸς Θεός, εἶναι ὁ Θεὸς τὸν ὄποῖον ἐλάτρευον ὁ πάππος του Ἀβραὰμ καὶ ὁ πατήρ του Ἰσαάκ. Εἰς αὐτὸν τὸν ἔνα καὶ μόνον Θεὸν ἐπίστευεν ὁ Ἰακὼβ καὶ αὐτὸν ἐλάτρευεν.

Μὲ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, ἔκαμε μεγάλην οἰκογένειαν. Ἀπέκτησε δώδεκα υἱούς καὶ μίαν θυγατέρα τὴν Δείνα.

Οἱ υἱοί τοῦ Ἰακὼβ ἦσαν : Ὁ Ρουβῆν, ὁ Συμεὼν, ὁ Λευΐ, ὁ Ἰούδας, ὁ Ἰσσάχαρ, ὁ Ζαβουλὼν, ὁ Δάν, ὁ Νεφθαλείμ, ὁ Γάδ, ὁ Ἀσῆρ, ὁ Ἰωσὴφ καὶ ὁ Βενιαμίν.
ΣΛ

Αὐτοὶ ἦσαν ἡ ἑπτής του διὰ τὴν πραγματοπόίησιν τῆς ὑποσχέσεως τοῦ Θεοῦ, δτὶ θὰ ἐγίνετο πατήρ μεγάλου λαοῦ καὶ δτὶ ἐκ τῶν ἀπογόνων του θὰ ἐγεννᾶτο ὁ Λυτρωτῆς.

Μεταξὺ τῶν τέκνων του ἦσαν ὁ Ἰωσὴφ καὶ ὁ Βενιαμίν. Ἡσαν τὰ μικρότερα καὶ διὰ τοῦτο ἐφρόντιζε περισσότερον περὶ αὐτῶν ὁ Ἰακὼβ. Ἡ ἰδιαιτέρα αὐτὴ φροντίς του ἔκαμε τὰ ἄλλα τέκνα του νὰ ζηλεύουν. "Οταν μάλιστα ὁ Ἰωσὴφ ἐφόρεσεν ἔνα ὠραιότατον ἔνδυμα, τὸ ὄποῖον τοῦ προσέφερεν διὰ πατήρ του, ἤρχισαν νὰ φέρωνται πρὸς αὐτὸν μὲ πολὺ κακὸν τρόπον. Ὁ Ἰωσὴφ δὲν ἤδυνατο νὰ ἐννοήσῃ, διατὰ φέρονται πρὸς αὐτὸν τόσον σκληρῶς. Παρὰ τὴν κακήν των ὅμως συμπειφοράν, δὲν ἔπιαυεν οὗτος νὰ ἀγαπᾷ αὐτούς.

Μίαν νύκτα ὁ Ἰωσὴφ εἶδεν εἰς τὸν ὄπον του, δτὶ ἐθέριζον εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοί του. Ἐξαφνα εἶδε τὰ δεμάτια τῶν ἀδελφῶν του νὰ πίπτουν καὶ νὰ προσκυνοῦν τὸ ἴδικόν του.

Μίαν ἄλλην νύκτα εἶδε πάλιν νὰ τὸν προσκυνοῦν ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ ἔνδεκα ἀστέρες. Τὰ ὄνειρα αὐτὰ διηγήθη εἰς τὸν πατέρα καὶ τοὺς ἀδελφούς του. Οἱ ἀδελφοί του ἐθύμωσαν πολύ, διότι ἐφοβήθησαν, δτὶ τὰ ὄνειρα ἐσήμαινον, δτὶ θὰ ἐβασίλευεν ὁ Ἰωσὴφ καὶ αὐτοὶ θὰ προσεκύνουν αὐτόν.

Διὰ τοῦτο δτὰν ὁ Ἰωσὴφ μετέβη εἰς τοὺς ἀγροὺς πρὸς συνάντησιν τῶν ἀδελφῶν του, οἱ ὄποιοι ἔβοσκον τὰ ποιμνια, ἀπεφάσισαν οὗτοι νὰ κάκοποιήσουν αὐτόν.

Εἰς τὴν ἀρχήν τὸν ἔρριψαν εἰς ἔνα λάκκον. "Γίτερα ἀπὸ πρότασιν τῶν ὅμως τοῦ Ἰούδα, ἀπεφάσισαν νὰ πωλήσουν αὐτόν, ὡς δοῦλον, εἰς ἔμπορους, οἱ ὄποιοι μετέβαινον εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐπωλήθη ὁ Ἰωσὴφ εἰς τὸν ἀρχιμάγειρον τοῦ Φαραὼ Πετεφρῆν. Οἱ ἀδελφοί παρέστησαν τότε εἰς τὸν γέροντα πα-

τέρα των, δτι ἄγριον θηρίον κατέφαγε τὸν Ἰωσήφ. Ὁ Ἰακὼβ ἐπίστευσεν εἰς τοὺς λόγους τῶν υἱῶν του καὶ ἔμεινεν ἀπαρηγόρητος.

Εἰς τὴν Αἴγυπτον ὁ Ἰωσήφ ἔζη εὐχαριστημένος. Κατόπιν ὅμως ἡ σύζυγος τοῦ Πιετεφρῆ διέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸν σύζυγόν της ὡς κακὸν καὶ ἀνήθικον, διότι ὁ Ἰωσήφ δὲν ἤθελε νὰ διαπράξῃ ἀμαρτίαν, τὴν ὅποιαν ἤθελεν αὐτή.

Ἐρρίφθη τότε ἀδίκως εἰς τὰς φυλακάς. Καὶ ἐν τῇ φυλακῇ ὅμως διεφύλαξεν αὐτὸν ὁ Θεός. Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ δὲν ἀφῆκεν αὐτὸν ἀπροστάτευτον. Ἔκεῖ ἔξήγησε δύο ὄνειρα φυλακισμένων ὑπαλλήλων τοῦ Φαραώ.

5. Ὁ Ἰωσήφ ἔξηγεῖ τὰ ὄνειρα

Τὸ πρῶτον ὄνειρον ἔξήγησεν εἰς τὸν ἀρχιοινοχόον, ὁ ὅποιος εἶδεν, δτι ἔθλιβε σταφυλάς καὶ προσέφερεν εἰς τὸν Φαραὼ καὶ τοῦ εἶπεν, δτι θὰ ἀπελευθερωθῇ καὶ θὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν θέσιν του.

Τὸ δεύτερον ὄνειρον ἔξήγησεν εἰς τὸν ἀρχισιτοποιόν, ὁ ὅποιος εἶδεν δτι εἶχεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του κάνιστρα μὲ γλυκίσματα καὶ κατήρχοντο τὰ ὅρνεα καὶ ἥρπαζον ταῦτα, καὶ τοῦ εἶπεν δτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας θὰ ἐφονεύετο. Τὰ ὄνειρα ἐπήλθησευσαν.

Μετὰ δύο ἔτη ἔξήγησεν ἄλλα δύο ὄνειρα τοῦ ἰδίου τοῦ Φαραώ.

Τὸ πρῶτον ὄνειρον: «Ἐπτὰ ἀγελάδες ὥραιαι καὶ παχεῖαι ἔβοσκον παρὰ τὸν Νεῖλον, ἄλλο ἀνέβησαν ἄλλαι ἐπτὰ ἀσχημοὶ καὶ ἴσχυνται καὶ κατέφαγον τὰς πρώτας».

Τὸ δεύτερον ὄνειρον: «Ἐπτὰ στάχεις ὥραιοι καὶ μεστοὶ ἐβλάστησαν παρὰ τὸν Νεῖλον, ἄλλοι ἐπτὰ στάχεις ἔβλάστησαν ἴσχυνται καὶ λεπτοὶ καὶ κατέφαγον τοὺς πρώτους».

‘Ο Ἰωσήφ ἔδωκε τὴν ἔξῆς ἐρμηνείαν:

Θὰ προηγηθοῦν ἐπτὰ ἔτη εὐφορίας καὶ θὰ ἐπακολουθήσουν ἄλλα ἐπτὰ ἔτη δυστυχίας. Εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη νὰ συγκεντρωθῇ εἰς τὰς ἀποθήκας ἀφθονος σῖτος.

Ἐπειδὴ ἀπὸ τὰς ἔξηγήσεις, τὰς ὅποιας ἔδωκεν ὁ Ἰωσήφ καὶ ἀπὸ τὰς καλάς συμβουλάς ἔξηρτάτο ἡ ζωὴ καὶ ἡ εὐημερία διοκλήρου τοῦ Αἴγυπτιακοῦ λαοῦ, ὁ Φαραὼ διώρισεν αὐτὸν ἀντιβασιλέα τῆς Αἰγύπτου.

‘Ο Ἰωσήφ ἐκυβέρνησε μὲ σοφίαν καὶ σύνεσιν καὶ ἔγινεν ὁ μέγας εὐεργέτης τῶν Αἴγυπτίων. Ἐνυμφεύθη δὲ τότε τὴν Ἀσινέθ, ἐκ τῆς ὅποιας ἀπέκτησε δύο υἱούς, τὸν Ἐφραὶμ καὶ τὸν Μανασσῆν.

6. Οι ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσὴφ εἰς τὴν Αἴγυπτον

Οἱ Ἰωσὴφ εἶχε γεμίσει τὰς ἀποθήκας τῆς Αἰγύπτου μὲν ἀφθονον σῖτον. Εἶχε κάμει προμηθείας διὰ πολλὰ ἔτη καὶ διὰ πολλοὺς λαούς. Τοῦτο ὑπῆρξε σωτήριον, διότι γρήγορα ἤρχισεν ὁ καιρὸς τῆς δυστυχίας. Ἡ πεῖνα ἐμάστιζε τόσον τὴν Αἴγυπτον, ὃσον καὶ ὅλας τὰς γειτονικὰς χώρας. Δι' αὐτὸν πρεσβεῖαι ἀπὸ τὰς χώρας ποὺ ἐπείνων, ἔτρεχον εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ νὰ ἀγοράσουν σῖτον. Τὸ ἵδιον ἔκαμε καὶ ὁ γέρων Πατριάρχης Ἰακώβ. Ἐστειλε τοὺς δέκα υἱούς του νὰ προμηθευθοῦν σῖτον. Ἐκράτησε κοντά του μόνον τὸν Βενιαμίν, εἰς τὸν ὄποιον μετὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἡγαπημένου του Ἰωσὴφ εἶχε συγκεντρώσει τὴν τρυφερὰν στοργὴν του. Οἱ ἀδελφοὶ παρουσιάσθησαν εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Αἰγύπτου μὲν χρήματα καὶ σάκκους. Ποῦ νὰ φαντασθοῦν δὴτι ὁ ἀδελφός των, τὸν ὄποιον πρὶν ἀπὸ εἴκοσιν ἔτη ἐπώλησαν, ἥτο δὲ πρῶτος ἄνθρωπος, μετὰ τὸν Φαραὼ, εἰς τὴν Αἴγυπτον; Ὁ Ἰωσὴφ τοὺς εἶδε νὰ τὸν προσκυνοῦν, τοὺς ἤκουσε νὰ τοῦ δμιλοῦν, ἐπληροφορήθη δὲ τὸ ἤρχοντο ἀπὸ τὴν γῆν Χαναὰν καὶ ἥσαν τέκνα τοῦ Πατριάρχου Ἰακώβ καὶ συνεκινήθη. Ἐπέστρεψε μὲν τὴν μνήμην του εἴκοσιν ἔτη ὅπιστα, ἐνεθυμήθη τὰ δύνειρα τὰ ὄποια εἶχεν ἰδῆ, τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὄποιαν τὸν ἔρριψαν οἱ ἀδελφοὶ του εἰς τὸν λάκκον καὶ μετὰ τὸν ἐπώλησαν ἀσπλάγχνως ὡς δοῦλον, τὴν φυλάκισίν του, ὅλας τὰς θλίψεις καὶ τὰ βάσανά του. Ἐλυπήθη διὰ τὴν κακίαν τῶν ἀδελφῶν του. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὸν συνεκίνει ἡ ἐνθύμησις τοῦ πατρός του, τοῦ τόσον τρυφεροῦ εἰς αὐτόν, καὶ τοῦ μικροτέρου ἀδελφοῦ του, τοῦ δμομητρίου πολυαγαπημένου Βενιαμίν. Πόσον, ἀλήθεια, εἶχε νοσταλγήσει τὸν ὑπέροχον αὐτὸν πατέρα καὶ τὸν γλυκύτατον ἀδελφόν! Μὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς σκληροὺς ἀδελφοὺς εἰς τὸ βάθος τοὺς ἤγάπα. Νὰ ἥσαν ἄραγε τόσον κακοί, ὅπως πρὶν ἀπὸ τόσον καιρόν; Ἀπεφάσισε νὰ τοὺς δοκιμάσῃ.

— Εἰσθε κατάσκοποι, τοὺς εἴπε, καὶ ἥλθατε νὰ κατασκοπεύσητε τὴν Αἴγυπτον. Ποῖος εἶναι ὁ πατέρος σας; "Εχετε ἄλλους ἀδελφούς καὶ ποίους;

— Εἴμεθα τίμιοι ἄνθρωποι, εἶπον. Εἴμεθα δώδεκα ἀδελφοί. "Ηλθομεν ἐδῶ οἱ δέκα· ὁ ἔνας ἔμεινε κοντά εἰς τὸν πατέρα μας, ὁ ἄλλος ἔχει χαλῆ πρὶν ἀπὸ πολὺ καιρόν.

— "Ενας ἀπὸ σᾶς νὰ ὑπάγῃ νὰ φέρῃ τὸν ἄλλον ἀδελφόν σας. Οἱ ἄλλοι θὰ κρατηθῆτε ἐδῶ.

Οἱ δέκα ἀδελφοὶ ἐταράχθησαν. Ἀγνοοῦντες ποῖος ἥτο ὁ ἄρχων,

είπον εἰς τὴν γλῶσσαν των: Δίκαια παθαίνουμε. Εἴμεθα ἔνοχοι διὰ τὸν ἀδελφόν μας, τὸν ὄποῖον ἐπωλήσαμεν.

Οὐ Ιωσῆς ἔμαθεν αὐτὸν τὸ ὄποῖον ἥθελεν. Οἱ ἀδελφοὶ του εἶχον μετανοήσει. Ἡ συγκίνησις τὸν ἔπνιγε. Διὰ νὰ μὴ τὸν ἀντιληφθοῦν ἀπεμακρύνῃ καὶ ἔκλαυσε κρυφίως. Ἀφοῦ ἀνεκουφίσθη μὲ τὰ δάκρυα, ἐπέστρεψε εἰς τοὺς καταποτημένους ἀδελφούς του, οἱ ὄποιοι ἔτρεμον.

Μὴ φοβηθῆτε, τοὺς εἰπεν. "Ἐνα μόνον θὰ κρατήσω. Οἱ ἄλλοι θὰ πάρετε τὸν σῖτον καὶ θὰ μεταβῆτε εἰς τὴν Χαναάν, διὰ νὰ μοῦ φέρητε τὸν ἀδελφόν σας." Εμεινεν ὁ Συμεών. Οἱ ἄλλοι ἐπῆγαν εἰς τὴν Χαναάν, ὅπου διηγήθησαν εἰς τὸν Ἰακὼβ ὅλα τὰ συμβάντα. Εἶχον μάλιστα ἀπορήσει, διότι εὗρον εἰς τοὺς σάκκους των τὰ χρήματα.

7. Ἡ ἀναγνώρισις μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν

Μὲ δυσκολίαν ἔδωκεν ὁ Ἰακὼβ τὸν Βενιαμὶν εἰς τοὺς ἀδελφούς του. Ἔπεισθη ἀπὸ τὸν Ἰούδαν, ὁ ὄποῖος τοῦ εἶπε μὲ πολλὴν λογικήν. Ἄν δὲν μᾶς δώσῃς τὸν Βενιαμὶν, δὲν θὰ μᾶς δώσῃ ὁ ἄρχων σῖτον καὶ δὲν θὰ ἐλευθερώσῃ τὸν φυλακισμένον Συμεών. Σοῦ ὑπόσχομαι νὰ τὸν ἐπαναφέρω.

Τὸ καραβάνι τῶν ἀδελφῶν μὲ πλούσια δῶρα διὰ τὸν ἄρχοντα καὶ διπλὰ χρήματα, ἐπειδὴ ἡθεωρήθη ὅτι κατὰ λάθος ἔβαλαν οἱ ἀποθηκάριοι Αἴγυπτοι τὰ χρήματα εἰς τοὺς σάκκους, ἔξεκίνησε διὰ τὴν Αἴγυπτον. "Οταν ἔφθασαν, παρουσιάσθησαν μὲ φόβον εἰς τὸν Ἰωσῆφ. Ἐκεῖνος μὲ βαθυτάτην χαράν καὶ συγκίνησιν τοὺς εἶδεν ὅλους καὶ ἰδιαιτέρως τὸν Βενιαμὶν. "Ἐδωσε διαταγὴν τὸ μεσημέρι νὰ παραθέσουν γεῦμα βασιλικὸν εἰς τὸ μέγαρόν του. Τοὺς ἔβαλε κατὰ σειρὰν ἡλικιάς. Εἶχεν ἐλευθερώσει καὶ τὸν Συμεών. "Ἐπειτα ἐγέμισε τοὺς σάκκους των σῖτον καὶ ἔβαλε καὶ πάλιν εἰς κάθε σάκκον ὅλα τὰ χρήματα. Εἰς τὸν σάκκον τοῦ Βενιαμὶν ἔβαλε τὸ ἀργυροῦν του ποτήριον. "Οταν ἀπεμακρύνθησαν, ἐστείλεν ἐπιστάτην μαζὶ μὲ στρατιώτας διὰ νὰ τοὺς προφέθασῃ.

— Ποῖος ἀπὸ σᾶς, τοὺς ἐφώναξεν ἀπειλητικά, ἔκλεψε τὸ ἀργυροῦν ποτήριον τοῦ ἄρχοντος;

'Ἐκεῖνοι ἔξεπλάγησαν καὶ παρεκάλεσαν νὰ γίνη ἔρευνα. "Ἐγινε πράγματι ἔρευνα καὶ τὸ ποτήριον εὑρέθη εἰς τὸν σάκκον τοῦ Βενιαμὶν. 'Ο πιστάτης τοὺς ὀδήγησεν διέσω καὶ τοὺς παρουσίασεν εἰς τὸν Ἰωσῆφ.

— Θὰ κρατήσω ὡς δοῦλον τὸν Βενιαμὶν, εἶπεν ἐκεῖνος. Οἱ ἄλλοι δύνασθε νὰ ἀναχωρήσετε.

— Κράτησε ἐμὲ ὡς δοῦλον, ἀντέτεινεν δὲ Ἰούδας. "Αν δὲν γυρίσῃ δὲν Βενιαμίν, δὲν γέρων πατήρ μας θὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν λύπην του. 'Ο Ιωσῆφ ἐδάκρυσεν. Τὰ δάκρυά του ἤρχισαν νὰ τρέχουν. Εἰδε καθαρὰ τὴν μετάνοιαν τῶν ἀδελφῶν του.

—'Εγὼ εἶμαι ὁ ἀδελφός σας Ἰωσῆφ εἶπε καὶ ἐνηγκαλίσθη πρῶτον τρυφερώτατα τὸν Βενιαμίν καὶ ἔπειτα τοὺς ἄλλους του ἀδελφούς. "Ολοι ἔκλαυσαν καὶ ἡ χαρὰ των ἥτο εἰλικρινής καὶ μεγάλη.

— Πηγαίνετε εἰς τὸν πατέρα μας καὶ νὰ ἔλθετε μαζί του ὅλοι σας ἐδῶ, διότι ἡ πεῖνα θὰ διαρκέσῃ πολλὰ ἔτη ἀκόμη, τοὺς εἰπεν.

8. 'Ο Ιακώβ εἰς τὴν Αἴγυπτον

Ο'Ιακώβ ἀνέμενε τὰ τέκνα του μὲ ἀγωνίαν. "Οταν τὰ εἰδεν ἐχάρη καὶ ἐδόξασε τὸν Θεόν. Μὲ ἀγαλλίασιν ὑπεδέχθη τὸν Συμεὼν καὶ τὸν Βενιαμίν. Μεγάλη ἥτο ἡ συγκίνησίς του, ὅταν ἔμαθεν ὅτι ὅλα τὰ πλούσια δῶρα, τὰ ὄποια τοῦ ἔδωσαν τὰ παιδιά του, προήρχοντο ἀπὸ τὸν ἀπολεσθέντα πρὸ εἰκοσιν ἐτῶν Ἰωσῆφ.

— Θεέ μου, Σὲ εὐχαριστῶ, ἐφώναξε, διὰ τὴν εἰδησιν αὐτήν. 'Αρκεῖ, διτε ζῆ ὁ ἡγαπημένος μου υἱός. 'Ετοιμασθῆτε, τέκνα μου, νὰ ἀναχωρήσωμεν. Θέλω νὰ ἴδω τὸν Ἰωσῆφ, πρὶν ἀποθάνω.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔνα μεγάλο καραβάνι διέσχιζε τὸν δρόμον, ὁ ὄποιος ὀδήγει ἀπὸ τὴν Χανάὰν εἰς τὴν Αἴγυπτον. 'Ο Ιακώβ καὶ ὅλα τὰ τέκνα του μετὰ τῶν τέκνων των καὶ τῶν συζύγων των καὶ ὅλοι οἱ ὑπηρέται των μὲ τὰ ποιμνιά των ἡκολούθουν. 'Εγκαίρως ὁ Ἰωσῆφ ἔμαθεν ὅτι πλησιάζουν οἱ ἰδιοί του. Μέσα εἰς μίαν πολυτελεστάτην ὁμάξαν ὄδευσε διὰ τὴν Γεσέμ, ἵνα ἐκεῖ ἀναμείνῃ καὶ ὑποδεχθῇ τὸν πατέρα του.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ περιγραφῇ ἡ συνάντησις τοῦ γέροντος Πατριάρχου καὶ τοῦ ἄρχοντος υἱοῦ, ὁ ὄποιος ἐθεωρεῖτο ὡς κατασπαραγμένος ὑπὸ ἀγρίων θηρίων. Πατήρ καὶ υἱὸς ἐνηγκαλίσμενοι ἀλλήλους ἀντήλασσον ἀσπασμούς χύνοντες δάκρυα χαρᾶς.

Απὸ τὴν Γεσέμ ἔφθασαν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Αἰγύπτου. 'Ο Φαραὼ εὐγνωμονῶν τὸν Ἰωσῆφ διὰ τὰς τόσας εὐεργεσίας του εἰς αὐτὸν καὶ τὸν λαόν του, ἔδωκεν εἰς τὸν Ἰακώβ καὶ τοὺς υἱούς του τὴν εὔφορον χώραν Ραμεσσῆ πρὸς κατοικίαν. 'Εκεῖ οἱ Ἰσραηλῖται φιλοξενούμενοι ἔζησαν πολλὰ ἔτη. 'Ο Ιακώβ ἔζησεν ἀκόμη 17 ἔτη. "Οταν ἀντελήφθη τὸ τέλος του, ηγύρησε τὰ τέκνα του καὶ τὰς οἰκογενείας

των. Ἐκάλεσεν ἐπίσης καὶ ηὐλόγησε τὰ δύο τέκνα τοῦ Ἰωσήφ. "Οταν
ηὐλόγει τὸν Ἰούδαν προεφήτευσεν, ὅτι τὸ βασιλικὸν σκῆπτρον δὲν θὰ
λείψῃ ἀπὸ τὴν φυλὴν του καὶ ὅτι ἀπὸ αὐτὴν θὰ προέλθῃ ὁ Μεσσίας, ὁ
Σωτὴρ τοῦ κόσμου. Ἡ τελευταῖα του θέλησις ἦτο νὰ τὸν ἐνταφιάσουν
εἰς τὴν ἀγίαν γῆν Χαναάν, εἰς τὸν τάφον τῶν Πατριαρχῶν πατέρων του
Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαάκ. Ἰδιαιτέρων σημασίαν εἶχεν ἡ προφητεία τοῦ Ἰα-
κώβ, ὅτι ἀπὸ τὴν γενεὰν τοῦ Ἰούδα θὰ προήσχετο ὁ λυτρωτὴς τοῦ κόσμου

Ἰδοὺ ἡ προφητεία αὕτη, ἡ ὅποια εἶναι ἡ ἔκτη κατὰ σειρὰν ἐξ ἑκεί-
νων, τὰς ὅποιας ἐγνωρίσαμεν μέχρι τοῦδε.

Ἴούδα, σὲ αἰνέσαισαν οἱ ἀδελφοὶ σου· αἱ χεῖρες σου ἐπὶ νώτου τῶν
ἐχθρῶν σου· προσκυνήσουσί σοι οἱ νιὸι τοῦ πατρός σου· σκύμνος λέοντος
Ἰούδα· ἐκ βλαστοῦ, νιέ μου, ἀνέβης· ἀναπεσὼν ἐκοιμήθης ὡς λέων καὶ
ὡς σκύμνος· τίς ἐγερεῖ αὐτόν; οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα καὶ ἥγονό-
μενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἐως ἐὰν ἐλθῇ τὰ ἀποκείμενα αὐ-
τῷ, καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν» (Γενέσ. μθ' 8-10).

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰακώβ, προστάτης τῆς οἰκογενείας ἦτο ὁ
Ἰωσήφ. Κατὰ τὰς τελευταῖς στιγμὰς τῆς ζωῆς του παρεκάλεσε νὰ
μεταφέρουν τὰ δοτᾶ του εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας. Ὁ Ἰωσήφ ἀπέ-
θανε πλήρης δόξης. Ἡ Ἐκκλησία μας ὁνομάζει αὐτὸν διὰ τὰς ἀρετάς του
«πάγκαλον Ἰωσήφ» καὶ θεωρεῖ τοῦτον ὡς τύπον καὶ σύμβολον τοῦ Σω-
τῆρος Χριστοῦ, τὴν δὲ μνήμην του ἔօρτάζουμεν τῇ Ἀγίᾳ καὶ Μεγάλῃ
Δευτέρᾳ, ὅτε μεταξὺ ἀλλών ἀναγιγνώσκεται καὶ ὁ ἔξης ὅμοιος:

Κοντάκιον. Ἄχος πλ. δ'.

Ὦ Ἰακώβ ὡδύρετο
τοῦ Ἰωσήφ τὴν στέρησιν
καὶ ὁ γενναῖος
ἐκάθητο ἄρματι,
ὡς βασιλεὺς τιμώμενος
τῆς Αἰγυπτίας γὰρ τότε
ταῖς ἡδοναῖς μὴ δουλεύσας
ἀντεδοξάζετο
παρὰ τοῦ βλέποντος
τὰς τῶν ἀνθρώπων καρδίας
καὶ νέμοντος
στέφος ἄφθαρτον.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΟΥ ΜΩΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΔΙΑΔΟΧΩΝ
ΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΥΝΤΟΣ ΕΙΣ ΧΡΙΣΤΟΝ

1. Ἡ ζωὴ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐν Αἰγύπτῳ (*"Ἐξοδ. α' β'*)

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰωσήφ, ἐπὶ πολλὰ ἔτη οἱ Ἰσραηλῖται ἔζων εὐτυχεῖς εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ἡρχισαν νὰ μανθάνουν τέχνας καὶ ἐπιστήμας, διότι ἡ Αἴγυπτος ἦτο τότε κέντρον μορφώσεως.

Ἡ Γεσὲμ δὲν ἔχωρει πλέον αὐτοὺς καὶ δλίγον κατ' δλίγον ἔδρυσαν συνοικισμοὺς κατ' οἰκογενείας. Τοιουτοτρόπως διεχωρίσθησαν αἱ δώδεκα φυλαὶ τοῦ Ἰσραὴλ.

Καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον δὲν ἔπαυσαν νὰ λατρεύουν τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ναοὺς βεβαίως δὲν εἶχον. Ἐνεθυμοῦντο ὅμως τὰς ὑποσχέσεις, τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς εἶχε δώσει εἰς τοὺς Πατριάρχας καὶ μάλιστα περὶ τῆς κατακτήσεως τῆς γῆς Χαναάν. Προσέφερον θυσίας καὶ εἶχον δλίγας ἑορτάς.

Συνήθιζον νὰ περιέμνωνται, διότι ἡ περιτομὴ ἦτο γνώρισμα τοῦ πιστοῦ Ἰσραηλίτου καὶ δὲν ἔτρωγον τὸ κρέας διαφόρων ζώων, τὰ ὄποια ἔθεωροῦντο ἀκάθαρτα συμφώνως πρὸς τὰς παραδόσεις τῶν πατέρων των.

Δυστυχῶς ὅμως ἥρχισαν νὰ παραλαμβάνουν καὶ συνηθείας τῶν εἰδωλολατρῶν Αἰγυπτίων καὶ μεταξὺ ἄλλων τὴν λατρείαν τοῦ μόσχου ὡς Θεοῦ. Ἡρχισαν δηλαδὴ καὶ οἱ Ἰσραηλῖται νὰ διαφείρωνται θρησκευτικῶς καὶ ἡθικῶς.

Οἱ Αἰγύπτιοι ἔβλεπον τοὺς Ἰσραηλῖτας νὰ πληθύνωνται καὶ ἐφοβοῦντο μήπως μίαν ἡμέραν καταλάβουν τὴν χώραν των καὶ γίνουν αὐτοὶ οἱ κύριοι.

‘Ο Φαραὼ Ραμσῆς δ' Β' (1290 - 1223 π.Χ.) μετεχειρίσθη σκληρὰ μέσα διὰ νὰ ἀνακόψῃ τὴν αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ τῶν Ἰσραηλιτῶν,

Διέταξε νὰ ρίπτωνται εἰς τὸν Νεῖλον ποταμὸν τὰ ἄρρενα τέκνα τῶν Ἰσραηλίτῶν. Τὸ σκληρὸν αὐτὸν μέτρον ἔκαμε τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ συνέλθουν ἀπὸ τὰς ἀμαρτίας καὶ νὰ μετανοήσουν, διότι εἶχον λησμονῆσει τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ὁ Θεὸς εἶδε τὴν μετάνοιάν των καὶ ἀπεφάσισε νὰ προστατεύσῃ καὶ λυτρώσῃ αὐτοὺς ἐκ τῆς δουλείας τῶν Αἴγυπτίων.

Τὴν ἐποχὴν ἀκριβῶς αὐτὴν ἐγεννήθη ὑπὸ τῆς Ἰσραηλιτικῆς οἰκογενείας τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τῆς Ἰωακεὶδ ἄρρεν τέκνον, τὸ διποῖν ἀπεκρύβη ὑπὸ τῆς μητρός του διὰ νὰ μὴ ριψθῇ εἰς τὸν ποταμόν.

Ἡ ἀπόκρυψις ἐπὶ τινα χρόνον κατέστη δυνατή· ἀργότερον δμως ἐκινδύνευον νὰ φανερωθοῦν καὶ νὰ τιμωρηθῇ δλόκληρος ἢ οἰκογένεια. Ἔλαβον λοιπὸν τὸ βρέφος καὶ τὸ ἐτοποθέτησαν ἐντὸς καλάθου εἰς τὴν δύθην τοῦ ποταμοῦ Νείλου. Τοῦτο ἀνεῦρεν ἡ θυγάτηρ τοῦ Φαραώ, ἡ δόπια δχι μόνον τὸ διέσωσεν ἐν τοῦ δάστος, δλλὰ καὶ τὸ υἱοθέτησεν, ὀνομάσασα τοῦτο Μωϋσῆν, ὅπλασθή σεσωσμένον ἐκ τῶν ὕδατων.

Ἡ ἀδελφὴ τοῦ Μωϋσέως Μαριάμ, παρακόλουθοῦσα ἐκ τοῦ μακρόθεν, ἔτρεξε καὶ ἤρωτησεν, ἐλὺν ὑπῆρχεν ἀνάγκη τροφοῦ.

Τοιουτορόπως ὁ Μωϋσῆς παρεδόθη εἰς τὴν πραγματικήν του μητέρα καὶ ἀνετράφη κατὰ τὰ Ἰσραηλιτικὰ ἥθη καὶ ἔθιμα καὶ ἐγνώρισεν ὅτι ἡτο Ἰσραηλίτης. Ἐποτίσθη ἀπὸ αὐτὴν μαζὶ μὲ τὸ μητρικὸν γάλα καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸ ἔθνος καὶ τὴν θρησκείαν του.

Ἄργότερον παρέλαβεν αὐτὸν ἡ θυγάτηρ τοῦ Φαραώ, ἡ δόπια τὸν ἐμόρφωσεν ὡς υἱὸν βασιλέως.

Ἐν τῷ μεταξύ οἱ Ἰσραηλῖται ὑπέφερον πολύ. Ἡσαν ὑποχρεωμένοι νὰ κατασκευάζουν πλίνθους καὶ νὰ κτίζουν πόλεις. Ἡ ζωὴ των ἡμέραν μὲ τὴν ἡμέραν ἐγίνετο σκληροτέρα.

Ο Μωϋσῆς παρηκολούθει μὲ πόνον καὶ ἀγανάκτησιν τὴν κατάστασιν αὐτὴν. Μίαν ἡμέραν μάλιστα ἡναγκάσθη νὰ κτυπήσῃ ἐνα Αἴγυπτιον τόσον δυνατά, ὥστε ἀπέθανεν οὗτος, διότι συμπεριεφέρετο μὲ σκληρότητα πρὸς ἐνα Ἰσραηλίτην.

Κατόπιν αὐτοῦ τοῦ κακοῦ ἔφυγεν ὁ Μωϋσῆς φοβούμενος τὴν ὁργὴν τοῦ Φαραώ καὶ μετέβη εἰς τὴν γῆν Μαδιάμ, ὅπου ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ ἱερέως Ἰοθόρ, Σεπφώραν καὶ ἤσχολεῖτο μὲ τὴν βοσκὴν τῶν προβάτων τοῦ πενθεροῦ του.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ιαττίουτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

‘Η φιλοξενία τοῦ Ἀβραὰ μ

Φορητὴ εἰκὼν τοῦ ΙΕ' αἰῶνος (*Buζαντινὸν Μονσεῖον*)

‘Η εἰκὼν αὕτη θεωρεῖται ὁ ὀρθόδοξος τύπος ἀπεικονίσεως τῆς Ἀγίας Τριάδος.

2. Ό Μωϋσῆς

("Εξοδ. β' - υγ')

Ο Μωϋσῆς καὶ εἰς τὴν γῆν Μαδιάμ δὲν ἔπαισε νὰ λατρεύῃ τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Διετήρει τὰς ἀληθείας καὶ παραδόσεις τῆς θρησκείας του. Διετήρει τὴν ἐθνικήν του συνείδησιν καὶ ἐπεθύμει νὰ ἔλθῃ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὅποιαν νὰ σωθῇ ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ.

Τὴν ἐπιθυμίαν του μάλιστα αὐτὴν βλέπομεν εἰς τὰ ὄντα, τὰ ὅποια ἔδωκεν εἰς τοὺς δίο υἱούς του. Τὸν ἑνα ὡνόμασε Γηρσάμ, τὸ ὅποιον σημαίνει : Εἴμαι προσωρινὸς κάτοικος εἰς ξένην χώραν. Τὸν δεύτερον ὡνόμασεν 'Ελιέζερ, δηλαδή : Ο Θεὸς βοηθός.

Μίαν ἡμέραν, ἐνῷ ἔβοσκε τὰ πρόβατα, εἶδε νὰ ἔξερχωνται φλόγες ἀπὸ μίαν βάτον. Ἡ βάτος ὅμως δὲν κατεκαίετο.

— Παρελθὼν ὅφομαι τὸ δρόμα τὸ μέγα τοῦτο, εἶπεν ὁ Μωϋσῆς.

'Ενῷ ἐπλησίαζεν, ἥκουσε φωνὴν ἐκ τῆς βάτου λέγουσαν :

« Μωϋσῆ, Μωϋσῆ. Μὴ ἐγγίσῃς ὥδε· λῦσαι τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος, ἐν ᾧ σὺ ἔστηκας, γῆ ἀγία ἔστι· ἐγὼ εἰμὶ ὁ Θεὸς τοῦ πατρὸς σου, Θεὸς Ἀρβαάμ καὶ Θεὸς Ἰσαὰκ καὶ Θεὸς Ἰακώβ. Ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἴγυπτῳ καὶ τῆς κραυγῆς αὐτοῦ ἀκήκοα ἀπὸ τῶν ἐργοδιωκτῶν· οἴδα γὰρ τὴν ὁδόνην αὐτῶν καὶ κατέβην ἔξελέσθαι αὐτοὺς ἐκ χειρὸς τῶν Αἴγυπτίων καὶ ἔξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης καὶ εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς γῆν ἀγαθὴν καὶ πολλήν, εἰς γῆν ϕέονσαν μέλι καὶ γάλα... ».

— "Ελα λοιπὸν τώρα. Θὰ σὲ ἀποστείλω πρὸς τὸν Φαραὼ καὶ θὰ ὁδηγήσῃς τὸν λαόν μου μακρὰν τῆς Αἴγυπτου, εἶπεν ὁ Θεός.

— Ποῖος εἴμαι ἐγώ, ὁ ὅποιος θὰ πορευθῶ πρὸς τὸν Φαραὼ καὶ θὰ ὁδηγήσω ἔξω τῆς Αἴγυπτου τοὺς υἱούς Ἰσραήλ; ἀπήντησεν ὁ Μωϋσῆς.

— Θὰ κάμης αὐτό, διότι θὰ εἴμαι μαζί σου.

Μετ' ὀλίγον ὁ Μωϋσῆς ἔξεκινησε διὰ τὴν Αἴγυπτον. Καθ' ὅδὸν συνήντησε τὸν ἀδελφόν του Ἀαρὼν, ὁ ὅποιος κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἤρχετο πρὸς συνάντησιν του. Εἶχεν ἀνάγκην τῆς βοηθείας τοῦ ἀδελφοῦ του ὁ Μωϋσῆς, διότι ἦτο βραδύλωσος.

Πρῶτον μετέβησαν καὶ ἀνεκοίνωσαν πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ περὶ τῆς ἀναχωρήσεως ἐξ Αἴγυπτου. "Ολος ὁ λαὸς ἔδόξασε τὸν Θεόν.

Παρουσιάσθησαν κατόπιν οἱ δύο ἀδελφοὶ εἰς τὸν Φαραὼ Μενεφῆ^ᾶ
τὸν Α' (1223-1215 π.Χ.) καὶ τοῦ εἶπον :

« Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου,
ἵνα μοι ἔργτάσωσιν ἐν τῇ ἁρήμῳ ».

— Ποῖος εἴναι αὐτὸς τοῦ ὄποίου θὰ εἰσακούσω τὴν φωνήν, ὥστε νὰ
ἀφήσω ἐλευθέρους τοὺς Ἰσραηλίτας; Δὲν γνωρίζω τὸν Κύριον καὶ δὲν
ἀπελευθερώνω τοὺς Ἰσραηλίτας, ἀπήντησεν ὁ Φαραὼ.

Ο Θεὸς τότε ἐπέβαλε διαφόρους τιμωρίας εἰς τὸν λαὸν τῆς Αἰ-
γύπτου, αἱ ὄποιαι ὀνομάζονται πληγαὶ τοῦ Φαραὼ.

Παρὰ τὰς πληγάς, ὁ Φαραὼ ἔμεινεν ἀμετανόητος. Τέλος ὁ Θεὸς
ἔστειλε τὴν δεκάτην καὶ σκληροτέραν ἐξ ὅλων, πληγὴν Ἐθανάτωσε
δηλαδὴ ὅλα τὰ πρωτότοκα τέκνα τῶν Αἰγυπτίων, ἀκόμη καὶ τῶν
ζώων αὐτῶν.

Ο Μωϋσῆς διέταξε τότε τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ ἑορτάσουν τὴν σω-
τηρίαν τῶν πρωτοτόκων των, τὰ ὄποια διεφύλαξεν ὁ Θεός, καθὼς καὶ
τὴν ἀπελευθέρωσίν των ἐκ τῆς Αἰγύπτου, διότι ἡτο βέβαιος ὅτι ἡ
τελευταία πληγὴ θὰ ἐξηνάγκαζε τὸν Φαραὼ νὰ δώσῃ τὴν ἐλευθερίαν
εἰς τοὺς Ἐβραίους.

Ἡ ἑορτὴ αὐτὴ, ἡ ὄποια ὠνομάσθη Πάσχα, ἔγινεν ὡς ἔξῆς :

Κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ ἐπρομηθεύθη ἐκάστη οἰκογένεια ἀπὸ τὰς
10 τοῦ μηνὸς Νισάν (ἴσως Ἀπριλίου) ἀμύνων ἐνὸς ἔτους, τὸν ὄποιον
ἔθυσίλασε κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς 14ης τοῦ ἰδίου μηνός, ὅτε ἐπρόκειτο
νὰ γίνῃ ἡ ἔξιδος. Μὲ τὸ αἷμα τοῦ ἀμυνοῦ, τοῦ ὄποιου ἐπρεπες νὰ μὴ
συντριβῇ ὅστοιν, ὕψειλον νὰ χρίσωσι τὸ ἀνώφλιον καὶ τοὺς παραστά-
τας τῆς θύρας τῶν οἰκιῶν των, ἵνα ἀναγνωρίζῃ ταύτας ὁ Ἀγγελος καὶ
μὴ θανατώνῃ τὰ τέκνα τῶν Ἐβραίων. Ἐφαγον κατόπιν ψητὸν τὸν
ἀμύνων μὲ ἀζυμὸν ἄρτον καὶ πικρὰ χόρτα, ἐνῷ ἦσαν ἔτοιμοι πρὸς ἀνα-
χώρησιν.

Ἐνῷ ἡ ἑορτὴ εύρισκετο πρὸς τὸ τέλος, ὁ Φαραὼ ἐκάλεσε τὸν
Μωϋσῆν καὶ τὸν Ἀαρὼν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς.

« Ανάστητε καὶ ἐξέλθετε ἐκ τοῦ λαοῦ μου καὶ ὑμεῖς καὶ οἱ νεῖοι
Ἰσραὴλ· βαδίζετε καὶ λατρεύσατε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ὑμῶν, καθὰ λέγετε »..

Ἡ ἔξιδος ἔγινε περὶ τὸ 1220 π.Χ. Ἐνῷ οἱ Ἰσραηλῖται εἶχον ἔλ-
θει εἰς τὴν Αἴγυπτον ὡς οἰκογένεια, ἥδη μετὰ διαμονὴν 430 περίπου
ἐτῶν, μὲ τὴν εὐλογίαν τοῦ Κυρίου ἐξήρχοντο ὡς λαὸς πολυάριθμος.

Ἡ Π. Διαθήκη γράφει ὅτι μόνον οἱ δυνάμενοι νὰ φέρωσιν ὅπλα ἀνήρ-
χοντο εἰς 600.000. Ὁ ὅλος πληθυσμὸς ὑπολογίζεται περὶ τὰ 2.000.000.

3. Η διάβασις της Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης. Τὰ θαυμαστὰ γεγονότα τῆς ἑρήμου

(*"Ἐξοδ. ιδ', ιε, ιστ', ιζ'*)

Οταν οἱ Ἰσραὴλῖται εἶχον προχωρήσει ἔξω ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ ὥστα εἰσιεῖσθαι τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, ὁ Φαραὼ, μετανοήσας διότι ἐπέτρεψεν εἰς αὐτούς τὴν ἔξιδον, τοὺς κατεδίωξε μὲ δάρματα, ἵππικὸν καὶ στρατόν. Οἱ Ἰσραὴλῖται ἐφοβήθησαν πολύ. Ἐπερίμεναν τὴν καταστροφήν των, διότι ἡ δύναμις τῶν Αἴγυπτίων ἦτο μεγάλη καὶ ἡ θάλασσα τούς ἤμποδίζει νὰ φύγουν. Ἡρχισαν τότε νὰ γογγύζουν κατὰ τοῦ Μωϋσέως.

— Δὲν ὑπῆρχον μνήματα εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ μᾶς ὀδηγησες ἐδῶ διὰ νὰ ἀποθάνωμεν; τοῦ ἔλεγον.

‘Ο Μωϋσῆς τοὺς καθησύχασε.

— Μὴ φοβεῖσθε, ἔχετε θάρρος. ‘Ο Κύριος θὰ μᾶς διασώσῃ. Οἱ Αἴγυπτοι, τοὺς ὄποιους σήμερον βλέπετε, δὲν θὰ ὑπάρχουν αὔριον.

‘Αμέσως ὁ Μωϋσῆς ἐκτύπησε μὲ τὴν ράβδον του τὴν θάλασσαν καὶ ἐσχηματίσθη ἔνα πέρασμα. Οἱ Ἰσραὴλῖται διῆλθον διὰ τοῦ περάσματος καὶ ἐφθασαν εἰς τὴν ἀπέναντι ἀκτὴν χωρὶς νὰ βραχοῦν. Οἱ Αἴγυπτοι ἐπεχειρησαν νὰ διέλθουν καὶ αὐτοί, ἀλλ’ ἐνῷ εὑρίσκοντο εἰς τὸ πέρασμα τῆς θαλάσσης, ἡνῶθησαν τὰ ὄδατα καὶ ἐπνίγησαν.

Οἱ Ἰσραὴλῖται ἐσώθησαν. Ἐδόξασαν τότε τὸν Θεὸν καὶ ὥστα πλέον ἐλεύθεροι νὰ συνεχίσουν τὴν πορείαν των πρὸς τὴν Παλαιστίνην. Υπῆρχεν ὅμως ἔνα μεγάλο ἐμπόδιον, ἡ ἔρημος. Ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη οἱ Ἰσραὴλῖται περιεπλανήθησαν εἰς τὴν ἔρημον. ‘Ο Μωϋσῆς συνήντησε πολλὰς δυσκολίας. Πολλάκις ὁ ἀχάριστος αὐτὸς λαὸς ἐξηγέρθη ἐναντίον του καὶ ἐζήτησε τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Προετίμων νὰ εἶναι δοῦλοι καὶ νὰ τρώγουν τὰ φαγητὰ τῶν Αἴγυπτίων, παρὰ ἐλεύθεροι καὶ νὰ στεροῦνται. ‘Ο Μωϋσῆς ὅμως πάντοτε καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὰς δυσκόλους περιστάσεις κατέφευγεν εἰς τὸν Θεὸν καὶ προσηγέρθη καὶ παρεκάλει νὰ βοηθήσῃ τὸν λαόν Του. ‘Ο Θεὸς ἤκουε τὰς προσευχάς του καὶ ἐβοήθει τοὺς Ἰσραὴλῖτας.

‘Ο Θεὸς ἔδειξε τὴν προστασίαν Του εἰς τὸν Ἰουδαϊκὸν λαὸν μὲ τρόπον θαυμαστόν, ὅταν εἶχον τελειώσει τὰ τρόφιμα.

— Τὸ βράδυ θὰ ἔχετε κρέας καὶ τὸ πρωῒ ἄρτον, ὑπεσχέθη ὁ Θεός.

Πράγματι τὸ βράδυ ἐκεῖνο ἐπεσαν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἰσρα-

λιτῶν ἀμέτρητα δρτύκια. "Ἐπιπτὸν πλησίον τῶν σκηνῶν τῶν Ἰσραηλιτῶν οἱ ὄποιοι τὰ συνελάμβανον εὐκόλως.

Τὸ πρώτη, ὅταν ἔξύπνησαν, βλέπουν ἄλλο θέαμα. "Ολὴ ἡ ἔρημος ἦτο γεμάτη μὲ ἀσπρούς σπόρους, οἱ ὄποιοι ὑμοίαζον μὲ χιόνι.

— Αὐτὸς εἶναι ὁ ἄρτος, τὸν ὄποιον σᾶς στέλλει ὁ Θεός, εἶπεν ὁ Μωϋσῆς.

— Μὰ νού; "Ελεγον οἱ Ἰσραηλῖται. Δηλαδή, τί εἶναι αὐτό; Ἐκ τῶν ἐβραϊκῶν λέξεων Μὰ νού, ὧνομάσθησαν οἱ ἀσπροὶ αὐτοὶ σπόροι μάννα.

Τὸ μάννα καὶ τὰ δρτύκια ἐπιπτὸν καθημερινῶς.

'Απὸ τὸ μάννα ἔπρεπε κάθε Ἰσραηλίτης νὰ συλλέγῃ κάθε ἡμέραν τόσον, ὃσον θὰ ἔχρειαίζετο διὰ τὴν ἡμέραν ἔκεινην. Ἐὰν συνέλεγον περισσότερον, αὐτὸς ἔσπατιζεν. Μόνον τὰς παραμονὰς τῶν ἕορτῶν καὶ τὴν Παρασκευὴν ἥδυναντο νὰ συλλέξουν διὰ δύο ἡμέρας, διότι κατὰ τὰς ἕορτὰς δὲν ἔπρεπε νὰ ἔργαζωνται. Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἐδιδάσκοντο οἱ Ἰσραηλῖται νὰ ἔχουν πάντοτε τὰς ἐλπίδας των εἰς τὸν Θεόν.

'Αφοῦ ἔχόρτασαν οἱ Ἰσραηλῖται μὲ τὰ δρτύκια καὶ τὸ μάννα¹, ἔξεκίνησαν διὰ νὰ προχωρήσουν βαθύτερα εἰς τὴν ἔρημον. "Οταν ἔφθασαν εἰς μίαν τοποθεσίαν Ραφιδείν, δὲν ὑπῆρχε καθόλου ὄδωρο. "Ηρχισαν πάλιν νὰ ἀπελπίζωνται καὶ νὰ γογγύζουν κατὰ τοῦ Μωϋσέως. Δὲν ἔσκεψθησαν ὅτι εἶχον βοηθὸν τὸν Θεόν.

Ο Μωϋσῆς προσηυχήθη πάλιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ ὁ Θεὸς εἰσήκουσε τὰς προσευχάς του.

— Πήγαινε, τοῦ εἶπεν ὁ Θεός, ἐμπρὸς εἰς τὸν λαὸν αὐτόν. 'Αψήφησε τὰ παράπονα καὶ τὰς φωνάς του. Λάβε τὴν ράβδον σου καὶ προχώρει πρὸς τὸν βράχον Χωρήβ. Θὰ κτυπήσῃς τὸν βράχον καὶ θὰ ἔξέλθῃ ὄδωρο.

Πράγματι ἔξῆλθε ποταμὸς ὄδατος ἐκ τοῦ βράχου καὶ ἐπιον πάντες.

Τέλος μετὰ πορείαν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἔξόδου, ὕστερον ἀπὸ πολλὰς κακουχίας καὶ γογγυσμούς κατὰ τοῦ Μωϋσέως, ἐστρατοπέδευσαν παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Σινᾶ, εἰς εὔρεῖαν πεδιάδα.

Καθ' ὅλην τὴν πορείαν ὁ Θεὸς ἐδείκνυε τὰ σημεῖα τῆς προστασίας Του. Διότι τὴν μὲν ἡμέραν προεπορεύετο αὐτῶν στήλη νεφέλης, ὡς ὁδηγὸς καὶ διὰ νὰ σκιάσῃ αὐτοὺς ἀπὸ τὰς καυστικὰς ἀκτῖνας τοῦ ἥλιου, τὴν δὲ νύκτα στήλη φωτός. Οὐδέποτε δὲ ἐστερήθησαν τροφῆς

1. Εἰς ἀνάμνησιν τοῦ γεγονότος τῆς διατροφῆς των ἐν τῇ ἔρήμῳ διὰ τοῦ «μάννα» ἐφύλαξαν ἐντὸς στάμνου μίαν ποσότητα, τὴν ὄποιαν διετήρησαν ἐπὶ πολὺ

καὶ ὄντας. "Αν καὶ εἰς τὴν ἔρημον ἐκείνην ἔμειναν τεσσαράκοντα ἔτη,
ἐν τούτοις οὔτε τὰ ἐνδύματά των ἐφθάρησαν, οὔτε τὰ ὑποδήματά των.

'Αλλ' ὁ Θεὸς ἐπροστάτευσεν ἀκόμη αὐτοὺς καὶ ἐναντίον διαφόρων ἐχθρῶν, δπως ἡσαν οἱ Ἀμαληκῖται. Ἐναντίον αὐτῶν ἐπολέμησαν οἱ Ἰσραηλῖται καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐνίκησαν κατὰ τρόπον θαυμαστόν. Ὁ Μωϋσῆς παρηκολούθει τὴν μάχην ἀπὸ ἕνα ὑψωμα. "Οσον εἶχε τὰς χεῖρας του ἡπλωμένας, ὥστε τὸ σῶμα του ὅλον νὰ σχηματίζῃ σταυρόν, νικηταὶ ἡσαν οἱ Ἰσραηλῖται. "Οταν αἱ χεῖρες του ἔπιπτον, νικηταὶ ἡσαν οἱ Ἀμαληκῖται. Τότε ἥλθον ὁ Ἄαρὼν καὶ ὁ "Ωρ ἐστήριζον τὰς χεῖρας τοῦ Μωϋσέως, ὥστε νὰ μὴ πίπτουν ἐκ τῆς κοπώσεως. Πράγματι μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἥλιου νικηταὶ ἐξῆλθον οἱ Ἰσραηλῖται μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ.

Τὰ θαυμαστὰ αὐτὰ γεγονότα ἀποδεικνύουν, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας δὲν πρέπει νὰ ἀπελπιζόμεθα ποτέ.

Τροπάριον ψαλλόμενον εἰς τὸν ἑσπερινὸν τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ κατὰ τὴν 14ην Σεπτεμβρίου σχετικὸν πρὸς τὸ θαῦμα αὐτὸ τῆς ἔρημου.

"*Ηχος πλ. β'*

Πρὸς τό· "Ολην ἀποθέμενοι

*Μωσῆς προετύπου σε, χεῖρας ἐκτείνας εἰς ὑψος
καὶ κατατοπούμενος Ἀμαλὴκ τὸν τύραννον,*

*Σταυρὸν τίμε,
τῶν πιστῶν καύχημα, ἀθλητῶν στήριγμα,
'Αποστόλων ἐγκαλλώπισμα. Δικαίων πρόμαχε,
πάντων τῶν Ὁσίων διάσωσμα.
διό σε ἀνυψούμενον βλέπονσα ἡ κτίσις εὐφραίνεται,
καὶ πανηγυρίζει, δοξάζονσα Χριστόν, τὸν διὰ σοῦ
τὰ διεστῶτα συνάψαντα, ἀκρα ἀγαθότητι.*

"Άλλο ώραῖον τροπάριον σχετικὸν μὲ τὴν διάβασιν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης εἶναι τὸ ἔξῆς :

"*Ηχος πλ. δ'*

Σταυρὸν χαράξας Μωσῆς ἐπ' εὐθείας, ράβδῳ τὴν Ἐρυθρὰν διέτεμε, τῷ Ἰσραὴλ πεῖενσαντι· τὴν δὲ ἐπιστρεπτικῶς Φαραὼ τοῖς ἄρμασι κροτήσας ἥρωσεν, ἐπ' εὔρους διαγράφας τὸ ἀγήτητον δῆλον· διὸ Χριστῷ ἄσωμεν, τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι δεδόξασται.

4. 'Ο Δεκάλογος

("Εξοδ. ιθ', κ', λβ')

Ο Θεός φροντίζει διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ διὰ τὴν τροφὴν τοῦ σώματος, φροντίζει δύμας περισσότερον διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ διὰ τὴν τροφὴν τῆς ψυχῆς. Διὰ τοῦτο, ἐνῷ οἱ Ἰσραηλῖται εύρισκοντο ἐστρατοπεδεύμένοι εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ ὄρους Σινᾶ, δὲ Θεός ἐκάλεσε τὸν Μωϋσῆν ἐπάνω εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν :

« Τάδε ἔρεῖς τῷ οἴκῳ Ἰακὼβ καὶ ἀραγγελεῖς τοῖς νεοῖς Ἰσραήλ· αὐτοὶ ἑωράκατε ὅσα πεποίηνα τοῖς Αἴγυπτοίσι, καὶ ἀνέλαβον ὑμᾶς ὥστε ἐπὶ πτερύγων ἀετῶν καὶ προσηγαγόμην ὑμᾶς πρὸς ἐμαντὸν καὶ νῦν ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσῃς τῆς ἐμῆς φωνῆς καὶ φυλάξῃς τὴν διαθήκην μου, ἔσεσθέ μοι λαὸς περιούσιος ἀπὸ πάντων τῶν ἔθνῶν... ».

‘Ο Μωϋσῆς ἀνεκοίνωσε ταῦτα εἰς τὸν λαόν. Ἀπεκρίθη δὲ ὁ λαός : « “Ολα ὅσα εἶπεν ὁ Θεός, θὰ πράττωμεν καὶ θὰ ὑπακούμεν».

‘Ο Θεός εἶπεν ἀκόμη εἰς τὸν Μωϋσῆν, νὰ εἴπῃ εἰς τοὺς Ἰσραηλῖτας νὰ ἔτοιμασθοῦν καὶ νὰ καθαρισθοῦν ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν νὰ εἰναι ἔτοιμοι, διότι θὰ ὀμίλει ὁ Θεός πρὸς αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ὄρους Σινᾶ.

Πράγματι, τὴν πρωταν τῆς τρίτης ἡμέρας, μόνος ὁ Μωϋσῆς, κατ’ ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἀνέβη εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους. Ἡκούσθησαν κατόπιν βρονταὶ, ἥχος ἵσχυρὸς σάλπιγγος καὶ ἐφαίνοντο ἀστραπαὶ καὶ πυκνὰ νέφη καπνοῦ εἰς τὴν κορυφὴν. “Ολα αὐτὰ ἦσαν σημεῖα τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ.

‘Ο λαός ἐφοβήθη πολύ. Τότε ἡκούσθη φωνὴ βροντώδης, ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ λέγουσα :

« 1) Ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου... Οὐκ ἔσονταί σοι θεοὶ ἔτεροι πλὴν ἐμοῖς... ».

2) Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἰδωλον, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδαιςν ὑποκάτω τῆς γῆς· οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς.

3) Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίω.

4) Μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν Σαββάτων ἀγιάζειν αὐτὴν ἐξ ἡμέρας ἐργᾶ καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἐργα σου, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ σάββατα Κυρίων τῷ Θεῷ σου.

5) Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ἵνα εὖ σοι γένηται,
καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένη ἐπὶ τῆς γῆς.

6) Οὐ φονεύσεις.

7) Οὐ μοιχεύσεις.

8) Οὐ κλέψεις.

9) Οὐ φευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν φεύδῃ.

10) Οὐκ ἐπιθυμήσεις.... ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστίν.

’Αφοῦ ἥκουσαν οἱ Ἰσραηλῖται τὰς δέκα ἐντολάς ὑπεσχέθησαν, ὅτι θὰ τηρήσουν αὐτὰς εἰς ὅλην των τὴν ζωήν. Τοιουτοτρόπως ἐκλείσθη μία συμφωνία εἰς τὸ δρος Σινᾶ μεταξὺ Θεοῦ καὶ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. ’Ο Θεὸς ἐφανέρωσε τὸ θέλημά του καὶ ὁ λαὸς ὑπεσχέθη, ὅτι θὰ ἐκτελῇ τοῦτο. Αὐτὴ ἡ συμφωνία εἶναι ἡ **Π. Διαθήκη**.

’Ο Μωϋσῆς ἀνέβη, κατόπιν, κατ’ ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους μετὰ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, διὰ νὰ λάβῃ γραπτῶς τὰς δέκα ἐντολάς. Ἐπειδὴ ὅμως ἔμεινεν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ, ὁ λαὸς ἐλησμόνησε τὴν ὑπόσχεσιν τὴν ὅποιαν εἶχε δώσει εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Ἀράων νὰ κατασκευάσῃ μόσχον χρυσοῦν, τὸν ὅποιον νὰ λατρεύσουν ὡς Θεόν.

Τόσον ἐλυπήθη ὁ Μωϋσῆς, ὅταν κατῆλθεν ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους διὰ τὸ ἀμάρτημα αὐτὸ τοῦ λαοῦ, ὥστε ἔρριψε κάτω καὶ συνέτριψε δύο λιθίνας πλάκας, τὰς ὅποιας ἐκράτει καὶ ἐπὶ τῶν ὅποιων ἤσαν γεγραμμέναι αἱ δέκα ἐντολαί.

’Ο χρυσοῦς μόσχος κατεστράφη ἀμέσως καὶ ὁ Μωϋσῆς ἀνῆλθε καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ ὄρους καὶ ἔλαβεν ἄλλας δύο πλάκας τοῦ Θείου Νόμου. Κατεσκεύασε κατόπιν κιβώτιον ἀπὸ ξύλου πολύτιμον, χρυσωμένον καὶ ἔθεσεν ἐντὸς αὐτοῦ τὰς πλάκας. Τὸ κιβώτιον τοῦτο ὀνομάσθη **Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης**.

5. ‘Η θρησκευτικὴ ζωὴ τῶν Ἰσραηλιτῶν

(“Εξοδ. κε’ - λα’)

Μετὰ τὴν κάθισδόν του ἐκ τοῦ ὄρους Σινᾶ, ὁ Μωϋσῆς ὠργάνωσε, κατ’ ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, τὰ τῆς θείας Λατρείας. Κατεσκεύασε μίαν σκηνήν, ἡ ὅποια ὠνομάσθη **Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου**, διότι ἐντὸς αὐτῆς ἐφυλάσσετο ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, ἡ ὅποια περιεῖχε τὰς πλάκας, αἱ δόποιαι ἐμαρτύρουν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

‘Η Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου διηγεῖτο εἰς δύο μέρη: Εἰς τὸ “Αγιον καὶ εἰς τὰ “Αγια τῶν ‘Αγίων. Ταῦτα ἔχωρίζοντο διὰ παραπετάσματος. Εἰς τὰ “Αγια τῶν ‘Αγίων ἐφυλάσσετο ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὑπῆρχον ἐκτὸς τῶν πλαικῶν καὶ ἄλλα ἵερά πράγματα. Πέριξ τῆς Σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου ὑπῆρχεν αὐλή, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἦτο τὸ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτωμάτων, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκαίοντο ὀλόκληρα ζῶα.

“Ωρισε κατόπιν ὁ Μωϋσῆς, κατ’ ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, τοὺς Ἱερεῖς. Πρῶτον ὥρισε τὸν Ἀρχιερέα. Οὗτος ἦτο ὁ ἀνώτερος Ἱερατικὸς βαθμὸς καὶ διηγύθυνε τὰ θρησκευτικὰ ζητήματα. Εἶχεν ἴδιαιτέραν λειτουργικὴν στολὴν καὶ ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ἀναλαβῇ τὸ ἀξίωμα αὐτῷ, ἔχριετο εἰς τὴν κεφαλὴν μὲν ἡγιασμένον ἔλαιον. “Ωρισεν ἐπίσης τοὺς Ἱερεῖς. Οὗτοι προσέφερον θυσίας, ἐδίδασκον τὸν λαὸν καὶ διεφύλαττον ἀσβεστον τὸ πῦρ εἰς τὸ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτωμάτων. Κατὰ τὴν χειροτονίαν των ἔχριοντο καὶ αὐτοὶ εἰς τὸ μέτωπον μὲν ἔλαιον ἡγιασμένον.

Ἐκτὸς τοῦ Ἀρχιερέως καὶ τῶν Ἱερέων, Ἱερατικὰ πρόσωπα ἦσαν καὶ οἱ Λευΐται. Οὗτοι ἦσαν ἀπόγονοι τῆς φυλῆς τοῦ Λευτὸς. Ἀπὸ τοῦ 25ου μέχρι τοῦ 50οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των ἔκαμπνον δλας τὰς βοηθητικὰς ἔργασίας εἰς τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου καὶ εἰς τὰς θυσίας.

Ἐπειδὴ παρεπονοῦντο αἱ ἄλλαι φυλαὶ, διότι δὲν ἔλαμβάνοντο καὶ ἔξ αὐτῶν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Ἱερεῖς, ὁ Θεὸς διέταξε τὸν Μωϋσῆν νὰ λάβῃ ἔξ ἑκάστης φυλῆς μίαν ράβδον ξηρὰν καὶ νὰ θέσῃ αὐτὰς εἰς τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου. Τὴν Ἱερωσύνην θὰ τὴν εἰλέν τοις πλέον ἡ φυλὴ τῆς ὁποίας ἡ ξηρὰ ράβδος τὸν ἔβλαστανεν. Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἔβλαστησεν ἡ ράβδος τοῦ Ἀαρὼν, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀρχηγὸς τῆς φυλῆς Λευτὸς. Ἡ ράβδος αὐτη ἡ βλαστήσασα, ἐφυλάσσετο κατόπιν, ὡς Ἱερὸν κειμήλιον, ἐντὸς τῆς Κιβωτοῦ τῆς Διαθήκης.

‘Ο Θεὸς ὥρισε τὰς διαφόρους θυσίας, αἱματηρὰς καὶ ἀναιμάτους. ‘Αναιμάτος θυσία ἦτο τὸ θυμίαμα ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος

Διὰ τὰς αἱματηρὰς θυσίας ἐχρησιμοποιοῦντο βόες, αἶγες, πρόβατα, τρυγόνες καὶ περιστεραί. Οὐδεμία ὅμως θυσία ἔξ αὐτῶν εἶχε τὴν δύναμιν νὰ καθαρίσῃ τὸν ἀνθρωπὸν ἐκ τοῦ προπατορικοῦ ἀμαρτήματος. ‘Ἐπομένως καὶ οἱ Ἰσραηλῖται ἔξηκολούθουν νὰ φέρουν τὸ προπατορικὸν ἀμάρτημα. Αἱ θυσίαι αὐταὶ οὐδὲ ἀμαρτίας δὲν ἤδύναντο νὰ ἀποπλύνουν, καθὼς λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος: « ἀδύνατον γάρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἀμαρτίας » (Ἐβρ. i' 4).

Αἱ θυσίαι αὗται ὑπενθύμιζον εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας ὅτι ἡσαν ἀμαρτωλοὶ καὶ προεικόνιζον ἀκόμη τὴν μεγάλην θυσίαν τοῦ ἐσταυρωμένου Ἰησοῦ. Τέλος ὁ Μωϋσῆς, κατ' ἐντολὴν καὶ πάλιν τοῦ Θεοῦ, ὥρισε τὰς ἕορτάς. Αἱ κυριώτεραι ἦσαν.

Τὸ Σάββατον, δηλαδὴ ἡ ἔβδόμη ἡμέρα τῆς ἔβδομαδος, κατὰ τὴν ὅποιαν ἀνεπαύοντο καὶ ἐλάτρευον τὸν Θεόν, διότι καθὼς γνωρίζομεν, τὴν ἔβδόμην ἡμέραν ἀνεπαύθη ὁ Θεὸς ἀπὸ τῶν ἔργων τῆς δημιουργίας.

‘Η πρώτη ἐκάστου μηνός, ἡ ὅποια ἐλέγετο ἔορτὴ τῆς νουμηνίας. ‘Η ἔορτὴ τοῦ Πάσχα, εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἀπελευθερώσεως ἐκ τῆς δουλείας τῶν Αιγυπτίων. ‘Η Πεντηκοστή, αὕτη ἐωρτάζετο τὴν 50ην ἡμέραν ἀπὸ τοῦ Πάσχα, διὰ νὰ εὐχαριστήσουν οἱ Ἰσραηλῖται τὸν Θεὸν διὰ τὴν συγκομιδὴν τῶν πρώτων καρπῶν. ‘Η σκηνοπηγία, ἐωρτάζετο εἰς ἀνάμνησιν τῆς διαμονῆς εἰς σκηνὰς εἰς τὴν ἔρημον.

‘Η ἡμέρα ἡ μεγάλη τοῦ ἔξιλασμοῦ. ‘Η ἔορτὴ αὕτη ὑπενθύμιζεν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας, ὅτι εἶναι ἀμαρτωλοὶ καὶ ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη ἀπολυτρώσεως ἀπὸ τὰς ἀμαρτίας.

Δι’ δὲν αὐτῶν τῶν θρησκευτικῶν διατάξεων καὶ τῶν ἔορτῶν οἱ Ἰσραηλῖται ἐλάτρευον τὸν Θεὸν καὶ ἔξεδήλων τὴν πίστιν, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐλπίδα των πρὸς Αὔτόν.

6. ‘Η θικοκοινωνικὴ ζωὴ τῶν Ἰσραηλιτῶν

(“Ἐξοδ. κα'- κγ' ”)

Αἱ δέκα ἐντολαὶ ἡ ὁ δεκάλογος ὑπῆρξεν ἡ βάσις καὶ ὁ δδηγὸς τῶν Ἰσραηλιτῶν εἰς τὰς μεταξύ των σχέσεις.

Ἐκτὸς δὲν ως ἀπὸ τὸν δεκάλογον ὑπῆρχον καὶ ἄλλαι συμπληρωματικαὶ ἐντολαὶ τοῦ Νόμου τοῦ Θεοῦ, αἱ διόποιαι ἡρμήνευον τὰς δέκα ἐντολάς. Αἱ συμπληρωματικαὶ αὐταὶ διατάξεις τοῦ Νόμου ἐδίδασκον ἐπίσης τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν διὰ τὰ πρὸς τὸν Θεόν, τοὺς ἱερεῖς, τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους καθήκοντά του. Ἐδίδασκον τὸν τρόπον τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ, ὡμίλουν περὶ τῆς οἰκογενείας, τῆς Πατρίδος καὶ περὶ τῆς σεμνότητος ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.

Καὶ αἱ δώδεκα φυλαὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἀπετέλουν ἐν ἔθνος, τὸ ὅποιον ἔθεώρει ἀρχηγὸν τὸν Ἰδιον τὸν Θεὸν καὶ διὰ τοῦτο τὸ Ἰσραηλιτικὸν ἔθνος ἐλέγετο καὶ «ἔθνος ἀγιον».

Αἱ κυριώτεραι τῶν συμπληρωματικῶν αὐτῶν διατάξεων τοῦ Νόμου τοῦ Θεοῦ εἰναι αἱ ἔξῆς :

α) Ἐκεῖνος δὲ ὅποῖς κακολογεῖ τοὺς γονεῖς του νὰ καταδικάζηται εἰς θάνατον.

β) Νὰ μὴ κακολογήσῃς κωφὸν ἀνθρωπὸν καὶ νὰ μὴ θέσῃς ἐμπρὸς εἰς τὸν τυφλὸν κάτι διὰ νὰ πέσῃ καὶ νὰ γελάσῃς.

γ) "Οταν περνᾷς ὁ ἀνώτερός σου, νὰ σηκώνεσαι καὶ νὰ δεικνύῃς πάντοτε σεβασμὸν πρὸς αὐτόν.

δ) Νὰ μὴ ζυγίζῃς ποτὲ ἀδικα.

ε) Νὰ μὴ δωραδοκῆς.

στ) Νὰ μὴ καταπιέζῃς ξένον ἀνθρωπὸν.

ζ) Νὰ μὴ ἀδικήσῃς κήραν καὶ ὄρφανόν.

η) Νὰ μὴ παραδεχθῇς διαδόσεις διὰ τὸν ἄλλον.

θ) Καὶ γενικῶς (Λευΐτ. ιθ' 18) : « Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν ».

"Ἐπρεπε ὅλοι οἱ Ἰσραηλῖται νὰ θεωροῦνται μεταξύ των ἀδελφοί. Ἰδιαιτέρως ἔπρεπε νὰ φροντίζουν διὰ τοὺς πτωχούς, διὰ τοὺς δούλους 'Ἐβραίους καὶ διὶς ἑκείνους, οἱ ὅποιοι ἥσαν ὀφειλέται.

Κάθε ἔβδομον ἔτος, τὸ ὅποιον ἐλέγετο Σαββατιαῖον, ἐώρταζον ὅπως καὶ τὴν ἔβδόμην ἡμέραν. Ἐπίσης ἐώρταζον τὸ ἔτος τὸ πεντηκοστόν, ἑκεῖνο δηλ. τὸ ὅποιον ἥρχετο μετὰ ἐπτὰ ἐπτάδας ἢ ἔβδομαδας ἔτῶν. Τὸ ἔτος αὐτὸ δὲ ἐλέγετο Ιωβηλαῖον, διότι ἥρχιζε μὲ μουσικὴν σάλπιγγος, ἢ σάλπιγξ δὲ ἐβραῖστι λέγεται Ιωβέλ.

Κατὰ τὰ Σαββατιαῖον καὶ τὸ Ιωβηλαῖον ἀφίνοντο ἐλεύθεροι οἱ δοῦλοι ἐβραῖοι. Ἐχαρίζοντο τὰ χρέα εἰς ἑκείνους, οἱ ὅποιοι λόγῳ πτωχείας δὲν εἶχον νὰ τὰ ἐπιστρέψουν. Ὁμοίως ἐπειστρέφοντο τὰ κτήματα εἰς ἑκείνους, οἱ ὅποιοι τὰ ἔχασαν λόγῳ πτωχείας. Ἀκόμη κατὰ τὰ ἔτη αὐτὰ καὶ ἡ γῆ ἔμενεν ἀκαλλιέργητος διὰ νὰ ἀναπαυθῇ. Τέλος εἶχον οἱ Ἰσραηλῖται τὴν φιλάνθρωπον συνήθειαν νὰ ἐπιτρέπουν εἰς τοὺς πτωχούς τὸν καιρὸν τοῦ θερισμοῦ νὰ πηγαίνουν ὅπισθεν τῶν θεριστῶν καὶ νὰ συναθροίζουν τοὺς στάχυς οἱ ὅποιοι ἐπερίσσευον.

Οἱ Ἰσραηλῖται, οἱ ὅποιοι εἶχον ὅλας αὐτὰς τὰς καλὰς διατάξεις τοῦ Νόμου τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ ἥσαν πολὺ εύτυχεῖς, ἐὰν αὐτὰς μόνον ἐτήρουν, εἶχον δυστυχῶς καὶ πολλὰς κακὰς συνηθείας. Ἐλεγον δηλαδὴ « ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου », ἀλλὰ « πλησίον » ὅμως ἐθεώρουν μόνον τοὺς Ἰσραηλῖτας. Τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ὡς ἔχθρούς

καὶ τοὺς ἐμίσουν. Ἐνόμιζον ἀκόμη ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι Θεὸς μόνον τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ ὅτι δὲν ἐνδιαφέρεται διὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους.

Ὕπηρχον καὶ ἄλλαι ἀτέλειαι μεταξὺ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἐλεγον ὅτι πρέπει νὰ ἐκδικούμεθα τοὺς ἔχθρούς μας, « ὁ δρθαλμὸν ἀντὶ δρθαλμοῦ καὶ ὁδόντα ἀντὶ ὁδόντος ». Ἐτιμώρουν διὰ θανάτου τοὺς πίπτοντας εἰς μεγάλα ἀμαρτήματα ἢ ἐπέβαλλον ὡς ποινὴν τὸν λιθοβολισμὸν ἢ τὴν μαστίγωσιν. Καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἀκόμη τοῦ Μωϋσέως ὑπῆρχεν ὁ θεσμὸς τῆς δουλείας. Οἱ ἄνδρες ἤδυναντο νὰ λαμβάνουν ὡς συζύγους πολλὰς γυναῖκας, ἔστω καὶ ἂν ἥσαν συγγενεῖς των. Αὐτὰ βεβαίως τὰ ἀπηγόρευσε καὶ τὰ κατεδίκασεν ὁ Χριστιανισμός.

Ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἡθικὴ ζωὴ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Μωϋσέως διωργανώθη συστηματικῶς.

Τὸ σύνολον τῶν νόμων καὶ διατάξεων, οἱ ὅποιοι καθώριζον τοὺς κανόνας τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἡθικῆς ζωῆς τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ τοὺς ὅποιους ἀπεκάλυψεν ὁ Θεὸς εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας διὰ τοῦ Μωϋσέως, δύνομάζεται **Μωσαϊκὸς νόμος** ἢ καὶ ἀπλῶς **Νόμος**.

Οπως καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Πατριαρχῶν, διὰ νὰ εἶναι τις μέλοις τοῦ « ἐκλεκτοῦ λαοῦ » τοῦ Θεοῦ, ἥτο ἀνάγκη νὰ περιτμηθῇ. Ἡ περιτομὴ ἐγίνετο τὴν ὀγδόνην ἡμέραν ἀπὸ τῆς γεννήσεως καὶ κατ’ αὐτὴν ἐδίδετο καὶ τὸ δύνομα εἰς τὸ παιδίον.

Διὰ νὰ γίνῃ τις Ἰσραηλίτης, ἐὰν δὲν εἴχε γεννηθῆ τοιοῦτος, ἐπρεπε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν θρησκείαν του, νὰ περιτμηθῇ καὶ νὰ πιστεύσῃ εἰς τὸν ἔνα καὶ μόνον ἀληθινὸν Θεόν. Οἱ προσερχόμενοι τοιουτοτρόπως εἰς τὴν Ἰσραηλιτικὴν θρησκείαν ἐλέγοντο προσήλυτοι.

7. Προφητεία τοῦ Μωϋσέως περὶ τοῦ Σωτῆρος

(*Ἄριθμ. κα' 4-9, κε' 12-14, Δευτ. κη'*)

Ο Θεὸς πάντοτε ἐπροστάτευσε τοὺς Ἰσραηλίτας εἰς τὴν ἕρημον. Καὶ ἐνῷ εἶχον ՚δει τόσα θαυμαστὰ δείγματα τῆς προστασίας τοῦ Θεοῦ, ἥλθον στιγμαὶ κατὰ τὰς ὅποιας ἐγρύγγυζον καὶ πάλιν κατὰ τοῦ Μωϋσέως. « Οταν μάλιστα ἐπλησίαζον εἰς τὴν γῆν Χαναὰν ἔγχασαν τελείως τὴν ἐλπίδα των πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἐφοβοῦντο, ὅτι δὲν θὰ ἥτο δυνατὸν νὰ νικήσουν τοὺς Χαναναίους καὶ νὰ ἐγκατασταθοῦν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας.

« Οσάκις ἐδείκνυον δὲιγοπιστίαν, ὁ Θεὸς ἐπέβαλλε διαφόρους τιμω-

ρίας. Μίαν φοράν ἀπέστειλε δηλητηριώδεις ὄφεις, οἱ ὅποῖοι ἐθανάτων τοὺς Ἰσραηλίτας. Τότε μετενόησαν καὶ ἔζήτησαν ἀπὸ τὸν Μωϋσῆν νὰ προσευχηθῇ εἰς τὸν Θεὸν καὶ νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν. ‘Ο Μωϋσῆς, κατ’ ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, κατεσκεύασε χαλκοῦν ὄφιν, τὸν ὅποιον ὕψωσεν εἰς στύλον καὶ ὅσοι προσέβλεπον πρὸς αὐτὸν ἐσώζοντο. ‘Ο ὑψωθεὶς ὄφις συμβολίζει τὸν σταυρικὸν θάνατον τοῦ Σωτῆρος, ὁ ὅποιος ἐσταυρώθη διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων.

’Αλλὰ καὶ πάλιν οἱ Ἰσραηλῖται ἀπεμακρύνοντο ἀπὸ τὸν Θεὸν μόλις παρήρχετο ὁ κίνδυνος. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἐτιμώρησεν αὐτοὺς νὰ περιπλανῶνται ἐπὶ τεσσαράκοντα περίπου ἔτη εἰς τὴν ἔρημον καὶ νὰ μὴ εἰσέλθουν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας παρὰ μόνον οἱ νεώτεροι.

Τὴν τιμωρίαν αὐτὴν ὑπέστη καὶ ὁ Ἰδιος ὁ Μωϋσῆς, διότι παρήκουσε τὸν Θεόν, ὅταν τὸν συνεβούλευσε νὰ διατάξῃ ἵνα βράχον νὰ ἀναβλύσῃ ὅδωρ. ‘Ο Μωϋσῆς ἀντὶ νὰ διατάξῃ, ἐκτύπησε τὸν βράχον διὰ τῆς ράβδου του.

Τοιουτοτρόπως ἐτιμωρήθη, νὰ ἰδῃ μακρόθεν μόνον τὴν Χανάαν.

‘Ο Μωϋσῆς ὅταν προηγσθάνθη τὴν ὥραν τοῦ θανάτου του, ἐκάλεσε τὸν λαὸν εἰς γενικὴν συνάθροισιν καὶ ἔδωκε τὰς τελευταίας του συμβουλάς. ‘Ωμίλησε περὶ τῆς προστασίας καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ἔξήγησε διὰ τελευταίαν φορὰν τὸν Νόμον καὶ συνεβούλευσε τοὺς Ἰσραηλῖτας νὰ τὸν φυλάττουν καὶ νὰ μένουν πιστοὶ εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Μεταξύ τῶν λόγων τοὺς ὅποιους εἶπεν ὁ Μωϋσῆς, κατὰ τὰς τελευταίας ἔκεινας στιγμὰς τῆς ζωῆς του, φωτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, προεφήτευσε καὶ περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Σωτῆρος.

«Προφήτην ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου ὡς ἐμὲ ἀναστήσει σοι Κύριος ὁ Θεός σου, αὐτὸς ἀκούσεσθε κατὰ πάντα». Τὰς ἴδιας αὐτὰς λέξεις περίπου εἶχεν ἀκούσει ὁ Μωϋσῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὁ ‘Οποῖος τοῦ εἶχεν εἶπει ἀλλοτε: «Προφήτην ἀναστήσω αὐτοῖς (δηλ. τοῖς Ἰσραηλίταις) ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, ὥσπερ σε καὶ δώσω τὰ ρήματα ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ καὶ λαλήσει αὐτοῖς καθ’ ὅτι ἀν ἐντείλωμαι αὐτῷ» (Δευτερ. ιη' 18).

Δηλαδὴ Προφήτην, ὁ ὅποιος θὰ καταγεται κατὰ σάρκα ἀπὸ τὸ γένος σου καὶ τοὺς ἀδελφούς σου θὰ σοῦ ἀποστείλῃ κάποτε Κύριος ὁ Θεός σου. “Οταν θὰ ἔλθῃ ὁ Προφήτης ἔκεινος, εἰς αὐτὸν πλέον θὰ ὑπακούετε.

Τέλος ὁ Μωϋσῆς ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος Ναβαχῦ καὶ εἶδε μακρόθεν τὴν Γῆν τῆς ἐπαγγελίας. Ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ ἀπέθανε περὶ τὸ ἔτος

1260 π.Χ. εις ήλικιαν 120 ἔτῶν. 'Ο λαὸς ἐπένθησεν αὐτὸν ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας καὶ ἔλεγον. «Δὲν παρουσιάσθη ἀκόμη εἰς τὸν Ἰσραὴλιτικὸν λαὸν Προφήτης καθὼς ὁ Μωϋσῆς».

'Η Ἐκκλησία μας ἑορτάζει τὴν μνήμην του εἰς τὰς 4 Σεπτεμβρίου.

Αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ Μωϋσῆς, ὁ σοφὸς νομοθέτης, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀνθρώπος τοῦ Θεοῦ. Ἐφανέρωσεν εἰς τοὺς Ἰσραὴλίτας τὸ θέλημα τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Οἱ νόμοι του ἤσαν σοφοί καὶ δίκαιοι· ἀνώτεροι ἀπὸ τοὺς νόμους ὅλων τῶν ἀλλων λαῶν τῆς ἐποχῆς ἔκεινης. Τοὺς νόμους τοὺς ὄποιούς ἔγραψε, πρῶτος τοὺς ἐφόρμοσε. Ἐδιδε τὸ καλὸν παράδειγμα πρὸς ὅλους. Ἐπίστευε πολὺ εἰς τὸν Θεόν καὶ τοιουτοτέροπως ὁ λαὸς βλέπων τὴν πίστιν τοῦ Μωϋσέως ἐπίστευε καὶ αὐτός. 'Ο Μωϋσῆς ὑπῆρξε μέγας πατριώτης καὶ θεοπρόβλητος ἀρχηγός. Θὰ εἰναι εὐχῆς ἔργον, ἂν ὅλοι οἱ ἀρχηγοὶ τῶν χρατῶν καὶ τῶν λαῶν ἀκολουθήσουν τὸ παράδειγμά του καὶ ἀποβοῦν πρότυπα θάρρους, ὑπομονῆς, διορατικότητος, χρηστότητος καὶ καλωσύνης. Ἐπάνω ἀπὸ τὴν μεγαλοφύταν καὶ τὴν γρανιτώδη θέλησιν καὶ ἔργατικότητα, ὁ Μωϋσῆς, εἰλέ κάτι ποὺ ἐσπάνιζε καὶ σπανίζει. Τὴν ἀκλόνητον πίστιν εἰς τὸν Θεόν. Καὶ ὅπου ὑπάρχει τόσον θερμὴ πίστις, δημιουργοῦνται καὶ μεγάλα ἔργα. Οἱ αἰῶνες θὰ διαδέχωνται ἀλλήλους, ἀλλὰ ὁ Μωϋσῆς θὰ μένῃ πάντοτε ὁ Μέγας Ἀρχηγός, Νομοθέτης καὶ Προφήτης.

8. Ὁ Ιησοῦς τοῦ Ναυῆ

('Ιησ. Ναυῆ α')

Ο Ιησοῦς τοῦ Ναυῆ ἐγεννήθη εἰς τὴν Αἴγυπτον κατὰ τοὺς χρόνους τοὺς ὄποιούς οἱ Ἰσραὴλῖται ἤσαν ὑπόδουλοι εἰς τὸν Φαραώ. Εἰλέ γνωρίσει τὴν διυστυχίαν τοῦ λαοῦ καὶ πόθος του ἢτο νὰ βοηθήσῃ καὶ ἐκεῖνος διὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν του. Δι' αὐτὸ ἔγινε βοηθός τοῦ Μωϋσέως. Ἐδείκνυε πρὸς αὐτὸν σεβασμὸν καὶ ἢτο πρόθυμος εἰς κάθε ἔργασίαν. Πλησίον τοῦ Μωϋσέως ἐγνώρισε πολλὰ πράγματα καὶ ἢτο ὁ πλέον κατάλληλος διάδοχος αὐτοῦ.

Τὸν διέκρινεν ἀνδρεία καὶ θάρρος καὶ ἥγαπα τὴν πατρίδα του. Ἡτο δίκαιος καὶ εἶχεν ἀκλόνητον πίστιν εἰς τὸν Θεόν. Ἡτο ἀκόμη καλὸς στρατιώτης καὶ δι' αὐτὸ ἀνετέθη εἰς αὐτὸν ἡ ἀρχηγία κατὰ τὴν μάχην ἐναντίον τῶν Ἀμαληκιτῶν. Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, καθὼς γνωρίζομεν, ὁ Ιησοῦς τοῦ Ναυῆ ἐνίκησεν.

"Οταν δέ Μωϋσῆς ἀνέβη εἰς τὸ ὅρος Σινᾶ διὰ νὰ λάβῃ τὰς πλάκας τῆς Διαθήκης, παρέλαβε μαζί του καὶ τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ.

'Ενῷ εὑρίσκοντο οἱ Ἰσραηλῖται πλησίον τῆς Χαναάν, ὁ Μωϋσῆς, ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου του, ἀπέστειλε δώδεκα ἄνδρας διὰ νὰ παρατηρήσουν τὴν χώραν, εἰς τὴν ὥποιαν θὰ εἰσήρχοντο μετ' ὀλίγον. Οἱ δώδεκα οὗτοι ἐπέστρεψαν φέροντες πλουσίους καρπούς εἰς χεῖρας των καὶ εἶπον εἰς τὸν Μωϋσῆν, ὅτι ἡ χώρα ἦτο πολὺ ὠραία καὶ εὔφορος, ἀλλ' ὅτι δὲ λαὸς αὐτῆς ἦτο ἴσχυρός καὶ αἱ πόλεις αὐτῆς ὀχυρωμέναι.

"Οταν ἤκουσαν αὐτὰς τὰς πληροφορίας οἱ Ἰσραηλῖται ἐφοβήθησαν καὶ ἤρχισαν πάλιν νὰ γογγύζουν ἐναντίον τοῦ Μωϋσέως.

— Καλύτερα, ἔλεγον, νὰ εἴχαμεν ἀποθάνει εἰς τὴν Αἴγυπτον, παρὰ νὰ ἀποθάνωμεν τώρα εἰς τὴν ἔρημον.

Δὲν ἤθελαν νὰ προχωρήσουν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἔκλεξουν ἀρχηγόν, δὲ οποῖος θὰ ἐπανέφερεν αὐτοὺς εἰς Αἴγυπτον.

'Ο Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ μαζὶ μὲ ἄλλους προσεπάθησαν νὰ ἐμποδίσουν τοὺς Ἰσραηλῖτας ἀπὸ ἔνα τοιοῦτον σκοπόν. 'Ο Ἰησοῦς τοὺς εἶπεν:

— 'Εάν δέ Κύριος θέλῃ νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν χώραν αὐτήν, θὰ μᾶς ἀξιώσῃ νὰ νικήσωμεν αὐτούς.

Οἱ Ἰσραηλῖται δύμας δὲν ἤθελαν νὰ ἀκούσουν. "Ελαβον λίθους διὰ νὰ λιθοβολήσουν τὸν Ἰησοῦν καὶ τοὺς ὀπαδούς του. 'Εκείνην τὴν στιγμὴν ἐφάνη δύμας δὲ Θεὸς ἐντὸς τῆς νεφέλης καὶ τοὺς ἡμπόδισεν. 'Ο Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ διωρίσθη ἐπισήμως ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Μωϋσέως ἀρχηγὸς τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ.

"Οταν ἀπέθανεν δέ Μωϋσῆς, δέ Κύριος παρουσιάσθη εἰς τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ καὶ τοῦ εἶπε :

« Μωϋσῆς δέ θεράπων μου τετελεύτηκε· νῦν οὖν ἀναστὰς διάβηθι τὸν Ιορδάνην, σὺ καὶ πᾶς δὲ λαὸς οὗτος εἰς τὴν γῆν, ἣν ἐγὼ δίδωμι αὐτοῖς... οὐκ ἀντιστήσεται ἄνθρωπος κατενώπιον ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, καὶ ὥσπερ ἡμην μετὰ Μωϋσῆ, οὗτος ἔσομαι καὶ μετὰ σου καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω σε.... οὐκ ἀποστήσεται ἡ βίβλος τοῦ νόμου τούτου ἐκ τοῦ στόματός σου καὶ μελετήσεις ἐν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτός, ἵνα εἰδῆς ποιεῖν πάντα τὰ γεγονόμενα· τότε ενοδωθήσῃ » ('Ιησ. Ναυῆ α').

Δηλαδή : 'Ο δοῦλος μου Μωϋσῆς ἀπέθανεν. Τώρα λοιπὸν ἐγερθεὶς

πέρασε μαζί μὲ τὸν λαόν μου τὸν Ἰορδάνην καὶ εἰσελθε εἰς τὴν χώραν τὴν ὅποιαν θὰ σᾶς δώσω... κανεὶς δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ σᾶς ἀντισταθῇ, ἐφ' ὃσον ζῆς. "Οπως ἡμουν μετὰ τοῦ Μωϋσέως, τοιουτοτρόπως θὰ εἰμαι καὶ μαζί σου καὶ δὲν θὰ σὲ ἐγκαταλείψω... Ποτὲ νὰ μὴ ἀφήσῃς ἐξ τῶν χειρῶν σου τὰ βιβλία τοῦ Νόμου μου. Νύκτα καὶ ἡμέραν νὰ μελετᾶς τὸν νόμον μου, διὰ νὰ γνωρίσῃς νὰ ποιῆς τὸ θέλημα μου. Τότε θὰ πηγαίνουν δλα καλά.

'Ο Ιησοῦς ἔδωκεν ὁδηγίας εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας. "Ολοι ησαν πρόθυμοι νὰ ἔκτελέσουν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

9. Κατάκτησις καὶ διανομὴ τῆς γῆς Χαναάν

('Ιησ. Ναυῆ στ')

Τὸ ἔργον τὸ ὄποιον ἐκλήθη νὰ συνεχίσῃ ὁ Ιησοῦς τοῦ Ναυῆ ἵτο πολὺ δύσκολον. Δὲν ἔπρεπε νὰ ὁδηγήσῃ μόνον τοὺς Ἰσραηλίτας μέχρι τῆς Γῆς τῆς Ἐπαγγελίας. Ἐπρεπε πρῶτον νὰ κυριεύσῃ διὰ πολέμου τὴν Χαναάν καὶ δεύτερον νὰ διανείμῃ αὐτὴν εἰς τὰς δώδεκα φυλᾶς τοῦ Ἰσραήλ.

'Η κατάκτησις ἥρχισεν ἀπὸ τὴν ὄχυρὰν πόλιν Ἱεριχώ, ἡ ὄποια ἦτο ἡ πρώτη πόλις μετὰ τὴν διάβασιν τοῦ Ἰορδάνου.

'Ο Ιορδάνης εἶχε πλημμυρίσει κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας. 'Η διάβασις ἔγινε πάλιν διὰ θαύματος, ὅπως ἔγινε περίπου καὶ ἡ διάβασις τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης.

Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐπορεύοντο οἱ Ἱερεῖς βαστάζοντες τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης. Ἀμέσως τὰ ὕδατα ἔχωρισθησαν καὶ ἔγινε διάδρομος ἔηρᾶς. Οἱ Ἱερεῖς ἔμειναν εἰς τὸν διάδρομον αὐτὸν μέχρις ὅτου διῆλθεν δλος δλαός. Μόλις διῆλθον δλοι, τὰ ὕδατα καὶ πάλιν ἤνωθησαν.

Μετὰ τὴν διάβασιν τῶν ἐστρατοπέδευσαν εἰς Γάλγαλα πλησίον τῆς Ἱεριχοῦ. Ἐκεῖ ἐστησαν δώδεκα λίθους ἀναμνηστικούς, τοὺς ὄποιους εἶχον λάβει ἀπὸ τὸν διάδρομον ἔηρᾶς, ἐκ τοῦ ὄποιου διέβησαν τὸν Ἰορδάνην. Εἰς τὴν τοποθεσίαν αὐτὴν Γάλγαλα ἐώρτασαν τὸ Πάσχα καὶ ἥρχισαν νὰ τρέφωνται μὲ καρπούς τῆς Χαναάν. Τότε ἔπαισε πλέον τὸ μάννα.

Κατόπιν ἐπὶ ἐξ ἡμέρας ἔκαμνον ἀπὸ ἔνα γύρον, ὡσὰν λιτανεῖσαν,

πέριξ τῆς Ἱεριχοῦς. Προεπορεύοντο σαλπίζοντες ἐπτά ἵερεῖς καὶ ἡκολούθουν οἱ λοιποὶ φέροντες τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης. Τὴν ἑβδόμην ἥμέραν, κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, περιῆλθον τὰ τείχη ἐπτὰ φοράς. Τὴν τελευταίαν φορὰν ἐκραύγασαν ὅλοι οἱ Ἰσραηλῖται καὶ ὡς ἐκ θαύματος τὰ τείχη κατέρρευσαν καὶ ὁ λαὸς ἐκυρίευσε τὴν πόλιν.

Ἐπροχώρησαν κατόπιν πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ ἐκυρίευσαν πόλεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὴν ὁχυρὰν πόλιν Γαβαῶν, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι ὑπετάγησαν χωρὶς μάχην.

Ἐκεῖ ὅπου συνήντησαν μεγάλην ἀντίστασιν ἦτο ἡ βόρειος Χαναάν. Τριάκοντα καὶ εἰς βασιλεῖς μὲν πεζικόν, ἵππικὸν καὶ πεντακόσια πολεμικὰ ἄρματα ἔξηλθον ἐναντίον τῶν Ἰσραηλίτων. Ὁ Θεὸς ἐβοήθησε καὶ πάλιν τοὺς Ἰσραηλίτας, οἱ ὁποῖοι τελικῶς ἔγιναν κύριοι τοῦ μεγαλυτέρου μέρους τῆς γῆς Χαναάν.

Ἡ δευτέρα ἔργασία τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ κάμῃ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἦτο ἡ διανομὴ τῆς χώρας εἰς τὰς φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. Ἡ διανομὴ ἔγινε διὰ κλήρου. Ἡ χώρα διηρέθη εἰς ἑννέα καὶ ἡμίσου τεμάχια, τὰ ὅποια ἔλαβον αἱ ἑννέα καὶ ἡμίσεια φυλαί. Δύο καὶ ἡμίσεια φυλαί, δηλ. ἡ φυλὴ τοῦ Ρουβήν, ἡ φυλὴ τοῦ Γαδ καὶ ἡμίσεια τοῦ Μανασσῆ, εἰχον λάβει μερίδιον ἐνῷ ἀκόμη ἔζη ὁ Μωϋσῆς ἐκ τῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώρας.

Εἰς τὴν φυλὴν τοῦ Λευΐτος δὲν ἐδόθη κλῆρος. Αὐτὴ θὰ ἦτο διασκορπισμένη εἰς ὅλας τὰς ἄλλας φυλὰς διὰ νὰ ἐκτελῇ τὰ θρησκευτικὰ καθήκοντα, ὡς ἱερατικὴ φυλὴ. Εἰς αὐτὴν ἐδόθησαν τεσσαράκοντα ὄκτω πόλεις διεσπαρμέναι εἰς τὰς ἄλλας φυλὰς καὶ διάγοι ἀγροὶ διὰ τὰ ζῶα τῶν Λευΐτων. "Ἐπρεπεν δῆμως αἱ ἄλλαι φυλαὶ νὰ συντηροῦν αὐτούς.

Ἄφοι ἐτελείωσε τὸ ἔργον του ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καὶ συνεβούλευσε τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ εἰναι πιστοὶ εἰς τὸν Θεόν, ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν ἐκατὸν δέκα ἑτῶν. Ἡ σπουδαιοτέρα ἀρετὴ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ἦτο ἡ δικαιοσύνη. Διένειμεν ἀκριβοδικαίως τὴν χώραν τῆς Παλαιστίνης εἰς ὅλας τὰς φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. Οὐδεὶς εὑρέθη παραπονούμενος. Τὸ παράδειγμά του μᾶς διδάσκει, ὅτι καὶ ἡμεῖς πρέπει νὰ εἰμεθα δίκαιοι. Διὰ τὴν δικαιοσύνην του καὶ τὰς ἄλλας ἀρετάς του, ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ τὸν Ἰησοῦν ὡς ἄγιον καὶ ἐορτάζει τὴν μνήμην του τὴν 1ην Σεπτεμβρίου.

ΤΟ ΚΙΔΑΟΡΟΣ

*‘Ο Μωϋσης ἐπὶ τοῦ δρους Σινᾶ
Φορητὴ εἰκὼν τοῦ ΙΗ' αἰῶνος (Μονὴ Σινᾶ)*

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΩΝ ΚΡΙΤΩΝ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

1. Οἱ Κριταὶ

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ οἱ Ἰσραηλῖται εὑρέθησαν χωρὶς ἀρχηγόν. Βεβαίως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ζήσουν ὡς ἔθνος καὶ νὰ συμπληρώσουν τὸ ἔργον τῆς κατακτήσεως τῆς Παλαιστίνης χωρὶς ἀρχηγόν.

Κατ’ ἀρχὰς ἐκυβερνᾶτο ἐκάστη φυλὴ ἐκ τῶν γεροντοτέρων ἀνδρῶν αὐτῆς.

Δυστυχῶς ὅμως οἱ Ἰσραηλῖται, παρὰ τὰς πολλὰς εὐεργεσίας τὰς ὁποίας εἶχον ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ, ἤσαν ἀχριστοι. Πολλάκις ἐλησμόντησαν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ἐλάτερυσαν τὰ εἰδῶλα. "Ηρχισαν ἐπίσης μεταξὺ τῶν δώδεκα φυλῶν ἔχθραι καὶ φιλονικεῖαι. 'Ο Θεὸς δὲν ἄφηνεν αὐτούς ἀτιμωρήτους. 'Εξήγειρε διαφόρους ἔχθρικούς λαούς, εἴτε ἐκ τῶν γειτόνων, εἴτε ἐξ ἐκείνων τῶν Χαναναίων, τοὺς ὄποιους οἱ Ἰσραηλῖται ἀκόμη δὲν εἶχον ὑποτάξει καὶ ὑπεδούλωνον αὐτούς. Δὲν ἤδυναντο πλέον νὰ σταθῶσι κατὰ πρόσωπον τῶν ἔχθρῶν αὐτῶν καὶ δὲν ἐγνώριζον τί νὰ κάμουν, λέγει ἡ 'Αγία Γραφή.

Οἱ Ἀμαληκῆται, οἱ Ἄμμωνται καὶ πρὸ πάντων οἱ Φιλισταῖοι ἤσαν οἱ φοβεροὶ ἔχθροὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν. 'Η καταπίεσις καὶ ἡ θλῖψις τοῦ πολέμου καὶ τῆς σκληρᾶς δουλείας ἔφερεν αὐτούς εἰς συναίσθησιν τῶν ἀμαρτιῶν των, μετενόυσιν καὶ ἔζητουν βοήθειαν καὶ προστασίαν παρὰ τοῦ Θεοῦ. "Εστελλε τότε ὁ Κύριος ἄνδρας γενναίους καὶ πιστούς εἰς Αὔτον, οἱ ὄποιοι ἔσωζον αὐτούς.

Οἱ ἀνδρες αὐτοὶ ἐν καιρῷ μὲν πολέμου ἤσαν οἱ στρατηγοί. "Οταν ὁ

πόλεμος ἐτελείωνε, μὲ τὴν νίκην πάντοτε τῶν Ἰσραηλιτῶν, τότε οἱ ἀνδρες αὐτοὶ ἀνελάμβανον νὰ κυβερνοῦν καὶ νὰ δικάζουν τοὺς Ἰσραηλίτας, νὰ κρίνουν δηλαδὴ τὰς διαφορὰς μεταξὺ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Δι’ αὐτὸν ὠνομάσθησαν **Κριταί**. Οἱ Κριταὶ μόλις ἐτελείωναν τὸ ἔργον, τὸ ὄποιον εἶχεν ἀναθέσει εἰς αὐτοὺς ὁ Θεός, ἐπέστρεφαν πολλάκις εἰς τὴν Ἱδιωτικήν των ζωήν. Ἐπομένως οἱ Ἰσραηλῖται ἔμενον πάλιν χωρὶς ἀρχηγὸν καὶ ἐπανήρχοντο εἰς τὴν ἀμαρτίαν. Καὶ πάλιν ὁ Θεὸς ἔστελλε τιμωρίας καὶ πάλιν οἱ Ἰσραηλῖται μετενόουν. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Θεὸς εἶναι Πανάγαθος, συνεχώρει αὐτοὺς καὶ ἀνεδείκνυε νέον Κριτήν. Ἐχομεν λοιπὸν δέκα περίου Κριτάς, οἱ ὄποιοι κατὰ διαστήματα ἔσωσαν καὶ ἐκυβέρνησαν τοὺς Ἰσραηλῖτας. Μεταξὺ τῶν Κριτῶν ὑπῆρξε καὶ μία γυνή. Σπουδαιότεροι ἐκ τῶν Κριτῶν ὑπῆρξαν: Ἡ Δεββώρα, ὁ Γεδεών, ὁ Ἰσφθάς, ὁ Σαμψών, ὁ Ἡλεί καὶ ὁ Σαμουήλ, τοὺς ὄποιούς θὰ γνωρίσωμεν εἰς τὰ ἐπόμενα κεφάλαια.

2. Δ ε β β ω ρ α

(Κριτῶν δ', ε')

Μέγαν κίνδυνον διέτρεχον οἱ Ἰσραηλῖται ἀπὸ τοὺς Χαναναίους, οἱ ὄποιοι ὑπὸ τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν Σισάρα κατέθλιψον αὐτοὺς ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη. Μεταξὺ τῶν Ἰσραηλιτῶν ὑπῆρχε μία γυνὴ σπουδαία, ὁνομαζομένη Δεββώρα. Αὕτη ἐκάθητο κάτωθεν φοίνικος καὶ μετέβαινον πρὸς αὐτὴν οἱ Ἰσραηλῖται διὰ νὰ ἐκδικάσῃ τὰς ὑποθέσεις των. Εἰς τὴν Κριτήν Δεββώραν ἀνέθεσεν ὁ Θεὸς νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν λαόν Του ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν Σισάρα. Ἐκάλεσε τότε ἡ Δεββώρα ἔναν στρατηγὸν Ἰσραηλίτην, τὸν Βαράκ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν.

— Δὲν σὲ διέταξεν ὁ Θεὸς νὰ μεταβῆς εἰς τὸ ὅρος Θαβώρ καὶ νὰ λάβῃς μαζί σου δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν, ἐκ τῶν φυλῶν Νεφθαλείμου καὶ Ζαβουλῶν, μὲ τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ νικήσῃς τὸν Σισάρα;

— Εὰν ἔλθῃς μαζί μου — ἀπήντησε πρὸς αὐτὴν ὁ Βαράκ — θὰ ἐκστρατεύσω ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ. Ἐὰν δὲν ἔλθῃς, δὲν θὰ ἐκστρατεύσω.

— Θὰ ἔλθω μαζί σου — εἶπεν ἡ Δεββώρα — ἀλλὰ ἡ νίκη θὰ ἀνήκῃ εἰς ἐμέ.

Πράγματι ὁ Βαράκ ἔλαβε τοὺς δέκα χιλιάδας ἀνδρας καὶ μετέβη εἰς τὸ Θαβώρ. "Οταν ἐπληροφορήθη τοῦτο ὁ Σισάρα ἡτοιμάσθη καὶ

αὐτὸς πρὸς πόλεμον. Συνεκέντρωσεν ἐννεακόσια σιδηρᾶ ὅρματα καὶ πλῆθος στρατοῦ.

— "Εφθασεν ἡ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος θὰ παραδώσῃ τὸν ἔχθρὸν εἰς χεῖρας σου, εἶπεν ἡ Δεββάρα πρὸς τὸν Βαράκ.

Διὰ πρώτην φορὰν τότε οἱ Ἰσραηλῖται, ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεώς των εἰς τὴν Χαναάν, συνενοῦνται εἰς ἓν ἔθνος ὑπὸ τὴν Δεββάραν διὰ νὰ πολεμήσουν ἐναντίον τοῦ ἔχθροῦ. Κατὰ τοῦ πανισχύρου Σισάρα ὁ Βαράκ παρέταξε μόνον δέκα χιλιάδας ἀνδρείων Ἰσραηλῖτῶν παρὰ τὸν ποταμὸν Κισών. "Εξαφνα ἤλθεν ἴσχυρὰ καταιγίς καὶ τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ ἐπέφερε μεγάλας καταστροφὰς εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Χαναναίων. Οὗτοι ἐτρομοκρατήθησαν καὶ ἐνόμισαν ὅτι καὶ ἡ φύσις ἀκόμη ἥτο ἐναντίον των. Τότε οἱ Ἰσραηλῖται ὄρμοῦν κατ’ αὐτῶν μὲ τὴν πίστιν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἀναγκάζουν νὰ τραποῦν εἰς ἀτακτὸν φυγήν. 'Ο ἴδιος ὁ Σισάρα προσπαθεῖ νὰ σωθῇ καὶ αὐτὸς διὰ τῆς φυγῆς, ἀλλ' εὑρίσκει τὸν θάνατον ὑπὸ γυναικὸς Ἰσραηλῖτιδος εἰς τὴν σκηνὴν τῆς ὁποίας κατέφυγεν. Αὕτη κατὰ τὴν ὥραν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκοιμᾶτο ὁ Σισάρα τὸν ἐφόνευσε διὰ τοῦ πασσάλου τῆς σκηνῆς. Τοιουτοτρόπως ὁ πόλεμος ἥρχισε διὰ γυναικὸς καὶ ἐτελείωσε διὰ γυναικός. Οἱ Ἰσραηλῖται ἥλευθερώθησαν καὶ πάλιν μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Κυρίου. 'Η Δεββάρα ἀνεδείχθη ἡρωὶς τῆς Π. Διαθήκης. 'Αμέσως μετὰ τὴν νίκην ἔψαλε πρὸς τὸν Θεόν, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ Αὐτόν, λαμπρὸν ὄμονον, ὁ ὁποῖος εἶναι ἐκ τῶν ὥραιοτέρων ὄμονων τῆς Π. Διαθήκης καὶ ὀνομάζεται « ὁδὴ τῆς Δεββάρας ».

3. Γεδεὼν

(Κριτῶν στ', ζ', η')

Μετὰ τὴν νίκην τῆς Δεββάρας ἐναντίον τῶν Χαναναίων ἐπηκολούθησεν εἰρήνη τεσσαράκοντα ἑτῶν.

Διαστυχῶς ὄμως οἱ Ἰσραηλῖται καὶ πάλιν ἐλησμόνησαν τὸν ἀληθινὸν Θεόν. 'Ελάττευσαν τὰ εἰδώλα καὶ περιέπεσαν εἰς πολλὰ ἀμαρτήματα. 'Αποτέλεσμα τῶν ἀμαρτιῶν των ὑπῆρξεν ἡ ὑποδούλωσίς των εἰς τὸν βάρβαρον λαὸν τῶν Μαδιανιτῶν. 'Επτὰ ὀλόκληρα ἔτη ἔμειναν δοῦλοι. Τόσον ὑπέφερον, ὥστε πολλοὶ ἔξι αὐτῶν εἶχον καταφύγει εἰς τὰ ὅρη καὶ τὰ σπήλαια καὶ ἐκρύπτοντο ἐκεῖ. Δὲν ἥδυναντο νὰ σπείρουν εἰς τοὺς ἀγρούς των, διότι οἱ Μαδιανῖται ἥρχοντο καὶ ἥρπαζον τοὺς καρπούς.

"Ηρπαζον τὰ ποίμνιά των καὶ ἔφθασαν εἰς σημεῖον μεγάλης δυστυχίας. Τότε καὶ πάλιν ἐνεθυμήθησαν τὸν Θεόν. "Ηρχισαν νὰ προσεύχωνται καὶ νὰ παρακαλοῦν διὰ τὴν ἀνάδειξιν νέου ἀρχηγοῦ. 'Ο Πανάγαθος Θεὸς εὐσπλαχνίσθη καὶ πάλιν τὸν λαόν Του καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς διὰ Προφήτου :

«'Ἐγώ εἰμι ὁς ἀνήγαγον ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἴγυπτου καὶ ἐξήγαγον ὑμᾶς, ἐξ οίκου δονλείας ὑμῶν, καὶ ἐρρυσάμην ὑμᾶς ἐκ χειρῶν Αἴγυπτου καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θλιβόντων ὑμᾶς καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἐκ προσώπου ὑμῶν καὶ ἔδωκα ὑμῖν τὴν γῆν αὐτῶν καὶ εἶπα ὑμῖν ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, οὐ φοβηθήσεσθε τοὺς Θεοὺς τοῦ Ἀμορραίου, ἐν οἷς ὑμεῖς κάθησθε ἐν τῇ γῇ αὐτῶν καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς μου».

"Εστειλε κατόπιν ὁ Θεὸς τὸν "Αγγελόν Του πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωάς, Γεδεών, ὃ ὄποιος ἐκείνην τὴν στιγμὴν εύρισκετο εἰς τὸ ἀλώνιον καὶ ἐρράβθιζε τοὺς στάχεις διὰ νὰ καθαρίσῃ τὸν σῖτον καὶ νὰ τὸν ἀποκρύψῃ ἀπὸ τοὺς Μαδιανίτας. 'Ο "Αγγελος ἐκάθησε κάτω ἀπὸ μίαν ρεβυθιὰν καὶ εἶπε πρὸς τὸν Γεδεών.

«Κύριος μετὰ σοῦ, ἵσχυρὸς τῶν δυνάμεων».

"Ο Γεδεών ἐθαύμασε διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς καὶ ἡρώτησε τὸν "Αγγελόν:

— Εἶναι μαζί μας ὁ Κύριος; 'Αλλὰ τότε διατὶ μᾶς ἔχουν εὕρει τόσα πακά; Ποῦ εἶναι τὰ τόσα θαύματα, τὰ ὄποια διηγοῦνται οἱ πατέρες μας, ὅτι ἔκαμεν ὁ Θεός; Δὲν μᾶς ἔσωσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον; Τώρα διατὶ μᾶς παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν Μαδιανιτῶν;

'Ο "Αγγελος τότε ἀπήντησεν:

«Πορεύον ἐν τῇ ἵσχυΐ σου ταύτῃ καὶ σώσεις τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς Μαδιάμ· ἴδον ἐξαπέστειλά σε».

"Ο Γεδεών ἐδίστασεν εἰς τὴν ἀρχήν, ὅχι ἀπὸ φόβον, ἀλλὰ ἀπὸ ταπεινοφροσύνην. 'Ο "Αγγελος τοῦ ἔδωκεν ὅμως θάρρος μὲ τοὺς ἔξης λόγους:

«Κύριος ἔσται μετὰ σοῦ, καὶ πατάξεις τὴν Μαδιάμ ὥσει ἄνδρα ἔνα».

"Ο Γεδεών ἀμέσως ἔφερε φαγητόν, διὰ νὰ περιποιήθῃ τὸν ἔνον, διύτι δὲν ἐγνώριζεν ὅτι "Αγγελος. 'Ο "Αγγελος τὸν διέταξε νὰ τοπο-

θετήσῃ τὸ φαγητὸν καὶ τὸ κρέας εἰς ἔνα λίθον καὶ νὰ χύσῃ ἐπάνω τὸν ζωμόν. Ἀμέσως ἡγγισε μὲ τὸ ὄχρον τῆς ράβδου του ὁ "Αγγελος τὰ φαγητὰ καὶ ἀνέβη πῦρ ἐκ τῆς πέτρας καὶ κατέκαυσεν αὐτά. Τότε ἀντελήθη ὁ Γεδεών, ὅτι ὁ ξένος ἦτο ὁ "Αγγελος Κυρίου καὶ ἀνεβόησεν:

«^τΑ, ἄ, Κύριέ μου, Κύριε, ὅτι εἶδον τὸν "Αγγελον Κυρίου πρόσωπον πρὸς πρόσωπον».

Ο Κύριος τότε ἔδωκε θάρρος εἰς τὸν Γεδεών:

«Εἰσήρη σοι, μὴ φοβοῦ, οὐ μὴ ἀποθάνῃς».

Ο Γεδεών δὲν ἐδίστασε πλέον. Θέλημα τοῦ Θεοῦ ἦτο νὰ ἀπελευθερώσῃ αὐτὸς τοὺς συμπατριώτας του. Τὴν νύκτα ἐκείνην ἔλαβε μαζί του δέκα ἀνθρώπους ἀνδρείους καὶ κατέστρεψε τὸ θυσιαστήριον καὶ συνέτριψε τὸ ἄγαλμα τοῦ φευδοῦς Θεοῦ τῶν εἰδωλολατρῶν Βάαλ. Τὸν Θεὸν αὐτὸν προσεκύνουν οἱ Μαδιανῖται.

Μόλις οἱ Μαδιανῖται ἔμαθον τὸ κατόρθωμα αὐτὸ τοῦ Γεδεών ἔστειλαν ἐναντίον του μεγάλην στρατιωτικὴν δύναμιν. Ο Γεδεών συνέκεντρωσε καὶ αὐτὸς τριάκοντα δύο χιλιάδας Ἰσραηλίτας. Παρεκάλεσε κατόπιν τὸν Θεὸν νὰ κάμῃ ἔνα θαῦμα, διὰ νὰ τὸν ἐνισχύσῃ εἰς τὴν πίστιν.

— Κύριε — εἶπε πρὸς τὸν Θεὸν ὁ Γεδεών — ἐὰν εἶναι ἀληθὲς ὅτι θὰ σώσῃς δι’ ἐμοῦ τὸν λαόν σου, κάμε ὥστε εἰς τὸ μαλλί, τὸ ὅπιον θὰ θέσω εἰς τὴν ἄλωνα, νὰ πέσῃ δρόσος, ἐνῷ γύρω θὰ εἶναι ξηρασία. Τὴν ἄλλην ἡμέραν ὁ Γεδεών ἤλθε καὶ ἔλαβεν εἰς χεῖρας του τὸ μαλλί τὸ ὅπιον ἦτο πολὺ ὑγρόν, ἐνῷ γύρω ἦσαν ὅλα ξηρά.

— Κύριε — εἶπε πάλιν ὁ Γεδεών — κάμε ὥστε νὰ πέσῃ δρόσος εἰς τὴν γῆν, ἐνῷ τὸ μαλλί νὰ μείνῃ ξηρόν. Καὶ ὁ Κύριος ἔκαμε καὶ τὸ νέον θαῦμα.

Μὲ μεγάλην πίστιν καὶ θάρρος ἐξεκίνησαν τότε διὰ νὰ νικήσουν τοὺς Μαδιανῖτας.

— Δέν ἔχεις ἀνάγκην τόσων στρατιωτῶν — εἶπεν ὁ Κύριος εἰς τὸν Γεδεών.

Τότε ἐξαπέστειλε τοὺς περισσοτέρους καὶ ἐκράτησε μόνον τριακοσίους διὰ νὰ φανῇ ὅτι ὁ Κύριος θὰ ἤτο ὁ νικητὴς καὶ ὅχι τὸ πλῆθος τῶν Ἰσραηλίτῶν.

Τὰ πάντα ἦσαν ἔτοιμα διὰ τὴν μάχην. Ο Γεδεών τὴν νύκτα ἐπλη-

σίασε τὸ στρατόπεδον τῶν ἐχθρῶν, διὰ νὰ κατασκοπεύσῃ τὴν δύναμιν των Ἐκεῖ ἤκουσεν ἔνα στρατιώτην νὰ διηγῆται τὸ ὄντερόν του εἰς τὸν ἄλλον:

— Εἶδα χθὲς εἰς τὸν ὑπνον μου — ἔλεγεν — ὅτι ἔνα κρίθινον ψωμὶ ἐκύλισεν ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ ὅρους, ἐπάνω εἰς τὰς σκηνάς μας καὶ μᾶς ἔφερε μεγάλην καταστροφήν.

— Αὐτὸ σημαίνει — εἶπεν ὁ ἄλλος — ὅτι τὸ στράτευμα τοῦ Γεδεῶν θὰ μᾶς νικήσῃ.

“Οταν ἤκουσεν αὐτὰ ὁ Γεδεῶν ἔλαβε θάρρος περισσότερον καὶ ηὔχαριστης θερμῶς τὸν Θεόν. “Ἐφθασεν εἰς τοὺς στρατιώτας του καὶ διέταξε νὰ λάβουν ὅλοι ἀπὸ μίαν σάλπιγγα, ἀπὸ μίαν πηλίνην στάμνον, ἀπὸ μίαν λαμπάδα καὶ νὰ διαχωρισθοῦν εἰς τρεῖς ὄμάδας.

Κατὰ τὸ μεσονύκτιον ἐπλησίασαν ἀπὸ διάφορα μέρη τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον. “Ηναψαν τὰς λαμπάδας, ἔσπασαν τὰς στάμνους διὰ νὰ γίνη θόρυβος καὶ ἐσάλπιξον δυνατὰ ἐνῷ ἔφωναζον:

« *Romfaia τῷ Κυρίῳ καὶ τῷ Γεδεῷ* ».

Οἱ Μαδιανῖται ἔξύπηνησαν ἔντρομοι καὶ ζαλισμένοι ἀλλήλοιεφονεύοντο. ‘Η νίκη ἥτο μεγάλη. ‘Ο λαὸς ἔζησεν εὐτυχῆς καὶ ἐδέξαζε τὸν Θεόν. “Οταν ἔχωμεν τὴν ἐπίδα μας εἰς τὸν Θεόν, δὲν πρέπει νὰ μᾶς καταλαμβάνῃ ὁ φόβος. ‘Ο Γεδεῶν ἀπέθανε γέρων καὶ οἱ Ἰσραηλῖται τὸν ἔθαψαν μὲ μεγάλας τιμάς.

Τὸ μαλλὶ εἰς τὸ ὄποιον ἔπεσεν ἡ δρόσος ἐνῷ παντοῦ ἥτο ξηρασία, συμβολίζει, κατὰ τὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας μας, τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκου καὶ ἀειπάρθενον Μαρίαν, ἐκ τῆς ὄποιας προηῆθεν ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου. Ψάλλει, λοιπόν, ἡ Ἐκκλησία μας εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν χαιρετισμῶν τῆς Θεοτόκου μεταξὺ ἄλλων καὶ τὸ ἔξῆς ὥραιον τροπάριον:

‘Εκ τῆς στ’ φδῆς τοῦ Κανόνος
τοῦ Ἀκαθίστου Υμνου

« ‘Ἐκ σοῦ ἡ δρόσος ἀπέσταξε,
φλογμὸν πολυθεῖας, ἡ λύσασα,
ὅθεν βοῶμεν σοι

Χαῖρε ὁ πόκος * ὁ ἐνδροσος, ὁν Γεδεὼν
Παρθένε προεθεάσατο ».

* Πόκος σημαίνει τὸ σύνολον τοῦ ἐκ τῆς κουρᾶς προβάτου, ἐρίου, δηλαδὴ ἔνα δέμα μαλλιοῦ.

4. Ι ε φ θ á ε

(Κριτῶν τα')

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γεδεών, οἱ Ἰσραηλῖται ἤρχισαν καὶ πάλιν τὴν λατρείαν τῶν εἰδώλων. Νέαι τιμωρίαι ἥλθον ἔνεκα τῆς διαγωγῆς των αὐτῆς. Οἱ Ἀμμωνῖται λαὸς ἐχθρικὸς καὶ φιλοπόλεμος ὑπεδούλωσαν αὐτούς.

Μεταξὺ τῶν Ἰσραηλῖτῶν ὑπῆρχον καὶ μερικοὶ γενναῖοι, οἱ ὅποιοι ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ τὴν παταρίδα δὲν ἤθελον νὰ ὑποταχθοῦν εἰς τοὺς Ἀμμωνῖτας. Εἰς ἐξ αὐτῶν ἦτο ὁ Ἰεφθάε. Πρὸς αὐτὸν μετέβησαν οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰσραηλῖτῶν καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν νὰ δεχθῇ νὰ γίνη Κριτής, διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ αὐτοὺς ἐκ τῆς δουλείας τοῦ ἐχθροῦ.

‘Ο Ἰεφθάε φωτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἔλαβε θάρρος καὶ ἐδέχθη νὰ ἐκστρατεύσῃ ἐναντίον τῶν Ἀμμωνῖτῶν μὲ τοὺς ὀλίγους ὄπαδούς, τοὺς ὅποίους εἶχε μαζί του.

“Οπως ἀλλοτε ὁ Γεδεών, τοιουτοτρόπως καὶ ὁ Ἰεφθάε εἶχεν ὅλην τὴν ἐλπίδα του εἰς τὸν Θεόν. Διὰ τοῦτο προτοῦ εἰσέλθη εἰς τὴν μάχην εἰπε πρὸς τὸν Θεόν:

— ‘Εάν, Κύριε, παραδώσῃς εἰς χεῖρας μου τὸν ἐχθρόν, μόλις ἐπιστρέψω ἐκ τῆς μάχης θὰ θυσιάσω εἰς Σὲ τὸ πρῶτον πρᾶγμα, τὸ ὅποιον θὰ συναντήσω εἰσερχόμενος εἰς τὴν οἰκίαν μου.

Αὐτὸ τὸ ὅποιον ἔταξεν εἰς τὸν Θεὸν ὁ Ἰεφθάε, δὲν ἦτο διόλου συνετόν. Ο Θεὸς δὲν θέλει θυσίας. Ο Ἰεφθάε ὅμως ἐνόμισεν, ὅτι τοιουτοτρόπως θὰ ηγύχαριστει τὸν Θεόν. Θὰ ιδῆτε ὅμως πόσον μετενόησε διὰ τὴν ἀπερισκεψίαν του αὐτήν.

Μετ’ ὀλίγον ὁ Ἰεφθάε ἐπέτυχε λαμπρὰν νίκην ἐναντίον τῶν Ἀμμωνῖτῶν. Ή χαρὰ τῶν Ἰσραηλῖτῶν δὲν περιγράφεται. Τὴν ὥραν ὅμως κατὰ τὴν ὅποιαν εἰσήρχετο ὁ Ἰεφθάε εἰς τὴν οἰκίαν του, βλέπει τὴν μοναχοκόρην του. Τότε ἐνεθυμήθη τὴν ὑπόσχεσιν, τὴν ὅποιαν εἶχε δώσει εἰς τὸν Θεόν. Φαντασθῆτε τὴν θλῖψιν καὶ τὴν ἀπελπισίαν του.

— Α, Ἄ, κόρη μου, πόσον εἴμαι τεταρχημένος. Σὲ ἔταξα εἰς τὸν Κύριον καὶ δὲν δύναμαι νὰ ἀθετήσω τὸν λόγον μου.

— Πάτερ μου, κάμε, δπως ὑπεσχέθης εἰς τὸν Κύριον, ὁ ὅποιος σὲ ἐβοήθησε νὰ νικήσης τὸν ἐχθρόν. Σὲ παρακαλῶ μόνον ἐπίτρεψόν μοι νὰ μεταβῶ μὲ τὰς φίλας μου εἰς τὴν ἔξοχὴν ἐπὶ δύο μῆνας.

‘Ο Ιεφθάς ἐπέτρεψεν εἰς τὴν κόρην του νὰ κάμη αὐτὸ τὸ ὄποιον ἤθελεν. Μετὰ δύο μῆνας ἐπέστρεψεν. Τὶ ἀκριβῶς ἔγινε μετά; ‘Η Αγία Γραφὴ λέγει ὅτι ὁ Ιεφθάς « ἐποίησεν ἐν αὐτῇ εὐχὴν αὐτοῦ, ἥν ηὔξατο καὶ αὐτῇ οὐκ ἔγνω ἄνδρα ». Οὗτοι οἱ λόγοι σημαίνουν λίστας, ὅτι ἡ κόρη του Ιεφθάς δὲν ὑπανδρεύθη, ἀλλ’ ἔμεινε παρθένος, διὰ νὰ ὑπηρετῇ εἰς ὅλην αὐτῆς τὴν ζωὴν τὸν Θεόν.

Ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας κατ’ ἔτος αἱ κόραι τῶν Ἰσραηλιτῶν μέτε-
βαινον εἰς τὴν ἔξοχὴν καὶ ἐνεθυμοῦντο τὴν καλὴν καὶ ἡρωϊκὴν κόρην
του Ιεφθάς.

5. Σ α μ ψ ω ν

(Κριτῶν ιδ' - ισι')

Οἱ φιθερώτεροι ἐχθροὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν, καθὼς γνωρίζομεν, ἦσαν
οἱ Φιλισταῖοι. Κατώκουν μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνου καὶ τῆς
θαλάσσης, πλησίον τῆς φυλῆς τοῦ Συμεών. Πρωτεύουσα αὐτῶν ἦτο ἡ
Γάζα. Οἱ Φιλισταῖοι, λοιπόν, ὑπεδούλωσαν πάλιν τοὺς Ἰσραηλίτας, διότι
προσεκύνησαν πάλιν τὰ εἰδῶλα. Αὐτὴν τὴν φορὰν ἡ τιμωρία ὑπῆρξε με-
γάλῃ. Τεσσαράκοντα ἔτη ἔμειναν ὑπόδουλοι. Μετενόησαν δύμας εἰλικρι-
νῶς. ‘Ο Θεὸς ἀπεφάσισε νὰ τοὺς βοηθήσῃ καὶ πάλιν. “Εἴτη τότε εἰς τὴν
φυλὴν τοῦ Δαὰν μία γυναίκα, ἡ ὄποια δὲν εἶχε τέκνον. ”Εξαφνα “Αγγελος
Κυρίου ἀνήγγειλεν εἰς αὐτήν, ὅτι θὰ ἀπέκτα τέκνον.

— Τὸ τέκνον αὐτὸ πρέπει νὰ ἀφιερωθῇ εἰς τὸν Θεόν. Νὰ μὴ πίγη ποτὲ
οἶνον καὶ νὰ μὴ κόψῃ ποτὲ τάς τρίχας τῆς κεφαλῆς του.

Αὐτὰ εἶπεν ὁ “Αγγελος καὶ ἔγινεν ἄφαντος.

Μετὰ ἐννέα μῆνας ἐγεννήθη ἐν ὑγιές παιδίον, τὸ ὄποιον ὠνομάσθη
Σαμψών. “Οταν ἐμεγάλωσεν, ἐμνηστεύθη μίαν κόρην ἐξ ἄλλης χώρας.

Μίαν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὄποιαν μετέβαινεν ὁ Σαμψών νὰ ἐπισκεφθῇ
τὴν μνηστήν του, εἰδεν ἔνα μικρὸν λέοντα. ‘Ο λέων ὕρμησε νὰ κατασπα-
ράξῃ τὸν Σαμψών, ἀλλ’ αὐτὸς ἐπάλαισε μετ’ αὐτοῦ καὶ ἐφόνευσεν αὐτὸν
ώς ἐρίφιον. ‘Ολίγας ἡμέρας ἀργότερον διήρχετο ἀπὸ τὸ μέρος ποὺ εἶχε
φονεύσει τὸν λέοντα καὶ εἶδεν ἐν παράξενον θέαμα. Εἰς τὸ στόμα τοῦ
φονευθέντος λέοντος ὑπῆρχον μέλισσας μὲ μέλι. “Ελαβεν ἐξ αὐτοῦ καὶ
ἔφαγεν. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν ἐπισήμων ἀρραβώνων του ἔθεσεν ἐν α-
νιγμα εἰς τοὺς προσκεκλημένους του.

— Τί είναι έκεινο τὸ ὄποιον τρώγεται καὶ ἔξηλθεν ἀπὸ έκεινο, τὸ ὄποιον τρώγει; Τί είναι έκεινο τὸ γλυκύ, τὸ ὄποιον ἔξηλθεν ἀπὸ τὸ ίσχυρόν;

Αὐτὸς βεβαίως τὸ αἰνιγμα ἦτο τὸ παράξενον ἐκεῖνο θέαμα, τὸ ὄποιον εἶδεν ὁ Σαμψών εἰς τὸ στόμα τοῦ λέοντος. Δηλαδὴ αἱ μέλισσαι καὶ τὸ μέλι. Οὐδεὶς ὅμως ἡδύνατο νὰ τὸ ἔξηγήσῃ. 'Ο Σαμψών εἶπε τὸ μυστικὸν εἰς τὴν μνηστήν του καὶ ἐκείνη τὸ ἐπρόδωσεν εἰς τοὺς συμπατριώτας τῆς, διότι δὲν ἦτο 'Ισραηλίτις αὐτή. Μόλις τὸ ἔμαθαν αὐτοί, εἶπον εἰς τὸν Σαμψών ὅτι ἔξηγησαν τὸ αἰνιγμα.

— Τὶ γλυκύτερον μέλιτος καὶ τὶ ίσχυρότερον λέοντος; Αὐτὴ ἦτο ἡ ἔξηγησις τοῦ αἰνίγματος.

'Ο Σαμψών ἔχασε καὶ ἔδωκε τὰ δῶρα, τὰ ὄποια εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς τοὺς προσκεκλημένους του. 'Εθύμωσεν ὅμως καὶ δὲν ἔλαβεν ὡς σύζυγον τὴν γυναῖκα αὐτήν, ἡ ὄποια δὲν ἔκρατησε τὸ μυστικόν. "Οταν μάλιστα ἔμαθεν, ὅτι ὑπανδρεύθη αὕτη μὲ ἔνα ἐκ τῶν προσκεκλημένων ἐκείνων, ἥννόγησεν δὲν ἦτο καθόλου καλὴ καὶ πρὸς ἐκδίκησιν κατέκαυσε τὰ χωράφια τῶν συμπατριωτῶν τῆς. Παρ' ὀλίγον νὰ γίνη πόλεμος τότε μεταξὺ τῶν 'Ισραηλιτῶν καὶ τῶν Φιλισταίων διὰ τὸ ἐπεισόδιον αὐτό. Διὰ νὰ μὴ γίνη πόλεμος, οἱ 'Ισραηλῖται παρέδωσαν δεδεμένον μὲ καλώδια τὸν Σαμψών εἰς τοὺς Φιλισταίους. Αὐτὸς ὅμως ἔσπασε τὰ δεσμά, ὥσταν νὰ ἥσαν κλωσταὶ καὶ μὲ τὴν σιαγόνα φονευθέντος ὅνου ἔτρεψεν εἰς φυγὴν τοὺς ἔχθρούς. 'Απὸ τότε ὁ Σαμψών ἔγινεν ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος τῶν Φιλισταίων. 'Ητο ἀριερώμενος, καθόδις γνωρίζομεν, εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἶχε πάντοτε τὴν προστασίαν Του καὶ εἰς τὸν Θεὸν ὥφειλε τὴν ἕκτακτον δύναμιν του.

'Αλλ' ὁ Σαμψών εἶχε μίαν μεγάλην ἀδυναμίαν. Δὲν ἡδύνατο νὰ κρατήσῃ μυστικὸν ὃσον σπουδαῖον καὶ ἀν ἦτο. Δι' αὐτὸ καὶ ἐταπεινώθη πολύ. Μία γνωστή του γυναῖκα, ἡ Δαλιδά, τὸν ἡρώτησεν, διατὶ εἴναι τόσον δυνατός. 'Ο Σαμψών δὲν εἶπε κατ' ἀρχὰς τὴν ἀλήθειαν. 'Η πονηρὰ ὅμως καὶ κακὴ Δαλιδά καθημερινῶς τὸν ἡρώτα, ὥστε κατώρθωσε νὰ μάθῃ, ὅτι ἡ δύναμίς του ὥφειλετο εἰς τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του, τὰς ὄποιας κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ δὲν εἶχε κόψει ποτέ. 'Η Δαλιδά ἐπρόδωσε τὸ μυστικὸν εἰς τοὺς ἔχθρούς του Σαμψών καὶ ἐνῷ οὗτος ἐκοιμᾶτο, ἔξυρισκαν τὴν κεφαλήν του καὶ τὸν συνέλαβον. Τὸ γεγονός ἐπανηγυρίσθη ὑπὸ τῶν Φιλισταίων. Κάποτε εἰς μίαν ἑορτήν, ἔφεραν καὶ τὸν Σαμψών, τὸν ὄποιον εἶχον τυφλώσει, διὰ νὰ τὸν περιγελάσουν. 'Η ταπείνωσις τὴν ὄποιαν ὑπέστη ἦτο μεγάλη. Προσηγήθη τότε εἰς τὸν Θεὸν νὰ τὸν βοηθήσῃ διὰ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἔχθρούς του. 'Ἐνῷ, λοιπόν, ἦτο ὅρθιος,

έστηριχθη εἰς δύο στύλους τοῦ οἰκήματος, εἰς τὸ ὄποιον ἐγίνετο ἡ ἔορτὴ καὶ εἶπεν:

— Ἀποθανέτω ψυχὴ μου μετὰ τῶν ἀλλοφύλων.

Ἐκίνησε τοὺς στύλους καὶ ἔπεσεν ἡ στέγη καὶ κατεπλάκωσε τοὺς πάντας.

Ο Σαμψών ἀποθνήσκων, ἔλαβε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἐνταφιάσῃ εἰς τὰ ἑρείπια ἐκεῖνα περισσοτέρους ἔχθροὺς ἀπ' ὅσους εἶχε θανατώσει εἰς ὅλην του τὴν ζωήν. Τὴν μεγάλην αὐτὴν καταστροφὴν ἔμαθεν εὐθὺς ὅλη ἡ χώρα. Οἱ συγγενεῖς τοῦ Σαμψώντος ἔλαβον τὸ σῶμα του καὶ ἔθαψαν αὐτὸν τὸν τάφον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ο ἀνδρεῖος καὶ πιστὸς εἰς τὸν Θεόν αὐτὸς Ἰσραηλίτης, ἀλλὰ καὶ ἐπιπόλαιος, διότι δὲν ἐγνώριζε νὰ φυλάττῃ τὰ σπουδαῖα μυστικά τῆς θρησκείας, τῆς πατρίδος καὶ τῆς οἰκογενείας, ἐκυβέρνησε τοὺς Ἰσραηλίτας, ὡς Κριτής, ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη.

6. Ἡλεὶ καὶ Σαμουὴλ

(Α' Βασιλ. α', β', γ', δ')

Αλλος σπουδαῖος Κριτής τῶν Ἰσραηλίτων, μετὰ ἀπὸ τὸν Σαμψών, ὑπῆρξεν ὁ Ἡλεὶ. Οὗτος κατώφκει εἰς τὴν πόλιν Σηλά, πλησίον τῆς Σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου, διότι συγχρόνως ἦτο κοινὸν Αρχιερεύς. Συνήθεια ἦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην νὰ μεταβαίνῃ ὁ λυός ἡμέρας τινάς κατ' ἔτος εἰς τὴν Σηλά, διὰ νὰ προσκυνήσῃ εἰς τὴν Σιηνὴν τοῦ Μαρτυρίου καὶ νὰ ἔορτάσῃ τὰς διαφόρους ἔορτάς.

Εἰς τὰς ἔορτάς αὐτὰς μετέβαινον καὶ ὁ Ἰσραηλίτης Ἐλκανά, μετὰ τῆς γυναικός του Ἀννης, ἡ ὄποια ἦτο λυπημένη, διότι δὲν εἶχε τέκνον. Ἡ ἀτεκνία κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἐθεωρεῖτο ἐντροπή, διότι ἀπὸ ἀτέκνους γονεῖς δὲν ὑπῆρχεν ἐλπίς νὰ γεννηθῇ ὁ ἀναμενούμενος Μεσσίας.

Ἡ "Ἀννα κατ'" ἔτος ἥρχετο εἰς τὴν πόλιν Σηλά, καὶ μὲ δάκρυα παρεκάλει τὸν Θεόν καὶ ἔλεγε:

— Κύριε, σὲ παρακαλῶ νὰ εὐσπλαχνισθῆς ἐμὲ τὴν δούλην Σου καὶ νὰ μοῦ δώσῃς υἱόν. Σοῦ ὑπόσχομαι νὰ τὸν ἀφιερώσω εἰς τὴν ὑπηρεσίαν Σου.

Ο Ἀρχιερεὺς Ἡλεὶ, ὁ ὄποιος ἐπέροσεξε τὴν προσευχὴν τῆς Ἀννης, εἶπεν εἰς αὐτήν.

— Πήγανε εἰς τὸ καλὸν καὶ ὁ Θεὸς νὰ σου δώσῃ ὅ,τι ἐζήτησες.

‘Ο Θεὸς ἤκουσε πράγματι τὴν προσευχὴν τῆς Ἀννης καὶ τῆς ἔδωκεν υἱόν, τὸν ὄποιον ὡνόμασε Σαμουὴλ, δηλαδὴ Θεοδώρητον.

“Οταν ὁ Σαμουὴλ ἐμεγάλωσεν ὀλίγον, ἡ μήτηρ του Ἀννα ἤλθεν εἰς τὴν Σηλὼ καὶ ὥπας ὑπεσχέθη εἰς τὸν Θεόν, τὸν παρέδωκεν εἰς τὸν Ἀρχιερέα Ἡλεί.

‘Η Ἀννα, εὐτυχὴς πλέον, ἐδόξαζε τὸν Θεὸν διὰ τὸ δῶρον τὸ ὄποιον τῆς ἔδωκε, τὸν Σαμουὴλ. Εἶπε λοιπὸν μίαν ὠραίαν προσευχὴν:

«‘Η καρδιά μου εἶναι πολὺ εὐχριστημένη, διότι ὁ Θεός μου μὲ ἐδόξασεν. Μὲ ἔσωσεν ἀπὸ τοὺς ἐμπαιγμοὺς τῶν ἔχθρῶν μου. Αὐτὸ τὸ ἔκαμεν ὁ Θεὸς διὰ νὰ δεῖξῃ δτὶ δὲν ὑπάρχει ἐκτὸς ἐκείνου ἀλλος Θεὸς ἄγιος καὶ δίκαιος. Δι’ αὐτό, ποτὲ μὴ ὑπερηφανεύεσθε, ὃ ἀνθρωποι, καὶ ποτὲ νὰ μὴ προφέρουν τὰ χείλη σας λόγους ἐγωιστικούς. Διότι ὁ Θεὸς τὰ γνωρίζει ὅλα καὶ Αὔτδες κρίνει τὰς πράξεις μας. Τοὺς δυνατούς κάμνει ἀσθενεῖς καὶ τοὺς ἀσθενεῖς δυνατούς, τοὺς χορτασμένους κάμνει νηστικούς καὶ τοὺς πεινῶντας χορταίνει, εἰς τὴν ἀτεκνον γυναικα δίδει πολλὰ τέκνα καὶ τὴν πολύτεκνον κάμνει ἀσθενῆ. Διότι ὁ Κύριος εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὄποιος κάμνει πτωχούς καὶ πλουσίους, ἐνδόξους καὶ ταπεινούς. ‘Ο Κύριος ἐκπληρώνει τὰς προσευχὰς τοῦ πιστοῦ καὶ εὐλογεῖ τὸν δίκαιον ἀνθρωπον. ‘Ἄς μὴ καυχᾶται λοιπὸν ὁ φρόνιμος διὰ τὴν φρόνησίν του, οὔτε ὁ πλούσιος διὰ τὰ πλούτη του. Τὸ καύγημα τοῦ ἀνθρώπου πρέπει νὰ εἶναι ἡ γνῶσις τοῦ Θεοῦ καὶ αἱ καλαὶ καὶ δίκαιαι πράξεις. Αὐτὰς θὰ κρίνῃ ὁ Κύριος τοῦ οὐρανοῦ».

Μετὰ τὴν προσευχὴν αὐτὴν ἡ Ἀννα ἀνεχώρησεν. ‘Ο Σαμουὴλ ἦγάπησε τὸν Ναὸν καὶ ἡ χαρά του ἦτο μεγάλη, δταν ἐβοήθει τὸν ἵερεα εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ. ‘Ἐπρόσεχε πάντοτε νὰ φέρεται μὲ εὐλάβειαν καὶ προσοχὴν. Δὲν ἔκαμε καμμίαν ἀνησυχίαν ἐντὸς τοῦ Ναοῦ, δὲν ὡμίλει καὶ δταν ἔπρεπε νὰ φέρη τίποτε εἰς τὸν ἵερεα ἐβάδιζεν ἡσύχως. ‘Η συμπεριφορά του πρὸς ὅλους ἦτο πολὺ καλή. ‘Ητο καλύτερος ἀπ’ δλους τοὺς ὑπηρέτας τοῦ Ναοῦ καὶ ἀπ’ αὐτὰ τὰ τέκνα τοῦ Ἡλεί, τὰ ὄποια δὲν ἐφέροντο καλῶς εἰς τοὺς πιστούς, οἱ ὄποιοι ἤρχοντο νὰ προσευχήθοιն εἰς τὸν Ναὸν καὶ νὰ προσφέρουν θυσίας. ‘Ἐνῷ ἔπρεπε νὰ δέχωνται τὰς προσφορὰς τῶν πιστῶν, ἐκεῖνοι ἤπαζον μόνοι των ὅσα ἤθελον. ‘Η ἀμαρτία αὐτὴ ἦτο μεγάλη, ἦτο ἀσέβεια πρὸς τὸν Θεὸν καὶ δι’ αὐτὸ δ Θεὸς ἐτιμώρησεν αὐτοὺς σκληρῶς.

‘Ο Σαμουὴλ δμως δὲν παρεσύρθη ἀπὸ τὸ κακὸν παράδειγμα τῶν ἀλλων. ‘Ο Ἡλεί ἦτο ἴκανοποιημένος μὲ τὸν μικρὸν Σαμουὴλ, ὁ ὄποιος

έφόρει ένα λινόν στιχάριον, τὸ ὅποῖον τοῦ ἔφερεν ἡ μήτηρ του κατ' ἔτος.

Μία νύκτα, ἐνῷ ὁ Σαμουὴλ ἐκοιμᾶτο, ἤκουσε φωνὴν, ἡ ὅποια τὸν ἐκάλει:

— Σαμουὴλ, Σαμουὴλ!

’Αμέσως ὁ Σαμουὴλ ἔτρεξε πρὸς τὸν Ἡλεῖ καὶ τὸν ἥρωτησε, τὸν ἦθελεν.

— Δὲν σὲ ἐφώναξα ἐγώ —εἶπεν ὁ Ἡλεῖ— πήγανε νὰ κοιμηθῆς.

Αὐτὸν ἐπανελήφθη τρίς. ’Ο Ἡλεῖ ἤννόησε τότε, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ θαύματος, δὲν αὐτὸν τὴν τρίτην φορὰν εἶπεν εἰς τὸν μικρὸν Σαμουὴλ, ὅταν τὸν καλέσουν καὶ πάλιν νὰ ἀπαντήσῃ:

«Λάλει, ὅτι ἀκούει ὁ δοῦλος σου».

Πράγματι ὁ Θεὸς τὸν ἐκάλεσε πάλιν καὶ τοῦ ἐφανέρωσε πολλὰ μέλλοντα γεγονότα καὶ μάλιστα περὶ τῆς τιμωρίας τῶν κακῶν υἱῶν τοῦ Ἡλεῖ. ’Απὸ τότε ὅλοι ἀνεγνώρισαν τὸν Σαμουὴλ ὡς προφήτην Κυρίου.

Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους οἱ Φιλισταῖοι ἐκήρυξαν τὸν πόλεμον ἐναντίον τῶν Ἰσραηλιτῶν, τοὺς ἐνίκησαν καὶ ἥρπασαν τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης.

Οἱ Φιλισταῖοι μετέφερον τὴν Κιβωτὸν εἰς τὴν πόλιν "Αζωτον, ἀλλὰ πολλὰ καὶ μεγάλα κακὰ ἔγιναν εἰς αὐτοὺς ἐκ τῆς ἱεροσυλίας ταύτης, δι' αὐτὸν ἡναγκάσθησαν νὰ ἐπιστρέψουν τὴν Κιβωτὸν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας. Ἡ δουλεία ὅμως ἔξηκολούθει. ’Ο Σαμουὴλ συνεβούλευσε τοὺς συμπατριώτας του νὰ μετανοήσουν, διότι πάσχουν ἀπὸ τὰς ἀμαρτίας των. Οἱ Ἰσραηλῖται ἤκουσαν αὐτόν, προσηγκήθησαν, μετενόησαν καὶ ἀνέδειξαν Κριτήν των τὸν Σαμουὴλ. Οὗτος ὑπῆρξεν ὁ τελευταῖος Κριτής. ’Εκυβέρνα καὶ ἐδίκαζε μὲ δικαιοσύνην. Προσηγέτο πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν παρεκάλει νὰ προστατεύσῃ τὸ ἔθνος του. ’Ο Θεὸς εἰσήκουσε τὰς προσευχὰς καὶ ἀπηλευθέρωσε τοὺς Ἰσραηλίτας ἀπὸ τοὺς Φιλισταίους. ’Ο Σαμουὴλ παρέλαβεν εἰς ἀθλίαν κατάστασιν τὸ ἔθνος του. Ἀνύψωσε τὴν ἀληθινὴν θρησκείαν. ’Εδιδαξεν εἰς τὸν λαὸν νὰ ὑπακούῃ εἰς τὸν Θεῖον Νόμον. Κατέστρεψε τὰ εἴδωλα, ἐπέτυχεν ἀλληλεγγύην μεταξὺ τῶν διαφόρων φυλῶν.

Τοιουτορόπως ἔσωσε τὸν λαὸν ἀπὸ τὴν καταστροφὴν καὶ ἀπὸ τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἡθικὴν ἀποσύνθεσιν.

‘Ο Σαμουήλ ἔδρυσεν ἐπίσης εἶδος θεολογικῶν σχολῶν, μὲν σκοπὸν νὰ προπαρασκευάζουν τοὺς μέλλοντας διδασκάλους τῆς ἀληθινῆς θρησκείας. Αἱ σχολαὶ αὗται ὡνομάσθησαν προφητικαί.

‘Ο Σαμουήλ ἐκυβέρνησε δικαίως καὶ θεαρέστως τὸν λαὸν ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη καὶ ἀπέθανεν εἰς βαθὺ γῆρας.

Τὴν μνήμην του ὡς προφήτου ἑορτάζει ἡ Ἐκκλησία μας τὴν 20ὴν Αύγουστου.

7. Οἱ βασιλεῖς

Προτοῦ ἀποθάνῃ ὁ Σαμουήλ, εἶχεν ὄρισει ὡς Κριτὰς τοὺς δύο υἱούς του, Ἰωὴλ καὶ Ἀβιά. Δὲν ἤσαν ὅμως οὗτοι συνετοί. Δὲν εἶχον φύσιον Θεοῦ. Δὲν ἔξετέλουν τὰ καθήκοντά των πρὸς τὸν λαόν. Ἐδέχοντο δῶρα καὶ ἔκαμνον ἀδικίας. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰσραηλιτῶν ἤλθον πρὸς τὸν Σαμουήλ, πρὸ τοῦ θανάτου του καὶ ἔζητησαν νὰ ὄρισῃ εἰς αὐτοὺς βασιλέα, δπως εἶχον καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη. Ὁ Σαμουήλ ἔθεώρησε τὴν ἐνέργειαν αὐτὴν ὡς ἀσέβειαν κατὰ τοῦ Θεοῦ, διότι μόνος Κύριος καὶ Βασιλεὺς εἶναι ὁ Θεός. Ὁ λαὸς δὲν ἤθέλησε νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὸν Σαμουήλ καὶ τοιουτορόπως ἡναγκάσθη οὗτος, φωτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, νὰ δώσῃ βασιλέα εἰς τὸ ἔθνος.

8. Σαοὺλ

(Α' Βασιλ. θ' - ει'

Περὶ τὸ 1040 π.Χ. ἔξελέγη πρῶτος βασιλεὺς τῶν Ἰσραηλιτῶν ὁ Σαούλ, υἱὸς τοῦ Κείς, ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Βενιαμίν. Ἡ ἀνάδειξις του ὡς βασιλέως ἔγινεν ὡς ἔξης: Οὗτος ἔκήτει τὰς ἀπολεσθείσας δυνους τοῦ πατρός του καὶ ἐπειδὴ δὲν εὔρισκεν αὐτάς, κατέφυγεν εἰς τὸν Σαμουήλ διὰ νὰ τὸν συμβουλευθῇ. Προηγουμένως ὁ Θεὸς εἶχεν εἰδοποιήσει τὸν Σαμουήλ, διότι θὰ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν ὁ Σαούλ καὶ νὰ χρίσῃ αὐτὸν ὡς βασιλέα. Εἶπε, λοιπόν, ὁ Θεὸς πρὸς τὸν Σαμουήλ:

— ‘Ιδού ὁ ἄνθρωπος περὶ τοῦ ὄποιου σοὶ εἰπον· οὗτος θέλει ἄρχει ἐπὶ τὸν λαόν μου.

Πράγματι ὁ Σαμουήλ ἔχυσεν ἔλαιον εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ Σαούλ καὶ ἔχρισε τοῦτο βασιλέα. Τοῦτο ἐγίνετο καὶ εἰς τοὺς μετέπειτα βασιλεῖς, οἱ δόποιοι διὰ τοῦτο ὡνομάζοντο χριστοὶ τοῦ Κυρίου.

Κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του ὁ Σαούλ εὗρε καθ' ὅδὸν ὅμαδα Προφητῶν καὶ ἤλθεν εἰς τὸ μέσον αὐτῶν καὶ φωτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἤρχισε νὰ προφητεύῃ. Οἱ ἀνθρώποι οἱ ὄποιοι εἶδον τὸν Σαούλ, τὸν υἱὸν τοῦ Κείς, μεταξὺ τῶν Προφητῶν προφητεύοντα, ἔλεγον:

— Καὶ Σαούλ ἐν Προφήταις;

‘Αργότερον ὁ γέρων πλέον Σαμουὴλ συνεκάλεσε τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ ἐκλέξουν βασιλέα καὶ ὁ κλῆρος ἔπεσεν εἰς τὸν Σαούλ.

— Ζήτω ὁ Βασιλεὺς, ἐφώναξαν τότε ὅλοι καὶ ἀνεγνώρισαν αὐτὸν ὡς βασιλέα

Κατ' ἀρχὰς ὁ Σαούλ ἐκυβέρνησε συμφώνως πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνίκησε πολλούς ἔχθρούς του ἔθνους. Διὰ τοῦτο ὁ λαὸς ἤγαπα αὐτόν. Δυστυχῶς δύμας ἡ δόξα καὶ αἱ νῦκαι ἔκαμαν αὐτὸν νὰ λησμονῆσῃ τὸν Θεὸν καὶ νὰ ζήσῃ ζωὴν κακήν. Διὰ τοῦτο ὁ Σαμουὴλ, ὁ ὄποιος ἦζη ἀκόμη, εἶπε πρὸς τὸν Σαούλ:

— ‘Ἐπειδὴ ἐλησμόνησες τὸν Θεόν, δὲν θὰ εῖσαι πλέον βασιλεὺς.

Κατ' ἐντολὴν δὲ τοῦ Θεοῦ μετέβη ὁ Σαμουὴλ εἰς τὴν Βηθλεὲμ καὶ ἔχρισε νέον βασιλέα, τὸν μικρότερον υἱὸν τοῦ Ἰεσσαί, τὸν Δαυΐδ.

‘Ο βασιλεὺς Σαούλ ἐν τῷ μεταξύ, λόγῳ τῶν ἀμαρτιῶν του, περιέπεσεν εἰς ἀπελπισίαν καὶ μελαγχολίαν. ‘Ο φθόνος καὶ ἡ καχυποψία ἔκαμνον τὸν βίον του ἀβίωτον. ‘Ενεκα τῆς καταστάσεως αὐτῆς ἐκλήθη εἰς τὴν αὐλὴν ὁ Δαυΐδ, διὰ νὰ ψυχαγωγῇ τὸν βασιλέα μὲ τὴν μουσικὴν τὴν δύοιν ἐγνώριζεν. Δυστυχῶς δύμας ὅχι μόνον δὲν ἐθεραπεύθη ὁ Σαούλ, ἀλλὰ ἤθέλησε νὰ φονεύσῃ καὶ τὸν Δαυΐδ. ‘Εσωθή δύμας οὗτος, διότι τὸν ἐβοήθησεν ὁ υἱὸς τοῦ Σαούλ Ἰωνάθαν, ὁ ὄποιος ἤτοι εἰλικρινῆς καὶ καλὸς φίλος τοῦ Δαυΐδ.

‘Αργότερον εἰς μάχην τινα ἐναντίον τῶν Φιλισταίων ἐνικήθησαν οἱ Ἰσραηλῖται. Οἱ υἱοὶ τοῦ Σαούλ ἔπεσαν ἥρωϊκῶς, μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ ὁ Ἰωνάθαν. ‘Ο Σαούλ ὁ ἕδιος τραυματισθεὶς καὶ φοβούμενος μήπως συλληφθῇ, ηὔτοκτόνησεν. ‘Ο λαὸς ἐπένθησε μεγάλως. ‘Ο Δαυΐδ ἀν καὶ εἶχε καταδίωχθη ὑπὸ τοῦ Σαούλ, ἐν τούτοις ἐλυπήθη πολὺ καὶ ἐκλαυσε διὰ τὸν Σαούλ, πρὸ πάντων δὲ διὰ τὸν φίλον του Ἰωνάθαν. Τὸ γεγονός αὐτὸ διεσώθη καὶ εἰς ὡραιότατον ποίημα τοῦ Δαυΐδ, τὸ ὄποιον εὑρίσκεται εἰς τὴν Π. Διαθήκην*.

* ‘Ο θρῆνος αὐτὸς τοῦ Δαυΐδ, διὰ τὸν βασιλέα Σαούλ καὶ τὸν ἥγκαπημένον φίλον του Ἰωνάθαν, εὑρίσκεται εἰς τὸ βιβλίον τῆς Π. Διαθήκης, τὸ ὄποιον ὀνομάζεται Βασιλειῶν Β’ (Κεφ. α' στίχ. 19-27).

9. Δαυΐδ

(Α' Βασιλ., ιωτ', ις', ιη', ιθ', κ.ε.)

Είδομεν, ότι ὁ Σαμουὴλ κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ ἔχρισε βασιλέα τὸν Δαυΐδ. Ἀλλὰ δὲν ἀνέλαβεν οὗτος ἀμέσως τὴν βασιλείαν, διότι ἔζη ἀκόμη ὁ Σαούλ. Γνωρίζομεν ἐπίσης ότι ὁ Δαυΐδ ἐκλήθη εἰς τὰ ἀνάκτορα διὰ νὰ ψυχαγωγῇ τὸν ἀσθενῆ πλέον Σαούλ. Δὲν εἶναι ὅμως ἡ μοναδικὴ αὐτὴ περίπτωσις κατὰ τὴν ὅποιαν ὁ Δαυΐδ ἐφάνη χρήσιμος εἰς τὸν Σαούλ.

"Οταν ὁ Σαούλ ἔπειπε νὰ πολεμήσῃ πρὸς πανίσχυρον ἐχθρόν, τοὺς Φιλισταίους καὶ ἐνῷ τὰ δύο στρατεύματα ἥσαν ἔτοιμα διὰ τὴν μάχην, ἔξαφνα εἰς στρατιώτης μὲ ἀνάστημα γίγαντος, ὄνομαζόμενος Γολιάθ, ἔξῆλθεν ἐκ τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοπέδου καὶ μὲ περιφρόνησιν πολλὴν εἶπε πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας:

— Διατί θέλετε νὰ πολεμήσωμεν; "Οποιος ἀπὸ σᾶς τολμᾷ, ἀς ἔλθη νὰ παλαίσῃ μαζί μου. "Αν μὲ φονεύσῃ, οἱ Φιλισταῖοι θὰ γίνουν δοῦλοι σας. "Αν τὸν φονεύσω ἐγώ, θὰ γίνετε σεῖς δοῦλοι μας.

Οἱ Ἰσραηλῖται ἐτρόμαξαν ὅταν εἶδον τὸν γίγαντα αὐτὸν νὰ τοὺς προσβάλῃ τοιουτοτρόπως καὶ οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ὑψώσῃ τὸ ἀνάστημά του, διὰ νὰ ἀγωνισθῇ πρὸς αὐτὸν.

'Επὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἔλεγε τὰ ἕδια προκλητικὰ λόγια ὁ Γολιάθ, ἀλλ' οὐδεὶς Ἰσραηλίτης ἐτόλμα νὰ πολεμήσῃ παρ' ὅλας τὰς ἀμοιβὰς τὰς ὅποιας ἔδιδεν ὁ βασιλεὺς εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὅποιος θὰ ἤγωνιζετο πρὸς τὸν ὑβριστὴν αὐτὸν γίγαντα.

Μίαν ἡμέραν ἤλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον ὁ Δαυΐδ, διὰ νὰ φέρῃ τρόφας εἰς τοὺς ἀδελφούς του, οἱ ὅποιοι ἥσαν στρατιῶται καὶ ἤκουσε τὰς ὕβρεις τοῦ Γολιάθ. Παρουσιάσθη, λοιπόν, εἰς τὸν βασιλέα Σαούλ καὶ τοῦ εἶπεν, ότι αὐτὸς θὰ πολεμήσῃ πρὸς τὸν Φιλισταῖον Γολιάθ.

— Δὲν θὰ δυνηθῆς, τέκνον μου, νὰ παλαίσης, ἐπειδὴ εἶσαι ἀκόμη νέος, ἐνῷ αὐτὸς ὁ γίγας εἶναι γυμνασμένος εἰς τὸν πόλεμον. 'Ο Δαυΐδ ὅμως ἐπέμεινε καὶ τοιουτοτρόπως ὁ βασιλεὺς ἐπέτρεψεν εἰς αὐτὸν νὰ πολεμήσῃ. 'Εφόρεσε, λοιπόν, τὸν βαρὺν ὄπλισμόν, ἀλλὰ δὲν ἤδυνατο νὰ κάμῃ οὔτε ἐν βῆμα ἀπὸ τὸ βάρος. Διὰ τοῦτο ἐγκατέλειψε τὰ ὅπλα καὶ ἔλαβε μίαν σφενδόνην. 'Ο Γολιάθ ὅταν εἶδε τὸν Δαυΐδ νὰ ἔρχεται μὲ τὴν σφενδόνην, ἐγέλασε καὶ εἶπε:

— Νέες, νομίζεις ότι εἶμαι σκύλος καὶ ἔρχεσαι νὰ πολεμήσῃς μὲ σφεν-

δόνης; "Ελα καὶ ἐγὼ θὰ δώσω τὸ κρέας σου νὰ τὸ φάγουν τὰ ζῶα·

— "Ἐρχεσαι — ἀπήντησεν ὁ Δαυΐδ — νὰ μὲ κτυπήσῃς μὲ κοντάρι καὶ μὲ σπαθί, ἐγὼ ὅμως ἔρχομαι ἐν ὄνόματι τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ ὄποῖος εἰναι ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων καὶ μὲ τὴν βοήθειαν Αὐτοῦ θὰ σὲ νικήσω.

Οἱ δύο ἀντίπαλοι ὥρμησαν ἐναντίον ἀλλήλων.

'Ο μικρόσωμος καὶ νεαρὸς Δαυΐδ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐσφενδόνισε τὸν Γολιάθ καὶ τὸν ἔρριψε νεκρόν. Οἱ Φιλισταῖοι, -ὅταν εἶδον νεκρὸν τὸν γίγαντά των, ἐφοβήθησαν πολὺ καὶ ἐτράπησαν εἰς ἀτακτον φυγήν.

Οἱ Ἰσραηλῖται ἐνίκησαν καὶ ἔγιναν κύριοι τῶν ἐχθρῶν.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σαούλ οἱ Ἰσραηλῖται ἀνεκήρυξαν βασιλέα τὸν Δαυΐδ. 'Ανηγορεύθη ὅμως βασιλεὺς μόνον τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα, διότι αἱ ἄλλαι φυλαὶ παρασυρόμεναι ἀπὸ τὸν ἀρχιστράτηγον Ἀβεννήρ, ἀνηγόρευσαν βασιλέα τὸν υἱὸν τοῦ Σαούλ, Ἰεβοσθέ. Μετὰ ἐπτὰ ἔτη ἀπέθανον καὶ ὁ Ἀβεννήρ καὶ ὁ Ἰεβοσθέ καὶ τοιουτορόπως ὁ Δαυΐδ ἀνεγνωρίσθη βασιλεὺς ὑφ' ὅλων τῶν φυλῶν. Ἡτο τότε ἡλικίας 37 ἐτῶν.

'Επὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Δαυΐδ, τὸ Ἰσραηλιτικὸν ἔθνος ἔφθασεν εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν μεγαλείου καὶ δόξης. 'Εκυρίευσε τὸ ὑπόλοιπον μέρος τῆς Ἱερουσαλήμ, δηλαδὴ τὸν λόφον Σιών, τὸν ὄποιον δὲν εἶχε κυριεύσει ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καὶ κατέστησε τὴν Ἱερουσαλήμ πρωτεύουσαν τοῦ βασιλείου. Πάντοτε ὑπῆρξε νικητὴς τῶν ἐχθρῶν τοῦ ἔθνους του. Τὸ βασίλειόν του εἶχε μεγάλην ἔκτασιν, ἀπὸ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν μέχρι τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Ὁρόντου μέχρι τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου. 'Ο Δαυΐδ διωργάνωσε τὸ Κράτος του καὶ ἐσωτερικῶς. 'Ωργάνωσε τὸν στρατόν, τὴν διοίκησιν, τὴν δικαστικὴν ἔξουσίαν καὶ ἔκαμεν ὡραῖα οἰκοδομήματα. 'Εκεῖνο ὅμως, τὸ ὄποιον ἔκαμε τὸν Δαυΐδ μεγάλον βασιλέα ἦτο ἡ πίστις του πρὸς τὸν Θεόν καὶ πρὸ πάντων ἡ θερμὴ ἀγάπη του πρὸς Αὐτόν. "Ολας τὰς ἐπιτυχίας του ἀπέδιδεν ὁ Δαυΐδ εἰς τὸν Θεόν. "Ἐπράξε πᾶν τὸ δυνατὸν νὰ τονώσῃ τὴν πίστιν τοῦ λαοῦ καὶ νὰ ὑψώσῃ τὴν θρησκείαν εἰς τὴν ζωὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν.

'Ο Δαυΐδ ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ καὶ μετέβησαν εἰς Καριακιαρείμ, ὅπου εὑρίσκετο ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, μετέφερον αὐτὴν ἐπισήμως εἰς τὴν Σιών καὶ ἐτοποθέτησαν αὐτὴν προσωρινῶς εἰς σκηνήν, διότι ἐσκέπτετο νὰ κτίσῃ ἀργότερον μεγαλοπρεπῆ Ναόν. Μετὰ τὴν μεταφορὰν τῆς Κιβωτοῦ, ἡ Ἱερουσαλήμ κατέστη ἔθνικὸν καὶ θρησκευτικὸν κέντρον τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ.

(Ο) ΘΕΟΣ

ΙΕΡΑ
ΗΙ
Α

“Ο Προφήτης Ἰερεμίας

Τουχογραφία του Πρωτάτου του Αγίου "Ορούς, ἀποδιδομένη εἰς τὸν Πανσέληνον
(ΙΔ' αἰών)

‘Εφρόντισε κατόπιν ὁ Δαυΐδ νὰ τακτοποιήσῃ καλύτερον τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ. “Ωρίσεν, ὅπως οἱ ιερεῖς καὶ οἱ Λευΐται ἀποτελοῦν εἰκοσι τέσσαρας τάξεις, αἱ ὅποιαι θὰ ὑπηρέτουν καθ’ ἐβδομάδας εἰς τὸν Ναόν. Αἱ τάξεις αὗται ἐλέγοντο ἐφημερίαι. Εἰσήγαγεν εἰς τὴν θείαν λατρείαν τὴν ψαλμωδίαν καὶ τὴν ποίησιν. Αὔτὸς ὁ ἔδιος συνέλεξε τοὺς παλαιοτέρους θρησκευτικοὺς ὄμμους καὶ συνέταξεν ὁ ἔδιος νέους, οἱ ὅποιοι ἐψάλλοντο ἀπὸ χορὸν μουσικῶν ψαλτῶν μὲν ὅργανον, τὸ ὅποιον ἐλέγετο ψαλτήριον καὶ διὰ τοῦτο οἱ ὄμνοι αὐτοὶ ὀνομάσθησαν **Ψαλμοί**.

Σπουδαιόταται εἶναι αἱ προφητεῖαι τοῦ Δαυΐδ περὶ τοῦ Σωτῆρος.

‘Η γέννησις τοῦ Σωτῆρος, τὰ πάθη του, ὁ θάνατός του καὶ ἡ Ἀνάστασίς του προλέγονται εἰς τοὺς ὥραίους ψαλμοὺς τοῦ Δαυΐδ.

‘Ο Θεὸς μάλιστα ὑπεσχέθη εἰς αὐτὸν, ὅτι ἐκ τῆς γενεᾶς του θὰ προέλθῃ ὁ Μεσίας. ’Ατυχῶς ὁ Δαυΐδ περιέπεσεν εἰς ἀμαρτίαν. ‘Ο Θεὸς ἔστειλεν εἰς αὐτὸν τὸν προφήτην Νάθαν διὰ νὰ τὸν ἐλέγξῃ. ‘Ο Δαυΐδ μετενόησε ἀμέσως.

— ‘Ημάρτηκα τῷ Κυρίῳ, εἶπε καὶ ἐξωμολογήθη εἰς τὸν Νάθαν.

‘Ο Δαυΐδ ἐτιμωρήθη ἀρκετὰ διὰ τὴν ἀμαρτίαν. ’Ἐπαθε θλιβερὰ οἰκογενειακὰ δυστυχήματα. ’Απέθανεν ἐν τέκνον του καὶ ἔτερος υἱός του ὁ Ἀβεσαλώμ ἐπανεστάτησε κατ’ αὐτὸν καὶ ἐξεθρόνισεν αὐτὸν ἐπὶ πολὺν χρόνον.

Τέλος ὁ Θεὸς συνεχώρησε, κατόπιν εἰλικρινοῦς μετανοίας, τὸν Δαυΐδ.

“Οταν ἐπλησίασεν ἡ ὥρα τοῦ θανάτου του, ὥρισεν ὡς διάδοχόν του τὸν υἱόν του Σολομῶντα.

— Φύλαττε, — εἶπε πρὸς αὐτὸν — τὰς ἐντολὰς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου περιπατῶν εἰς τὰς ὁδούς αὐτοῦ.

’Εβασίλευσεν ἐν ὅλῳ τεσσαράκοντα ἔτη καὶ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 70 ἔτῶν.

‘Η Ἐκκλησία μας ἐορτάζει τὴν μνήμην του τὴν Κυριακὴν μετὰ τὰ Χριστούγεννα. “Ἐν ἐκ τῶν μεγαλυτέρων ἔργων τοῦ Δαυΐδ εἶναι **οἱ Ψαλμοί**, οἱ ὅποιοι ἀναγινώσκονται ἡ ὑψάλλονται καθ’ ὅλας σχεδὸν τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας τῆς Ἐκκλησίας μας.

’Ἐκ τῶν δύο παρατιθεμένων ὥραίων ψαλμῶν, ὁ μὲν 80ς ἐξυμνεῖ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀγαθότητά Του πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ὁ δὲ 109 εἶναι προφητικός, διότι ὅμιλει διὰ τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὅποιος θὰ εἶναι ἀπόργονος τοῦ Δαυΐδ, θὰ καθίσῃ ἐπὶ θρόνου καὶ θὰ νικήσῃ τοὺς ἐχθρούς.

2. Κύριε ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ· ὅτι ἐπήρθη ἡ μεγαλοπρέπειά σου ὑπερόπω τῶν οὐρανῶν.
3. ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἰρον ἔνεκα τῶν ἔχθρων σου τοῦ καταλῦσαι ἔχθρὸν καὶ ἐκδικητήν.
4. ὅτι ὄψομαι τοὺς οὐρανούς, ἕργα τῶν δακτύλων σου, σελήνην καὶ ἀστέρας, ἢ σὺ ἐθεμελίωσας·
5. τί ἔστιν ἄνθρωπος, ὅτι μιμησκῇ αὐτοῦ; ἢ νίος ἄνθρωπου, ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν;
6. ἥλαττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους, δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν,
7. καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ,
2. Κύριε ὁ Θεὸς καὶ δεσπότης ἡμῶν πόσον θαυμαστὴ καὶ λαμπρὰ εἶναι ἡ δύναμις Σου καὶ ἡ σοφία Σου εἰς ὅλην τὴν γῆν, ὡστε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ὑμνοῦν τὸ ὄνομα Σου, διότι ἡ μεγαλοπρέπειά Σου, ὑψώθη ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν.
3. Καὶ τὰ νήπια καὶ τὰ βρέφη τὰ ὄποια θηλάζουν Σὲ ὑμνοῦν. Ἀπὸ τὸ στόμα αὐτῶν ἔκαμες τέλειον ὑμνον, διὸ νὰ ἀποστομωθοῦν οἱ ἔχθροι Σου καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὄποιοι ἀπὸ ἐκδίκησιν ἀρνοῦνται τὸ ὄνομα Σου.
4. "Οταν βλέπω τοὺς οὐρανίους κόσμους, τοὺς ὄποιους διὰ μόνων τῶν δακτύλων σου ἔπλασες, τὴν σελήνην καὶ τὰ ἀστρα, τὰ ὄποια ἐτοποθέτησες εἰς τὸν οὐρανόν, ὡς θεμέλιον ἀσφαλές, σκέπτομαι:
5. Τὶ εἶναι ὁ τόσον μικρὸς ἄνθρωπος παραβαλλόμενος μὲ τὸ ἀχανὲς σύμπαν, ὡστε νὰ ἐνθυμῆσαι αὐτόν; "Η τί εἶναι κάθες νίος τοῦ ἄνθρωπου, διὸ νὰ προνοῆς καὶ φροντίζῃς δι' αὐτόν;
6. Τὸν ἔπλασες ὀλίγον κατώτερον ἀπὸ τοὺς ἀσωμάτους ἀγγέλους, ἀλλὰ τὸν ἐστεφάνωσες μὲ δόξαν καὶ τιμήν,
7. καὶ ἀφοῦ τὸν κατέστησες κύριον καὶ βασιλέα ἐπὶ τῶν κτισμάτων σου ὅλων, τὰ πάντα ὑπέταξες ὑπὸ κάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ,

8. πρόβατα καὶ βόας ἀπάσας,
ἔτι δὲ καὶ τὰ κτήνη τοῦ
πεδίου,
9. τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
καὶ τοὺς ἵχθυας τῆς θα-
λάσσης, τὰ διαπορευόμενα
τρίβους θαλασσῶν.
10. Κύριε ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς
θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου
ἐν πάσῃ τῇ γῇ.
8. τὰ πρόβατα καὶ τοὺς βόας, ἀλ-
λὰ καὶ τὰ ἄγρια θηρία τοῦ ἄγρου
9. καὶ τὰ πτηνὰ ποὺ πετοῦν εἰς
τὸν ἀέρα καὶ τὰ ψάρια ποὺ ζοῦν ἐντὸς
τῆς θαλάσσης καὶ τὰ μεγάλα κήτη
ποὺ διασχίζουν τοὺς ὥκεανούς.
10. Κύριε ὁ ἔξουσιαστής ἡμῶν, πό-
σον θαυμάζεται καὶ ὑμεῖται τὸ ὄνομα
Σου, ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τῆς
γῆς.

Ψαλμός ΡΘ' (109)

1. Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυ-
ρίῳ μου κάθον ἐκ δεξιῶν
μου, ἔως ἂν θῶ τοὺς ἐχ-
θρούς σου ὑποπόδιον τῶν
ποδῶν σου.
2. φάρδον δυνάμεως ἐξαπο-
στελεῖ σοι Κύριος ἐκ
Σιών καὶ κατακνοίενε
ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου·
3. μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ ἐν ἡμέρᾳ
τῆς δυνάμεώς σου ἐν ταῖς
λαμπρότησι τῶν ἀγίων
σου· ἐκ γαστρὸς ποδὸς ἐωσ-
φόρου ἐγέννησά σε·
4. ὅμοσε Κύριος καὶ οὐ με-
ταμεληθήσεται· σὺ ιερεὺς
εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τάξιν
Μελχισεδέκ·
1. Εἶπεν ὁ Κύριος ὁ Θεὸς εἰς τὸν
Κύριόν μου τὸν Μεσσίαν. Κάθησε εἰς
τὴν τιμητικὴν πρὸς τὰ δεξιά μου θέσιν,
ἔως ὅτου θέσω τοὺς ἐχθρούς σου ὑπὸ
τοὺς πόδας σου, ὥστε νὰ στηρίζῃς αὐ-
τοὺς ἐπ’ αὐτῶν (τῶν ἐχθρῶν σου).
2. Ἀπὸ τὴν Σιών θὰ ἀποστείλῃ εἰς
σὲ ὁ Κύριος σκῆπτρον ἰσχυρὸν καὶ νὰ
καταστῆς κύριος τῶν ἐχθρῶν σου, ἀνα-
δεικνυόμενος ἐν μέσῳ αὐτῶν νικητής.
3. Ἰδική σου εἶναι ἡ ἔξουσία, τὴν
ὅποιαν θὰ ἐξασκήσῃς τὴν ἡμέραν ποὺ
θὰ ἀναδειχθῆς νικητής, ἀνάμεσα εἰς τὴν
λαμπρότητα τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἀ-
γίων σου, διότι σὲ ἐγέννησα πρὶν νὰ δη-
μιουργήσω τὰ ἄστρα καὶ ὅλην τὴν κτίσιν.
4. Ὁρκίσθη ὁ Κύριος καὶ δὲν θὰ
ἀλλάξῃ ἀπόφασιν, καὶ εἶπε: Σὺ εἶσαι
ιερεὺς αἰώνιος· σὰν τὸν Μελχισεδέκ,
ὁ ὅποιος ἦτο ιερεὺς καὶ βασιλεὺς.

5. Κύριος ἐκ δεξιῶν σου συνέθλασεν ἐν ἡμέρᾳ ὁργῆς αὐτοῦ βασιλεῖς·
6. κοιτεῖ ἐν τοῖς ἔθνεσι, πληρώσει πτώματα, συνθλάσει κεφαλὰς ἐπὶ γῆς πολλῶν·
7. ἐκ χειμάρρου ἐν ὁδῷ πίεται διὰ τοῦτο ὑψώσει κεφαλήν.

5. Ὁ Κύριος παριστάμενος εἰς τὰ δεξιά σου θὰ κατασυντρίψῃ βασιλεῖς κατὰ τὴν ἡμέραν, ποὺ θὰ ὀργισθῇ.

6. Θὰ δικάσῃ καὶ θὰ κρίνῃ μεταξὺ τῶν ἔθνῶν, θὰ γεμίσῃ τὴν γῆν μὲ πτώματα, θὰ κατασυντρίψῃ τὰς κεφαλὰς πολλῶν ἐπὶ τῆς γῆς.

7. Θὰ εἶναι ὁ Πατέρας τόσον ταπεινός, ὥστε διὰ νὰ παύσῃ τὴν δίψαν του θὰ πήγε ὄδωρ ἀπὸ χείμαρρον, ποὺ θὰ συναντήσῃ εἰς τὸν δρόμον του διὰ αὐτήν του ὅμως τὴν ταπείνωσιν θὰ ὑψωθῇ καὶ θὰ δοξασθῇ.

10. Σολομών

(Γ' Βασιλ. β' κ. ἐ.)

‘Ο Βασιλεὺς Σολομὼν ὀλίγον χρόνον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του ἤκουσε μίαν νύκτα τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ νὰ λέγῃ πρὸς αὐτόν:

— Αἴτησαί τι αἴτημα σεαυτῷ.

‘Ο Σολομὼν ἀπήντησε:

— «Σὺ ἐποίησας μετὰ τοῦ δούλου σου Λανὴδ τοῦ πατρός μου ἔλεος μέγα, καθὼς διῆλθεν ἐνώπιόν σου ἐν ἀλληλείᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν εὐθύτητι καρδίας μετὰ σοῦ, καὶ ἐφύλαξας αὐτῷ τὸ ἔλεος τὸ μέγα τοῦτο δοῦναι τὸν νίὸν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, ὃς ἡ ἡμέρα αὕτη καὶ νῦν, Κύριε, ὁ Θεός μου, σὺ ἔδωκας τὸν δοῦλον σου ἀντὶ Λανὴδ τοῦ πατρός μου, καὶ ἐγώ είμι παιδάριον μικρὸν καὶ οὐκ οἴδα τὴν ἔξοδόν μου καὶ τὴν εἰσοδόν μου, ὃ δὲ δοῦλος σου ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου, ὃν ἔξελέξω λαὸν πολύν, δς οὐκ ἀριθμηθήσεται καὶ δώσεις τῷ δούλῳ σου καρδίαν ἀκούνειν καὶ διακρίνειν τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ καὶ τοῦ συνιεῖν ἀνὰ μέσον ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ· ὅτι τὶς δυνηθήσεται κρίνειν τὸν λαόν σου τὸν βαρὺν τοῦτον; ». (Γ' Βασιλ. γ' 6 - 9).

Οι λόγοι οὗτοι ἥρεσαν εἰς τὸν Θεόν, διότι ὁ Σολομών δὲν ἔζητησε πλούτη καὶ δόξαν, ἀλλ᾽ ἔζητησε σοφίαν καὶ σύνεσιν, τὰς ὅποιας ἔλαβε παρὰ τοῦ Κυρίου.

Σοφός, λοιπόν, καὶ φρόνιμος καὶ δίκαιος βασιλεὺς ὑπῆρχεν ὁ Σολομών.

Συντόμως ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ ἐκδηλωθῇ ἡ σοφία καὶ ἡ σύνεσις τοῦ Σολομῶντος. Μίαν ἡμέραν * ἐκάθητο εἰς τὸ κριτήριον καὶ ἔκρινε τὰς διεκφορὰς τῶν ὑπηκόων του. Παρουσιάσθησαν τότε δύο γυναικες, ἐκ τῶν ὅποιων ἡ πρώτη κλαίουσα εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα:

— Ἐγὼ διέμενον εἰς ἓν δωμάτιον μετὰ τῆς ἄλλης γυναικός. Ἡ κάθε μία εἶχε τὸ βρέφος της. Εἰς τὸ δωμάτιον αὐτὸ δύο εἰς ἄλλος ὑπῆρχε. Τὴν παρελθοῦσαν νύκτα ἀπέθανε τὸ ἴδικόν της βρέφος καὶ ἐσηκώθη σιγὰ σιγά, ἥρπασε τὸ ἴδικόν μου καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν θέσιν του τὸ ἴδικόν της τὸ νεκρόν. “Οταν ἔξυπνησα, ἥρχισα νὰ κλαίω διότι ἐνόμισα ὅτι ἀπέθανε τὸ τέκνον μου, ἐπειτα ὅμως παρετήρησα, ὅτι δὲν ἦτο ἴδικόν μου, ἀλλὰ τῆς κακῆς αὐτῆς γυναικός.

Ἡ ἄλλη γυναίκα τότε ἔλαβε τὸν λόγον καὶ εἶπεν.

— Αὐτὴ ἐπινίξεν εἰς τὸν ὄπον της τὸ τέκνον της. Τὸ ἴδικόν μου ζῇ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ. Εἶναι αὐτὸ ἐδῶ.

‘Ο Βασιλεὺς ἀμέσως δέταξε νὰ σφαγῇ τὸ βρέφος καὶ νὰ λάβουν καὶ αἱ δύο γυναικες ἀνὰ ἓν τεμάχιον. Τὶ συνέβη τότε; Ἡ μία γυναίκα ἥρχισε νὰ κλαίῃ:

— Οχι, εἶπε, καλύτερα νὰ λάβῃ τὸ τέκνον μου ἡ ἄλλη γυναίκα, παρὰ νὰ σφαγῇ τοῦτο. Ἡ ἄλλη γυναίκα, ἔλεγεν, ὅτι ἐπρεπε νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ δικαγὴ τοῦ βασιλέως καὶ νὰ σφαγῇ τὸ βρέφος καὶ ἀς μὴ τὸ ἔχη καμμία ἐκ τῶν δύο. Αὐτὸ ἀκριβῶς ἥθελε καὶ ὁ Σολομών.

— Νὰ δοθῇ ἀμέσως τὸ βρέφος εἰς ἑκείνην ἡ ὅποια δὲν ἥθελε νὰ σφαγῇ τοῦτο. Ἀπὸ τὴν ἀγάπην της, ἐγνώρισα τὴν ἀληθινὴν μητέρα.

“Ολος ὁ κόσμος ἐθαύμασε τὴν σοφίαν καὶ ηὔχαριστησε τὸν συνετὸν καὶ δίκαιον βασιλέα.

Κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Θεοῦ οὐδεὶς βασιλεὺς ἔφθασεν εἰς τόσην δόξαν καὶ τόσην δύναμιν ὅσον ὁ Σολομών.

‘Ο Σολομών ἔξεδήλωσεν ἐπίσης τὴν σοφίαν του διὰ τῶν συγγραμμάτων του. Συνέγραψε σοφὰ συγγράμματα, ἐκ τῶν ὅποιων σώζονται αἱ

* Γ' Βασιλειῶν γ' 16-28.

Παροιμίαι, ό **Ἐκκλησιαστής** και τὸ **Ἄσμα Ἀσμάτων**, τὰ ὅποια εἶναι βιβλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

‘Η βασιλεία τοῦ Σολομῶντος ὑπῆρξεν εἰρηνική. Τὸ ὡραιότερον και σπουδαιότερον ἐκ τῶν ἔργων του ὑπῆρξεν ὁ **Ναὸς τοῦ Σολομῶντος**. ‘Εκατὸν πεντήκοντα χιλιάδες ἐργατῶν εἰργάσθησαν, διὰ νὰ τελειώσουν ἐπὶ ἑπτὰ και ἥμισυ ἔτη τὸν Ναὸν ἐκεῖνον. ‘Ο Ναὸς ἐκτίσθη εἰς τὸν λόφον Σιών ὅμοιος πρὸς τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου, εἶχε δὲ δύο μέρη. Τὸ **Ἀγιον** και τὰ **Ἀγια τῶν Ἀγίων**. Τὰ μέρη αὐτὰ ἔχωρίζοντο διὰ πολυτίμου παραπετάσματος. ‘Η Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης μετεφέρθη μεγαλοπρεπῶς και ἐτέθη εἰς τὰ **Ἀγια τῶν Ἀγίων**. ‘Ο Ναὸς εἶχε προσέτι δύο αὐλάς; Τὴν ἐσωτερικὴν διὰ τοὺς Ἱερεῖς και τὴν ἐξωτερικὴν διὰ τὸν λαόν. Τὰ πάντα εἰς τὸν Ναὸν ἥσαν κατεσκευασμένα ἐκ πολυτίμων μετάλλων και χρυσοῦ. Και αἱ σανίδες ἀκόμη ἥσαν ἐστρωμέναι μὲ πλάκας χρυσοῦ.

Τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ναοῦ ἔγιναν μὲ μεγαλοπρέπειαν. ‘Ο Σολομὼν προσηγήθη και ηγαρίστησε τὸν Κύριον. Παρεκάλεσε νὰ εἰσακούωνται αἱ προσευχαί, αἱ ὄποιαι θὰ ἀναπέμπωνται ἐκ τοῦ Ναοῦ τούτου. ‘Εκτοτε ὁ Ναὸς οὗτος ἐθεωρήθη ὡς ἡ μόνη ἐπίγειος κατοικία τοῦ Θεοῦ και ὅλαι αἱ θυσίαι ἐκ μέρους τῶν **Ισραηλιτῶν** ἐπρεπε νὰ γίνωνται εἰς τὸν Ναὸν αὐτὸν.

‘Ο Σολομὼν ἔκαμε και πολλὰ ἄλλα ἔργα πολιτισμοῦ. ‘Εκτισε τεῖχος πέριξ τῶν **Ιεροσολύμων**. ‘Εκτισε πλησίον τοῦ Ναοῦ μεγαλοπρεπῆ ἀνάκτορα. ‘Ο θρόνος του ἦτο κατεσκευασμένος ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν. ‘Επροστάτευσε τὰς τέχνας, ἀνέπτυξε τὴν ναυτιλίαν, προήγαγε τὸ ἐμπόριον και ἔφερεν εὔτυχίαν εἰς τὸν λαόν. Τοιαύτην δύναμιν και πλοῦτον και δόξαν ἀπέκτησεν, ὡστε ἄλλοι βασιλεῖς μακρόθεν ἀπέστελλον πρὸς αὐτὸν πλούσια δῶρα και ἡρούντο νὰ ἐπισκεφθοῦν αὐτόν, ὅπως μία περίφημος βασίλισσα, ἡ βασίλισσα τοῦ Σαβᾶ.

Δυστυχῶς ὅμως ἡ μεγάλη πολυτέλεια διέφθειρε τὸν Σολομῶντα, ὡστε ἐλησμόνησεν οὗτος τὸν ἀληθινὸν Θεόν. ‘Ο Θεὸς ὡργίσθη διὰ τὴν διαγωγὴν αὐτὴν τοῦ Σολομῶντος και ἐτιμώρησεν αὐτὸν μὲ μεγάλας συμφοράς. Μετὰ τὸν θάνατον μάλιστα τοῦ Σολομῶντος ἐπέτρεψε νὰ διγχασθῇ τὸ ἰσχυρὸν και μέγια βασίλειον τῶν **Ισραηλιτῶν** και νὰ ἔλθουν μεγάλαι συμφοραὶ και εἰς τὸν λαόν, ὁ οποῖος ἐπίσης ἐκ τῆς μεγάλης εὔτυχίας ἐλησμόνησε τὸν Θεόν.

‘Ο Σολομὼν ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν ἑβδομήκοντα ἔτην και ἐβασίλευσεν ἐπὶ 40 ἔτη, ὅπως και ὁ πατέρη του Δαυΐδ.

11. Ἡ διαιρεσις εἰς δύο βασίλεια καὶ ἡ καταστροφή τωγ ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων καὶ Βαβυλωνίων

(Γ' Βασιλ. ιβ', ιγ', ιδ' κ.ε.)

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σολομῶντος βασιλεὺς ἀνεκηρύχθη εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ υἱός του Ροβοάμ. Κατὰ τὴν ἐπίσημον ἐνθρόνισιν του ὁ λαὸς ἔζητησεν ἐλάττωσιν τῆς φορολογίας. Ὁ Ροβοάμ ὅμως συμπεριεφέρθη μὲν ἀλλαζονείαν καὶ εἶπεν ὅτι καὶ φόρους μεγαλυτέρους καὶ τιμωρίας μεγαλυτέρας θὰ ἐπιβάλῃ. Ὁ λαὸς ἐπανεστάτησεν. Αἱ δέκα φυλαὶ ἐξέλεξαν βασιλέα των τὸν δοῦλον τοῦ Σολομῶντος Ἱεροβοάμ καὶ ἀπετέλεσαν τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ μὲν πρωτεύουσαν τὴν Σιγέμ. Αἱ ἄλλαι δύο φυλαὶ τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Βενιαμίν ἔμειναν πισταὶ εἰς τὸν Ροβοάμ καὶ ἀπετέλεσαν τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα μὲν πρωτεύουσαν τὰ Ἱεροσόλυμα. Ἐκ τοῦ χωρισμοῦ αὐτοῦ ὅσοι ἀνῆκον εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ ὡνομάσθησαν Ἰσραηλῖται καὶ ὅσοι ἀνῆκον εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα ὡνομάσθησαν Ἰουδαιοί. Ὁ διχασμὸς ἔφερε συντόμως κακὰ ἀποτελέσματα. Μεταξύ τῶν δύο βασιλείων ἔγιναν πόλεμοι καταστρεπτικοί, οἱ ὅποιοι ἔξησθένησαν αὐτούς, ὡστε νὰ μὴ δύνανται νὰ πολεμήσουν πλέον νικηφόρως πρὸς τοὺς ἔξωτερικούς ἐχθρούς. Ἀλλὰ καὶ θρησκευτικῶς ἔξεπεσαν. Εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ ὁ Ἱεροβοάμ ἀπηγόρευσεν εἰς τοὺς ὑπηκόους του νὰ μεταβαίνουν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Σολομῶντος καὶ δυστυχῶς κατεσκένασεν εἰδωλα, δύο χρυσοῦς μόσχους, τοὺς ὅποιους ἔστησεν εἰς δύο σημεῖα τοῦ βασιλείου του καὶ διέταξε νὰ λατρεύωνται οἱ μόσχοι οὗτοι διὰ Θεού.

Ἐπὶ τῶν διαδόχων του ἡ καταστασις ἐχειροτέρευσεν. Εἰς μάλιστα ἐκ τῶν διαδόχων, του ὁ Ἀχαάβ, ἐνυμφεύθη τὴν εἰδωλολάτριν Ἱεζάβελ, ἡ ὅποια μετὰ μανίας ἐπολέμησε τοὺς ἐναπομείναντας πιστοὺς εἰς τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων των. Ἰδρυσεν εἰδωλολατρικούς ναοὺς εἰς τὸν Βάαλ καὶ εἰς τὴν Ἀστάρτην, παρὰ τὰς φωνὰς τῶν Προφητῶν, οἱ ὅποιοι ἐδίδασκον ἐπιστροφὴν εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Βεβαίως μεταξὺ τῶν βασιλέων τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ ἀνεφάνησαν καὶ εὐσεβεῖς βασιλεῖς, ὅπως ὁ Ἰηοῦ, ὁ Ἰωάχιλ καὶ ὁ Ἰωάς, ἀλλὰ ἥσαν τόσον δλίγοι, ὡστε ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐπαναφέρουν τὸν λαὸν εἰς τὴν ἀληθινὴν θρησκείαν.

Ἀποτέλεσμα τῆς ἀσεβείας ὑπῆρξεν ἡ καταστροφὴ τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων, οἱ ὅποιοι ἔσυραν αἰγματώτους τοὺς καλυτέρους Ἰσραηλῖτας εἰς τὴν Ἀσσυρίαν. Ἐκεῖ ἐλησμόνησαν καὶ Θεὸν

καὶ ἔθνος καὶ ἐχάθησαν μεταξὺ τῶν λαῶν τῆς Ἀσίας καὶ οὐδέποτε πλέον ἐπέστρεψαν εἰς τὴν χώραν των. Ἡ χώρα τῶν Ἰσραηλιτῶν ἔγινεν ἀποικία τῶν Ἀσσυρίων. Ἐκεῖ ἤλθον καὶ κατέκησαν ἄποικους Ἀσσύριους, οἵ δόποιοι ἀνεμίχθησαν μετὰ τῶν ἐλαχίστων Ἰσραηλιτῶν, οἵ δόποιοι εἶχον ἀπομείνειν καὶ ἔγινεν εἰς νέος λαὸς μὲν πρωτεύουσαν τὴν Σαμάρειαν. Οὗτοι ὡνομάσθησαν **Σαμαρεῖται** καὶ ἐλάτρευον μὲν τὸν Θεὸν τοῦ Ἰσραήλ, ἀλλὰ εἶχον μερικάς διαφοράς. Μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Ἰουδαίων ὑπῆρχεν ἄσπονδον μῆσος.

Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα διετήρησε τὸν Μωσαϊκὸν νόμον. Διετήρησεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τὴν δυναστείαν τοῦ Δαυΐδ, ἐκ τῆς ὄποιας θὰ προήρχετο ὁ Χριστός.

Δυστυχῶς ὅμως καὶ αὐτὸ τὸ βασίλειον ἐξέπεσεν. Ὁ Βασιλεὺς Ροβοάμ ἀντὶ νὰ συνετισθῇ μὲ τὸ πάθημα, τὸ δόποιον ἔπαθεν, ἐλησμόνησε καὶ αὐτὸς τὸν ἀλγηθινὸν Θεὸν καὶ ἐλάτρευσε τὸ εἴδωλα καὶ παρέσυρε καὶ τὸν λαὸν μὲ τὸ κακόν του παράδειγμα. Τοῦτον ἐμιμήθησαν καὶ οἱ διάδοχοί του. Ἡ χειροτέρα ἐποχὴ ἦτο ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν δόποιαν ἐβασίλευσεν ἡ ἀσεβὴς Γοθολία καὶ ἀργότερον ὁ βασιλεὺς Μανασσῆς.

Καὶ οἱ δύο ἐφόνευσαν πολλοὺς Προφήτας, οἵ δόποιοι ἐκήρυττον μετανοιαν καὶ ἐπιστροφὴν εἰς τὸν ἀλγηθινὸν Θεόν.

‘Υπῆρξαν βεβαίως καὶ βασιλεῖς εὐσεβεῖς ὅπως ὁ Ἰωσαφάτ, ὁ Ἰωάθαμ, ὁ Ἐζεκίας καὶ ὁ Ἰωσίας, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσαν νὰ σώσουν τὸν λαὸν τῆς ἐπέρχομένης καταστροφῆς. Ἡ τιμωρία ἤλθε σκληρὰ καὶ διὰ τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα. Τὸ 586 π.Χ. ὁ βασιλεὺς τῶν Βαβυλωνίων Ναβουχοδονόσορ ὁ Β' ἐκυρίευσε τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ κατέλυσε τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα. ‘Ηρπασε τὰ σκεύη καὶ ἔκαυσε τὸν Ναὸν καὶ κατέσφαξε τοὺς Ἰουδαίους. Ἐτυφλώθη ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας καὶ ἐσύρθη καὶ οὗτος αἰχμάλωτος μετὰ τῶν διασωθέντων ἐκ τῆς σφαγῆς εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἡ αἰχμαλωσία αὕτη λέγεται αἰχμαλωσία ἢ μετοικεσία Βαβυλῶνος.

12. Ἡ Βαβυλώνιος αἰχμαλωσία

(Α' Βασιλ. κε', Δανιήλ α')

Οἱ Ἰουδαῖοι οἵ δόποιοι ὡδηγήθησαν εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν, ὑπέφερον ἀπεριγράπτους στερήσεις καὶ κακουχίας, ἐνῶ ἐβάδιζον πρὸς τὴν Βαβυλῶνα. Εἰς ὥραῖς ψαλμός, ὁ 136, περιγράφει τὰς κακουχίας αὐτάς.

Οι Βαβυλώνιοι, οι όποιοι ώδήγουν τοὺς Ἰουδαίους, ἐπρότεινον πρὸς αὐτοὺς νὰ ψάλλουν ἔνα θρησκευτικὸν ὕμνον. Ὁ ποιητὴς ἐνθυμεῖται τὸ γεγονὸς αὐτὸ καὶ ψάλλει.

Ψαλμὸς ΡΛΣΤ' (136)

1. Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος ἐκεῖ ἐκαθίσαμεν καὶ ἐκλαύσαμεν ἐν τῷ μνησθῆναι ἡμᾶς τῆς Σιών.
2. Ἐπὶ ταῖς ἵτεαις ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκρεμάσαμεν τὰ δογαρα ἡμῶν.
3. Ὡτι ἐκεῖ ἐπιλόγωτησαν ἡμᾶς οἱ αἰχμαλωτεύσαντες ἡμᾶς λόγους ὠδῶν καὶ οἱ ἀπαγαγόντες ἡμᾶς ὕμνον ἄστε ἡμῖν ἐκ τῶν φόδων Σιών.
4. Πῶς ἀσωμεν τὴν φόδην Κυρίου ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας;
5. Ἐὰν ἐπιλάθωμαὶ σον, Ἱερουσαλήμ, ἐπιλησθείη ἡ δεξιά μον.
6. Κολληθείη ἡ γλῶσσά μου τῷ λάρυγγί μου, ἐὰν μή σου μνησθῶ, ἐὰν μὴ προανατάξωμαι τὴν Ἱερουσαλήμ ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου.
7. Μνήσθητι, Κύριε, τῶν νίῶν Ἐδώμ τὴν ἡμέραν Ἱερουσαλήμ τῶν λεγόντων ἐκκενοῦτε, ἐκκενοῦτε, ἐως τῶν θεμελίων αὐτῆς.
8. Θυγάτηρ Βαβυλῶνος ἡ ταλαίπωρος, μακάριος δις ἀνταποδώσει σοι τὸ ἀνταπόδομά σου, δ ἀνταπέδωκας ἡμῖν.
9. Μακάριος δις κρατήσει καὶ ἐδαφιεῖ τὰ νήπια σου ποὺς τὴν πέτραν.

Τὰ δύο πρῶτα ἔτη τῆς Βαβυλωνίου αἰχμαλωσίας ὑπέφερον πολύ. Ἡσαν διασκορπισμένοι καὶ ἔζων ἐν μέσῳ λαῶν μὲν ἔνα ἥθη καὶ ἔνην θρησκείαν. Μετὰ τὰ δύο ἔτη ἡ ζωὴ ἥρχισε νὰ γίνεται καλυτέρα. Ὁ Ναθουσιοδόνσορ παρεχώρησεν εἰς αὐτοὺς τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου. Εἰργάζοντο ἐλευθέρως καὶ πολλοὶ ἔξ αὐτῶν ἐλαχῖνοι μεγάλα ἀξιώματα εἰς τὴν πολιτείαν. Τόσον καλυτέρα ἔγινεν ἡ ζωὴ, ὡστε ἥρχισαν νὰ ἀποστέλλουν βοηθήματα πρὸς τοὺς ἐναπομείναντας εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ πτωχούς Ἰουδαίους.

Οἱ νεώτεροι Ἰουδαῖοι, αὐτοὶ δηλ. οἱ όποιοι ἐγεννήθησαν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, δὲν ἔγνωρίζον τὴν ἐβραϊκὴν γλῶσσαν, ἀλλὰ τὴν γλῶσσαν τῆς χώρας εἰς τὴν ὄποιαν παρέμενον καὶ ἡ ὄποια ἐλέγετο γενικῶς Ἀραμαία. Διὰ τοῦτο ἡ γλῶσσα αὐτὴ τὴν ὄποιαν ὅμιλουν οἱ νεώτεροι Ἰουδαῖοι καὶ ὅταν ἀκόμη ἐπανῆλθον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ὀνομάζεται Ἀραμαϊκή. Οἱ αἰχμαλώτοι Ἰουδαῖοι κατὰ παραχώρησιν τοῦ Ναθουσιοδόνσορος εἶχον αὐτοδιοίκησίν τινα καὶ ἔζων κατὰ τὰ ἥθη καὶ ἔθιμά των.

Μεγάλην πικρίαν ἡσθάνοντο διότι δὲν εἶχον Ναόν. Οὕτε ἡτο δυνατὸν εἰς τὴν ξένην χώραν νὰ ἰδρύσουν τοιοῦτον. Ἐπειδὴ ὅμως ἡτο ἀνάγκη νὰ προσεύχωνται καὶ νὰ λατρεύουν τὸν Θεόν, συνηθοίζοντο πλησίον τῶν Προφητῶν, περὶ τῶν ὁποίων θὰ ὅμιλήσωμεν εἰς ἄλλο κεφάλαιον ἢ εἰς ὥρισμένα οἰκήματα, τὰ ὅποια ὠνομάσθησαν **Συναγωγαί**. Τοιουτοτρόπως οἱ πλεῖστοι εὑρισκόμενοι ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ Ἰουδαῖοι διετήρησαν τὴν πάτριον θρησκείαν καὶ εἶχον τὸν πόθον νὰ ἐπιστρέψουν μίαν ἡμέραν εἰς τὴν Παλαιστίνην.

13. Ἡ Παλαιστίνη εἰς τὴν ἔξουσίαν τῶν Περσῶν καὶ τὸ τέλος τῆς αἰχμαλωσίας

(Α' "Εσδρας β', γ' κ. ἐ.)

Ολίγα ἔτη ἀργότερον οἱ Μῆδοι καὶ οἱ Πέρσαι περὶ τὸ 538 π.Χ. ἔκυριευσαν τὴν Βαβυλῶνα. Ὑπὸ τὴν νέαν αὐτὴν κυριαρχίαν οἱ Ἰουδαῖοι διήρχοντο ἡσύχως. Ὁταν ἀπέθανον ὁ Καμβύσης καὶ ὁ Δαρεῖος, βασιλεὺς ἔγινεν ὁ Κύρος. Ἐν ἐκ τῶν πρώτων διαταγμάτων τοῦ Κύρου ἦτο, νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς Ἰουδαίους νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν πατρίδα τῶν καὶ νὰ ἀνοικοδομήσουν τὸν Ναόν των.

Μεγάλην χαρὰν ἡσθάνθησαν οἱ Ἰουδαῖοι. Δὲν ἀπεφάσισαν ὅμως νὰ ἐπιστρέψουν ὅλοι. Πολλοὶ εἶχον γεννηθῆ εἰς τὴν Βαβυλῶνα καὶ δὲν ἤθελον νὰ φύγουν. "Ολοι ὅμως καὶ αὐτοὶ οἱ ὅποιοι ἔμειναν, προσέφερον βοήθειαν διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ Ναοῦ. Οἱ ἵερεῖς καὶ οἱ Λευΐται καθὼς καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν φυλῶν Ἰούδα καὶ Βενιαμίν ἐπρωτοστάτησαν κατὰ τὴν ἐπιστροφήν. Ἀρχηγὸς τῶν πεντήκοντα χιλιάδων περίπου Ἰουδαίων, οἱ ὅποιοι ἀπεφάσισαν νὰ ἐπιστρέψουν, ἐτέθη ὁ Ζοροβάβελ. Οὗτος κατήγετο ἐκ τοῦ Δαυΐδ καὶ ἦτο πρόγονος τοῦ Ἰωσήφ καὶ τῆς Θεοτόκου. "Ολοι ἐπίσης οἱ Βαβυλώνιοι προσέφερον πολλὰ πράγματα εἰς τοὺς ἐπαναπατριζομένους καὶ ἐνδύματα καὶ ζῶα. Ὁ ἕδιος ὁ Κύρος προσέφερεν εἰς τὸν Ζοροβάβελ 5500 ἱερὰ σκεύη ἀπὸ ἐκεῖνα, τὰ ὅποια εἶχεν ἀρπάσει ὁ Ναβουχοδονόσορ ἐκ τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομῶντος. Δὲν περιγράφεται ἡ χαρὰ καὶ ἡ συγκίνησις τῶν ἐπιστρεφόντων, ὅταν ἐπάτησαν εἰς τὴν Ἀγίαν Γῆν. Τὰ αἰσθήματα τῆς χαρᾶς των τὰ ἐκφράζει ὥραιότατα ὁ 125 φαλμός.

1. Ἐν τῷ ἐπιστρέψαι Κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν Σιών ἐγενήθημεν ὥσει παρακεκλημένοι.

2. Τότε ἐπλήσθη χαρᾶς τὸ στόμα ἡμῶν καὶ ἡ γλῶσσα ἡμῶν ἀγαλλιάσεως, τότε ἔφοῦσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐμεγάλυνε Κύριος τοῦ ποιῆσαι μετ' αὐτῶν.

3. Ἐμεγάλυνε Κύριος τοῦ ποιῆσαι μεθ' ἡμῶν, ἐγενήθημεν εὐφραινόμενοι.

4. Ἐπίστρεψον, Κύριε, τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν ὡς χειμάρρους ἐν τῷ νότῳ.

5. Οἱ σπείροντες ἐν δάκρυσιν ἐν ἀγαλλιάσει θεριοῦσι.

6. Πορευόμενοι ἐπορεύοντο καὶ ἔκλαιον βάλλοντες τὰ σπέρματα αὐτῶν ἐρχόμενοι δὲ ἡξουσιν ἐν ἀγαλλιάσει αἱρούντες τὰ δράγματα αὐτῶν.

"Ηρχισαν τότε νὰ καλλιεργοῦν τὰ πατρικά των κτήματα. Πολιτικὸς Ἀρχιγῆς ἦτο ὁ Ζοροβάβελ καὶ θρησκευτικὸς ὁ Ἀρχιερεὺς Ἰησοῦς.

"Η πρώτη φροντίς των ἦτο ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ Ναοῦ. Ἔωρτασαν τὴν μεγάλην ἕορτὴν τῆς Σκηνοπηγίας καὶ τὸ ἐπόμενον ἔτος (535) ἤρχισεν ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ Ναοῦ, ὁ ὄποιος ἐτελείωσεν ἐπὶ βασιλέως τῶν Περσῶν Δαρείου τοῦ Ὑστάσπους, περὶ τὸ 516 π.Χ. Τὰ ἔγκαίνια ἔγιναν μεγαλοπρεπῶς, ἀλλὰ ὁ νέος οὗτος Ναὸς δὲν εἶχε τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὴν λαμπρότητα τοῦ παλαιοῦ.

"Οσοι ἐκ τῶν Ιουδαίων ἔμειναν εἰς τὴν Βαβυλῶνα διεσκορπίσθησαν καὶ εἰς ἄλλα μέρη καὶ ἵδρυσαν Ιουδαϊκὰς κοινότητας. Οἱ ἐκτὸς τῆς Παλαιστίνης διασκορπισθέντες Ιουδαῖοι, ὧνομάσθησαν Ιουδαῖοι τῆς διασπορᾶς.

Μετὰ ὅγδοντα περίπου ἔτη ἀπὸ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν Ιουδαίων εἰς τὴν Παλαιστίνην, ἐπέστρεψαν καὶ ἄλλαι 1.500 οἰκογένειαι αἰχμαλώτων ὑπὸ τὸν ἱερέα "Εσδρα. Τὸ 458 π.Χ. ἔφθασαν εἰς τὴν Ιερουσαλήμ. Ὁ "Εσδρας μαζὶ μὲ τὸν διορισθέντα ἀργότερον ἐπαρχὸν Νεεμίαν προσεπάθησαν νὰ ἀναδιοργανώσουν τὸν Ιουδαϊκὸν λαόν. Ἀπηγόρευσαν τοὺς γάμους μεταξὺ Ιουδαίων καὶ εἰδωλολατρῶν. Ὁ ἔγγονος ὅμως τοῦ ἀρχιερέως, Μανασσῆς, δὲν ὑπήκουσε καὶ δὲν ἐγκατέλειψε τὴν εἰδωλολατρινή σύζυγόν του, κόρην τοῦ Πέρσου σατράπου τῆς Σαμαρείας. Μετέβη

εἰς τὴν Σαμάρειαν, ἔκτισεν ἄλλον Ναὸν εἰς τὸ ὅρος Γαριζὲν καὶ τοιουτοτρόπως συνετέλεσεν, ὡστε νὰ μεγαλώσῃ τὸ μῆσος μεταξὺ Ἰουδαίων καὶ Σαμαρειτῶν.

Ο "Εσδρας διέταξε νὰ ἀναγινώσκεται τακτικῶς εἰς τὰς Συναγωγὰς ὁ Νόμος. "Ἐκανε μάλιστα καὶ τὴν πρώτην συλλογὴν τῶν βιβλίων τῆς Π. Διαθήκης εἰς ἔνα τόμον, ὁ ὄποιος ὡνομάσθη **Κάνων τῆς Π. Διαθήκης**. Τέλος ὁ "Εσδρας συνήθροισε τὸν λαὸν εἰς ἐπίσημον τελετήν, κατὰ τὴν ὥποιαν ὑπεσχέθησαν ὅλοι, ὅτι θὰ εἶναι πιστοὶ εἰς τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ.

14. Ἡ Παλαιιστίνη ὑπὸ τοὺς "Ελληνας

(A' Μακκαβαίων α', β' κ. ε., B' Μακκαβαίων γ')

Διακόσια ὀλόκληρα ἔτη ἔμειναν ὑπὸ τοὺς Πέρσας οἱ Ἰουδαῖοι. "Οταν ὁ Μ. Ἀλέξανδρος περὶ τὰ τέλη τοῦ 331 π.Χ. ἐπολέμει ἐναντίον τῶν Περσῶν καὶ ἐποιούρκει τὴν Δαμασκὸν καὶ τὴν Τύρον, ἔστειλεν ἀντιπροσωπείαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ ἐζήτει ὑποταγήν. 'Ο Ἀρχιερεὺς δὲν ἐδέχθη. Ἀργότερον ὁ Μ. Ἀλέξανδρος ἔφθασε πρὸ τῶν Ἱεροσολύμων.

Οἱ Ἰουδαῖοι ὅχι μόνον ὑπετάγησαν, ἀλλὰ καὶ τὸν ὑπεδέχθησαν μετὰ πομπῆς. 'Ο Μ. Ἀλέξανδρος συνεκινήθη ἐκ τῆς ὑποδοχῆς καὶ συνεπάθησεν αὐτούς. "Οταν μάλιστα τοῦ ἔδειξαν τὴν προφητείαν τοῦ Προφήτου Δανιήλ, ἡ ὄποια ἔλεγεν, ὅτι θὰ ἤτο ὁ καταλυτὴς τοῦ Περσικοῦ κράτους, ηὐχριστήθη καὶ προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Σολομῶντος. Μετεχειρίσθη φιλικῶς τοὺς Ἰουδαίους καὶ αὐτοὶ πάλιν ἴκανοποιημένοι ἐκ τῆς συμπεριφορᾶς τοῦ "Ελληνος Βασιλέως, κατετάγησάν εἰς τὸν στρατόν του καὶ τὸν ἐβοήθησαν εἰς τὴν ἐκστρατείαν του.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, ἡ Ἰουδαία πότε περιέπιπτεν εἰς τὴν ἔξουσίαν τῶν Πτολεμαίων τῆς Αἰγύπτου, πότε εἰς τὴν ἔξουσίαν τῶν Σελευκιδῶν τῆς Συρίας, διότι καθὼς γνωρίζομεν, οἱ διάδοχοι τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου ἐδιγχάσθησαν.

'Αμέσως μετὰ τὸν θάνατόν του καὶ ἐπὶ 100 ἔτη ἡ Παλαιιστίνη ἔμεινεν εἰς τὴν ἔξουσίαν τῶν Πτολεμαίων, οἱ ὄποιοι περιεποιήθησαν πολὺ τοὺς Ἰουδαίους.

Εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν συνεκεντρώθησαν πολλοὶ Ἰουδαῖοι καὶ προ-

ώδευσαν εἰς τὸ ἐμπόριον. Ἐτέλουν ἐλευθέρως τὰ τῆς λατρείας τῶν καὶ ώμίλουν τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Οὗτοι ὡνομάσθησαν Ἐλληνισταὶ Ἰουδαῖοι. Χάριν αὐτῶν μάλιστα ὁ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὁ Β' ὁ Φιλάδελφος, διὰ νὰ ἔξυπηρετήσῃ τὰς θρησκευτικάς των ἀνάγκας, διότι δὲν ἔγνωριζον οὕτοι τὴν ἑβραικὴν γλῶσσαν, διέταξε νὰ γίνη μετάφρασις τῆς Π. Διαθήκης εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

Ἀνέλαβον τότε 72 σοφοί Ίουδαῖοι, οἱ ὄποιοι ἔγνωριζον καὶ τὴν ἑβραικὴν καὶ τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν καὶ μετάφρασαν τὴν Π. Διαθήκην. Ἡ μετάφρασις αὐτή, καθὼς γνωρίζομεν, λέγεται μετάφρασις τῶν ἑβδομήκοντα καὶ γράφεται ὡς ἔξης: Μετάφρασις τῶν Ο'. Εἶναι τὸ ἐπίσημον κείμενον τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἔξ αὐτοῦ ἀναγινώσκονται αἱ διάφοροι περικοπαὶ τῆς Π. Διαθήκης κατὰ τὰς θρησκευτικάς τελετὰς καὶ ἀκολουθίας.

Μὲ αὐτὴν τὴν μετάφρασιν ἔγνωρισαν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ οἱ Ἑλληνες καὶ αὐτὴ μετεφράσθη σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς γλώσσας τῶν χριστιανικῶν λαῶν.

Ἄπὸ τοῦ 198 π.Χ. ἡ Ίουδαία ὑπῆκθη εἰς τὸ βασίλειον τῶν Σελευκιδῶν. Κατ' ἀρχὰς ἡ ζωὴ τῶν Ίουδαίων ὑπὸ τούς Σελευκίδας ὑπῆρξε καλή. Πολλοὶ Ίουδαῖοι ἐγκατεστάθησαν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ βασιλείου αὐτοῦ Ἀντιόχειαν.

Ἄργοτερον ὅμως ἤρχισαν νὰ πιέζουν τοὺς Ίουδαίους μὲ βαρυτάτους φόρους καὶ τὸ χειρότερον ἔξ ὅλων ἦτο, ὅτι ὁ Σέλευκος Δ' ὁ Φιλοπάτωρ ἀπεφάσισε νὰ ἀρπάσῃ καὶ τοὺς θησαυροὺς τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομῶντος. Ἀπέστειλε τὸν ὑπουργὸν του Ἡλιόδωρον, ὁ ὄποιος εἰσῆλθε βιαίως εἰς τὸν Ναόν. Δὲν ἤδυνθη ὅμως νὰ κάμη τὸ κακὸν αὐτό, διότι Ἀγγελος Κυρίου ἐπλήγωσεν αὐτὸν μὲ ρομφαίαν φλογίνην καὶ τὸν ἔρριψε κατὰ γῆς. Τότε ἐξήτησεν οὗτος συγχώρησιν καὶ ἐθεραπεύθη, ἐπέστρεψε δὲ κχωρὶς νὰ ἀρπάσῃ τοὺς θησαυροὺς τοῦ Ναοῦ.

Οἱ διωγμὸς τῶν Σελευκιδῶν ἐναντίον τῶν Ίουδαίων ἔλαβε θρησκευτικὸν χαρακτῆρα. Οἱ Σελευκίδαι ἥθλησαν νὰ κάμουν εἰδωλολάτρας ὅλους τοὺς Ίουδαίους καὶ πρὸς τοῦτο μετεχειρίσθησαν κάθε μέσον. Ἡ θρησκεία τῶν Ίουδαίων διεφθάρη ἀπὸ τοὺς διαφόρους, οἱ ὄποιοι ἀνελάμβανον τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀρχιερέως. Πολλοὶ ἐκ τῶν Ίουδαίων ἔγιναν εἰδωλολάτραι. Ἄλλοι ὑπέστησαν ἡρωικῶς μαρτυρικὸν θάνατον καὶ τέλοις ἄλλοι ἐπανεστάτησαν κατὰ τῶν Σελευκιδῶν.

15. Οἱ Μακκαβαῖοι

(*I' Μακκαβαῖον στ', A' Μακαβ. β'*)

Μεταξὺ ἐκείνων, οἱ ὄποιοι ὑπέστησαν μαρτυρικὸν θάνατον κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν Σελευκιδῶν, ἥτο δὲ γέρων Ἐλεάζαρος καὶ οἱ ἐπτὰ παῖδες μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν.

Οὐ Ελεάζαρος ἥτο πιστὸς Ἰουδαῖος. Τοῦτον ἤθελον νὰ ἀναγκάσουν νὰ φάγῃ χοιρινὸν κρέας, πρᾶγμα τὸ ὄποιον ἀπηγόρευεν ὁ Μωσαῖκὸς νόμος. Εἶναι ἔτρωγε, τοῦτο θὰ ἐσήμαινεν, ὅτι δὲ Ἐλεάζαρος ἤρνεῖτο τὴν Ἰουδαϊκὴν Θρησκείαν. Οὐ Ἐλεάζαρος ἤρνήθη νὰ φάγῃ. Τότε ὠδήγησαν αὐτὸν πρὸς τὸ μαρτύριον, εἰς τὸ ὄποιον προσῆλθε μὲν χαρὰν μεγάλην. Καθ' ὅδὸν προέτρεπον αὐτὸν ἄνθρωποι τοῦ βασιλέως νὰ φάγῃ κρέας ἄλλο καὶ νὰ ὑποκριθῇ, ὅτι τρώγει κρέατα θυσιῶν, εἰδωλοθύτα, διὰ νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν του. Οὐ Ἐλεάζαρος δῦμας μὲν θάρρος ἔλεγε: « Δὲν ἀξίζει εἰς τὴν ἴδιακήν μου ἡλικίαν νὰ ὑποκριθῶ, διὰ νὰ ἀποφύγω τὴν τιμωρίαν τῶν ἀνθρώπων. Διότι καὶ ἀν ἀποφύγω τὴν τιμωρίαν τῶν ἀνθρώπων, δὲν θὰ ἀποφύγω τὴν τιμωρίαν τοῦ Παντοκράτορος οὕτε ἐδῶ, οὕτε εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν ».

Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ μαρτυρίου ἔλεγε: « Μόνον τὸ σῶμα μου πάσχει· ἡ ψυχὴ μου δῦμας αἰσθάνεται εὐχαρίστησιν, διότι πάσχω ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ ». Τοιουτοτρόπως ἀπέθανεν δὲ γέρων πιστὸς εἰς τὸν Θεόν.

Ἄλλο ἀξιοθαύμαστον παράδειγμα θυσίας, γάριν τοῦ ὄντος κατος τοῦ Θεοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτήν, ὑπῆρξε τὸ μαρτύριον τῶν ἐπτὰ παίδων.

Αφοῦ συνελήφθησαν οὗτοι μετὰ τῆς χήρας μητρός των, προσήγθησαν εἰς τὸν βασιλέα. Οὐ Ἀντίοχος προσεπάθησε νὰ τοὺς φέρῃ εἰς τὴν εἰδωλολατρίαν μὲν ἀπειλὰς καὶ δαρμούς. Τότε ὁ μεγαλύτερος ἀδελφὸς εἶπε: « Κάκιστε τῶν ἀνθρώπων, σὺ μὲν ἀφαιρεῖς τὴν ζωὴν ταύτην, ἀλλ' ὁ Βασιλεὺς τοῦ κόσμου θὰ ἀναστήσῃ ἡμᾶς εἰς νέαν καὶ αἰωνίαν ζωὴν ».

Μὲ γεναιότητα ὅλοι ὑπέμειναν τὸ μαρτύριον. « Οταν ἐπρόκειτο νὰ θανατωθῇ ὁ τελευταῖος, ὁ Ἀντίοχος εἶπεν εἰς τὴν μητέρα του, νὰ πείσῃ τὸ τελευταῖον τῆς τέκνουν, νὰ ἀρνηθῇ τὴν Ἰουδαϊκὴν Θρησκείαν διὰ νὰ ζήσῃ. Ἡ ἡρωϊκὴ καὶ πιστὴ ἐκείνη μήτηρ ἐστράφη πρὸς τὸ τέκνον τῆς καὶ εἶπε: « τέκνον μου, παρατήρησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Οὐ

Θεός ἐδημιούργησεν ὅλα ὅσα ὑπάρχουν εἰς τὸν κόσμον καθὼς καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Νὰ μή φοβηθῆς τὸν δῆμιον· νὰ φανῆς ἀντάξιος τῶν ἀδελφῶν σου, διὰ νὰ σὲ εῦρω μαζί των εἰς τὴν αἰωνίαν ζωήν». Τότε ὁ νέος εἶπε πρὸς τοὺς δημίους: «Τὶ περιμένετε; Δὲν ὑπακούω εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ εἰς τὸν Μωσαϊκὸν Νόμον».

Τέλος ἐμαρτύρησεν ὁ ὄνεος καὶ μετ' ὀλίγον ἡ μήτηρ του.

Τὸ μαρτύριον τοῦ γέροντος Ἐλεαζάρου καὶ τῶν ἐπτά παιδῶν μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν ἔορτάζει ἡ Ἐκκλησία μας τὴν 1ην Αὐγούστου.

“Αλλοι Ἰουδαῖοι, καθὼς εἴπομεν, ἐπανεστάτησαν κατὰ τῶν Σελευκιδῶν. Τὸ σύνθημα τὸ ἔδωκεν περὶ τὸ 167 π.Χ. ὁ γέρων Ἱερεὺς Ματταθίας. Οὗτος μετὰ τῶν πέντε υἱῶν του ἡγανάκτησαν ἐκ τῆς καταπιέσεως αὐτῆς τῶν Σελευκιδῶν, ἔφυγον ἐκ τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ ἤλθον εἰς τὴν πατρίδα των Μωδείν.

‘Απὸ ἐκεῖ ἔφυγε μετὰ τῶν υἱῶν του εἰς τὰ ὅρη καὶ ἐκάλεσε καὶ ὄσους ἦθελον νὰ τὸν ἀκολουθήσουν. Πολλοὶ συνθροίσθησαν πλησίον του καὶ ὁ Ἱερὸς ἀγῶνας ἤρχισε κατὰ τῶν Σελευκιδῶν. Μετ’ ὀλίγον ἀπέθανεν ὁ Ἱερεὺς Ματταθίας καὶ ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἀγῶνος ὁ τριτότοκος υἱός του Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος, ἐξ αὐτοῦ ὀνομάσθησαν καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοί Μακκαβαῖοι.

Οὗτος ἐνίκησε πολλάκις τὰ στρατεύματα τῶν Σελευκιδῶν ἀν καὶ ἤσαν πολὺ περισσότερα ἀπὸ τὰ ἰδιαῖα του. Πρὶν ἀρχίσῃ ἡ μάχη, προπαρεσκευάζετο πάντοτε διὰ νηστείας καὶ προσευχῆς. ‘Ἐντὸς δύο ἐτῶν ὁ Ἰούδας ἐκυρίευσε τὰ Ἱεροσόλυμα. ‘Η πρώτη ἐργασία του ἦτο ἡ ἐπισκευὴ καὶ ἡ περιποίησις τοῦ Ναοῦ. ‘Εώρτασε μεγαλοπρεπῶς τὰ ἐγκαίνια καὶ κατεσκεύασεν ὀχυρὰ τείχη γύρω ἀπὸ τὸν Ναόν, διὰ νὰ τὸν προφυλάστῃ ἀπὸ τοὺς ἔχθρούς.

Μετὰ τὸν ἔνδοξον, εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, θάνατον τοῦ Ἰούδα, τὸν ἀγῶνα ἐξηκολούθησαν οἱ ἀδελφοί του.

Τὴν ἐποχὴν αὐτὴν παρουσιάζονται καὶ αἱ δύο θρησκευτικαὶ αἵρεσις, τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Σαδδουκαίων. Οἱ Φαρισαῖοι κατ’ ἀρχὰς ἤσαν καλοί. Σύν τῷ χρόνῳ ὅμως ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τὰς πρώτας ἀρχὰς των καὶ κατήγνησαν νὰ θεωροῦν τοὺς Μωσαϊκὸν Νόμον, ἀλλ’ οὐσιαστικῶς δὲν ἐτήρουν αὐτόν. Οἱ Σαδδουκαῖοι πάλιν δὲν ἐπίστευον εἰς τὴν μετὰ θάνατον

ζωὴν καὶ εἰς τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν. Δὲν ἐπίστευον εἰς τὴν ὑπαρξίαν Ἀγγέλων καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν Θείαν Πρόνοιαν.

“Τυπῆροχεν ἀκόμη καὶ ἡ αἴρεσις τῶν Ἑσσαίων. Οὗτοι ἦσαν μοναχοί. ”Εζων ἄγαμοι αὐστηρότατον βίον. ”Αλλὰ προσηγύχοντο εἰς τὸν “Ηλιον καὶ εῖχον καὶ αὐτοὶ διαφόρους ἄλλας καινοτομίας εἰς τὴν θρησκείαν.

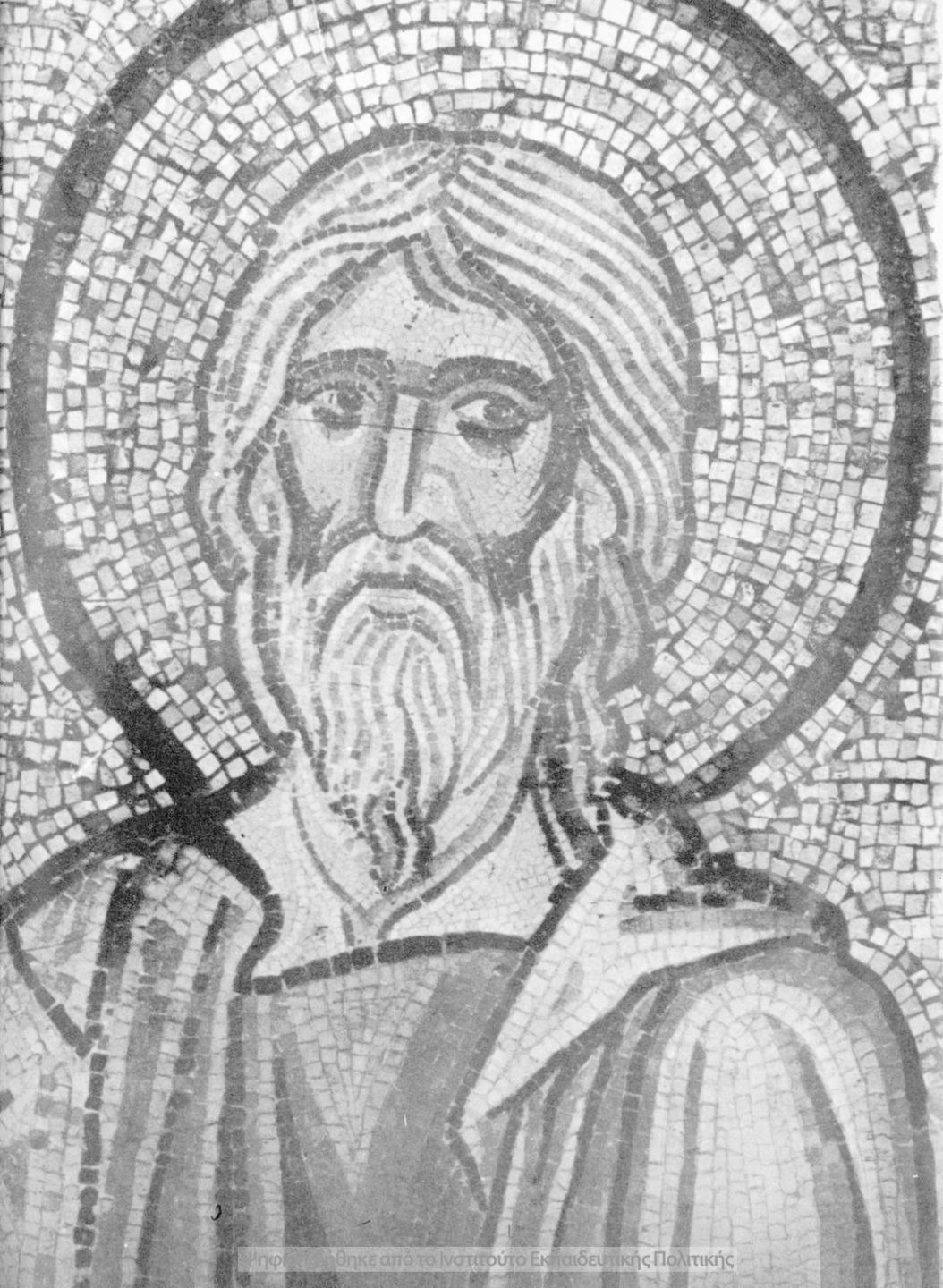
Σιγὰ σιγὰ ἡ θρησκεία κατέπεσε τελείως. Αἱ δύο τάξεις Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἀλληλοεμισοῦντο. Πότε ἐπεκράτουν οἱ πρῶτοι καὶ πότε οἱ δεύτεροι. Ἡ κατάστασις αὐτὴ ἔξησθένησε τὸ κράτος καὶ ἡ δυναστεία τῶν Μακκαβαίων ἐβάδιζε πρὸς τὸ τέλος της. Μεταξὺ τῶν τελευταίων διαδόχων τῶν Μακκαβαίων, Ἰωάννου Ὑρκανοῦ τοῦ Β' καὶ Ἀριστοβούλου τοῦ Β' ἤρχισεν ἐμφύλιος πόλεμος διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀρχιερέως. Καὶ οἱ δύο ἐκάλεσαν ὡς διαιτητὴν τὸν Ρωμαῖον στρατηγὸν Πομπήιον, ὁ δόποιος ἐζήτει μίαν τοιαύτην εὐκαιρίαν. Ἐβάδισε λοιπὸν οὗτος μετὰ τοῦ στρατοῦ του κατὰ τῆς Παλαιστίνης, τὴν ὥποιαν ἐκρίευσε τὸ 63 π.Χ. καὶ ὑπεδούλωσε τοὺς Ἰουδαίους εἰς τὸ Ρωμαϊκὸν κράτος.

16. Ἡ Παλαιστίνη ὑπὸ τοὺς Ρωμαίους

Οταν δὲ Πομπήιος κατέλαβε τὴν Παλαιστίνην, τὴν πολιτικὴν ἔξουσίαν ἤσκει πλέον ὡς ἐπίτροπος τῶν Ρωμαίων ὁ Ἀντίπατρος, Ἰουδαῖος κατὰ τὴν θρησκείαν κακὸς ὅμως καὶ διεφθαρμένος ἀνθρωπὸς. Μετ’ ὀλίγα ἔτη ὁ υἱός του Ἡρώδης ἔγινεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν βασιλεὺς καὶ κατέσφαξεν ὅσους ἦσαν συγγενεῖς τῶν Μακκαβαίων καὶ αὐτὴν τὴν γυναῖκα του ἀκόμη ἐπειδὴ κατήγετο ἐξ αὐτῶν. Ὁ Ἡρώδης ἦτο μισητὸς εἰς τοὺς Ἰουδαίους. Αὔτος ἀκριβῶς ὁ Ἡρώδης εἶναι ἐκεῖνος, ὁ δόποιος ἐζήτει νὰ φονεύσῃ καὶ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ὅταν ἐπληροφορήθη παρὰ τῶν Μάγων, ὅτι ἐγεννήθη ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Αὔτος ἐφόνευσε τὰς δέκα τέσσαρας χιλιάδας τῶν ἀθώων νηπίων τῆς Βηθλεέμ, διὰ νὰ φονευθῇ μεταξὺ αὐτῶν καὶ ὁ Χριστός.

Διώριζε καὶ ἔπαινε τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἐτοποθέτει ἀνθρώπους ἰδιούς του εἰς τὸ ἀξίωμα αὐτό. Ἐκτύπησε τὸ Ἰουδαϊκὸν Συνέδριον καὶ ἡθέλησε νὰ μεταβάλῃ τὴν Ἀγίαν Πόλιν Ἱερουσαλήμ εἰς κέντρον πολυτελείας καὶ ἀμαρτίας.

Τὸ μῆσος τοῦ λαοῦ κατεπραύνθη, ἀφ’ ὅτου ὁ Ἡρώδης ἀνοικοδόμησε τὸν Ναὸν τοῦ Σολομῶντος. Ἀλλὰ πάλιν τὸ μῆσος ἐμεγάλωσε, διότι

ηφ θηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

*‘Ο Προφήτης Ἡ σαῦτας
Ψηφιδωτὸν τῆς Μονῆς Δαφνίου (IA' αἰών)*

έθεσεν ἐπάνω εἰς τὴν κυρίαν θύραν τοῦ Ναοῦ χρυσοῦν ἀετόν, σύμβολον τῆς Ρωμαϊκῆς κυριαρχίας.

Τὸ τέλος τοῦ Ἡρώδου ὑπῆρξεν οἰκτρὸν. Ἐσάπισε ζωντανός. Διὰ διαθήκης, τὸ βασίλειον τῆς Παλαιστίνης, διένειμε μεταξὺ τῶν τριῶν οὗῶν του, Ἀντίπα, Φιλίππου καὶ Ἀρχελάου.

Πάντως ἡ ζωὴ τῶν Ἰουδαίων ὑπὸ τὸν Ρωμαϊκὸν ζυγὸν ἦτο ὅπως καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Πτολεμαίων. Ἔπαθον βεβαίως μεγάλας συμφοράς, ἀλλὰ ἀπέκτησαν καὶ ἀρκετὰ προνόμια.

Ἡ Παλαιστίνη ἐκυβερνᾶτο ὑπὸ Ἐπιτρόπων ἢ Ἕγεμόνων, οἱ ὁποῖοι ἔξηρτῶντο ἀπὸ τὸν ἔπαρχον τῆς Συρίας, ἡ ὁποίᾳ ἦτο Ρωμαϊκὴ ἐπαρχία.

Εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἐγκατεστάθη μόνιμος στρατιωτικὴ φρουρά, ὄνομαζομένη **σπεῖρα**.

Ἐνῶ κατ' ἀρχὰς δὲν ἐπλήρωναν οἱ Ἰουδαῖοι φόρον πρὸς τοὺς Ρωμαίους, ἀργότερον κατηργήθη αὐτὸ τὸ προνόμιον καὶ ἤρχισαν νὰ καταβάλλουν φόρους.

Τοὺς φόρους ἐνοικίαζον πλούσιοι Ρωμαῖοι, οἱ ὁποῖοι ἕδρυν τελωνεῖα εἰς διάφορα μέρη καὶ διώριζον εἰσπράκτορας ἢ ἐπιστάτας, οἱ διοποῖοι ὀνομάζοντο **τελῶναι**. Αὐτοὶ ἦσαν κυριολεκτικῶς τύραννοι τοῦ λαοῦ.

Ἡ Ἱερουσαλήμ κατέστη πόλις τῆς ἀμαρτίας. Ἐλάχιστοι Ἰουδαῖοι ἦσαν οἱ ἀληθεῖς πιστοί, οἱ διόποι ἀνέμενον τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσίου. Δυστυχῶς οἱ περισσότεροι Ἰουδαῖοι ἀνέμενον τὸν Μεσσίαν ὡς ἐθνικὸν ἀρχηγὸν καὶ κατακτητὴν, ὁ ὁποῖος θὰ ἐπανίδρυεν ἵσχυρὸν τὸ Ἰουδαϊκὸν κράτος.

Αἱ ἀντιλήψεις αὐταὶ εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα νὰ μὴ ἐννοήσουν καὶ νὰ μὴ πιστεύσουν οἱ πλεῖστοι Ἰουδαῖοι εἰς τὸν Χριστὸν καὶ νὰ παραμένουν ἀκόμη καὶ σήμερον μακρὰν τῆς Χριστιανικῆς πίστεως.

Οἱ Ἰησοῦς Χριστός, ὅπως θὰ γνωρίσωμεν καὶ εἰς τὴν Ἰστορίαν τῆς τῆς Κ. Διαθήκης, ἥλθεν εἰρηνικός, πρᾶος καὶ ταπεινός, ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν αὐτὴν τῆς θρησκευτικῆς καταπτώσεως καὶ τῆς ἥθικῆς παρακμῆς τῶν Ἰουδαίων.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Η ΑΙΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙ' ΑΛΛΩΝ
ΕΥΣΕΒΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

1. Ἰωβ

Εἰς τὴν Αὔστιτδα χώραν ἔζη κάποιος ἀνθρωπός, ὃνομαζόμενος Ἰώβ,
«ἀληθινός, ἀμεμπτος, δίκαιος, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς
πονηροῦ πράγματος», ὡς λέγει ἡ Ἀγία Γραφή. Εἶχεν ἐπτὰ υἱούς καὶ
τρεῖς θυγατέρας καὶ κτήματα καὶ ζῶα καὶ πλούτη ἄπειρα. Ἡτο εὐ-
τυχῆς καὶ ἐδόξαζε καθημερινῶς τὸν Θεόν.

Τὴν εὐτυχίαν αὐτὴν ἐφθόνησεν ὁ διάβολος. Εἶπε, λοιπόν, εἰς τὸν
Θεόν, ὅτι ὁ Ἰώβ, εἶναι πιστὸς καὶ εὐσεβής, διότι ἔχει κάθε εὐτυχίαν,
τὴν ὄποιαν δύναται νὰ ποθήσῃ ἀνθρώπου καρδία. Καὶ ὁ Θεός, ὁ ὄποιος
εἶναι Παντογνώστης καὶ γνωρίζει τὰ πάντα, ἐγνώριζεν ὅτι ἡ πίστις
τοῦ Ἰώβ ἦτο πραγματική καὶ ὅχι φαινομενική. Διὰ νὰ ἀποδείξῃ δὲ αὐ-
τό, ἐπέτρεψεν εἰς τὸν διάβολον νὰ πειράξῃ τὸν Ἰώβ, χωρὶς ὅμως νὰ
θίξῃ τὴν ὑγείαν καὶ τὴν ζωὴν αὐτοῦ.

Μίαν ἡμέραν ἐνῷ ὁ Ἰώβ ἐκάθητο εὐτυχῆς καὶ ἀμέριμνος, ἔρχεται
ἔνας ὑπηρέτης καὶ τοῦ λέγει:

— Λησταὶ ἥλθον καὶ ἔκλεψαν τὰ βώδια καὶ τοὺς ὄνους καὶ ἔφόνευσαν
τοὺς ὑπηρέτας. Μόνος ἐγὼ ἐσώθην καὶ ἥλθον νὰ σου ἀναγγείλω τὴν συμ-
φοράν.

Δὲν εἶχε τελειώσει ἀκόμη, ὅταν ἀλλοὶ ὑπηρέτης ἔφθασε τρέχων.

— Φωτιὰ ἔπεσεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἔκαυσε τὰ πρόβατα καὶ τοὺς
ποιμένας. Μόνος ἐγὼ ἐσώθην καὶ ἥλθον νὰ ἀναγγείλω τὸ κακόν.

Τὴν ἵδιαν ὥραν τρίτος ὑπηρέτης ἔφώναξεν:

— Λησταὶ ἥρπασαν τὰς καμήλους καὶ ἔφόνευσαν τοὺς ὑπηρέτας.

Καὶ τέταρτος ἀγγελιαφόρος τὴν ἰδίαν ὥραν ἔφθανε, διὰ νὰ ἀναγγεῖλῃ καὶ νέαν συμφοράν, μεγαλυτέραν αὐτὴν ἀπὸ τὰς ἄλλας.

— "Ολα τὰ τέκνα σου, υἱοί καὶ θυγατέρες, ἔτρωγον καὶ ἔπινον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ μεγαλυτέρου ἀδελφοῦ των. Δυνατὸς ἀνεμος ἔπνευσε καὶ ἐφριψε τὴν στέγην καὶ ὅλοι ἐτάφησαν κάτω ἀπὸ τὰ ἑρείπια.

Ἐσηκωθή τότε ὁ Ἰώβ, ἔσχισε τὸ ἔνδυμά του, εἰς ἔνδειξιν πένθους, κατὰ τὰ ἔθιμα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἔξυρισε τὴν κεφαλὴν καὶ ἀφοῦ ἔπεσε μὲ τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν, προσεκύνησε τὸν Θεόν, πρὸς τὸν ὥποιον ἡ πίστις του καὶ ἡ ἐλπὶς παρέμειναν σταθεραὶ καὶ εἶπε:

« Γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρὸς μου, γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι ἐκεῖ. Ὁ Κύριος ἔδωκεν, ὁ Κύριος ἀφέιλατο· ὃς τῷ Κυρίῳ ἔδοξεν, οὗτος καὶ ἐγένετο· εἴη τὸ δύνομα Κυρίου εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας ».

"Οταν εἶδεν ὁ διάβολος, ὅτι τόσαι συμφοραὶ συγχρόνως δὲν ἐκλόνισαν τὴν πίστιν καὶ τὴν ὑπομονὴν τοῦ ἀνδρός, ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Θεόν, νὰ πειράξῃ τὸν Ἰώβ καὶ εἰς τὸ ἴδιόν του τὸ σῶμα. Ὁ Θεός, διὰ νὰ ἀναδειχθῇ ἀκόμη λαμπρότερον ἡ πίστις τοῦ Ἰώβ, ἔδωκε τὴν ἀδειαν. Μόνον ἡ ζωὴ τοῦ Ἰώβ δὲν ἐπρεπε νὰ θιγῇ.

Φοβεραὶ πληγαὶ ἐκάλυψαν τότε τὸ σῶμα τοῦ Ἰώβ καὶ πόνοι φρίκτοι τὸν ἐβασάνιζον. Μόνος, ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, ἔζυνε τὰς πληγάς του μὲ δοτραχον διὰ νὰ ἀνακουφίζεται ὀλίγον. Εἰς τὴν τόσην δυστυχίαν ἦλθον νὰ προστεθοῦν καὶ οἱ πικροὶ λόγοι τῆς γυναικός του.

— Μέχρι πότε θὰ κάμνης ὑπομονήν; "Εχασες τὰ πάντα, τέκνα, περιουσίαν, δόξαν, δύνομα. Βλασφήμησε, λοιπόν, τὸν Θεόν καὶ ἀς ἀποθάνης.

Εἰς τοὺς λόγους αὐτούς ὁ Ἰώβ ἀπήντησεν:

« "Ινα τὸ ὕσπερ μία τῶν ἀφρόνων γυναικῶν ἐλάλησας οὕτως; Εἰ τὰ ἀγαθὰ ἐδεξάμεθα ἐκ χειρὸς Κυρίου, τὰ κακὰ οὐχ ὑπείσομεν;" (ὑποφέρομεν).

Τὸν ἴδιον καιρόν, τρεῖς φίλοι τοῦ Ἰώβ, βασιλεῖς καὶ ἀρχοντες, πληροφορηθέντες τὰς συμφοράς τοῦ Ἰώβ, ἐκίνησαν ἀπὸ τὰς χώρας αὐτῶν καὶ ἦλθον νὰ παρηγορήσουν αὐτόν.

Οταν ἀντίκρυσαν τὴν τόσην αὐτοῦ δυστυχίαν, ἐστάθησαν ἀμίλητοι καὶ ἀφωνοὶ ἐπτὰ ἡμερόνυκτα.

Τέλος ἤνοιξε ὁ Ἰώβ τὸ στόμα του καὶ κατηράσθη τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥποιαν ἐγεννήθη.

Τότε οἱ φίλοι του προσεπάθησαν νὰ τοῦ ἀποδεῖξουν ὅτι ἡ τόση του συμφορὰ εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν ἀμαρτιῶν του, οἱ δὲ ὁποῖαι ἐπέφερον τὴν ὄργην τοῦ Θεοῦ. 'Ο Ἰὼβ ὅμως ἔλεγεν, ὅτι εἶναι ἀθῶος καὶ ὅτι καμία ἀμαρτία του δὲν ἦτο τόσον μεγάλη, διὰ νὰ ἐπισύρῃ τὴν τρομερὰν αὐτὴν τιμωρίαν. Οἱ φίλοι του ὅμως ἐπέμενον νὰ τὸν δινομάζουν ἀμαρτωλόν.

Τότε ὁ Θεὸς ἐπεμβαίνει καὶ ἐν μέσῳ λαίλαπος καὶ νεφῶν λέγει, ὅτι οἱ ἀνθρώποι δὲν ἔχουν δικαίωμα νὰ συζητοῦν καὶ νὰ κρίνουν τὰς βουλὰς τοῦ Θεοῦ, διότι πολλάκις εἶναι ἀνίκανοι νὰ τὰς ἐννοήσουν. 'Εκεῖνος ὁ ὁποῖος ρυθμίζει τὰ πάντα καὶ προνοεῖ περὶ πάντων, γνωρίζει τὸ ἀληθὲς συμφέρον τῶν ἀνθρώπων, οἱ δὲ ὁποῖοι πρέπει ἀγοργύστως νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τὸ θεῖον Του θέλημα. Μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ Ἰὼβ μετενόησε, διότι κατηράσθη τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγενήθη, μετενόησαν δὲ καὶ οἱ φίλοι του, διότι τὸν ὀνόμασαν ἀμαρτωλόν. Καὶ ὁ Θεὸς ἀνταμείβων τὴν πίστιν καὶ τὴν ὑπομονὴν τοῦ Ἰὼβ ἀπῆλαζεν αὐτὸν ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ἄλλους υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ποίμνια καὶ κτήματα καὶ πλούτη καὶ ἀγαθὰ διπλάσια ἀπὸ τὰ προηγούμενα.

Καὶ ἔζησεν ὁ Ἰὼβ εὐτυχής, ἔτη πολλὰ « καὶ ἐτελεύτησε πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν ». Διὰ τὰς ἀρετὰς του ἐθεωρήθη ἄγιος καὶ ἐορτάζεται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μας εἰς τὰς 6 Μαΐου.

Τὸ δόνομα καὶ ἡ ἴστορία τοῦ Ἰὼβ εἶναι γνωστὰ εἰς ὅλον τὸν κόσμον, "Οταν θέλωμεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἔνας ἀνθρώπος ἔχει μεγάλην ὑπομονήν. λέγομεν, ὅτι ἔχει Ἰὼβιον ὑπομονήν.

Πρέπει, λοιπόν, νὰ ὑπομένωμεν εἰς τὰς θλίψεις. "Οπως ὁ χρυσὸς καθαρίζεται μέσα εἰς τὴν φωτιάν, τοιουτορόπως καὶ ὁ ἀνθρώπος ἔξαγνίζεται μὲ τὰς θλίψεις καὶ τὰς δοκιμασίας.

2. Οἱ τρεῖς παῖδες ἐν τῇ καμίνῳ

(Δαριὴλ γ')

Kατὰ τὸ ἔτος 586 π.Χ. ὁ βασιλεὺς τῆς Βαβυλῶνος Ναβουχοδονόσορ ὁ Β', ἥλθε καὶ ἐπολιόρκησε τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἀποτέλεσμα τῆς πολιορκίας ἦτο ἡ νίκη τοῦ Ναβουχοδονόσορος καὶ ἡ αἰχμαλωσία χιλιάδων Ιουδαίων, οἱ δὲ ὁποῖοι δέσμιοι μετεφέρθησαν εἰς τὴν Βαβυλῶνα.

Εἶχον περάσει ἀρκετὰ ἔτη εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν οἱ Ιουδαῖοι, ὅταν

δό Ναβουχοδονόσορ διέταξεν ἀξιωματικούς τῆς αὐλῆς του νὰ ἐκλέξουν νέους ὑγιεῖς καὶ ἡθικούς ἐκ τῶν καλυτέρων οἰκογενειῶν τῶν Ἰουδαίων, διὰτοῦς προσλάβη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του. Ἐξέλεξαν λοιπὸν νέους, μεταξὺ τῶν ὅποιων ἦσαν καὶ ἐκ τῆς φυλῆς του Ἰούδα, δό Δανιήλ, δό Ἀνανίας, δό Ἀζαρίας καὶ δό Μισαήλ. Εἰς τοὺς νέους αὐτούς ἔδωσαν ὀνόματα βαβυλωνιακά. Ὁνόμασαν τὸν μὲν Δανιήλ Βαλτάσαρ, τοὺς τρεῖς δὲ ἄλλους Σεδράχ, Μισάχ καὶ Ἀβδεναχρώ.

Διέταξεν ἐπίσης δό βασιλεὺς νὰ ἐνδύσουν αὐτούς μὲ τὰ λαμπρότερα φορέματα καὶ νὰ δίδουν εἰς αὐτούς βασιλικὸν φαγητόν. Οἱ νέοι ὅμως οὕτοι, πιστοὶ εἰς τὸν Μωσαϊκὸν νόμον καὶ φοβούμενοι τὸν Θεόν, δὲν ἤθελον νὰ τρώγουν ἀπηγορευμένα διὰ τοὺς Ἰσραηλίτας φαγητά. Ἡθελον νὰ νηστεύουν καὶ ἔτρωγον μόνον ὅσπριτα καὶ ἔπινον μόνον ὕδωρ. Ἔνεκα τῆς εὐλαβείας των δό Θεδός ηὐλόγει αὐτούς καὶ τὰ φαγητὰ ἔκεινα, ὅχι μόνον δὲν ἀδυνάτησαν αὐτούς, ἀλλὰ ἔκαμαν αὐτούς ἰσχυρούς εἰς τὸ σῶμα. Ἡ δὲ πίστις των εἰς τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων των ἔκαμεν αὐτούς ἰσχυρούς εἰς τὴν ψυχήν.

Τὴν πίστιν των αὐτὴν καὶ τὴν ἀφοσίωσίν των ἀπέδειξαν εἰς μίαν κρίσιμον καὶ σπουδαίαν περίστασιν.

Οἱ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ κατεσκεύασε πελωρίαν εἰκόνα του ἐκ χρυσοῦ. Ἔστειλε λοιπὸν ἀγγελιαφόρους εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κράτους καὶ διέταξε νὰ συγκεντρωθοῦν εἰς τὴν Βαβυλῶνα ὅλοι οἱ κατὰ τόπους ἄρχοντες καὶ ἡγεμόνες, διὰτοῦς παρευρεθοῦν εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς λαμπρᾶς εἰκόνος. Καὶ ὅταν ἡ ἡμέρα ἔφθασε καὶ τὸ πλήθος τῶν ἐπισήμων καὶ τοῦ λαοῦ, εὐρίσκετο συγκεντρωμένον, κήρυξε μετέδωκε τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως. Ὅταν αἱ σάλπιγγες καὶ τὰ ἄλλα μουσικὰ ὅργανα δώσουν τὸν σύνθημα, ὑποχρεοῦνται ἄπαντες, λαὸς καὶ ἄρχοντες πίπτοντες νὰ προσκυνήσουν τὴν εἰκόνα τὴν χρυσῆν, τὴν ὅποιαν ἔστησεν δό Ναβουχοδονόσορ δό βασιλεὺς. Ὅστις θὰ ἥρνειτο, θὰ ἐρρίπτετο ζῶν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην.

Ἄλλ’ οἱ τρεῖς Ἰουδαῖοι παῖδες, οἱ ὄποιοι εἶχον διδαχθῆ νὰ λατρεύουν καὶ νὰ προσκυνοῦν τὸν ἔνα καὶ μόνον ἀληθινὸν Θεόν, δὲν ἐδειλίασαν πρὸ τῆς φοβερᾶς ἀπειλῆς, ἀλλὰ ἥρνήθησαν νὰ προσκυνήσουν τὴν χρυσῆν εἰκόνα, διὰτοῦς μὴ παραβοῦν τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ.

Μόλις δό βασιλεὺς ἐπληροφορήθη τὴν ἀρνησιν τῶν νέων, ὠργίσθη φοβερὰ καὶ διέταξε νὰ ὀδηγηθοῦν οἱ παῖδες ἐνώπιόν του. Ἄλλα καὶ πάλιν ἔκεινοι ἔμειναν σταθεροὶ εἰς τὴν πίστιν. Εἰς τὰς ἀπειλὰς τοῦ βασι-

λέως ἀπήντησαν « ἐστὶ Θεὸς ἡμῖν ἐν οὐρανοῖς, ὃς ἡμεῖς λατρεύομεν, δυνατὸς ἔξελέσθαι (νὰ λυτρώσῃ) ἡμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης».

Τότε ὁ βασιλεὺς διέταξε νὰ πυρακτωθῇ ἐπιταπλασίως ἡ κάμινος καὶ νὰ ριφθοῦν ἐντὸς αὐτῆς οἱ τρεῖς εὐσεβεῖς Ἰουδαῖοι παῖδες. Ἡ διαταγὴ ἔξετελέσθη.

Παράξενον ὅμως· ἀντὶ θρήνων καὶ κλαυθμῶν, γλυκεῖα μουσικὴ καὶ ἀρμονικὴ ψαλμωδία ἤκουετο ἐκ τῆς καμίνου. «Οταν δὲ ἐπλησίασαν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄλλοι ἀρχοντες, διέκρινον ἐντὸς τῆς καμίνου τοὺς τρεῖς νέους ἐλευθέρους ἀπὸ τὰ δεσμά των νὰ προσεύχωνται καὶ τέταρτον νέον ἐν μέσῳ αὐτῶν λαμπρὸν καὶ ὥραῖον ὅς» Ἀγγελον.

Πράγματι ἦτο Ἀγγελος, ὁ ὄποιος τὴν φλόγα τοῦ πυρός, εἰς δρόσον μετέβαλεν.

Πρὸ τοῦ μεγάλου θαύματος, ὁ βασιλεὺς μετενόησε καὶ διέταξε νὰ ἐλευθερωθοῦν οἱ νέοι, οἱ ὄποιοι ἔξηλθον τῆς καμίνου σῶοι καὶ ἀβλαβεῖς.

Τότε ὁ βασιλεὺς ἀνεφώνησεν: « Ἔδλογητὸς ὁ Θεὸς τοῦ Σεδράχ, Μισάχ καὶ Ἀρδεναγά, δες ἀπέστελε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἔξειλατο (ἔσωσε) τοὺς παῖδας αὐτοῦ ». «Εστειλε δὲ διαταχὴν εἰς ὅλον τὸ βασίλειον καὶ διέταξε νὰ σέβωνται πάντες τὸν Θεὸν τῶν τριῶν παίδων, ἄλλως θὰ τιμωροῦνται αὐστηρά, διότι ὁ Θεὸς οὗτος εἰναι μέγας καὶ ἴσχυρός, « ή βασιλεία αὐτοῦ, βασιλεία αἰώνιος καὶ ή ἔξουσία αὐτοῦ εἰς γενεάν καὶ γενεάν ».

Βλέπομεν λοιπὸν ὅτι ἡ μέχρι θανάτου πίστις τῶν τριῶν παίδων, ἔσωσεν αὐτούς, ἐγνώρισε δὲ καὶ τὸν ἀληθινὸν Θεὸν εἰς πολλούς ἄλλους.

“Υμνος τῶν τριῶν Παίδων

(Ἐκ τοῦ Τριφδίου)

«Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε καὶ ὑπερψυοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.
Ἐδλογεῖτε, πάντα τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον.
Ἐδλογεῖτε, ἄγγελοι Κυρίου, οὐρανοὶ Κυρίου, τὸν Κύριον.
Ἐδλογεῖτε, ὅδατα πάντα τὰ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν, πᾶσαι αἱ δινά-
μεις Κυρίου, τὸν Κύριον.
Ἐδλογεῖτε, ἥλιος καὶ σελήνη, ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, τὸν Κύριον.

Ενδογείτε, φῶς καὶ σκότος, νύκτες καὶ ἡμέραι τὸν Κύριον.
Ενδογείτε, πᾶς ὅμβρος καὶ δρόσος, πάντα τὰ πνεύματα τὸν Κύριον.
Ενδογείτε, πῦρ καὶ καῦμα, ψῆχος καὶ καύσων τὸν Κύριον.
Ενδογείτε, δρόσοι καὶ νιφετοί, πάγοι καὶ ψῆχος τὸν Κύριον.
Ενδογείτε, πάχναι καὶ χιόνες, ἀστραπαὶ καὶ νεφέλαι τὸν Κύριον.
Ενδογείτε, γῆ, δρη καὶ βουνοὶ καὶ πάντα τὰ φυόμενα ἐν αὐτῇ, τὸν Κύριον.
Ενδογείτε, πηγαί, θάλασσα καὶ ποταμοί, κήτη καὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐν τοῖς ὕδαις τὸν Κύριον.
Ενδογείτε, πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη τὸν Κύριον.
Ενδογείτε, νύοι τῶν ἀνθρώπων, ενδογείτω Ἰσραὴλ τὸν Κύριον.
Ενδογείτε, ιερεῖς Κυρίου, δοῦλοι Κυρίου, τὸν Κύριον.
Ενδογείτε, πνέυματα καὶ ψυχαὶ δικαίων, δσιοι καὶ ταπεινοὶ τῇ καρδίᾳ τὸν Κύριον.
Ενδογείτε, Ἄναγλα, Ἄζαρία, καὶ Μισαήλ, τὸν Κύριον.
Ενδογείτε, Ἀπόστολοι, προφῆται καὶ μάρτυρες Κυρίου τὸν Κύριον.
Ενδογοῦμεν, Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἀγιον Πνεῦμα.
Τὸν Κύριον ὑμνοῦμεν καὶ ὑπερψυχοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.
Αἰνοῦμεν, ενδογοῦμεν καὶ προσκυνοῦμεν τὸν Κύριον.
Τὸν Κύριον ὑμνοῦμεν καὶ δοξολογοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας ».

3. Ρ ο ί θ

(Ρούθ)

Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Κριτῶν, ἔζη εἰς τὴν Βηθλεὲμ ὁ Ἐλιμέλεχ μετὰ τῆς γυναικός του Νωεμίν καὶ τῶν δύο υἱῶν του. Ἐπειδὴ ὄμως ἐπῆλθε μεγάλη πεῖνα εἰς τὴν γῆν Χαναάν, ὁ Ἐλιμέλεχ παρέλαβε τὴν οἰκογένειάν του καὶ μετέβη εἰς τὴν χώραν Μωάβ. Ἐκεῖ μετ' δλίγον ἀπέθανεν, ἔμεινε δὲ ἡ Νωεμίν μὲ τοὺς υἱούς της, οἱ δόποιοι ἐνυμφεύθησαν γυναικας Μωαβίτιδας, ὁ μὲν Μααλῶν τὴν Ὁρφά, ὁ δὲ Χελαιών τὴν Ρούθ.

Μετὰ δέκα ἔτη, ἀπέθανον καὶ οἱ δύο υἱοὶ ἀπεκνοι. Τότε ἡ Νωεμίν, ἐπειδὴ εἶχε παρέλθει καὶ ἡ πεῖνα, ἀπεφάσισε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα αὐτῆς Χαναάν. Αἱ δύο νύμφαι της ἡθέλησαν νὰ τὴν ἀκολουθήσουν, ἀλλὰ ἡ Νωεμίν συνεβούλευσεν αὐτὰς μὲ ἐπιμονὴν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰς οἰκίας τῶν πατέρων των. Τότε ἡ Ὁρφά κλαίουσα ἀπεγκαιρέτη-

σε τὴν πενθεράν της καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός της. Ἡ Ρούθ ὅμως δὲν ἐδέχθη νὰ ἀποχωρισθῇ τῆς πενθερᾶς της καὶ εἶπεν: «ὅπου ἀν πορευθῆς, πορεύσομαι καὶ οὐ ἐὰν αὐλισθῆς αὐλισθήσομαι· δὸς λαὸς σου, λαὸς μου, καὶ δὸς Θεός σου Θεός μου· καὶ οὐ ἐὰν ἀποθάνης, ἀποθανοῦμαι, κάκει ταφήσομαι». Τόσον πολὺ ἡγάπα ἡ Ρούθ τὴν μητέρα τοῦ συζύγου της, ωστε τὰ πάντα ἐδέχετο νὰ ὑποφέρῃ, διὰ νὰ μὴ ἔγκαταλείψῃ αὐτὴν ἀβοήθητον καὶ μόνην εἰς τὴν γεροντικήν της ἡλικίαν.

Συγκεκινημένη ἡ Νωεμὸν ἀπὸ τὴν ἀφοσίωσιν τῆς Ρούθ, ἐδέχθη νὰ τὴν συνοδεύσῃ. «Ἐφθασαν εἰς τὴν Βηθλέεμ. Ἐκεῖ, διὰ νὰ ἔξοικονομήσουν τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἔπρεπε νὰ ἐργασθοῦν. Ἡτο δὴ ἐποχὴ τοῦ θερισμοῦ. Ἡ Ρούθ, ἡ ὄποια ἐγνώριζεν, ὅτι δὴ ἐργασία εἶναι εὐλογημένη ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἐκτιμᾶται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, πρόθυμα ἐδέχθη νὰ ἐργασθῇ εἰς τοὺς ἀγρούς. Μετέβαινε λοιπὸν εἰς τὰ κτήματα τοῦ πλουσίου Βοός, δημιούργησεν τῶν θεριστῶν καὶ συνέλεγε στάχεις, τοὺς ὄποιους ἀφηγοῦν οὗτοι διὰ τοὺς πτωχούς, συμφώνως πρὸς ἐντολὴν τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου.

Ο Βοός ἐπρόσεξε τὴν ἐργατικὴν, καὶ σεμνὴν Ρούθ καὶ ὅταν ἐπληροφορήθη ὅτι ἡτο δὴ νύμφη τῆς Νωεμὸν καὶ ὅτι εἰργάζετο διὰ νὰ συντηρῇ καὶ τὴν πενθεράν της, τὴν ἐπλησίασε καὶ τῆς εἶπεν: «Θὰ μείνης νὰ ἐργάζεσαι μὲ τὰς ἀλλας γυναικας εἰς τοὺς ἀγρούς μου. Θὰ ἔχης ὅλας τὰς ἀμοιβὰς τὰς ὄποιας λαμβάνουν καὶ αἱ ἀλλαι ἐργάτραι».

Ἡ Ρούθ, ἔσκυψε καὶ προσεκύνησε τὸν Βοός, διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην της καὶ τὴν χαράν της. Εχάρη δὲ πολὺ καὶ ἡ Νωεμὸν, διότι ἡ Ρούθ θὰ εἰργάζετο εἰς τοῦ Βοός τὰ κτήματα.

Ο Θεὸς ὅμως ηὐλόγησε περισσότερον τὴν Ρούθ διὰ τὴν ἀφοσίωσίν της καὶ τὰς ἀρετάς της. Μετ' ὀλίγον δὲ Βοός ἐνυμφεύθη τὴν Ρούθ, μὲ τὴν εὐχὴν τῆς πενθερᾶς της. Ἀπέκτησε δὲ νιόν, δοστις ὀνομάσθη «Ωβήδ, τοῦ ὄποιου οὐδὲς ἡτο δὲ Ιεσσαί, ἐκ τοῦ ὄποιου ἐγεννήθη δὲ Δαυὶδ. Ἀπὸ τὴν γενεὰν τοῦ Δαυὶδ ἐγεννήθη δὲ Σωτὴρ τοῦ κόσμου. Οὕτω ἡ Μωαβῖτις Ρούθ, διὰ τὰς ἀρετάς της, ἡξιώθη νὰ συγκαταλέγηται μεταξὺ τῶν προγόνων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου, ὅπου ἀναγράφεται ἡ γενεαλογία τοῦ Χριστοῦ, ἀναφέρεται καὶ τὸ ὄνομα τῆς Ρούθ ὡς ἔξῆς:

«...Βοός δὲ ἐγέννησε τὸν Ὡβήδ ἐκ τῆς Ρούθ, Ὡβὶδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ιεσσαί, Ιεσσαὶ δὲ ἐγέννησε τὸν Δαυὶδ τὸν βασιλέα...».

4. Ε σ θ ή ρ

('Εσθήρ)

Mεταξύ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ὅποιοι ὡς αἰχμάλωτοι ὠδηγήθησαν εἰς τὴν Περσίαν καὶ ἔμενον ἐκεῖ, ἥτο καὶ ὁ Μαρδοχαῖος καὶ ἡ ὄρφανη ἀνεψιά του Ἐσθήρ.

Ο Μαρδοχαῖος εἶχεν ἐπιδείξει ἀφοσίωσιν καὶ πίστιν εἰς τὸν βασιλέα Ἀρταξέρξην, τοῦ ὅποιου τὴν ζωὴν ἐσώσεν, ἀποκαλύψας τὰς ἐγκληματικὰς προθέσεις δύο συνομωτῶν, τοὺς ὅποιους τυχαίως ἤκουσε νὰ σχεδιάζουν τὴν δολοφονίαν τοῦ βασιλέως. Ή πρᾶξις αὐτή καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Μαρδοχαίου κατεγράφη εἰς τὸ βιβλίον τῶν σπουδαίων συμβάντων τοῦ βασιλείου.

Τὴν ίδιαν ἐποχὴν ἡ βασίλισσα Ἀστίν, ἐξώργισε τὸν βασιλέα, διότι δὲν ὑπήκουσε εἰς τὰς διαταγάς του. Τοῦτο ἐθεωρήθη ὅτι ἀπετέλει κακὸν παράδειγμα, διὰ τὰς γυναικας τοῦ βασιλείου καὶ ἀπεφασίσθη ν' εὑρεθῇ ἄλλη βασίλισσα, ἵκανη νὰ ἐννοήσῃ τὸ ὑψηλόν τῆς ἀξίωμα.

Συνεκεντρώθησαν, λοιπόν, πολλαὶ νεάνιδες διὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς βασιλίσσης, μεταξύ τῶν ὅποιων ἥτο καὶ ἡ Ἐσθήρ. Ταύτην ἐξέλεξεν ὁ βασιλεὺς διὰ τὸ κάλλος καὶ τὴν σεμνότητά της.

Μετὰ τὴν ἐκλογὴν ἥλθεν εἰς τὰ ἀνάκτορα διὰ νὰ ἐτοιμασθῇ ἐπὶ ἐν ἔτος διὰ τὸ ὑψηλὸν ἀξίωμα. Εἰς τὰ ἀνάκτορα ἐπεσκέπτετο αὐτὴν συχνὰ ὁ Μαρδοχαῖος καὶ συνεβούλευεν αὐτὴν. Τῆς συνέστησε δὲ νὰ κρύψῃ τὴν Ἰσραηλιτικὴν καταγωγὴν της, τὴν θρησκείαν της καὶ ὅτι ἥτο συγγενής του.

Μετὰ ἐν ἔτος ἐφόρεσεν ὁ βασιλεὺς τὸ στέμμα εἰς τὴν Ἐσθήρ καὶ ὠνόμασεν αὐτὴν βασίλισσαν. "Αν καὶ ἡξιώθη τοιαύτης τιμῆς, δὲν ἐλησμόνησε ποτὲ ἡ Ἐσθήρ τὴν καταγωγὴν της καὶ τὸν Θεὸν τῶν πατέρων της.

Τοῦτο ἀπέδειξεν, ὅταν οἱ Ἰουδαῖοι διέτρεξαν φοβερὸν κίνδυνον.

"Ἐνας κακὸς καὶ πονηρὸς αὐλικός, ὁ Ἀμάν, κατώρθωσε νὰ ἔξαπατῇ σήμη διὰ τῶν κολακειῶν του τὸν βασιλέα καὶ νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὰ ὑψιστα τοῦ βασιλείου ἀξιώματα. Τόση δὲ ἥτο ἡ ματαιοδοξία του, ὡστε ἐξήτησε καὶ ἐπέτυχεν ἀπὸ τὸν Ἀρταξέρξην, νὰ σταλῇ εἰς ὅλον τὸ κράτος διαταγή, νὰ προσκυνοῦν ὅλοι τὸν Ἀμάν.

Μόνος ὁ Μαρδοχαῖος, πιστὸς εἰς τὴν θείαν ἐντολὴν «Κύριον τὸν

θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις», ἡρνήθη νὰ προσκυνήσῃ τὸν Ἀμάν.

“Οταν ἐπληροφορήθη τοῦτο ὁ Ἀμάν, ὡργίσθη καὶ ἐζήτει τρόπον νὰ θανατώσῃ τὸν Μαρδοχαῖον καὶ ὅλους τοὺς Ἰουδαίους.

Ἐσκέφθη λοιπὸν νὰ ἀποσπάσῃ διαταγὴν τοῦ βασιλέως, διὰ τῆς ὁποίας θὰ κατεδικάζοντο ὅλοι οἱ Ἰουδαῖοι.

Κατηγόρησεν αὐτούς, ὅτι δὲν ὑπακούουν εἰς τὰς βασιλικὰς διαταγὰς καὶ δίδουν κακὸν παράδειγμα εἰς τοὺς ἄλλους ὑπηκόους. Οὕτω ἐξωργίσεις τὸν βασιλέα, ὁ ὅποιος ἐδέχθη ἀμέσως νὰ ὑπογράψῃ τὸ διάταγμα, τὸ ὅποιον ὥριζε τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὅποιαν ὅλοι οἱ Ἰουδαῖοι ἔπρεπε νὰ θανατωθοῦν.

Μόλις ἐπληροφορήθη ὁ Μαρδοχαῖος τὴν μεγάλην συμφοράν, ἡ ὁποία ἔμελλε νὰ πλήξῃ τοὺς συμπατριώτας του, ἔσχισε τὰ φορέματά του, ἐφόρεσε σάκκον, ἔθεσεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ στάχτην, ὅπως συνήθιζον οἱ Ἐβραῖοι, ὅταν εἶχον πένθος καὶ ἐκάθησε περίλυπος εἰς τὴν θύραν τῶν ἀνακτόρων. Εἰδοποίησε δὲ τὴν βασιλισσαν διὰ τὴν φοβερὰν διαταγὴν καὶ παρεκάλεσεν αὐτὴν νὰ πάρουσιασθῇ εἰς τὸν βασιλέα καὶ νὰ παρακαλέσῃ αὐτὸν νὰ χαρίσῃ τὴν ζωὴν εἰς τοὺς συμπατριώτας της.

Ἄλλα διὰ νὰ πάρουσιασθῇ κανεὶς εἰς τὸν βασιλέα δὲν ἦτο πρᾶγμα ἀπλοῦν. "Ἐπρεπε νὰ ἔχῃ προσκληθῆ ἀπὸ τὸν βασιλέα, ἄλλως ἐκινδύνευε νὰ θανατωθῇ, ἔστω καὶ ἂν ἦτο ἡ βασιλίσσα.

‘Η Ἐσθήρ ὅμως ἤγάπα τοὺς συμπατριώτας της καὶ ἐπίστευεν εἰς τὸν Θεόν. Παρήγγειλε διὰ τοῦ Μαρδοχαίου εἰς τοὺς Ἰουδαίους νὰ νηστεύσουν καὶ νὰ προσευχηθοῦν ὅλοι εἰς τὸν Θεόν.

‘Αφοῦ καὶ ἡ ἴδια ἐνήστευσε καὶ προσηγήθη θερμῶς τρεῖς ἡμέρας, ἔλαβε θάρρος καὶ παρουσιάσθη εἰς τὸν βασιλέα καὶ ἐζήτησεν ὡς χάριν νὰ μεταβῇ οὗτος μετὰ τοῦ Ἀμάν εἰς τὰ ἰδιαίτερα διαιμερίσματά της δι’ ἐπίσημον γεῦμα. ‘Ο βασιλεὺς ἐδέχθη εὐχαρίστως.

Τὴν νύκτα ἐκείνην ὁ βασιλεὺς εἶχεν ἀϋπνίαν. ‘Εζήτησε τὸ βιβλίον εἰς τὸ ὅποιον κατέγραψε τὰ σπουδαῖα γεγονότα καὶ διέταξε νὰ τοῦ ἀναγνώσουν ἔξ αὐτοῦ. “Οταν ἔφθασεν εἰς τὸ σημεῖον ὃπου ἀνεγράφετο, ὅτι ὁ Μαρδοχαῖος ἀνεκάλυψε τὴν συνομωσίαν κατὰ τῆς ζωῆς του, ὁ βασιλεὺς ἤρωτησε, ποίαν ἀμοιβὴν ἔλαβεν ὁ ξένος ἐκεῖνος διὰ τὴν σπουδαίαν αὐτὴν ὑπηρεσίαν του. Οἱ αὐλικοὶ ἀπήντησαν ὅτι δὲν τοῦ ἐδόθη καμμία ἀμοιβή.

‘Ἐνῷ ὁ βασιλεὺς ἐζήτει πληροφορίας διὰ τὸν Μαρδοχαῖον, ἔφθασεν

εἰς τὴν αὐλὴν ὁ Ἀμάν. Ἐκάλεσε τότε αὐτὸν ὁ βασιλεὺς καὶ τὸν ἥρω-
τησε:

— Εἰπέ μου, Ἀμάν, ἐὰν ὁ βασιλεὺς ἀποφασίσῃ νὰ τιμήσῃ ἔνα ἄν-
θρωπον ἰδιαιτέρως, τὶ πρέπει νὰ κάμη;

‘Ο Ἀμάν ἐσκέφθη « ἀσφαλῶς ἔγώ εἴμαι αὐτὸς τὸν ὅποιον σκέπτε-
ται ὁ βασιλεὺς νὰ τιμήσῃ ». Ἀπήντησε λοιπόν:

— ‘Ο ἄνθρωπος αὐτός, πρέπει νὰ εἶναι ἐνδεδυμένος μὲ φορέματα βα-
σιλικά, νὰ κάθηται ἐπὶ τοῦ ἵππου τοῦ βασιλέως, εἰς δὲ τῶν ἐνδοξο-
τέρων τῆς αὐλῆς ἀρχόντων νὰ ὀδηγῇ τὸν ἵππον του ἀνὰ τὰς ὁδούς τῆς
πόλεως κράζων μεγαλοφώνως: Ἰδού πῶς ὁ βασιλεὺς τιμᾷ τοὺς ἔκλε-
κτούς του.

— Καλὴ εἶναι ἡ συμβουλὴ σου, — ἀπήντησεν ὁ βασιλεὺς. — Σοῦ ἀνα-
θέτω λοιπὸν νὰ ἐνδύσῃς βασιλικὰ τὸν Ἰουδαῖον Μαρδοχαῖον καὶ νὰ πε-
ριφέρῃς αὐτὸν ἔφιππον ἀνὰ τὴν πόλιν κρατῶν τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου.
Αὕτη εἶναι ἡ διαταγὴ μου, ἡ ὅποια πρέπει νὰ ἑκτελεσθῇ.

Κεραυνόπληκτος ἔμεινεν ὁ Ἀμάν, ὅταν ἤκουσε τὴν διαταγὴν, ἦναγ-
κάσθη ὅμως νὰ ὑπακούσῃ, διότι ἄλλως ἥτο χαμένος.

‘Αλλ’ ὁ Θεὸς τοῦ ἐπεφύλασσε καὶ ἄλλην τιμωρίαν μεγαλυτέραν.

‘Ο βασιλεὺς, τόσον ηγχαριστήθη εἰς τὸ γεῦμα ἀπὸ τὰς περιποιή-
σεις καὶ τὴν ἀγάπην τῆς Ἐσθήρ, ὥστε τῆς ὑπεσχέθη νὰ τῆς παραχωρή-
σῃ οἰανδήποτε χάριν ἔζήτει, ἔως τὸ ἥμισυ τοῦ βασιλείου του.

Τότε ἡ Ἐσθήρ ἐπεκαλέσθη τὴν δικαιοσύνην καὶ ἐπιείκειαν τοῦ βα-
σιλέως διὰ τὸ ἔθνος τῆς, ἀποκαλύψασα διὰ πρώτην φορὰν τὴν ἐβραϊ-
κὴν καταγωγὴν τῆς καὶ τὰ καταχθόνια καὶ φοβερὰ σχέδια τοῦ πανούρ-
γου καὶ κακοῦ Ἀμάν.

Οὗτος ἀντιληφθεὶς τὴν ὄργὴν τοῦ βασιλέως ἐσύρετο πρὸς τῆς Ἐ-
σθήρ καὶ παρεκάλει αὐτὴν νὰ δείξῃ εὑμένειαν καὶ νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν
του. ‘Αλλ’ ὁ βασιλεὺς καλέσας τοὺς φρουρούς, διέταξε νὰ κρεμασθῇ εἰς
τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἀγγόνην, τὴν ὅποιαν εἶχεν ἐτοιμάσει αὐτὸς ὁ Ἀμάν,
διὰ τὸν Μαρδοχαῖον. Ἀκόμη, ἤκυρωσε τὸ σκληρὸν καὶ ἀδικον διάτα-
γμα τῆς καταδίκης τῶν Ἰουδαίων, τὸν δὲ Μαρδοχαῖον διώρισεν εἰς τὴν
Θέσιν τοῦ Ἀμάν.

Τοιουτοτρόπως ὁ Θεὸς ἤμειψε τὸν πιστὸν Μαρδοχαῖον καὶ ἐτι-
μώρησε τὸν κακὸν Ἀμάν.

5. Ιουδίθ

(Ιουδίθ)

Περὶ τὸ ἔτος 350 π.Χ. οἱ Πέρσαι, ἀφοῦ ἐκυρίευσαν τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰσραήλ, ἐπετέθησαν ἐναντίον τοῦ ἄλλου Ἐβραϊκοῦ βασιλείου, τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα.

Στρατηγὸς τῶν Περσῶν ἦτο ὁ περίφημος Ὁλοφέρνης, ὁ ὅποῖς κατὰ διαταγὴν τοῦ βασιλέως του, εἰσέβαλεν μὲν χιλιάδας στρατοῦ καὶ ἄρματα μάχης, εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα. Ἐλεγχάτει καὶ κατέστρεψεν ἐντελῶς τὰς πόλεις, σπείρων παντοῦ τὸν θάνατον καὶ τὴν καταστροφήν.

Τρομαγμένοι οἱ Ἰουδαῖοι, προσεπάθουν νὰ ἐπισκευάσουν τὰ τείχη τῶν πόλεων, οἱ δὲ γενναιότεροι κατέλαβον τὰ στενὰ τῶν ὁρέων, ἀπὸ τὰ ὅποια θὰ διήρχοντο οἱ ἔχθροι διὰ νὰ φθάσουν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ὁ λαὸς ἐνδεδυμένος φορέματα πένθους, προσηγέρετο μὲν θρήνους εἰς τὸν Θεὸν διὰ νὰ τοὺς σώσῃ.

‘Ο ἕδιος ὁ ἀρχιερεὺς τοῦ καιροῦ ἐκείνου, ὁ Ἰωακείμ, περιήρχετο τὰς πόλεις, ἐνεθάρρυνε τὸν λαὸν καὶ προέτρεπεν ὅλους νὰ πιστεύουν καὶ νὰ προσευχωνται. ‘Ο Θεός, ἔλεγε, δὲν θὰ μᾶς ἐγκαταλείψῃ καὶ πάλιν. Πολλάκις ἔσωσε τὸν λαόν μας. Καὶ τώρα μὲ τὴν προσευχήν, θὰ νικήσωμεν τοὺς ἔχθρούς. ‘Αρκεῖ νὰ ἔχωμεν πίστιν εἰς τὸν Θεόν.

Τὰ ἕδια ἔγραφε καὶ εἰς τοὺς κατοίκους τῆς ὁχυρᾶς πόλεως Βετυλούα καὶ συνεβούλευσεν αὐτοὺς μὲ κάθε θυσίαν νὰ ἐμποδίσουν τὴν προέλασιν τοῦ Ὁλοφέρνους.

“Οταν ἐπληροφορήθη τοῦτο ὁ Ὁλοφέρνης, διέταξε νὰ πολιορκηθῇ ἡ πόλις καὶ νὰ κυριευθῇ.

‘Η ἀντίστασις ὅμως τῶν κατοίκων ἦτο τοιαύτη, ὥστε ὅλα τὰ μέσα ἀπέβαινον μάταια.

Τότε, διὰ νὰ ἀναγκάσῃ τοὺς κατοίκους νὰ παραδοθοῦν, κατέστρεψε τὴν πηγὴν καὶ τὸ ὑδραγωγεῖον, ἀπὸ τὸ ὅποιον ὑδρεύετο ἡ πόλις. Τὸ μέτρον τοῦτο ὑπῆρξεν ἀποτελεσματικόν. Οἱ κατοίκοι, κουρασμένοι καὶ ἔξηντλημένοι ἀπὸ τὴν πολιορκίαν, ἥρχισαν νὰ ὑποφέρουν τρομερὰ ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν ὑδατος. Πολλὰ παιδιά καὶ γέροντες ἀπέθανον καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἐναπομείναντες ἀπεφάσισαν νὰ παραδοθοῦν.

Τὴν κρίσιμην αὔτην ὥραν ἐστάθη εἰς τὸ μέσον μία ὥραία, εὐσεβὴς καὶ φιλόπατρις γυναῖκα, ἡ Ἰουδίθ, χήρα τοῦ Μανασσῆ.

— "Αρχοντες, είπε, δὲν πρέπει νὰ παραδώσητε τὴν πόλιν. Ὁ Θεὸς δὲν δικαιοῖς ἔσωσε μὲν θάυματα τοὺς πατέρας μας εἰς παρομοίας περιστάσεις, θὰ μᾶς βοηθήσῃ καὶ τώρα. "Ας ἔχωμεν πίστιν εἰς Αὐτὸν.

Τὰ λόγια αὐτὰ ἔδωσαν θάρρος εἰς ὅλους. "Επειτα ἡ Ἰουδίθ συνέχισεν:

— Σεῖς ὑπερασπισθῆτε μὲν ὅλας τὰς δυνάμεις τὴν πόλιν. Ἐγὼ θὰ ὑπάγω εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ θὰ συναντήσω τὸν Ὀλοφέρνην.

Αὐτὰ εἶπεν ἡ Ἰουδίθ καὶ ὅλοι ὑπήκουσαν. Ἐκείνη, ἀφοῦ πρῶτον προσηγήθη θερμῶς εἰς τὸν Θεόν, διὰ νὰ τὴν βοηθήσῃ νὰ σώσῃ τὴν πατρίδα της, ἐξῆλθε τῆς πόλεως μὲν μίαν μόνον πιστὴν δούλην καὶ ἐβάδισε πρὸς τὸ ἔχθρικὸν στρατόπεδον. Εἰς τοὺς φρουρούς, οἱ διοίδοι τὴν συνέλαβον, εἶπε νὰ τὴν δόηγήσουν εἰς τὸν Ὀλοφέρνην, διότι εἶχε νὰ τοῦ ἀποκαλύψῃ μερικὰ μυστικά, τὰ διοῖα θὰ τὸν ἐβοήθουν νὰ κυριεύσῃ τὴν πόλιν.

"Οταν τὴν παρουσίασαν εἰς τὸν στρατηγόν, τοῦ εἶπε:

— Μισῶ τοὺς Ἰουδαίους καὶ θέλω νὰ καταστραφοῦν. Θὰ σου γνωρίσω τὰ μυστικά τους καὶ τοιουτοτρόπως θὰ γίνης κύριος τῆς Βετυλούα. Διὰ νὰ πιστεύσῃς διτὶ λέγω τὴν ἀλήθειαν, κράτησέ με ως δούλην.

Ὁ Ὀλοφέρνης ἐπίστευσεν εἰς τοὺς λόγους τῆς Ἰουδίθ καὶ ἀφοῦ τὴν ἐκράτησεν εἰς τὸ στρατόπεδον, τῆς ἐπέτρεψε νὰ κυκλοφορῇ ἐλευθέρως ἡμέραν καὶ νύκτα. Ἡ Ἰουδίθ μίαν νύκτα, ἐνῷ ὁ Ὀλοφέρνης ἐκοιμᾶτο, τὸν ἐφόνευσεν. "Επειτα ἀνενόχλητος, ἐπέρασε τὸ στρατόπεδον καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Βετυλούα. "Οταν οἱ Πέρσαι ἔμαθον τὸν θάνατον τοῦ στρατηγοῦ τῶν, ἔλυσαν τὴν πολιορκίαν καὶ ἔφυγον.

Τοιουτοτρόπως, χάρις εἰς τὴν φιλοπατρίαν καὶ τὴν πίστιν τῆς Ἰουδίθ, ἐσώθη ἡ πόλις ἀπὸ τὴν καταστροφὴν καὶ οἱ κάτοικοι της ἀπὸ τὴν σφαγήν.

6. Τωβίτ

(Tawbit)

Ο Τωβίτ ἐγεννήθη εἰς Θίσβην τῆς Ἰουδαίας. Ἀνετράφη ὑπὸ τῆς μάμμης του Δεββώρας, ἡ διοία τοῦ ἐδίδαξε νὰ εἰναι εὔσεβής καὶ ἀκριβής εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων του. "Οταν ἔγινεν ἄνδρας, ἐνυμφεύθη τὴν "Ανναν καὶ ἀπέκτησεν υἱόν, τὸν Τωβίαν. "Οταν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων ἐνίκησε τοὺς Ἰουδαίους, μεταξύ

τῶν αἰχμαλώτων, τοὺς ὅποίους ὠδήγησεν εἰς Νινευῦ, ἥτο καὶ ὁ Τωβίτ μετὰ τῆς οἰκογενείας του. Εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν, ἐνῷ πολλοῖ Ιουδαῖοι ἐλησμόνησαν τὴν πάτριον θρησκείαν, ὁ Τωβίτ δχι μόνον ἔμεινε πιστός, ἀλλὰ μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του ἐβοήθει τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην καὶ ἔθαπτε τὰ σώματα ἑκείνων, τοὺς ὅποίους ἐφόνευεν ὁ βασιλεύς, παρὰ τὴν ἀντίθετον αὐτοῦ διαταγήν, διότι ὁ Μωσαῖκὸς νόμος ὥριζε, νὰ μὴ μένουν ζταφα τὰ σώματα τῶν νεκρῶν.

Κάποτε ὅμως ὁ Τωβίτ ἔχασε αἰφνιδίως τὸ φῶς του. Τυφλός πλέον δὲν ἡδύνατο νὰ ἐργασθῇ. Τὴν συντήρησιν τῆς οἰκογενείας ἀνέλαβεν ἡ σύζυγός του "Αννα, ἡ ὅποια ἤρχισε νὰ ἐργάζεται. Ἀλλὰ δὲν ἦτο ἀρκετὸς ὁ μισθὸς αὐτῆς διὰ τὴν συντήρησιν των καὶ αἱ στερήσεις αὐτῶν ήσαν μεγάλαι. Τότε ὁ Τωβίτ ἐνεθυμήθη, ὅτι, τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὅποιαν ἦτο πλούσιος, εἶχε δανείσει χρήματα πολλὰ εἰς τὸν συγγενῆ του Γαβαήλ, ὁ ὅποιος διέμενεν εἰς Ράγους τῆς Μηδίας. Ἐκάλεσε λοιπὸν τὸν υἱὸν του Τωβίαν καὶ τοῦ εἶπε νὰ πορευθῇ εἰς Ράγους, διὰ νὰ ζητήσῃ τὰ χρήματα ἀπὸ τὸν Γαβαήλ. Συγχρόνως, ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο μήπως ἀποθάνῃ, ἔδωσεν εἰς τὸν υἱὸν του Τωβίαν τὰς τελευταίας του συμβουλάς. Τοῦ εἶπε νὰ τιμῇ πάντα τὴν μητέρα του καὶ νὰ μὴ λυπήσῃ ποτὲ αὐτήν. Νὰ είναι δίκαιος καὶ ἐλεήμων. Νὰ ἀποφεύγῃ τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ νὰ ἀγαπᾷ τοὺς ἀνθρώπους « ὁ μισεῖς, μηδενὶ παιήσῃς.... ἐκ τοῦ ἄρτου σου δίδου πεινῶντι καὶ ἐκ τῶν ἱματίων σου τοῖς γυμνοῖς... ἐν παντὶ καιρῷ εὐλόγει Κύριον τὸν Θεόν καὶ παρ' αὐτοῦ αἴτησον, δπως αἱ ὁδοὶ σου εὐθεῖαι γένωνται ». Ὁ Τωβίας ἤκουσε μὲ προσοχὴν τὰς συμβουλάς του πατρός του καὶ ὑπεσχέθη νὰ τηρῇ αὐτὰς καθ' ὅλην τὴν ζωήν του. Ἐδέχθη δὲ εὐχαρίστως νὰ μεταβῇ εἰς Ράγους. "Ἐπρεπεν ὅμως νὰ εῦρῃ κάπιοιν ἔμπειρον καὶ πιστὸν ὁδηγόν, διότι ἡ χώρα τῆς Μηδίας εὐρίσκετο μακράν καὶ ἥτο ἄγνωστος εἰς τὸν Τωβίαν. Ἐξῆλθε λοιπὸν τῆς οἰκίας διὰ νὰ εῦρῃ ὁδηγόν, ὅτε συνήντησε πρὸ τῆς θύρας ἄνδρα, τοῦ ὅποίους ἡ μορφὴ καὶ τὸ παράστημα τοῦ ἐπροξένησαν ἐντύπωσιν. Οὗτος ἐδέχθη εὐχαρίστως νὰ συνοδεύσῃ τὸν Τωβίαν. Ὁ νέος αὐτὸς ἥτο ὁ "Αγγελος Ραφαήλ, τὸν ὅποιον ὁ Θεὸς ἀπέστειλε διὰ νὰ ὀδηγήσῃ τὸν Τωβίαν.

"Ο "Αγγελος δὲν ἐφανέρωσε ποιος ἥτο. Εἶπεν ὅτι ὀνομάζεται 'Αζαρίας, υἱὸς τοῦ 'Ανανία, συνεφώνησε μάλιστα καὶ τὴν ἀμοιβήν του.

"Τύπο τὴν ὁδηγίαν τοῦ 'Αγγέλου καὶ τὰς εὐχάς τῶν συγκεκινημένων γονέων τοῦ ἀνεχώρησεν ὁ Τωβίας.

Μετὰ ὄλοήμερον πορείαν ἐφθάσαν πλησίον τοῦ ποταμοῦ Τίγριτος

καὶ ἐστάθησαν διὰ νὰ ἀναπαυθοῦν καὶ νὰ λουσθοῦν. Μόλις ὅμως ὁ Τωβίας εἰσῆλθεν εἰς τὸ ὄδωρ, μέγας ἵχθυς ἔφανη ἔρχόμενος πρὸς αὐτόν. Ὁ Ἀγγελος τότε τοῦ ἐφώναξε νὰ συλλάβῃ αὐτὸν καὶ νὰ τὸν σύρῃ ἐκτὸς τοῦ ὄδατος. "Οταν αὐτὸ ἔγινε, τοῦ εἶπε νὰ φυλάξῃ τὴν χολὴν καὶ τὴν καρδίαν, διότι ὁ καπνὸς αὐτῶν εἶναι φάρμακον καὶ μάλιστα διὰ τὴν τύφλωσιν τῶν δρθαλμῶν.

Τὴν ἐπομένην ἔφθασαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ραγουήλ, ὅπου ὁ Τωβίας κατὰ συμβούλην τοῦ Ἀγγέλου ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Σάρραν. Ὁ δὲ Ραφαήλ, κατὰ παράκλησιν τοῦ Τωβία, μετέβη εἰς Ράγους τῆς Μηδίας καὶ ἔλαβε ἐκ τοῦ Γαβαήλ τὰ χρήματα.

Τέλος ἐπέστρεψαν μὲ τὴν Σάρραν εἰς Νινευή, ὅπου μὲ ἀγωνίαν ἀνέμενον αὐτὸν οἱ γονεῖς του. Μόλις ἡ μήτηρ ἐγνώρισεν αὐτὸν μακρόθεν, ἔσπευσε νὰ ἀναγγείλῃ τοῦτο εἰς τὸν Τωβίτ, ὁ δόποιος καίτοι τυφλὸς ἔζηλθεν εἰς συνάντησιν τοῦ νιόυ του. Ἐνηγκαλίσθη τοῦτον εὑθὺς ὁ νιός του καὶ ἔχρισε τοὺς τυφλοὺς δρθαλμούς του μὲ τὴν χολὴν. Πλαρευθὺς οἱ δρθαλμοὶ ἥνοιχθησαν καὶ εἶδεν ὁ Τωβίτ τὸν νιόν του καὶ ηὐλόγησε τὸν Θεὸν διὰ τὴν θεραπείαν του.

Μετὰ ταῦτα ἐκάλεσαν τὸν ξένον, ἵνα λάβῃ τὸν συμφωνηθέντα μισθόν. Ἄλλ' ἐκεῖνος εἶπεν: «Ἐγὼ εἰμὶ Ραφαήλ, εἰς ἐκ τῶν ἐπτὰ ἄγιων Ἀγγέλων, οἱ προσαναφέρονται τὰς προσευχὰς τῶν ἄγιων καὶ εἰσπορεύονται ἐνώπιον τῆς δόξης τοῦ Ἀγίου». Ἐγὼ ἀνέφερον εἰς τὸν Θεὸν τὸν Ἀγίον, τὰς προσευχὰς σου, τὰς καλάς σου πράξεις καὶ ἐλεημοσύνας. Καμμία ἀπὸ τὰς πράξεις αὐτὰς δὲν διέφυγε τὴν προσοχὴν τοῦ Ἀγίου Θεοῦ, ὁ δόποιος τώρα μὲ ἀπέστειλε διὰ νὰ σὲ θεραπεύσω καὶ σὲ βοηθήσω εἰς τὴν δυστυχίαν σου.

"Οταν ἥκουσαν αὐτά, ὁ Τωβίτ καὶ ὁ νιός του, ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν ἀπὸ τὸν φόβον των. Ἄλλ' ὁ Ἀγγελος εἶπε πάλιν « μὴ φοβεῖσθε, εἰρήνη ὑμῖν ἔσται· τὸν δὲ Θεὸν εὐλογεῖτε εἰς τὸν αἰῶνα... καὶ γράψατε πάντα τὰ συντελεσθέντα εἰς βιβλίον ». Ἀφοῦ εἶπεν αὐτὰ ὁ Ἀγγελος ἐχαθη.

"Ο Τωβίτ ἔζησε τὰ ὑπόλοιπα, μετὰ τὴν θεραπείαν, ἕτη τῆς ζωῆς του, ποιῶν ἐλεημοσύνας καὶ φοβούμενος τὸν Κύριον.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟΝ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΩΝ

1. Οι Προφῆται

Μετά τὸν θάνατον τοῦ Σολομῶντος, τὸ Ἰσραηλιτικὸν βασίλειον ἦρχισε νὰ παρακμάζῃ. Εἰς αὐτὸν συνετέλεσεν ἡ διαιρεσίς τῶν Ἑβραίων καὶ ἡ δημιουργία δύο βασιλείων, τοῦ ἐνὸς μὲ Βασιλέα τὸν υἱὸν τοῦ Σολομῶντος Ροβοάμ καὶ τοῦ ἄλλου μὲ Βασιλέα τὸν δοῦλον τοῦ Σολομῶντος Ἰεροβοάμ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτήν, συνέβη ἐν σπουδαιότατον γεγονός. Ἐνεφανίσθησαν πολλοὶ ἐμπνευσμένοι Προφῆται.

Παλαιότερον εἶχον προφητεύσει τὰ μέλλοντα γεγονότα μεγάλοι ἄνδρες, ὅπως ὁ Νῶε, ὁ Ἀβραάμ, ὁ Ἰσαάκ, ὁ Ἰακώβ, ὁ Μωϋσῆς, ὁ Σαμουὴλ ἀλπ. Αὐτὴν ὅμως τὴν ἐποχὴν ἐμφανίζονται περισσότεροι.

Προφῆτης εἶναι κυρίως ἔκεινος, ὁ ὅποιος κατὰ θείαν ἀποκάλυψιν προλέγει τὰ μέλλοντα. Προφῆται ὅμως ἐλέγοντο καὶ οἱ εὐσεβεῖς ἔκεινοι ἄνδρες, οἱ ὅποιοι ἐδίδασκον τὸν λαόν νὰ ἀκολουθῇ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ.

"Ἐργον δηλαδὴ τῶν Προφητῶν ἦτο νὰ διδάσκουν τὴν ἀληθινὴν θρησκείαν, νὰ ἀναχαιτίζουν τὸν λαόν ἀπὸ τὸν κατήφορον τῆς ἀμαρτίας, νὰ κηρύττουν μετάνοιαν, νὰ ἀποδεικνύουν εἰς τὸν λαόν, ὅτι ὁ Μωσαϊκὸς Νόμος ἦτο προπαρασκευαστικὸς τοῦ νέου Νόμου, τοῦ μέλλοντος νὰ ἔλθῃ Μεσσίου.

Οἱ Προφῆται ἐκήρυττον εἰς τὰς ὁδούς, τὰς πλατείας, τὰς αὐλὰς τοῦ Ναοῦ καὶ εἰς στιγμὰς ἀνάγκης καὶ εἰς τὰ ἀνάκτορα πρὸς αὐτοὺς τοὺς Βασιλεῖς.

Οἱ Προφῆται διαιροῦνται εἰς δύο κατηγορίας, εἰς τοὺς μείζονας (δηλ. τοὺς μεγάλους) καὶ τοὺς ἔλασσονας (δηλαδὴ τοὺς μικρούς). Η ὀνομασία αὐτὴ καὶ ἡ κατάταξις προϊθεν ἀπὸ τὴν ἔκτασιν τῶν συγ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

‘Ο Προφήτης Ἡλίον
Φορητή είκων του ΙΕ' αιώνος (*Bυζαντινὸν Μουσεῖον*)

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

γραμμάτων των. Σπουδαῖοι καὶ ὄνομαστοί Προφῆται ἦσαν καὶ ὁ Ἡλίας ὁ Θεοβίτης καὶ ὁ μαθητής του Ἐλισσαῖος. Οἱ δύο οὗτοι δὲν ἀναφέρονται εἰς τὸ δωδεκαπρόφητον, διότι δὲν ἀφῆκαν συγγράμματα. Μείζονες Προφῆται εἶναι: ὁ Ἡσαῖας, ὁ Ἰερεμίας, ὁ Ἱεζεκίηλ, καὶ ὁ Δανιήλ. Ἐλάσσονες εἶναι: ὁ Ὡσηέ, ὁ Ἀμώς, ὁ Μιχαῖας, ὁ Ἰωάννης, ὁ Ὁβδιού, ὁ Ἰωνᾶς, ὁ Ναούμ, ὁ Ἀββακούμ, ὁ Σοφονίας, ὁ Ἀγγαῖος, ὁ Ζαχαρίας καὶ ὁ Μαλαχίας.

2. Ο προφήτης Ἡσαῖας

(Ἡσαῖας)

8-3-71

Εἰς ἐκ τῶν Καλυτέρων προφητῶν εἶναι ὁ Ἡσαῖας. Ἔζησεν ὀκτακόσια ἔτη πρὸ Χριστοῦ εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα. Ἅτο πολὺ μορφωμένος καὶ εὐφύής. Ἐκ τοῦ γάμου του ἀπέκτησε δύο υἱούς.

Μίαν ἡμέραν ἐνῷ εὑρίσκετο εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομῶντος εἶδε τὸν Θεὸν ὡς ὅραμα, καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ γύρῳ του οἱ Ἀγγελοι ἔψαλλον: «Ἄγιος, ἄγιος, ἄγιος, Κύριος Σαβαὼθ πλήρης πᾶσα ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ».

Εἰς ἐκ τῶν Ἀγγέλων ἐπλησίασε τὸν Ἡσαῖαν, ἐκαθάρισε τὰ χείλη του, διὰ νὰ εἶναι ἀξιος νὰ ὑπηρετήσῃ εἰς τὸ προφητικὸν ἔργον τοῦ Θεοῦ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν.

«Τίνα ἀπόστειλὼ καὶ τὶς πορεύσεται πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον;»
«Ἴδοὺ ἐγὼ εἰμί· — ἀπήντησεν ὁ Ἡσαῖας — ἀπόστειλόν με».

«Πορεύθητι — εἶπεν ὁ Ἀγγελος — καὶ εἰπόν τῷ λαῷ τούτῳ ἀκοῦ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε. ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὥστιν ἀντῶν βαρέως ἤκουσαν καὶ τοὺς ὄφθαλμοὺς ἀντῶν ἐκάμμυνσαν μήποτε ἴδωσι τοῖς ὄφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὥστιν ἀκούσωσι καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἵάσομαι αὐτούς».

Μὲ τοὺς λόγους αὐτούς ὁ Θεὸς ἐλεγε πρὸς τὸν Ἡσαῖαν, ὅτι ἔπρεπε νὰ κηρύξῃ εἰς τὸν λαὸν μετάνοιαν καὶ ἐπιστροφὴν εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν, διότι φοβερὰ κακὰ ἐπερίμεναν αὐτούς ἐὰν δὲν μετενόουν.

Καθὼς γνωρίζομεν, τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν εἶχον διχασθῆ τὰ βασίλεια, ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς εἶχεν ἀπομάκρυνθῆ ἀπὸ τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων του. Οἱ ἀνθρώποι ἐπίστευον εἰς ψευδεῖς θεούς καὶ

ἡ θρησκεία τῶν Ἰουδαίων εἶγε καταντήσει θρησκεία μόνον τῶν τύπων καὶ τῶν τελετῶν.

‘Ο ‘Ησαΐας ἐλυπεῖτο διὰ τὴν κατάστασιν αὐτὴν καὶ ἡσθάνετο τὴν ἀνάργκην νὰ κηρύξῃ καὶ νὰ ἐργασθῇ διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ λαοῦ. Δι’ αὐτὸ διαρκῶς ἔλεγεν:

— ‘Ο Θεὸς δὲν θέλει νὰ λατρεύητε Αὔτὸν μὲ τὰ χείλη σας, ἀλλὰ μὲ τὴν καρδίαν σας.

‘Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν θρησκευτικὴν κατάπτωσιν καὶ πολλαὶ ἄλλαι κακίαι ἐβασίλευον κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ‘Ησαίου. Οἱ ἄρχοντες ἤσαν ἄδικοι. Οἱ ἄνθρωποι ἤσαν ἐγωϊσταί. Ἡγάπων τὴν πολυτέλειαν καὶ τὰς ἐπιδείξεις.

‘Ο ‘Ησαΐας μὲ τὰ κηρύγματα ἐφώναζε καὶ ἐπανελάμβανεν.

— Οὐδεμίαν ὠφέλειαν ἔχουν αἱ θυσίαι τὰς δποίας προσφέρετε εἰς τὸν Θεόν. ‘Ο Θεὸς δὲν θέλει τὰς νηστείας σας καὶ τὰς ἑορτάς σας, ἀφοῦ ἡ ζωή σας εἶναι ἀμαρτωλή. Μετανοήσατε, καθαρίσατε τὰς ψυχάς σας καὶ ἀποβάλετε τὴν πονηρίαν. Μάθετε νὰ κάμετε τὸ καλὸν καὶ νὰ βοηθῆτε τὴν χήραν καὶ τὸ ὁρφανόν. Μετανοήσατε καὶ ἔξομοιογηθῆτε καὶ ὁ Θεὸς θὰ σᾶς συγχωρήσῃ. ‘Εὰν κάμετε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ θὰ εύτυχήσετε. ‘Εὰν δὲν κάμετε τὸ θέλημά Του σᾶς περιμένουν σκληραὶ τιμωρίαι.

‘Ο ‘Ησαΐας προεφήτευσε πολλοὺς πολέμους καὶ αἰχμαλωσίας καὶ καταστροφάς, αἱ δποῖαι συνέβησαν ἀργότερον. Μὲ αὐστηρὰν φωνὴν ἔφθασε καὶ μέχρι τοῦ βασιλέως καὶ τὸν συνεβούλευσεν, ἀλλὰ δὲν εἰσήκουσθη ἡ φωνή του καὶ συμφοραὶ ἥλθον εἰς τὸν λαόν.

‘Ο ‘Ησαΐας θεωρεῖται ὡς ὁ « μεγαλοφωνότατος » τῶν Προφητῶν καὶ ὡς « Εὐαγγελιστῆς προφήτης », διότι προεφήτευσε τόσον ζωηρῶς τὴν ἔλευσιν τοῦ Σωτῆρος, ὥστε νομίζει κανεῖς, ὅτι εἶδε τὰ γεγονότα ὃ ἴδιος ὁ Προφήτης. Προεφήτευσε, δηλαδή, ὅτι ὁ Σωτὴρ θὰ ἐγεννᾶτο ἐκ Παρθένου, ὅτι θὰ ὀνόμαζον αὐτὸν Ἐμμανουὴλ, ὅτι θὰ ἥτο Θεὸς σοφὸς καὶ δυνατός, θὰ ἔκρινε μὲ δικαιοσύνην τὸν ταπεινὸν καὶ τὸν πτωχόν, θὰ ἔσωζε τοὺς ἀμαρτωλούς, θὰ ἥλευθέρωνε τοὺς αἰχμαλώτους καὶ θὰ ἔφερνε τὴν εἰρήνην. Τέλος μὲ τὸν Σταυρικόν του θάνατον θὰ ἔσωζε τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν ἀμαρτίαν.

‘Ο ‘Ησαΐας ἀπέθανε μαρτυρικῶς ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ βασιλέως Μανασῆ, ὃ δποῖος κατὰ τὴν παράδοσιν, τοῦ ἀπέκοψε τὰ διάφορα μέλη τοῦ σώματός του μὲ πριόνι ξύλινον, διὰ νὰ ἀποθάνῃ ἀργὰ ἀργὰ καὶ τοι-ουτοτρόπως νὰ ὑποφέρῃ περισσότερον. ‘Ο ‘Ησαΐας εἶναι ἄγιος τῆς Ἐκ-

κλησίας μας και ἔορτάζεται εἰς τὰς 9 Ματέου. Μερικαὶ ἀπὸ τὰς προφητείας του περὶ τοῦ Σωτῆρος εἶναι αἱ ἔξης:

‘Η ἐκ παρθένου γέννησις τοῦ Σωτῆρος

«Διὰ τοῦτο δώσει Κύριος αὐτὸς ὑμῖν σημεῖον· ἵδον ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει, καὶ τέξεται νίδιον καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανούντιλ» (‘Ησ. ζ' 14).

‘Ο Σωτήρ, ἅρχων εἰρήνης

«.... ὅτι παιδίον ἐγενήθη ἡμῖν, νίδος καὶ ἐδόθη ἡμῖν, οὗ ἡ ἀρχὴ ἐγενήθη ἐπὶ τοῦ ὕμου αὐτοῦ, καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ μεγάλης βουλῆς ἄγγελος... ἐγὼ γὰρ ἀξω εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἀρχοντας, εἰρήνην καὶ ὑγείαν αὐτῷ· μεγάλη ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ καὶ τῆς εἰρήνης αὐτοῦ οὐκ ἔστιν δριον» (‘Ησ. θ' 6).

Περὶ τοῦ Σταυρικοῦ Θανάτου τοῦ Σωτῆρος

«... Οὐκ ἔστιν εἰδος αὐτῷ οὐδὲ δόξα· καὶ εἴδομεν αὐτόν, καὶ οὐκ εἰχεν εἰδος δὲ κάλλος· ἀλλὰ τὸ εἰδος αὐτοῦ ἄτιμον καὶ ἐκλεῖπον παρὰ πάντας τοὺς νιοὺς τῶν ἀνθρώπων ἀνθρωπος ἐν πληγῇ δν καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν, ὅτι ἀπέστραπται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἡτιμάσθη καὶ οὐκ ἐλογίσθη. Οὗτος τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὁδυρᾶται, καὶ ἡμεῖς ἐλογισάμεθα αὐτὸν ἐν πόνῳ καὶ ἐν πληγῇ ὑπὸ Θεοῦ καὶ ἐν κακώσει. Αὐτὸς δὲ ἐτρανματίσθη διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν καὶ μεμαλάκισται διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν... ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἥχθη καὶ ὡς ἀμρὸς ἐναρτίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα· ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ κρίσις αὐτοῦ ἥρθη· τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τὶς διηγήσεται; ὅτι αἰρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν τοῦ λαοῦ μον ἥχθη εἰς θάρατον» (‘Ησ. υγ' 2-5).

3. ‘Ο προφήτης ‘Ιερεμίας

(‘Ιερεμίας)

Ο Προφήτης ‘Ιερεμίας συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν μεγάλων Προφητῶν. ‘Εζησεν ἔξακόσια ἔτη πρὸ Χριστοῦ, κατὰ τὴν ἐποχὴν δηλ., τῆς αἰχμαλωσίας καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν Παλαιστίνην.

Είχε μεγάλην πίστιν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα.
”Ηθελε νὰ βλέπῃ τὸν λαὸν νὰ τηρῇ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. ‘Ο Θεὸς τὸν
ἐκάλεσεν εἰς τὸ προφητικὸν ἀξίωμα, διὰν ἦτο ἀκόμη νέος. ’Ιδοὺ πῶς ὁ
ἴδιος ὁ Ἱερεμίας διηγεῖται τὴν πρόσκλησιν, τὴν ὅποιαν ἔκαμε πρὸς αὐ-
τὸν ὁ Θεός :

« Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με· πρὸ τοῦ με πλάσαι σε ἐν κοι-
λᾳ ἐπίσταμαι σε καὶ πρὸ τοῦ σε ἐξελθεῖν ἐκ μητρὸς ἡγίακα σε, προφή-
την εἰς ἔθνη τέθεικά σε » (Ἱερεμ. α', 5).

Αὐτοὶ οἱ λόγοι σημαίνουν τὰ ἔξῆς:

« Σὲ γνωρίζω πρὶν ἀκόμη σὲ πλάσω εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς σου
καὶ πρὶν γεννηθῆς σὲ προώρισα νὰ γίνης προφήτης μου ».

Εἰς τοὺς λόγους αὐτούς ὁ Ἱερεμίας ἀπήντησε μὲ ταπεινοφρο-
σύνην:

« Ὡ Δέσποτα Κύριε, ἐγὼ εἶμαι νέος ἀκόμη καὶ δὲν γνωρίζω νὰ
δύμιλῶ ».

« Θὰ εἶμαι μαζί σου ὅπου σὲ ἀποστέλλω — ἀπήντησεν ὁ Θεός —.
’Ιδού σοῦ ἔδωκα τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου. Σὲ κατέστησα σή-
μερον Προφήτην εἰς τὰ ἔθνη ».

‘Ο Ἱερεμίας ἤρχισεν ἀμέσως νὰ προφητεύῃ. Προανήγγειλε τὴν
καταστροφὴν τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν, ὡς τιμωρί-
αν Θεοῦ διὰ τὰς ἀμαρτίας τοῦ λαοῦ. Κατέγραψε τὰς προφητείας του καὶ ὁ
λαὸς ἐδιάβαζε μὲ προσοχὴν αὐτάς. Κάποτε διὰ νὰ κάμη μεγαλυτέραν
ἐντύπωσιν ἡ προφητεία του περὶ τῆς δουλείας, ἡ ὅποια ἀνέμενε τὸν λαόν,
ἐνεφανίσθη δημοσίᾳ μὲ ἀλυσσόδας εἰς τὸν λαιμόν. ”Ηλεγχε μὲ θάρρος
τοὺς ἄρχοντας τοῦ λαοῦ, διότι ἔθεώρει αὐτούς ὑπαίτιους τῆς καταστρο-
φῆς. ‘Ο Ἱερεμίας πολλάκις ἀνῆλθεν εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ συνεβούλευσε
τὸν ἀσεβῆ βασιλέα Σεδεκίαν, ἀλλ’ ἐκεῖνος ὅχι μόνον δὲν ἤκουεν αὐτόν,
ἀλλὰ καὶ τὸν περιέπαιζεν. Αἱ τιμωρίαι δύμως δὲν ἤργησαν νὰ ἔλθουν καὶ
νὰ ἐπαληθεύσουν οἱ λόγοι τοῦ Προφήτου. Ἐβδομήκοντα δόλοκληρα ἔτη,
καθὼς γνωρίζομεν, ἔμειναν αἰχμαλώτοι οἱ Ἰουδαῖοι εἰς τὴν Βαβυλῶνα.

Πολλοὺς διωγμούς καὶ φυλακίσεις ὑπέστη ὁ Ἱερεμίας, διότι εἶχε
τὸ θάρρος νὰ κηρύττῃ τὴν ἀλήθειαν.

Ἐπάνω εἰς τὰ ἔρείπια τῆς ἐνδόξου πόλεως τῆς Ἱερουσαλήμ ἔχυσε
πικρὰ δάκρυα ὁ μέγας αὐτὸς Προφήτης μαζὶ μὲ τὸν καλὸν διοικητὴν
τῆς Παλαιστίνης Γοδολίαν καὶ τὸν μαθητὴν του Βαρούχ. ‘Υπάρχει

άκομη τὸ μικρὸν βιβλίον, τὸ δποῖον ἐπιγράφεται Θρῆνοι τοῦ Ἱερεμίου καὶ ἐν ἄλλῳ, ἡ ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς ἐν Βαβυλῶνι αἰχμαλώτους, εἰς τὸ δποῖον συμβουλεύει αὐτοὺς νὰ προφυλάσσωνται ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρείαν.

Αἱ προφητεῖαι του, ὅπως καὶ τῶν ἄλλων προφητῶν, ἀποτελοῦν ίδιαίτερον βιβλίον τῆς Π. Διαθήκης.

Ο Ἱερεμίας προεφήτευσεν ἐπίσης ὅτι θὰ ἔλθουν ἡμέραι, κατὰ τὰς δόποιας ὁ Θεὸς ἡλικίας « νέον Ἰσραήλ » διὰ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ὁ δποῖος θὰ φέρῃ εἰς τὸν κόσμον νέαν ζωήν.

Ἐφονεύθη πιθανῶς εἰς Αἴγυπτον, διότι ἤλεγχε τοὺς συμπατριώτας του διὰ τὴν ἀρνησιν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Τὴν μνήμην του ἔσταζομεν τὴν 1ην Ματοῦ.

Ἐκ τοῦ βιβλίου τῶν Θρήνων τοῦ Ἱερεμίου

(Κεφ. Γ' 25 - 39)

Ὑποταγὴ εἰς τὸ θεῖον θέλημα *

- 25 Ὁ Κύριος εἶναι ἀγαθὸς εἰς τὸν ἐλπίζοντα εἰς αὐτόν,
εἰς ἐκεῖνον, ὁ δποῖος ἐκζητεῖ αὐτόν.
- 26 Εἶναι καλὸν νὰ περιμένῃ τις ἡσύχως
βοήθειαν ἀπὸ τὸν Κύριον.
- 27 Εἶναι καλὸν διὰ τὸν ἀνθρωπὸν νὰ βαστάξῃ τὸν ζυγὸν εἰς τὴν νεότητά του.
- 28 Ἄς κάθηται μόρος ἐν σιωπῇ
ἐφ' ὅσον τοῦτο ἐπεβλήθη ἐπ' αὐτοῦ.
- 29 Ἄς βάλῃ τὸ στόμα του εἰς τὸ χῶμα,
ἴσως ὑπάρξῃ ἐλπίς.
- 30 Ἄς προσφέρῃ τὴν παρειάν του εἰς τὸν ραπιστήν,
ἄς χορτασθῇ μὲ δύειδισμόν.

* Αθαν. Χαστού πη: Μετάφρασις διωρθωμένου 'Εβρ. Κειμένου. Ἐκ τῆς Π. Διαθήκης. Σελ. 751. Ἐκδ. Σ. Δημητράκου 1955.

- 31 Διότι ὁ Κύριος δὲν θὰ ἀπορρίπτῃ
αὐτὸν διὰ παντός.
- 32 καὶ ἀν θλίψῃ,
θὰ δεῖξῃ συμπάθειαν κατὰ τὸ πλούσιον ἔλεός του·
- 33 διότι δὲν θλίβει ἐκονσίως
οὕτε πικραίνει τοὺς ἀνθρώπους.
- 34 Ἡ συντοιβὴ ὑπὸ τοὺς πόδας
ὅλων τῶν δεσμίων τῆς χώρας,
- 35 ἡ στέρησις τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου
ἐνώπιον τοῦ Παντοδυνάμου,
- 36 ἡ ἀδικία ἀνθρώπου κατὰ τὴν δίκην του,
εἴναι πράγματα, τὰ δποῖα δὲν θέλει ὁ Κύριος.
- 37 Τις δύναται νὰ εἴπῃ τι, καὶ νὰ γίνῃ,
χωρὶς νὰ προστάξῃ ὁ Κύριος;
- 38 Ἐκ τοῦ στόματος τοῦ Ὅψιστου
δὲν ἐξέρχονται τὰ κακὰ καὶ τὰ ἀγαθά;
- 39 Περὶ τίνος δύναται νὰ παραπονεθῇ ὁ ἀνθρωπός;
Ἄς γίνῃ κυρίαρχος τῶν ἀμαρτιῶν του!
- Ἡ αὐτὴ περικοπὴ κατὰ μετάφρασιν τῶν Ο'
- 25 Ἀγαθὸς Κύριος τοῖς ὑπομένονσιν αὐτὸν, ψυχὴ ἡ ζητήσει αὐτὸν ἀγαθόν.
- 26 καὶ ὑπομενεῖ καὶ ἡσυχάζει εἰς τὸ σωτιήριον Κυρίον.
- 27 Ἀγαθὸν ἀνδρὶ ὅταν ἄρι τοιούτην νεότητι αὐτοῦ.
- 28 Καθίσεται κατὰ μόρας καὶ σιωπήσεται, ὅτι ἥρεν ἐφ' ἑαυτῷ.
- 30 Δώσει τῷ παίοντι αὐτὸν σιαγόνα, χορτασθήσεται ὀνειδισμῶν.

31 "Οτι οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀπώσεται Κύριος.

32 "Οτι ὁ ταπεινώσας οἰκτειῷσει κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους αὐτοῦ.

33 "Οτι οὐκ ἀπεκρίθη ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ καὶ ἐταπείνωσεν νίοὺς ἀνδρός.

34 Τοῦ ταπεινῶσαι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ πάντας δεσμίους γῆς,

35 τοῦ ἐκκλῖναι κρίσιν ἀνδρός, κατέναντι προσώπου Ὑψίστου,

36 καταδικάσαι ἄνθρωπον ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν Κύριος οὐκ εἶπε.

37 Τις οὕτως εἶπε καὶ ἐγενήθη; Κύριος οὐκ ἐνετέλατο.

38 Ἐκ στόματος Ὑψίστου οὐκ ἔξελενόται τὰ κακὰ καὶ τὸ ἀγαθόν;

39 Τὶ γογγύσει ἄνθρωπος ζῶν, ἀνὴρ περὶ τῆς ἀμαρτίας αὐτοῦ;

b-3-H

4. 'Ο προφήτης Ἰεζεκιὴλ

(Ἰεζεκιὴλ)

Ο προφήτης Ἰεζεκιὴλ ἔζησε πρὸ τῆς καταστροφῆς τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα, πιθανῶς περὶ τῷ 597 π.Χ. Μετεφέρθη καὶ αὐτὸς αἰχμάλωτος εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἐκεῖ ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ προφητικὸν ἀξίωμα. Εἶδεν ἐν ὅραματι τὸν Θεόν καθήμενον ἐπὶ θρόνου καὶ ἤκουσε τοὺς ἔξης λόγους:

« Υἱὲ ἀνθρώπου, ἔξαποστέλλω ἐγώ σε πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραήλ, τὸν παραπιραίνοντάς με, οἵτινες παρεπίκρανά με, αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν ἔως τῆς σήμερον ἡμέρας καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· τάδε λέγει Κύριος· ἐὰν ἀρα ἀκούσωσιν ἢ πτοηθῶσιν καὶ γνώσονται ὅτι προφήτης εἰ σὺ ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ σὺ νιέ ἀνθρώπου μὴ φοβηθῆς αὐτοὺς μηδὲ ἐκστῆς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν... ». (Ἰεζεκιὴλ β', 3 - 6).

Προεῦδε τὴν τελικὴν κατάλυσιν τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων. « Οπως ὁ Ἱερεμίας κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Βαβυλωνίου αἰχμαλωσίας εἰργάσθη καὶ ἐκήρυξεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, τοιουτοτρόπως καὶ ὁ Ἰεζεκιὴλ κατὰ τὴν ἰδίαν ἐποχὴν

εἰργάσθη καὶ ἐκήρυξεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Τὸ βιβλίον του, τὸ ὅποῖον περιέχει τὰς προφητείας καὶ τὰ κηρύγματα, προτρέπει τοὺς Ἰουδαίους νὰ κάμουν ὑπομονὴν διὰ τὰ παθήματά των καὶ λέγει, ὅτι τὰ παθήματα αὐτὰ θὰ ἔξαργνίσουν αὐτοὺς διὰ τὰς ἀμαρτίας των. Κηρύττει εἰς αὐτοὺς νὰ μετανοήσουν καὶ ὑπόσχεται, ὅτι θὰ ἐλευθερωθοῦν καὶ προλέγει τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσίου.

Τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα ἐφανέρωσε πρὸς τὸν Ἱεζεκιὴλ ὁ Θεὸς δι' ὀράματος. Μετέφερεν αὐτὸν εἰς κοιλάδα, ὅπου ἦσαν ἔηρα ὃστα ἀνθρώπων καὶ προέτρεψεν αὐτὸν νὰ διατάξῃ τὰ ὃστα νὰ ἀποκτήσουν σάρκας καὶ νὰ λάβουν ζωῆν.

Πράγματι αὐτὸν καὶ συνέβη. Τὸ ὄραμα αὐτὸν ἐσήμαινεν ὅτι ὁ Θεὸς θὰ ἀποκαταστήσῃ τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα, ὅπως ἀκριβῶς τὰ ὃστα ἔλα-
βον ζωῆν.

‘Ο Ἱεζεκιὴλ προεῖπεν, ὅτι ἡ βασιλεία τοῦ Χριστοῦ θὰ εἶναι παγ-
κόσμιος.

‘Ο Προφήτης οὗτος ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ κατὰ τὸ 570 π.Χ. Τὴν μνήμην του ἕօρτάζομεν τὴν 23ην Ἰουλίου.

Τὸ ὄραμα περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα ἀναγι-
νώσκεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας κατὰ τὸν ὄρθρον τοῦ Μ. Σεββάτου,
μόλις οἱ χριστιανοὶ ἐπιστρέψουν εἰς τὸν Ναὸν ἐκ τῆς περιφορᾶς τοῦ
Ἐπιταφίου.

“Οραμα τῶν ξηρῶν ὀστῶν· ἀναβίωσις τοῦ Ἰσραὴλ ὡς ἔθνους

«Καὶ ἐγένετο ἐπ’ ἐμὲ χεὶρ Κυρίου καὶ ἐξῆγαγέ με ἐν πνεύματι Κύ-
ριος καὶ ἔθηκέ με ἐν μέσῳ τοῦ πεδίου, καὶ τοῦτο ἦν μεστὸν ὀστέων ἀν-
θρωπίνων καὶ περιήγαγέ με ἐπ’ αὐτὰ κυκλόθεν κύκλῳ, καὶ ἴδον πολλὰ
σφόδρα ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου, ξηρὰ σφόδρα. καὶ εἶπε πρός με· νιὲ
ἀνθρώπουν, εἰ ζήσεται τὰ ὀστέα ταῦτα; καὶ εἶπα· Κύριε Κύριε, σὺ ἐπίστη
ταῦτα· καὶ εἶπε πρός με· προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὀστᾶ ταῦτα καὶ ἐρεῖς αὐ-
τοῖς· τὰ ὀστᾶ τὰ ξηρά, ἀκούσατε λόγον Κυρίου. τάδε λέγει Κύριος τοῖς
ὀστέοις τούτοις· ἴδον ἐγὼ φέρω ἐφ’ ὑμᾶς πνεῦμα ζωῆς καὶ δώσω ἐφ’
ὑμᾶς νεῦρα καὶ ἀνάξω ἐφ’ ὑμᾶς σάρκας, καὶ ἐκτενῶ ἐφ’ ὑμᾶς δέρμα καὶ
δώσω πνεῦμα μον εἰς ὑμᾶς, καὶ ζήσεσθε· καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμὶ
Κύριος. καὶ ἐπροφήτευσα καθὼς ἐνετελλατό μοι. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐμὲ
προφητεῦσαι καὶ ἴδον σεισμός, καὶ προσήγαγε τὰ ὀστᾶ ἐκάτερον πρὸς

τὴν ἀρμονίαν αὐτοῦ. καὶ εἰδον καὶ ίδον ἐπ' αὐτὰ νεῦρα καὶ σάρκες ἐφύ-
οντο, καὶ ἀνέβαινεν ἐπ' αὐτὰ δέρμα ἐπάνω, καὶ πνεῦμα οὐκ ἦν ἐπ' αὐ-
τοῖς. καὶ εἶπε πρός με· προφήτευσον ἐπὶ τὸ πνεῦμα, προφήτευσον, νῦν
ἀνθρώπουν, καὶ εἰπὸν τῷ πνεύματι· τάδε λέγει Κύριος· ἐκ τῶν τεσσάρων
πνευμάτων ἐλθε καὶ ἐμφύσησον εἰς τοὺς νεκροὺς τούτους, καὶ ζησάτω-
σαν. καὶ ἐπροφήτευσα καθότι ἐνετείλατό μοι· καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτοὺς τὸ
πνεῦμα καὶ ἔζησαν καὶ ἐστησαν ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν, συναγωγὴ πολ-
λὴ σφόδρα. καὶ ἐλάλησε Κύριος πρός μὲν λέγων νῦν ἀνθρώπουν, τὰ δόστα
ταῦτα πᾶς οἶκος Ἰσραήλ ἔστι, καὶ αὐτοὶ λέγοντο· ξηρὰ γέροντε τὰ δόστα
ἡμῶν, ἀπόλωλεν ἡ ἐλπὶς ἡμῶν, διαπεφωνήκαμεν. διὰ τοῦτο προφήτευ-
σον καὶ εἰπὸν πρός αὐτούς· τάδε λέγει Κύριος· ίδον ἐγὼ ἀνοίγω τὰ μνή-
ματα ὑμῶν καὶ ἀνάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν μνημάτων ὑμῶν καὶ εἰσάξω ὑμᾶς
εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραήλ, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος ἐν τῷ ἀ-
νοῖξαι με τοὺς τάφους ὑμῶν τοῦ ἀναγαγεῖν με ἐκ τῶν τάφων τὸν λαόν
μου. καὶ δώσω πνεῦμα μου εἰς ὑμᾶς, καὶ ζήσεσθε, καὶ θήσομαι ὑμᾶς ἐπὶ
τὴν γῆν ὑμῶν καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ Κύριος· λελάληκα καὶ ποιήσω, λέ-
γει Κύριος» (Ιεζ. λξ', 1 - 14) ✓

5. 'Ο προφήτης Δανιήλ

8-3-71

Δανιήλ 197

Ο Δανιήλ ἐπίσης συγκαταλέγεται μεταξύ τῶν μεγάλων Προφητῶν.
Οὗτος κατεῖχε μεγάλα κυβερνητικά ἀξιώματα καὶ ἤσκησε τὸ
προφητικόν του ἔργον μεταξύ τῶν ἐπισήμων. Πρὸς τοὺς βασιλεῖς τῶν
Βαβυλωνίων καὶ ἀργότερον τῶν Περσῶν ἀπέδειξε τὸ φεῦδος τῆς εἰδω-
λολατρείας καὶ τὴν ἀλήθειαν τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ.

Τὸ βιβλίον ποὺ περιέχει τὰς προφητείας καὶ τὰ ὄραματά του περι-
λαμβάνεται εἰς τὴν Π. Διαθήκην.

'Ο Δανιήλ ἔλαβε παρὰ τοῦ Θεοῦ τὸ χάρισμα νὰ ἐρμηνεύῃ ὅνειρα καὶ
ἄλλα αἰνίγματα, ὅπως ὁ Ἰωσήφ.

Οὗτος ἀπὸ μικρὸς εἶχε μεταφερθῆ αἰχμάλωτος εἰς τὴν Βαβυλῶνα
καὶ μετὰ τῶν γνωστῶν μας τριῶν παιδῶν προσελήφθη εἰς τὰ ἀνάκτορα
καὶ ἐμορφώθη καταλλήλως καὶ ἔλαβε σπουδαῖα ἀξιώματα.

Εἰς τὸν βασιλέα Ναβουχοδονόσορα τὸν Β' ἐξήγησεν ἐν σπουδαῖον
ὅνειρον. 'Ο βασιλεὺς εἶδεν εἰς τὸν ὕπνον του ὑψηλὸν ἄγαλμα μὲ κεφαλὴν

χρυσῆν, στῆθος καὶ βραχίονας ἀργυροῦς, κοιλίαν καὶ μηροὺς χαλκοῦς, κνήμας σιδηρᾶς καὶ τοὺς πόδας μέρος μὲν ἀπὸ σίδηρον, μέρος δὲ ἀπὸ πηλόν. Εἰς μέγας λίθος ἐκύλισεν ἔξαφνα ἐκ τοῦ πλησίον ὅρους, ὁ ὅποῖς κατέρριψε καὶ συνέτριψε τὸ ἄγαλμα καὶ ἐξηφάνισεν ὅλα τὰ ὑλικά, ἐνῷ ὁ λίθος ἔγινεν ὅρος καὶ κατέλαβεν ὅλην τὴν γῆν.

Ο Δανιὴλ ἐξῆγησεν ὡς ἔξῆς τὸ ὄντειρον:

Ἡ χρυσῇ κεφαλῇ ἦτο ἡ βασιλεία τοῦ Ναβουχοδονόσορος, τὸ ἀργυροῦν μέρος τοῦ ἀγάλματος ἦτο ἡ κυριαρχία τῶν Περσῶν ἐπὶ τοῦ Βαβυλωνιακοῦ Κράτους, τὸ χαλκοῦν ἦτο ἡ κατάκτησις τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου καὶ τὸ σιδηροῦν ἡ Ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία διηρημένη εἰς ἀνατολικὸν καὶ δυτικὸν κράτος. Ο λίθος ἦτο ὁ Ἰησοῦς Χριστός, τοῦ ὅποιου ἡ βασιλεία θὰ ἐξηπλοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Πράγματι ὅλα αὐτὰ συνέβησαν.

Τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὅποιαν κυρίαρχοι ἦσαν οἱ Μῆδοι, ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Δαρεῖος διώρισε τὸν Δανιὴλ γενικὸν ἐπιθεωρητὴν τῶν διοικητῶν τοῦ Κράτους. Ἡ μεγάλη αὐτὴ τιμὴ ἔκαμε ἄλλους ἀξιωματικούς τοῦ κράτους νὰ φθονήσουν τὸν Δανιὴλ καὶ ἐσκέφθησαν ἐν τρόπον διὰ νὰ φονεύσουν αὐτόν. Εἰςγῆγύθησαν λοιπὸν εἰς τὸν Δαρεῖον νὰ ἐκδώσῃ διάταγμα καὶ νὰ διατάσσῃ, διποτὲ ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας ὅλοι οἱ ὑπήκοοι τοῦ κράτους μὴ ζητήσουν τίποτε οὔτε ἀπὸ τὸν Θεόν, οὔτε ἀπὸ ἄνθρωπον παρὰ μόνον ἀπὸ τὸν βασιλέα. Ο Δανιὴλ ὅμως τρεῖς φοράς τὴν ἡμέραν προσηγύχετο καὶ ἐζήτει ἀπὸ τὸν Θεὸν διτεῖς πρέπειον. Ἐνῷ λοιπὸν οὕτος προσηγύχετο συνελήφθη ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν του καὶ κατηγγέλθη εἰς τὸν Βασιλέα. Ο Δαρεῖος διέταξε τότε νὰ ριφθῇ ὁ Δανιὴλ ἐντὸς τοῦ λάκκου τῶν λεόντων. Τὰ ἄγρια ὅμως θηρία δὲν ἐπείραζον διόλου τὸν ἄγιον Προφήτην. Ἄγγελος Κυρίου ἐφύλαττεν αὐτόν. Ο Δαρεῖος ἐπληροφορήθη τὸ θαῦμα, ἥλευθέρωσε τὸν Δανιὴλ καὶ ἔρριψεν εἰς τὸν λάκκον τοὺς ἐχθρούς του. Εξέδωκεν ἐπίσης διατάξην νὰ σέβωνται ὅλοι τὸν Θεὸν τοῦ Δανιὴλ.

Ο Δανιὴλ προεφήτευσε τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσίου. Ὁνόμαζε τὸν Χριστὸν « Γίδὸν τοῦ ἀνθρώπου », διότι εἶδε τὸν Κύριον ἐν δράματι ὡς ἄνθρωπον. Προεῖπεν ἀκόμη ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ ἐσταυρώνετο 490 περίπου ἔτη ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ διατάγματος διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν τειχῶν τῆς Ἱερουσαλήμ (453 π.Χ.) ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Ἀρταξέρξου τοῦ Μακρόχειρος.

Απέθανεν εἰς βαθύτατον γῆρας. Τὴν μνήμην του ἔορτάζομεν εἰς τὰς 17 Δεκεμβρίου.

Τροπάριον τῶν τριῶν Παίδων καὶ τοῦ Δανιὴλ

·Ηχος δ'

«Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως κατορθώματα! Ἐν τῇ πιγῇ τῆς φλογός,
ώς ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως, οἱ ἄγιοι τρεῖς παῖδες ἤγάλλοντο· καὶ ὁ
Προφήτης Δανιήλ, λεόντων ποιμήν, ὃς προβάτων, ἐδείκνυτο. Ταῖς αὐ-
τῶν ἴκεσίαις, Χοιστὲ ὁ Θεός, σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν».

6. Οἱ ἑλάσσονες Προφῆται

α') 'Ωση̄

Ο προφήτης 'Ωση̄ ἦτο υἱὸς Βεερή τινος. "Εζησεν εἰς τὸ βασίλειον
τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τὸν Η' αἰῶνα. 'Ανῆκεν εἰς τὴν ἀνωτέραν κοι-
νωνικήν τάξιν καὶ ἦτο πολὺ μορφωμένος, διότι ἐγνώριζεν καλῶς τὴν
'Ιστορίαν τοῦ Ἰσραὴλ, τὸ δὲ βιβλίον του εἶναι ἀξιόλογον καὶ ἐξ ἐπό-
ψεως λογοτεχνικῆς.

Κατὰ διαταχὴν τοῦ Θεοῦ ἔνυμφεύθη τὴν Γῶμερ, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπέ-
κτησε τρία τέκνα. 'Ο Προφήτης συνήθιζε νὰ ἐπισκέπτεται τὰ Ἰσραηλι-
τικὰ ιερὰ καὶ μάλιστα κατὰ τὰς μεγάλας ἑορτάς, διότε πρὸς τὰ συγκεν-
τρωμένα πλήθη ἀπήγγειλε τὰς προφητείας του.

Μὲ ποιὸν τρόπον δ 'Ωση̄ ἐκλήθη εἰς τὸ προφητικὸν ἀξίωμα δὲν
γνωρίζομεν. Τὸν Προφήτην αὐτὸν ἐνδιαφέρει πολὺ ἡ θρησκευτικὴ κατά-
στασις, ἡ ὁποία εἶναι τὸ κέντρον τοῦ κηρύγματός του. 'Ο 'Ωση̄ ὄργιζε-
ται διότι ὁ λαὸς λατρεύει τὰ εἰδωλα καὶ κηρύγτει ἐναντίον τῆς εἰδωλο-
λατρείας μὲ δύναμιν καὶ θάρρος. Προεφήτευσεν, ὅτι ὁ Σωτὴρ θὰ προέλ-
θῃ ἐκ τῆς γενεᾶς τοῦ Δαυΐδ. Μέσα εἰς τὴν ὥραιαν προφητείαν του ἐύ-
ρισκομεν τὴν ὥραιαν διδασκαλίαν, διὰ τῆς ὁποίας ὁ Θεὸς ζητεῖ ἀγάπην
ἀπὸ τὸν λαὸν καὶ ὅχι θυσίας.

·Αγάπη καὶ ὅχι θυσίαι

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄ 1 — 6 *

·Ο λαὸς 1) 'Εμπρὸς ἀς ἐπιστρέψωμεν εἰς τὸν Θεόν, διότι αὐτὸς
ἐσπάραξε καὶ θὰ μᾶς θεραπεύσῃ, ἐπλήγωσε καὶ θὰ μᾶς ἐπιδέσῃ.

* Βασ. Βέλλα: «Ἐρμηνεία Π. Διαθήκης. Τὸ δωδεκαπρόφητον» "Εκδ.
Ἀστέρος, Ἀθῆναι 1947.

2) Μετὰ δύο ἡμέρας θὰ μᾶς ἀναζωγονήσῃ, κατὰ τὴν τρίτην θὰ μᾶς ἐγείρῃ καὶ θὰ ζῆσωμεν ἐνώπιον του.

3) Ἄς προσπαθήσωμεν νὰ γνωρίσωμεν τὸν Θεόν. Ἐάν τὸν ἀναζητήσωμεν, θὰ τὸν εῦρωμεν καὶ θὰ ἔλθῃ τότε εἰς ἡμᾶς ὡς βροχή, ὡς νερό, τὸ ὅποιον εὐφραίνει τὴν γῆν.

‘Ο Θεός :

- 4) Τὶ νὰ σοῦ κάμω Ἐφραίμ,
τὶ νὰ σοῦ κάνω Ἰούδα!
Ἡ ἀγάπη σας εἶναι νεφύδιον πρωΐνον,
ὡς δρόσος, η δποία ταχέως παρέχεται.
- 5) Ἀνήγγειλα διὰ τῶν προφητῶν,
ἐγνωστοποίησα διὰ τῶν λόγων τοῦ στόματός μου
- 6) ὅτι ἀγάπην ἐπιθυμῶ καὶ ὅχι θυσίας,
γνῶσιν Θεοῦ καὶ ὅχι ὀλοκαυτώματα.

β') Ἀ μώς

Ο προφήτης Ἀμώς ἔζησε κατὰ τὸν Ἡ' αἰῶνα π.Χ. Πατρὶς τούτου ἦτο ἡ Θεκοά, μικρὰ πόλις τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα. Κατὰ τὸ ἐπάγγελμα ὁ Ἀμώς ἦτο ποιμήν. "Ισως είχεν ίδια του ποίμνια. Ἡτο ἐπίσης καλλιεργητής συκομορεῶν. Ἐν τούτοις είχε μόρφωσιν καὶ κρίσιν. Αἱ προφητεῖαι του εἶναι γεγραμμέναι εἰς ὀδράίους στίχους.

Ἐκλήθη εἰς τὸ προφητικὸν ἀξίωμα, διὰ νὰ κηρύξῃ μετάνοιαν εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραήλ.

Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς προφητικῆς του δράσεως ὁ Θεός δι' ὀράσεως γνωρίζει εἰς αὐτὸν τὴν ἐπερχομένην καταστροφὴν εἰς τὸ Ἰσραήλ. Μία ἀκρίς ἀναφαίνεται ἐν ὀράσει κατατρώγουσα ὅλην τὴν χλόν τῆς γῆς Ἰσραήλ. "Ἐντρομος ὁ Προφήτης, ἀλλὰ καὶ πλήρης ἀγάπης πρὸς τὸν λαόν, παρακαλεῖ τὸν Θεόν νὰ σώσῃ τὸν λαόν του. Πράγματι ἡ καταστροφὴ δὲν ἐπέρχεται. 'Αλλ' ὁ λαός δὲν μετανοεῖ. Δευτέρα καὶ τρίτη ὄρασις ἀναγκάζουν τὸν Προφήτην νὰ παρακαλέσῃ τὸν Θεόν καὶ νὰ κηρύξῃ πρὸς τὸν λαόν, ἀλλὰ ὁ λαός μένει ἀμετανόητος καὶ ἡ καταστροφὴ ἐπέρχεται.

‘Ο Ἀμώς προεφήτευσεν, ὅτι κατὰ τὴν Σταύρωσιν τοῦ Κυρίου θὰ ἐγίνετο σκότος καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ ἀναστηθῇ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ.

‘Ιδού οἱ λόγοι τῆς προφητείας του:

‘Η ἡμέρα ἐκείνη

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η', 9 — 10 *

9) Καὶ θὰ γίνη κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην —λόγος τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ— θὰ κάμω νὰ δύσῃ ὁ ἥλιος ἐν τῇ μεσημβρίᾳ, καὶ θὰ ἐπιφέρω σκότος εἰς τὴν γῆν ἐν πλήρει ἡμέρᾳ.

10) καὶ θὰ μεταβάλω τὰς ἑορτάς σας εἰς θρῆνον, καὶ πάντα τὰ ἀσματά σας εἰς κοπετόν, καὶ θὰ κάμω νὰ φορέσετε ὅλοι περὶ τὴν ὁσφὺν σάκκον καὶ ὅλοι τὴν κόμην νὰ ἀποκόψητε. Τὸ ὅλον θὰ είναι θρῆνος μονογενοῦς, τὸ δὲ τέλος ὡς ἡμέρα πικρᾶ.

γ') Μιχαΐας

Εζησε κατὰ τὸν Η' αἰῶνα π.Χ. ‘Η διδασκαλία του στρέφεται ἐναντίον τῶν διεφθαρμένων ἀνωτέρων τάξεων τῆς ἐποχῆς του. Καὶ αὐτὸς ἦτο ποιμήν. Συμπαθεῖ πολὺ τὰς καταπιεζομένας καὶ πτωχάς τάξεις. Εἰς τὰς προφητείας του ἀναφέρει, ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ γεννηθῇ ἐν Βηθλεέμ καὶ ἀποκαλύπτει ὅτι ὁ Χριστὸς ὑπῆρχε πρὸ πάντων τῶν αἰώνων.

Εἰς ἐν σημείον τῆς προφητείας του ὄμιλει διὰ τὴν νέαν Ἱερουσαλήμ, διὰ τὴν νέαν δηλαδὴ θρησκείαν, τὴν ὅποιαν θὰ ἴδρυσῃ ὁ Χριστός.

‘Η νέα Ἱερουσαλήμ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ', 1 — 4 **

1) Κατὰ τὰς ἐσχάτας ἡμέρας
θὰ είναι τὸ δρος τοῦ Θεοῦ
θεμελιωμένον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὁρέων
καὶ ὑψηλὸν ὑπέρ τὰ βουνά,
λαοὶ δὲ πρὸς αὐτὸν θὰ τρέχουν
καὶ θὰ πορεύωνται ἔθη πολλὰ λέγοντα:

* Βασ. Βέλλα: “Ἐνθ’ ἀνωτέρω.

** “Ἐνθ’ ἀνωτέρω.

- 2) Ἐμπρὸς ἀς ἀναβῶμεν εἰς τὸ δόρος τοῦ Θεοῦ
καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ,
διὰ νὰ μᾶς διδάξῃ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ
καὶ βαδίσωμεν εἰς τὰς τριβούς αὐτοῦ,
διότι ἐκ τῆς Σιών θὰ προέλθῃ διδασκαλία
καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐκ τῆς Ἱερουσαλήμ.
- 3) Τότε θὰ κρίνῃ μεταξὺ λαῶν πολλῶν
καὶ θὰ δικάξῃ μεταξὺ ἐχθρῶν ἵσχυρῶν
τότε θὰ μεταβάλοντας τὰ ξίφη των εἰς ἄροτρα
καὶ τὰ δόρατά των εἰς δρέπανα.
Δὲν θὰ ὑψώνῃ ἔθνος κατ' ἄλλον ἔθνος τὸ ξίφος
Οὐδὲ θὰ ἔξασκοῦνται πλέον εἰς τὸν πόλεμον.
- 4) Άλλος ἔκαστος θὰ καθήσῃ ὑπὸ τὴν ἄμπελόν του
καὶ ὑπὸ τὴν συκῆν του, χωρὶς καρεὶς νὰ τὸν τρομάζῃ.
Τὸ στόμα τοῦ Θεοῦ εἶπε ταῦτα.

δ') Ἰωὴλ

Ο προφήτης Ἰωὴλ ἢτοι οὗτος τοῦ Βαθουὴλ καὶ ἔζησε τὸν Θ' αἰῶνα π.Χ. Αἱ προφητεῖαι του περιστρέφονται περὶ τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὸν Ναὸν καθὼς καὶ περὶ τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους. 'Ο Ἰωὴλ φαίνεται ὅτι εἶχε μόρφωσίν τινα. Εἰς τὴν διδασκαλίαν του λέγει ὅτι προτιμωτέρα τῆς ἔξωτερικῆς λατρείας είναι ἡ ἔσωτερική. Πονεῖ διὰ τὰς συμφορὰς τοῦ λαοῦ καὶ πιστεύει ὅτι μόνον ὁ Θεὸς δύναται νὰ σώσῃ αὐτούς.

Προεφήτευσε τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, τὴν Δευτέραν Παρουσίαν καὶ τὴν Μέλλουσαν Κρίσιν.

Ἡ ἔκχυσις τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ', 1 – 5 *

- 1) Μετὰ ταῦτα θὰ συμβῶσιν (τὰ ἔξῆς)
Θὰ ἔκχύσω τὸ πνεῦμα μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα
καὶ θὰ προφητεύσοντοι οἱ νεῖοι ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν,

* Β α σ. Βέλλα : "Ἐνθ' ἀνωτέρω.

οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια θὰ ἐνυπνιάζωνται
καὶ οἱ νεανίαι ὑμῶν δράσεις θὰ βλέπουν.

- 2) Ἐκόμη δὲ καὶ ἐπὶ τοὺς δούλους καὶ τὰς δούλας
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις θὰ ἐκχύσω τὸ πνεῦμα μου.
- 3) Καὶ θὰ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τῇ γῇ·
αἷμα καὶ πῦρ καὶ στήλας καπνοῦ.
- 4) Οἱ ἥλιος θὰ μεταβληθῇ εἰς σκότος
καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα
πρὸν ἡ ἔλθῃ ἡ ἡμέρα τοῦ Θεοῦ,
ἡ μεγάλη καὶ φοβερά!
- 5) Καὶ θὰ συμβῇ πᾶς, ὅστις ἐπικαλεσθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, θὰ σωθῇ·
διότι ἐν τῷ ὅρει Σιών καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ θὰ γίνῃ σωτηρία, ὡς
εἶπεν ὁ Θεός.

ε') Ο βδιοὺ

Ε δρασε τὸν Θ' αἰῶνα π.Χ. Μόνον τὸ ὄνομά του μᾶς εἶναι γνωστόν.
Ἐκ τοῦ βιβλίου του συμπεραίνομεν, ὅτι κατήγετο ἐκ τοῦ βασιλείου
τοῦ Ἰούδα. Διδάσκει εἰς τὰς προφητείας του, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι δίκαιος
καὶ ἀποδίδει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα του. Προεφήτευσεν ὅτι ἡ βασιλεία
τοῦ Χριστοῦ δὲν θὰ ἔχῃ τέλος.

Ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου (Οβδιοὺ 15) *

15 Διότι ἐγγὺς εἴναι ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου
ἐναντίον ὅλων τῶν λαῶν!
Καθὼς ἐπραξες θὰ κάμουν εἰς σέ·
τὰ ἔργα σου θὰ ἐπαναπέσουν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου!

στ') Ιωνᾶς

Ιωνᾶς ΚΑΛΑ

Ο προφήτης Ιωνᾶς ἔζησε κατὰ τὸν Η' αἰῶνα π.Χ. Σταλεῖς ὑπὸ^{τοῦ} Θεοῦ νὰ κηρύξῃ εἰς τὴν πόλιν Νινευὴ τῆς Ἀσσυρίας, τὴν με-

* Αθανάσιος Καζαντζής: "Ἐνθ' ἀνωτέρω."

τάνοιαν, δὲν ύπήκουσεν. Ἐπεβιβάσθη εἰς πλοῖον καὶ ἔψυγε. Τὸ πλοῖον κατελήφθη ὑπὸ τρικυμίας καὶ ὁ Ἰωνᾶς ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν ὡς ὑπαίτιος, ἐπειδὴ παρήκουσε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ. Θαλάσσιον κῆτος κατέπιε τὸν Ἰωνᾶν καὶ μετὰ τρία ἡμερονύκτια, κατόπιν προσευχῆς, ἐξῆλθεν οὗτος σῶος ἐκ τῆς κοιλίας τοῦ κήτους. Τὸ γεγονός αὐτὸ συμβολίζει τὴν τριήμερον ταφὴν καὶ ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου.

Ἄμεσως κατέπιεν ὁ Ἰωνᾶς μετέβη εἰς τὴν Νινευὴν καὶ ἐκήρυξε καὶ μετενόησαν οἱ Νινευῖται.

Ἡ προσευχὴ τοῦ Ἰωνᾶ ἐντός τῆς κοιλίας τοῦ κήτους.

«Ἐβόησα ἐν θλίψει μον πρὸς Κύριον τὸν Θεόν μον, καὶ εἰσήκουσέ μον ἐκ κοιλίας ἄδον κραυγῆς μον ἥκουσας φωνῆς μον. ἀπέρριψας με εἰς βάθη καρδίας θαλάσσης καὶ ποταμοὶ ἐκύκλωσάν με· πάντες οἱ μετεωρισμοί σον καὶ τὰ κύματά σον ἐπ’ ἐμὲ διῆλθον. Καὶ ἐγὼ εἴπα· ἀπῶσμαι ἐξ ὀφθαλμῶν σον ἅρα προσθήσω τοῦ ἐπιβλέψαι με πρὸς ναὸν τὸν ἄγιόν σον; περιεχύθη μοι ὕδωρ ἔως ψυχῆς, ἀβυσσος ἐκύκλωσέ με ἐσχάτη, ἔδυ ν κεφαλή μον εἰς σχισμὰς ὀρέων. κατέβην εἰς γῆν, ἡς οἱ μοχλοὶ αὐτοῖς κάτοχοι αἰώνιοι, καὶ ἀναβήτω ἐκ φθορᾶς ἡ ζωή μον, πρὸς σὲ Κύριε ὁ Θεός μον. ἐν τῷ ἐκλείπειν ἀπ’ ἐμοῦ τὴν ψυχήν μον τοῦ Κυρίου ἐμνήσθην καὶ ἔλθοι πρὸς σὲ ἡ προσευχῆ μον εἰς ναὸν τὸν ἄγιόν σον. φυλασσόμενοι μάταια καὶ φευδῆ ἔλεον αὐτῶν ἐγκατέλιπον· ἐγὼ δὲ μετὰ φωνῆς αἰνέσεως καὶ ἐξομολογήσεως θύσω σοι, ὅσα ηνξάμην ἀποδώσω σοι εἰς σωτηρίαν μον τῷ Κυρίῳ» (Ἰωνᾶ β', 3-10)

ζ') Ναοὺμ

Ο προφήτης Ναούμ κατήγετο ἐκ τῆς Ιουδαίας, ἔζησε κατὰ τὸν Z' αἰῶνα π.Χ. Διαπνέεται ὑπὸ φλογεροῦ πατριωτισμοῦ καὶ διμιλεῖ μὲν μεγάλην ἀγάπην διὰ τὴν πατρίδα του.

Προεφήτευσε τὴν καταστροφὴν τῆς Νινευῆς καὶ τοῦ Ἀσσυριακοῦ κράτους.

Εἶπεν ἐπίσης ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον θὰ φέρῃ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν χαρὰν εἰς τὸν κόσμον.

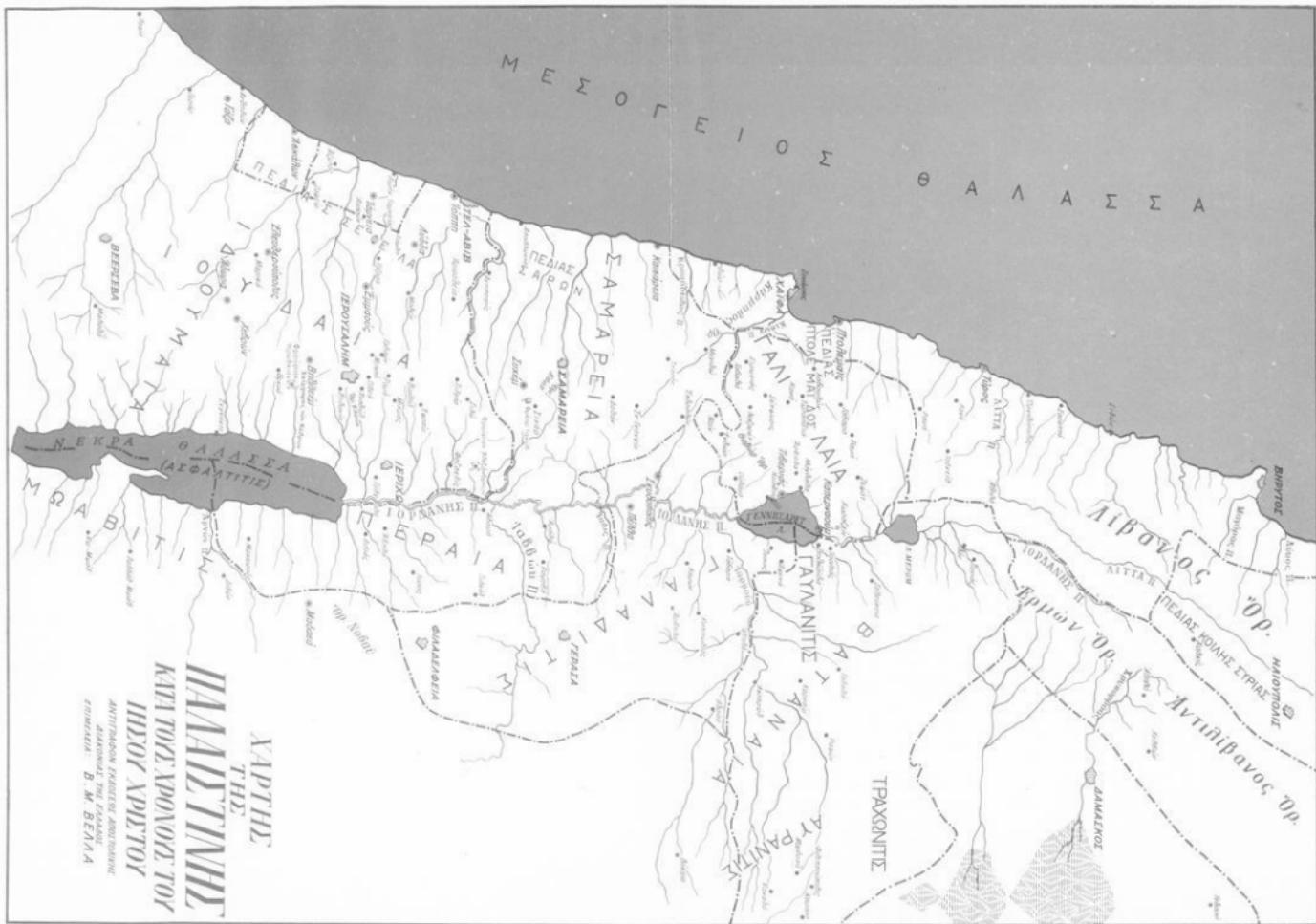

Αρχαιολογική Μουσείο της Κωνσταντινούπολης
αιδευτικής Πολιτ

‘Ο Προφήτης ‘Ιεζεκειήλ

Ψηφιδωτὸν τῆς Μονῆς Δαφνίου (IA' αἰών)

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Χάρτης της Παλαιολεσβίας κατά τους χρόνους Χεροτού

ΙΑΝΘΙΝΗ
ΚΑΤΙΩΝΩΝ ΔΩΜΑΤΙΟΥ
ΙΙΙΔΟΥ ΛΡΙΤΟΥ

ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣ ΑΝΩΝΟΜΟΥ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣ Β. Μ. ΒΕΛΛΑ

Προφητεία κατά τῆς Νινευί

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β' 1 (Κατά τοὺς Ο')

Ίδον ἐπὶ τὰ δόῃ οἱ πόδες εὐαγγελιζομένους καὶ ἀπαγγέλλοντος εἰρήνην· ἔόρταζε, Ἰούδα, τὰς ἑορτάς σου, ἀπόδος τὰς εὐχάς σου, διότι οὐ μὴ προσθήσωσιν ἔτι τοῦ διελθεῖν διὰ σοῦ εἰς παλαιώσιν. Συντετέλεσται, ἔξηρται.

(Ἐκ τοῦ Ἐβραϊκοῦ)

Ίδον ἐπὶ τῶν δρέων τρέχει ὁ ἀγγελιοφόρος,
ὅς ὅποιος εὐαγγελίζεται σωτηρίαν.
Ἐόρταζε τὰς ἑορτάς σου, Ἰούδα,
ἐκπλήρωσε τὰς ὑποσχέσεις σου,
διότι ὁ ἔξολοθρευτὴς δὲν θὰ διέλθῃ πλέον διὰ σοῦ,
αὐτὸς θὰ καταστραφῇ ὀλοσχερῶς.

η') Ἀββακοῦμ

Ο Προφήτης Ἀββακοῦμ ἔζησε περὶ τὸ 600 π.Χ. Τὰ πρῶτα ἔτη του διῆλθεν εἰς ἐποχὴν εἰρήνης καὶ εὐτυχίας διὰ τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα. Ἡτο μορφωμένος καὶ εἶχε μελετήσει τοὺς πρὸ αὐτοῦ Προφήτας. Προεῖπε τὴν καταστροφὴν τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα καὶ τὴν καταστροφὴν τοῦ Βαθυλωνιακοῦ κράτους.

Ο Ἀββακοῦμ δέχεται τὸν Θεὸν ὡς τὸν ἀπόλυτον δεσπότην τῆς φύσεως, προαιώνιον, ἀδάνατον, ἄγιον καὶ μόνον κύριον τῆς ἴστορίας. Ἐτόνιζεν ἐπίσης ὅτι ὁ «δίκαιος ἐκ τῆς πίστεως ζήσεται».

Ἡ ἀπάντησις τοῦ Θεοῦ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β' 4 — 6 *

- 4) Ἰδοὺ ὁ ἀσεβὴς θὰ πέσῃ
— ὁ δίκαιος ὅμως διὰ τῆς πίστεώς του θὰ ζήσῃ.
- 5) Πράγματι θὰ ἔχοιτωθῇ ὁ δυνάστης
καὶ ὁ ὑπερήφανος ἀνὴρ δὲν θὰ παραμείνῃ,
- 6) διότι τὴν ψυχήν του κατέστησεν, ὡς ὁ "Ἄδης, ἀκόρεστον
καὶ ὡς ὁ θάνατος, δὲν χορταίνει.

* Βασ. Βέλλα: "Ενθ' ἀνωτέρω.

Θ') Σοφονίας

O προφήτης Σοφονίας ἦτο υἱὸς Χουσί τινος καὶ ἔδρασε κατὰ τὸν Ζ' π. Χ. αἰῶνα. Καταφέρεται ἐναντίον τῆς εἰδωλολατρείας καὶ καλεῖ τὸν λαὸν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν λατρείαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ.

Βεβαιώνει τὸν λαὸν διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ διακηρύττει τὴν σωτηρίαν τοῦ κόσμου ἀπὸ τὰς ἀμαρτίας, διὰ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

'Ο θρίαμβος τῆς Σιών

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ' 14 – 18 *

14) "Υψωσε φωνὴν χαρᾶς, θύγατερ Σιών!
κραυγὴν ἀγαλλιάσεως, Ἰσραήλ!

Χαῖσε καὶ τέρπουν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου,
θύγατερ Ἰερουσαλήμ!

15) "Ο Κύριος ἥρε τὴν καταδίκην, ἢ ὅποια σὲ ἐβάρυνεν,
ἔστρεψεν ὅπισσον τὸν ἐχθρὸν σου.

"Ο βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ, ὁ Κύριος, εἶναι εἰς τὸ μέσον σου·
δὲν θὰ ἴδης πλέον κακόν.

16) Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην θὰ εἴπουν εἰς τὴν Ἰερουσαλήμ·
«μὴ φοβοῦ, Σιών!
Ἄσ μὴ παραλύσουν αἱ χεῖρες σου!

17) Κύριος ὁ Θεός σου εἶναι εἰς τὸ μέσον σου,
πολεμιστὴς νικηφόρος!

Θὰ ἀνασκιρτᾷ ἀπὸ χαρὰν διὰ σὲ
καὶ θὰ σὲ ἀνανεώσῃ διὰ τῆς ἀγάπης Του,
θὰ ἐνθουσιᾶται διὰ σὲ μὲ κραυγὰς χαρᾶς.

18) ως κατὰ τὰς ἡμέρας ἑορτῆς».

Τ') Αγγαῖος

O Προφήτης Αγγαῖος ἔζησε τὸν ΣΤ' π.Χ. αἰῶνα. Ἐπανῆλθεν ἐκ τῆς Βαβυλωνίου αἰχμαλωσίας καὶ μετὰ τοῦ Προφήτου Ζαχα-

* Α θαν. Χαστούπη: "Ἐνθ' ἀνωτέρω.

ρίους ἐπὶ βασιλέως τῶν Περσῶν Δαρείου τοῦ 'Τστάσπους' παρώτρυνε τὸν Ἰουδαϊκὸν λαὸν νὰ συνεχίσῃ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ Ναοῦ, διότι ἡ ἀνοικοδόμησις εἶχε διακοπῆ ἔνεκα τῆς ἀντιδράσεως τῶν Σαμαρειτῶν.

Κατορθώνει τέλος νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀνοικοδόμησιν.

Ἡ μέλλουσα δόξα τοῦ Ναοῦ (‘Αγγαιού β’ 1-9*)

1) Τὸν ἔβδομον μῆνα, στὴν 21ην τοῦ μηνὸς ἐγένετο ὁ ἔξης λόγος πρὸς τὸν Ἀγγαιον, τὸν Προφήτην. 2) Εἰπὲ πρὸς τὸν Ζοροφάβελ τὸν νιὸν τοῦ Σαλαβήλ, τὸν διοικητὴν τῆς Ἰουδαίας καὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν, τὸν νιὸν τοῦ Ἰωσαδέκη, τὸν Ἀρχιερέα καὶ πρὸς πάντας τοὺς ὑπολοίπους τὰ ἔξης. 3) Τὶς μεταξὺ ὑμῶν ἀπέμεινεν, ὅστις εἰδεν τὸν ναὸν τοῦτον ἐν τῇ προτέρᾳ δόξῃ; τὶ δὲ τώρα βλέπετε; δὲν φαίνεται οὕτως εἰς τὰ ὅμματά σας ὡς μηδέν; 4) Καὶ τώρα ἔχε θάρρος, Ζοροφάβελ... Ἐχε θάρρος, Ἰησοῦ, νιὲ τοῦ Ἰωσαδέκη, Ἀρχιερεῦ. Ἐχε θάρρος, τὸ ὑπόλοιπον τοῦ λαοῦ... καὶ ἐργασθῆτε, διότι ἐγὼ εἰμαι μαζί σας... τὸ πνεῦμα μου θὰ παραμείνῃ ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν. Μὴ φοβεῖσθε, 6) διότι τάδε λέγει ὁ Κύριος ὁ Θεός. Ἀκόμη μία φορά — ὀλίγον (χρόνον) — καὶ θὰ σείσω τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν. 7) Καὶ θὰ σείσω πάντα τὰ ἔθνη, ὥστε οἱ θησαυροὶ ὅλων τῶν ἔθνῶν νὰ ἔλθουν καὶ θὰ πληρώσω τὸν οἶκον τοῦτον δόξης... 8) Εἰς ἐμὲ ἀνήκει ὁ ἄργυρος καὶ εἰς ἐμὲ ὁ χρυσός... Μεγαλυτέρα θὰ εἰναι ἡ μέλλουσα δόξα τοῦ οἴκου τούτου ἀπὸ τὴν ποώτην... καὶ εἰς τὸν τόπον τοῦτον θὰ χαρίσω τὴν εἰρήνην.

ια') Ζαχαρίας

Ο προφήτης Ζαχαρίας ἦτο Ιερεύς. Ἀφωσιώθη εἰς τὸ νὰ παρηγορῇ τὸν λαὸν καὶ νὰ δίδῃ θάρρος καὶ νὰ προτρέπῃ αὐτὸν εἰς τὴν πίστιν πρὸς τὸν Θεόν. Οὗτος προανήγγειλε πολλὰ σημεῖα τοῦ βίου τοῦ Κυρίου ὑμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡμίλησε διὰ τὴν θριαμβευτικὴν εἰσοδόν του εἰς Ἱεροσόλυμα ὡς εἰρηνικοῦ βασιλέως, διὰ τὴν προδοσίαν τοῦ Ἰούδα, διὰ τὰ τριάκοντα ἀργύρια καὶ διὰ ὁ Χριστὸς θὰ προσφέρῃ θυσίαν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὸν ἔαυτόν του.

* Βασ. Βέλλα: "Ἐνθ' ἀνωτέρω.

Ἡ θριαμβευτικὴ εἰσοδος εἰς Ἱεροσόλυμα

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ' 9 *

9) Χαιρε σφόδρα, θύγατερ Σιών,
φώναζε ἀπὸ χαρὰν, θύγατερ τοῦ Ἰσραὴλ.
'Ιδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται πρὸς σέ,
δίκαιος καὶ νικητὴς οὐτος,
ταπεινὸς καὶ ἐπιβαίνων ἐπὶ ὅνον
καὶ δὴ ἐπὶ πώλουν, ἐπὶ νεαροῦ ὅνον.

Περὶ τῶν τριάκοντα ἀργυρίων

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ' 12 ⁷ (Κατὰ τοὺς Ο')

«Καὶ ἔστησαν τὸν μισθόν μου τριάκοντα ἀργυροῦς.

· · · · ·
καὶ ἔλαβον τὸν τριάκοντα ἀργυροῦς καὶ ἐνέβαλον
ἀντοὺς εἰς τὸν οἶκον Κυρίου εἰς τὸ χωνευτήριον».

ιβ') Μαλαχίας

Μαλαχίας εἶναι ὁ τελευταῖος ἐκ τῶν προφητῶν τῆς Π.Δ. "Ὑστερεῖ ἡμᾶς ἀπὸ αὐτὸν δὲν ἀνεφάνη ἄλλος Προφήτης εἰμὴ μόνον ὁ ἄγιος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής. Τὸ ἔργον των εἶχε τελειώσει. Αὐτὸς ὁ ἴδιος μάλιστα ὁ Μαλαχίας προεῖπε τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Προδρόμου. 'Ο Μαλαχίας διεκήρυξεν, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν θὰ ἐβράδυνε νὰ στείλῃ τὸν Χριστὸν εἰς τὸν κόσμον. Εἶπεν ὅτι νέα θυσία καθαρὰ θὰ ἀντικαταστήσῃ τὰς συνειθισμένας θυσίας τοῦ λαοῦ. 'Η θυσία αὕτη ἦτο ἡ Σταύρωσις τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ Θεία Εὐχαριστία.

Ἡ ἔλευσις τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ Προδρόμου

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ' 1 — 4 **

1. «'Ιδοὺ θὰ στείλω τὸν ἄγγελόν μου διὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τὴν ὁδὸν ἔμπροσθέν μου. Καὶ αἱρνιδίως θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν ναόν του ὁ Κύριος, τὸν

* "Ἐνθ' ἀνωτέρω.

** 'Α θαν. Χαστούπη: "Ἐνθ' ἀνωτέρω.

δόποιον ζητεῖτε· καὶ ὁ ἄγγελος τῆς Διαθήκης, τὸν δόποιον ἐπιθυμεῖτε,
ἰδοὺ ἔρχεται», λέγει ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων.

2. Τις δύναται νὰ υπομείνῃ τὴν ἡμέραν τῆς ἐλεύσεώς του καὶ τὶς
δύναται νὰ σταθῇ, ὅταν ἐμφανισθῇ; Λιότι αὐτὸς εἶναι ὡς πῦρ χωνευτοῦ

3. Θὰ καθαρίσῃ τοὺς νίοὺς τοῦ Λενᾶ καὶ θὰ τοὺς ἀποκαθάρῃ ὡς
χρυσὸν καὶ ἀργυρὸν καὶ θὰ προσφέρουν εἰς τὸν Κύριον θυσίαν ἐν δικαιο-
σύνῃ.

4. Τότε θὰ εἶναι ενάρεστος εἰς τὸν Θεὸν ἡ θυσία τοῦ Ἰούδα καὶ τῆς
Ἰερουσαλήμ ὡς κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν καὶ κατὰ τοὺς παρελθόντας
χρόνους.

7. Ὁ προφήτης Ἡλίας

(Γ' Βασιλ., ιζ' – ιθ')

Ο Προφήτης Ἡλίας ἦτο εἰς ἐκ τῶν ἀγιωτέρων Προφητῶν τοῦ Ἰσ-
ραήλ, τὸν ὃποιον ὁ Θεὸς ἀπέστειλε πρὸς τὸν ἀσεβῆ βασιλέα Ἀχαάβ
νὰ τὸν ἐπιπλήξῃ διὰ τὴν κακήν του διαγωγὴν καὶ τὴν εἰδωλολατρείαν
του. Ἐπειδὴ διως ὁ Ἀχαάβ περιεφρόνησε τὰς συμβουλὰς τοῦ Προφήτου
καὶ τὸν ἡπείρε μάλιστα, ὅτι θὰ τὸν θανατώσῃ, ὁ Ἡλίας εἶπεν εἰς αὐτόν.
«Ορκίζομαι ἐδῶ, ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ, ὅτι δὲν θὰ βρέξῃ, οὕτε θὰ δρο-
σίσῃ εἰς τὸ βασίλειόν σου, ἔως ὅτου θὰ παρακαλέσω ἐγὼ τὸν Θεὸν νὰ
παύσῃ ἡ ξηρασία». Τρία δόλοκληρα ἔτη δὲν ἔπεσεν οὕτε σταγάνων βρο-
χῆς εἰς ὅλον τὸ βασίλειον καὶ ὁ λαὸς ἀπέθνησε τῆς πείνης. Ὁ κακὸς αὐ-
τὸς βασιλεύεις εἴχε σύζυγον χειροτέραν ἀπ' αὐτὸν τὴν Ἰεζάβελ, ἡ ὃποια
τὸν παρέσυρεν εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν. «Ἐντρομοι καὶ οἱ δύο ἀπὸ τὴν
κατάστασιν αὐτὴν ἀνέζήτουν τὸν Προφήτην. Τέλος ὁ Ἡλίας, κατ' ἐντο-
λὴν τοῦ Θεοῦ, ἐνεφανίσθη εἰς τὸν Ἀχαάβ, ὁ ὄποιος μόλις τὸν εἶδεν
ἐθύμωσε πολύ.

— Ἔσύ, λοιπόν, — τοῦ εἶπε — προξενεῖς τόσα κακὰ εἰς τὸ βασίλειόν
μου;

— Ὁχι ἐγὼ — ἀπήντησεν ὁ Προφήτης — ἀλλ' ἐσύ ὁ ἔδιος καὶ σὺ καὶ
ὁ λαὸς πάσχετε, διότι ἐγκατελείψατε τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀπουσίας του ὁ Ἡλίας εἶχε συναντήσει εἰς τὰ Σαρεπτὰ τῆς Φοινίκης μίαν πτωχὴν χήραν μὲ τὸν υἱόν της. Πρόθυμος ἡ γυναῖκα αὐτῇ, παρὰ τὴν πεῖναν καὶ τὴν δυστυχίαν, ἐφίλος ἐγένησε τὸν Προφήτην μὲ τὸ ὄλιγον ἄλευρον καὶ ἔλαιον, τὰ ὄποια εἶχε. Θαῦμα ὅμως ἔγινεν ἐκ μέρους τοῦ Προφήτου καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸ ἄλευρον δὲν ἐτελείωσαν μέχρι τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὄποιαν ἔβρεξε καὶ ἡ γῆ ἤρχισε νὰ ἀποδίδῃ καρπούς. Καὶ δεύτερον θαῦμα ἔκαμεν ὁ Προφήτης εἰς τὴν οἰκίαν τῆς πτωχῆς αὐτῆς γυναικός. Ἀνέστησε τὸν υἱόν της, ὁ ὄποιος εἶχεν ἀποθάνει.

Πολλὰ καὶ μεγάλα θαῦματα ἔκαμεν ὁ Προφήτης Ἡλίας καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖται μέγας. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ θαῦμα, τὸ ὄποιον ἔκαμε τὸν Ἀχαϊὸν καὶ τὴν Ἱεζάβελ νὰ θυμώσουν πολὺ ἐναντίον τοῦ Προφήτου, ἢτο ἡ θυσία ἐπὶ τοῦ ὄρους Καρμηλίου τὴν ὄποιαν ἔκαμε, διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὸ ψεῦδος τῆς εἰδωλολατρείας.

Ἐξήτησε νὰ σφάξουν δύο μόσχους. Τὸν ἕνα θὰ ἐθυσίαζεν ὁ Ἡλίας καὶ τὸν ἄλλον οἱ ἵερεῖς τοῦ ψευδοῦς θεοῦ Βάαλ. Ἄλλα δὲν ἔπρεπε νὰ ἀνάψουν φωτιάν. Ἡ φωτὶα θὰ ἤρχετο ἐξ οὐρανοῦ διὰ τῆς προσευχῆς. Ἐάν ὁ Βάαλ ἥτο ἀληθής Θεός, θὰ εἰσήκουε τὴν προσευχὴν τῶν ἱερέων του καὶ θὰ ἔρριπτε φωτιάν· καὶ θὰ ἐγίνετο ἡ θυσία. Ἐάν πάλιν ὁ Θεὸς τοῦ Ἡλίᾳ ἥτο ἀληθής, θὰ ἔρριπτε φωτιάν εἰς τὸ θυσιαστήριον τοῦ Ἡλίᾳ.

Εἰς τὸν λαὸν ἤρεσεν ἡ πρότασις αὐτὴ τοῦ Ἡλίᾳ καὶ ἀπεφασίσθη νὰ γίνη τοιουτορόπως.

Οἱ ἱερεῖς τοῦ Βάαλ ἔσφαξαν τὸν μόσχον, τὸν ἔθεσαν ἐπάνω εἰς τὰ ξύλα καὶ ἤρχισαν νὰ παρακαλοῦν τὸν Βάαλ ὅλοι μαζί. Ἄλλα οὔτε φωνή, οὔτε ἀκρόασις! Ἔτρεχαν, ἔχόρευαν γύρω ἀπὸ τὸ θυσιαστήριον ὅλην τὴν ἡμέραν, ἀλλὰ τίποτε, διότι τοιοῦτος Θεὸς δὲν ὑπῆρχεν.

Τότε ὁ Ἡλίας ἐκάλεσε τὸν λαὸν νὰ πλησιάσῃ πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ ἀληθοῦς Θεοῦ. Ἐτοποθέτησε τὸ κρέας καὶ τὰ ξύλα καὶ διέταξε νὰ ρίψουν ἀφθονὸν ὕδωρ. Τὸ ὕδωρ ἐπλημμύρισε τριγύρω διὰ νὰ μὴ νομίσῃ κανεὶς ὅτι ὑπῆρχε φωτιά κρυμμένη.

—Κύριε! —εἶπε τότε ὁ Ἡλίας —Σὺ εἶσαι ὁ μόνος ἀληθινὸς Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τοῦ Ἰακώβ. Σὲ παρακαλῶ ἐπάκουοσόν μου καὶ ἀπόστειλον πῦρ ἐξ οὐρανοῦ διὰ νὰ γίνη ἡ θυσία καὶ νὰ γνωρίσουν σήμερον ὅλοι, ὅτι Σὺ εἶσαι ὁ ἀληθινὸς Θεὸς καὶ ἐγὼ δοῦλος σου καὶ ὅτι ὅλα αὐτὰ γίνονται κατ' ἐντολήν Σου.

Δέν ἐπρόλαβε νὰ εἰπῃ τὰς τελευταῖς λέξεις ὁ Ἡλίας καὶ φωτιά δύνανται ἥλθεν ἔξ οὐρανοῦ καὶ κατέκαυσε καὶ τοὺς λίθους ἀκόμη.

Μόλις ὁ λαός εἶδε τὸ θαῦμα αὐτό. ἐπίστευσεν εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Αφοῦ δὲ Ἡλίας εἶδεν, ὅτι μετενόησαν, προσῆκυθή εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἔβρεξεν. Οὐ λαός, δέ όποιος εἶδε καὶ τὸ θαύμα αὐτὸῦ ἐδόξασε τὸν Θεόν.

‘Ο Θεὸς ἡξίωσεν αὐτὸν νὰ ἀνάληφθῇ εἰς τὸν οὐρανὸν χωρὶς νὰ δοκιμάσῃ θάνατον. ‘Η ἀνάληψίς του ἔγινε πλησίον τοῦ Ἰορδάνου. ‘Ἐνῷ ἀνέβαινεν ἐπάνω ἐπὶ πυρίνου ἀρματος, ἔρριψε τὴν μηλωτήν του εἰς τὸν μαθητήν του Προφήτην Ἐλισσαῖον, ὃ ὑπέστη μὲ αὐτὴν ἔκαμε διάφορα θαύματα.

Τὴν μνήμην του ἑορτάζουμεν εἰς τὰς 20 Ιουλίου.

'Απολυτίκιον Προφήτου Ἡλιού

'Hγος δ'

‘Ο ἔνσαρχος Ἀγγελος, τῶν προφητῶν ἡ κορηπίς, ὁ δεύτερος πρόδρομος τῆς παρουσίας Χριστοῦ, Ἡλίας ὁ ἔνδοξος, ἄνωθεν καταπέμψας Ἐλισσαίῳ τὴν χάριν, νόσους ἀποδιώκει καὶ λεπροὺς καθαρίζει· διὸ καὶ τοῖς τιμῶσιν αὐτὸν βρούει ίάματα.

8. Αἱ περὶ Θεοῦ καὶ ἡθικῆς ἀντιλήψεις
τῶν Προφητῶν

Η διδασκαλία ὅλων σχεδὸν τῶν προφητῶν ἔχει ὡς κέντρον τὸν Θεόν. 'Ο Θεὸς εἶναι ὁ ἀπόλυτος κύριος τοῦ σύμπαντος. 'Η δύναμις Του φθάνει παντοῦ, εἰς τὸν οὐρανόν, εἰς τὸν "Αδην, εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης. 'Ο Θεὸς προκαλεῖ τὸν σεισμόν, τὸν σκοτασμὸν τοῦ ἥλιου, ἀποστέλλει τὸν καυστικὸν ἄνεμον, κατακρατεῖ τὴν βροχήν, ἐπιφέρει τὴν πεῖναν καὶ τὴν ἀσθένειαν, ὅταν οἱ ἀνθρώποι ἀπομακρύνωνται ἀπ' αὐτῶν. "Ολη ἡ φύσις τρέμει καὶ ἐν μιᾷ στιγμῇ χάνεται, ὅταν ὁ Θεὸς ὀργισθῇ. Πρὸ πάντων δύμας εἶναι Θεὸς δίκαιος.

‘Ο Θεὸς τῶν προφητῶν δὲν εἶναι μόνον Θεὸς τῶν Ἰσραηλιτῶν, ὅπως ἐπίστευον οὗτοι. Εἶναι Θεὸς παγκόσμιος διευθύνων τὰ πάντα.’ Ανευ τῆς θελήσεως τοῦ Θεοῦ τίποτε δὲν γίνεται. ‘Ο Παντοδύναμος καὶ Παγκόσμιος Θεὸς εἶναι πανταχοῦ παρών.

Είναι τὸ ἀπόλυτον ἡθικὸν "Ον. Αὐτὸς ἔθεσεν τὰς ἡθικὰς ἀξίας. Ἡ παράβασις τῶν ἡθικῶν νόμων, κατὰ τοὺς Προφήτας, ἐπιφέρει ἄμεσον τιμωρίαν. Παραδέχονται ἀκόμη οἱ Προφῆται, ὅτι ὁ ἡθικὸς νόμος εἶναι ἔμφυτος εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Διὰ τοῦτο ὅλοι σχεδὸν οἱ Προφῆται καυτηριάζουν τὰ ἡθικὰ παραπτώματα τῆς ἐποχῆς των καὶ προλέγουν τὴν καταστροφήν, ἡ ὁποία θὰ ἐπέλθῃ ἔνεκα τῆς ἀμαρτίας.

Κατὰ τοὺς Προφήτας, οἱ ἔρχοντες εἶναι ἐπίσης ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν λαῶν ἀπὸ τὸν Θεόν.

Τὸ σπουδαιότερον ὅμως καὶ τὸ πλέον ἐνδιαφέρον σημεῖον τῆς διδασκαλίας ὅλων σχεδὸν τῶν Προφητῶν, οἱ ὁποῖοι ἔζησαν ἐκατοντάδας ἔτη πρὸ Χριστοῦ, εἶναι ὅτι προεφήτευσαν τὴν ἔλευσιν τοῦ Σωτῆρος, ὡς Λυτρωτοῦ ὄλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος. Τόσον ζωηρῶς δὲ ὀμίλησαν καὶ ἔγραψαν περὶ τοῦ Μεσσίου, ὥστε νὰ νομίζῃ κανεὶς, ὅτι πρῶτον εἶδον καὶ κατόπιν ἔγραψαν τὰ γεγονότα.

Ἡ διδασκαλία των γενικῶς πλησιάζει τὸ ὕψος τῆς διδασκαλίας τῆς Κ. Διαθήκης, διότι αἱ ἀντιλήψεις των περὶ Θεοῦ καὶ ἡθικῆς σχεδὸν συμπίπτουν μὲ τὰς ἀντιστοίχους ἀληθείας τῆς Κ. Διαθήκης καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν θεωροῦνται ἀπεσταλμένοι τοῦ Θεοῦ.

Τὸν ὑπὸ τῶν Προφητῶν λοιπὸν προκατηγελμένον Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴν θὰ γνωρίσωμεν εἰς τὴν Ἰστορίαν τῆς Κ. Διαθήκης.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Απὸ τῆς στιγμῆς κατὰ τὴν ὅποιαν ὁ Πανάγιαθος Δημιουργος μας ἔξεδίωκεν ἐκ τοῦ Παραδείσου τοὺς πρωτοπλάστους, ἔνεκα τῆς παρακοῆς, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἀπεφάσιζε νὰ ἀποστείλῃ ὡς Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴν τοῦ κόσμου, τὸν Μονογενῆ Αὐτοῦ Γίδην καὶ Θεὸν ἡμῶν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

Τὴν ἀπόφασίν Του αὐτὴν ἐγνώρισεν εἰς τοὺς πρωτοπλάστους. Ἀργότερα τὴν ἐπανέλαβε μὲ τὴν προφητείαν, τὴν ὅποιαν εἶπεν ὁ Νῷς πρὸς τοὺς υἱούς του.

Ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς ἐπίσης τοὺς Πατριάρχας Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ καὶ ἐπανέλαβεν εἰς αὐτούς, ὅτι ἐκ τῆς γενεᾶς των θὰ προέλθῃ ὁ Μεσσίας. Αὐτὸ τὸ ἐπροφήτευσε καὶ ὁ Ἰακὼβ λέγων, ὅτι ἐκ τῆς γενεᾶς τοῦ τετάρτου υἱοῦ του Ἰούδα θὰ προέλθῃ ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας, ὁ ὅποῖος εἶναι ἡ προσδοκία τῶν ἐθνῶν.

Εἴδομεν ἀκόμη, ὅτι ὁ Θεὸς ἔξέλεξε τὸν Ἰουδαϊκὸν λαὸν διὰ νὰ προπαρασκευάσῃ τὴν ἔλευσιν τοῦ Σωτῆρος εἰς τὸν κόσμον καὶ διὰ τοῦτο ἐγνωρίσαμεν τὴν ἴστορίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὁ ὅποῖος μετὰ τὴν ὑποδούλωσίν του εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀπέκτησε, κατὰ Θείαν Πρόνοιαν, ὡς ἀρχηγὸν τὸν Θεόπτην Μωϋσῆν διὰ νὰ ἀπελευθερωθῇ.

Ο Μωϋσῆς ὠδήγησε τὸν λαὸν διὰ μέσου τῆς ἐρήμου πρὸς τὴν Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας. Πλῆθος θαυμάτων ἔκαμεν ὁ Θεὸς διὰ νὰ διαθρέψῃ καὶ προστατεύσῃ τοὺς Ἰσραηλίτας ἐν τῇ ἐρήμῳ.

Πολλάκις ἐτιμώρησεν αὐτοὺς διὰ τὴν ἀποστασίαν καὶ τὴν ἀπομάκρυνσιν αὐτῶν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ συνεχώρησε καὶ ἐπροστάτευσε πάλιν αὐτούς, κατόπιν μετανοίας αὐτῶν. Ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὸν Νόμον, μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ τηρήσουν αὐτὸν πρὸς τὸ καλόν των.

Ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς Κριτὰς καὶ Βασιλεῖς, μεταξὺ τῶν ὄποιων τὸν Προφήτην καὶ Βασιλέα Δαυΐδ, ὁ ὅποῖος προεφήτευσεν εἰς τοὺς ψαλμούς του τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσίου καὶ μάλιστα ἐκ τῆς γενεᾶς αὐτοῦ τοῦ ἰδίου.

Ἐγνωρίσαμεν πολλὰ παραδείγματα πίστεως καὶ πρὸ πάντων τὶ κατορθώνει ἡ βαθεῖα πίστις πρὸς τὸν Θεόν.

Τέλος, διὰ τῆς ἀποστολῆς τῶν Προφητῶν, προανηγγέλθη ὄριστικῶς ἡ ἐνανθρώπησις τοῦ Σωτῆρος, καὶ ἡ ἔλευσις αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον. Ἡλθε δὲ ὁ Σωτὴρ εἰς τὸν κόσμον τὸ 750 ἀπὸ κτίσεως Ρώμης, εἰς τὴν πλέον δύσκολον στιγμήν, κατὰ τὴν ὥποιαν αἱ εἰδωλολατρικαὶ θρησκεῖαι εἶχον καταπέσει εἰς τὴν συνείδησιν τῶν ἀνθρώπων ὡς μὴ δυνάμεναι οὐδὲν νὰ προσφέρουν διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου· ἀλλὰ καὶ ἡ μόνη τότε ἀληθινὴ θρησκεία τῶν Ἰουδαίων εἶχε παραμορφωθῆ ὑπὸ τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων καὶ εἶχεν οὕτω καταστῆ θρησκεία μόνον τῶν τύπων. Οὕτω ἡ ἀνθρωπότης ἔστρεφε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν ἀναμενόμενον Μεσσίαν, ὡς τὸν μόνον ἕκανὸν νὰ λυτρώσῃ αὐτὴν ἐκ τῶν δεινῶν τῆς ἀμαρτίας.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΠΗΓΑΙ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

Παλαιὰ Διαθήκη. Μετάφρασις τῶν Ο', "Εκδοσις Ζωῆς

Μπρατσιώτου Π.

- α) Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Π.Δ. (1937)
- β) Συμβολαὶ εἰς τὴν βιβλικὴν ἴστορίαν (1918)
- γ) Ἐβραίων πατέων ἀγωγὴ (1920)
- δ) Ἡ γυνὴ ἐν τῇ Ἱερῷ Βίβλῳ (1923)
- ε) Ἐβδομηκοντολογικὰ μελετήματα (A 1926 , B 1927).
- στ) Αἱ ὡδαὶ τῶν ἀναβαθμῶν (1928)
- ζ) Ἡ κοινωνιολογικὴ σημασία τῆς Π.Δ. (1928)
- η) Ὁ Προφήτης Ἡσαΐας (1956)

Βέλλα Βασιλείου

- α) Τὰ τέκνα παρ' Ἰσραὴλ (1932)
- β) Θεὸς καὶ Ἰστορία ἐν τῇ Ἰσραηλιτικῇ Θρησκείᾳ (1934)
- γ) Θρησκευτικὰ προσωπικότητες τῆς Π.Δ. τεύχη 4 (1935)
- δ) Ἐρμηνεία τῆς Π.Δ. (Τὸ Δωδεκαπρόφητον)
- ε) Ἡ Ποίησις τῆς Π.Δ. (1948)
- στ) Ὁ ἀνθρωπὸς κατὰ τὴν Π.Δ. (1950)
- ζ) Ἡ Ἀγία Γραφὴ σὲ εἰκόνες (1950)
- η) Ἀπάνθισμα ρητῶν τῆς Π.Δ. (1951)
- θ) Ὁ σεισμὸς ἐν τῇ Π.Δ. (1955)
- ι) Ἐκκλησιαστικὰ ἀναγνώσματα τῆς Π.Δ. (1955)
- ια) Χρονολογικοὶ πίνακες τῆς Ἰσραηλιτικῆς Ἰστορίας (1956)

Τρεμπέλα Παναγ.

Τὸ Ψαλτήριον μετὰ συντόμου ἐρμηνείας (1955)

Χαστούπη Αθαν.

Παλαιὰ Διαθήκη (Μετάφρασις τῶν Ο'. Μετάφρασις διωρθωμένου ἐβραϊκοῦ κειμένου κλπ.)

Καλλινίκου Κων. 'Υπόμνημα εἰς τὸν Ἱερὸν Ψαλτῆρα.

Παπαπαγαγιώτου Κ. Βιβλικές ιστορίες και βιβλικά τραγούδια (1954).

Κωνσταντίνου Θ. Οἱ Ψαλμοὶ τοῦ Δαυΐδ.
(ποιητικὴ μετάφρασις) 1947

Γιαννακοπούλου Ἰωάννη Π. Διαθήκη κατὰ τοὺς Ο' (Κείμενον — Ἐρμ.
παράφρασις — Σχόλια κ.λ.π.) 1960

ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΧΑΡΤΗΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

1. 'Ο Παλαιὸς τῶν ἡμερῶν
2. 'Ο δίκαιος Νῷε κρατῶν τὴν κιβωτὸν
3. 'Ο δίκαιος Μελχισεδέκ
4. 'Η φύλοξενία τοῦ Ἀβραάμ
5. 'Ο Μωϋσῆς ἐπὶ τοῦ ὅρους Σινᾶ
6. 'Ο Προφήτης Ἰερεμίας
7. 'Ο Προφήτης Ἡσαΐας
8. 'Ο Προφήτης Ἡλιού
9. 'Ο Προφήτης Ἰεζεκιὴλ
10. 'Ο Χάρτης τῆς Παλαιστίνης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ν.Ε.

α) Ἀγία Γραφὴ — Ἱερὰ Παράδοσις	5	5
β) Παλαιὰ Διαθήκη	6	6
Περιεχόμενον καὶ σπουδαιότητας	6	6
Βιβλία καὶ συγγραφεῖς	6	6
Γλῶσσα καὶ μεταφράσεις	8	8

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ : Ἡ ἀποκάλυψις τον Θεοῦ ἐν τῇ Δημιουργίᾳ

1. Ὁ Θεὸς δημιουργὸς τοῦ ὁρατοῦ κόσμου	11	11
2. Ὁ Θεὸς δημιουργὸς τοῦ ἀοράτου κόσμου	13	13
3. Ὁ Θεὸς δημιουργὸς τοῦ ἀνθρώπου	15	15
4. Περὶ τῆς ἡθικῆς πτώσεως τῶν πρωτοπλάστων	17	19
5. Τὸ πρωτευαγγέλιον	20	22
6. "Ἄβελ καὶ Κάιν	22	24
7. Ὁ κατακλυσμὸς	24	26
8. Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε	26	28
9. Γεωγραφικὴ ἔξέτασις τῆς Παλαιοστίνης	27	29

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ : Ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ ἔργου τῆς Θείας Οἰκονομίας πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ : Ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ διὰ τῶν πατριαρχῶν Ἀβραάμ, Ἰσαάκ καὶ Ἰακὼβ

1. Ἀβραὰμ	30	32
2. Ἰσαάκ	32	34
3. Ἰακὼβ	35	39
4. Ἰωσὴφ	40	44
5. Ὁ Ἰωσὴφ ἐξῆγε τὰ ὄνειρα	42	46
6. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσὴφ εἰς τὴν Αἴγυπτον	43	47
7. Ἡ ἀναγνώρισις μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν	44	48
8. Ὁ Ἰακὼβ εἰς τὴν Αἴγυπτον	45	49

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ : 'Η ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ Μωϋσέως, τῶν διαδόχων αὐτοῦ καὶ τοῦ Νόμου τοῦ παιδιαγοῦντος εἰς Χριστὸν

P.E. N.E.

1. Ἡ ζωὴ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐν Αἴγύπτῳ	47	51
2. Ὁ Μωϋσῆς	49	55
3. Ἡ διάβασις τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Τὰ θαυμαστὰ γεγονότα τῆς ἐρήμου	51	57
4. Ὁ Δεκάλογος	54	60
5. Ἡ Θρησκευτικὴ ζωὴ τῶν Ἰσραηλιτῶν	55	61
6. Ἡ ἡθικοὶ ινωνικὴ ζωὴ τῶν Ἰσραηλιτῶν	57	63
7. Προφητεία τοῦ Μωϋσέως περὶ τοῦ Σωτῆρος	59	65
8. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναοῦ	61	67
9. Κατάκτησις καὶ διανομὴ τῆς γῆς Χαναὰν	63	69

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ : 'Η ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ διὰ τῶν Κριτῶν καὶ Βασιλέων

1. Οἱ Κριταὶ	65	73
2. Δεββώρα	66	74
3. Γεδεὼν	67	75
4. Ἰεφθάε	71	79
5. Σαμψών	72	80
6. Ἡλεὶ καὶ Σαμουὴλ	74	82
7. Οἱ Βασιλεῖς	77	85
8. Σαοὺλ	77	85
9. Δαυΐδ	79	87
Ψαλμὸς Η'	82	92
Ψαλμὸς ΡΘ'	83	93
10. Σολομὼν	84	94
11. Ἡ διαίρεσις εἰς δύο βασιλεῖα καὶ ἡ καταστροφὴ τῶν ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων καὶ Βεβυλωνίων	87	97
12. Ἡ Βεβυλωνιος αἰχμαλωσία	88	98
13. Ἡ Παλαιστίνη εἰς τὴν ἔξουσίαν τῶν Περσῶν καὶ τὸ τέλος τῆς αἰχμαλωσίας	90	100
14. Ἡ Παλαιστίνη ὑπὸ τοὺς Ἑλληνας	92	102
15. Οἱ Μακκαβαῖοι	94	104
16. Ἡ Παλαιστίνη ὑπὸ τοὺς Ρωμαίους	96	106

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ : 'Η ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ δι' ἄλλων εὔσεβῶν ἀνθρώπων

1. Ἰὼβ	98	110
2. Οἱ τρεῖς παῖδες ἐν τῇ καμίνῳ	100	112
3. Ρούθ	103	115
4. Ἐσθῆρ	105	117
5. Ἰουδὲθ	108	120
6. Τωβίτ	109	121

ΤΜΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟΝ : Ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ διὰ τῶν Προφητῶν

	Π.Ε.	Ν.Ε.
1. Οἱ Προφῆται	112	124
2. 'Ο Προφήτης Ἡσαΐας	113	127
3. 'Ο Προφήτης Ἰερεμίας	115	129
'Ἐκ τοῦ βιβλίου τῶν θρήνων τοῦ Ἰερεμίου	117	131
4. 'Ο Προφήτης Ἰεζεκιὴλ	119	133
5. 'Ο Προφήτης Δανιὴλ	121	135
6. Οἱ ἐλάσσονες Προφῆται	123	137
α') Ὁσηὴ	123	137
β) Ἀμώδης	124	138
γ) Μιχαήλς	125	139
δ') Ἰωὴλ	126	140
ε') Ὁβδιον	127	141
στ') Ἰωνᾶς	127	141
ζ') Ναούμ	128	142
η') Ἀββακούμ	129	145
θ') Σοφονίας	130	146
ι') Ἀγγαῖος	130	146
ια') Ζαχαρίας	131	147
ιβ') Μαλαχίας	132	148
7. 'Ο Προφήτης Ἡλίας	133	149
8. Αἱ περὶ Θεοῦ καὶ ἡθικῆς ἀντιλήψεις τῶν Προφητῶν	135	151
Ἀνακεφαλαίωσις	137	153
Πηγαὶ καὶ βοηθήματα	139	155
Εἰκόνες καὶ χάρτης	140	156

'Ἡ πρώτη στήλη τῶν σελίδων ἀναφέρεται, ἐκ παραδρομῆς,
εἰς τὰς παλαιὰς ἐκδόσεις, ἡ δὲ δευτέρα εἰς τὴν παρούσαν.

'Eξώφυλλον Ζωγράφου ΤΑΣΟΥ ΧΑΤΖΗ

Τὰ ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου φέρουν τὸ κάτωθι βιβλιόσημον εἰς ἀπόδειξιν τῆς γνησιότητος αὐτῶν.

’Αντίτυπον στερούμενον τοῦ βιβλιοσήμου τούτου θεωρεῖται κλεψύτυπον. Ο διαθέτων, πωλῶν ἢ χρησιμοποιῶν αὐτὸν διώκεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 1129 τῆς 15/21 Μαρτίου 19/46 (Ἐφ. Κυβ. 1946, Α' 108).

Σ

024000025224

ΕΚΔ. Ε' 1968 (X) - ANT. 125.000 - ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ 1710/2-8-68—1767/13-8-68
ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ: Ι. ΔΙΚΑΙΟΣ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ : Ι. ΚΑΜΠΑΝΑΣ Ο. Ε.

libbo

eliba.

ll

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής